

ZAKON O INTERVENTNIH UKREPIH ZA ODPRAVO POSLEDIC POPLAV IN ZEMELJSKIH PLAZOV IZ AVGUSTA 2023

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Državni zbor je na izredni seji 9. avgusta 2023 sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč (ZOPNN-F), s katerim je določil rešitve za odpravo posledic naravnih nesreč od maja do avgusta 2023.

Vlada Republike Slovenije je namreč s sklepom št.: 84400-4/2023/3 z dne 20. 7. 2023 že potrdila končno oceno neposredne škode na stvareh zaradi posledic močnega neurja z deževjem in poplavami med 6. in 7. majem 2023 na območju Koroške, Podravske, Vzhodnoštajerske in Zahodnoštajerske regije, ki skupno znaša 5.375.902,06 evra. Pozneje je zaradi posledic obilnega deževja s poplavami in plazovi od 14. do 23. maja 2023 ponovna nastala izjemna škoda na območju vzhodne Slovenije, ter zaradi močnega neurja z dežjem in vetrom med 12. in 13. julijem 2023 ter med 17. in 22. julijem 2023 skoraj na celotnem območju republike Slovenije. 4. avgusta 2023 so Slovenijo prizadele najhujše poplave v zgodovini. Škoda je ogromna. Po do sedaj zbranih podatkih škoda presega 5 milijard evrov.

Sprejeta novela Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč vzpostavlja pravno podlago za oblikovanje in sprejem predhodnega delnega programa odprave posledic naravne nesreče ter možnost dodelitve predplačila iz sredstev državnega proračuna z namenom zagotovitve takojšnje pomoči prizadetim območjem pri odpravi posledic naravnih nesreč, še pred potrditvijo končne ocene nastale neposredne materialne škode. Vzpostavlja tudi podlago za dodelitev sredstev za odpravo posledic tistih neugodnih vremenskih razmer, ki jih je mogoče zavarovati in zanje pridobiti državno pomoč v obliki sofinanciranja zavarovalne premije za zavarovanje kmetijske proizvodnje. Predvideva veljavnost tudi za primere odprave posledic naravnih nesreč, ki so že nastale v letu 2023. Povratno veljavnost zakonske določbe utemeljuje javna korist, ki narekuje enako obravnavo posledic naravnih nesreč ne glede na njihovo vrsto, pri tem pa se ne posega v pridobljene pravice.

Ker pa sprejeti Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč vrste ukrepov za pomoč prizadetim, tako fizičnim osebam kot občinam in gospodarstvu, ne vsebuje, se je predlagatelj odločil za pripravo in vložitev rešitev, ki zaradi izrednih razmer oziroma nujnosti takojšnjega ukrepanja po eni strani spreminjajo in dopolnjujejo veljavne zakone, po drugi pa začasno uvajajo posebne ukrepe ali odstopajo od sistemske ureditve na več področjih.

Predlagani ukrepi bodo med drugim usmerjeni v nujno obnovo poškodovane ali povsem uničene javne infrastrukture, v poenostavitev vrste postopkov in pridobivanja dovoljenj, da bi ta obnova lahko bila čim hitrejša, poleg tega zakon vsebuje ukrepe za pomoč občinam, gospodarstvu ter prebivalkam in prebivalcem – tako neposredno gmotno prizadetim kot v smislu ohranitve delovnih mest, kriznim namestitvam in drugim ukrepom, ki so navedeni med rešitvami zakona.

1.a Predlog obravnave zakona po nujnem postopku

Predlagatelj predlaga, da se zakon obravnava po nujnem postopku skladno s 143. členom Poslovnika Državnega zbora, saj gre za nujno obravnavo zaradi odprave posledic naravne nesreče, konkretneje poplav in zemeljskih plazov v avgustu 2023.

V avgustu 2023 so širša območja Slovenije prizadeli obsežne poplave in zemeljski plazovi. Posledica je ogromna škoda na infrastrukturnih, gospodarskih in stanovanjskih objektih.

S sprejetjem predloga zakona bo omogočeno sprejetje nujnih in učinkovitih ukrepov za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov. Rešitve in ukrepi zagotavljajo hitro pomoč za gospodinjstva in gospodarske subjekte na prizadetih območjih ter začasne ukrepe za razbremenitev dela stroškov opreme, ki jih bodo imele sile zaščite in reševanja zaradi odprave posledic poplav in zemeljskih plazov. S predlaganimi ukrepi se zagotavlja učinkovita, transparentna in hitra obnova, ki bo omogočila vzpostavitev potrebne infrastrukture, zagotovila potrebno nujno pomoč oškodovanim ljudem in ostalim subjektom, ki so bili žrtve posledic poplav in zemeljskih plazov v avgustu 2023.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. CILJI

Cilj zakona je čim hitrejša določitev ukrepov za pomoč prebivalkam in prebivalcem, gospodarstvu in občinam, ki so v poplavah in zaradi zemeljskih plazov utrpeli škodo.

2.2. NAČELA

Predlog zakona sledi načelom učinkovitosti, fleksibilnosti in transparentnosti postopkov za izvedbo potrebnih ukrepov.

2.3. POGLAVITNE REŠITVE

Novost je vladna služba za obnovo, ki jo vlada ustanovi z odlokom, njen namen je pospešiti izvajanje same obnove ter zagotoviti usklajeno izvajanje med posameznimi nosilci ukrepov, pri čemer bi predvsem osebam zasebnega prava kot neukim strankam v postopku zagotovili potrebno svetovanje in pomoč pri postopkih obnove in pridobivanja sredstev državnega proračuna za obnovo.

Rešitve, povezane s področjem naravnih virov in prostora, določajo nujne interventne, sanacijske in preventivne ukrepe za odpravo posledic poplav in plazov ter ustanovitev več komisij za odpravo posledic poplav, ki bodo zagotovile učinkovito pripravo, pregled in potrjevanje programov odprave posledic poplav in plazov. Predvidevajo tudi zagotovitev dodatnih sredstev in učinkovito porabo teh sredstev za izvedbo nujnih interventnih, sanacijskih in preventivnih del za odpravo posledic poplav in plazov, poleg tega predlagane rešitve bistveno skrajšujejo čas do samega začetka izvajanja obnove, določajo postopek priprave in sprejetja OPPN za obnovo v primeru naravnih nesreč.

Zakon določa odstop od Zakona o potrošniških kreditih – tako bo jemalec kredita lahko uveljavljal odlog plačila kredita zaradi nastanka premoženjske škode v avgustovskih poplavah. Gre za vzpostavitev dolžnosti, v skladu s katero bo kreditodajalec dolžan skleniti aneks za odlog plačila,

če kreditodajalec za to zaprosi iz upravičenih razlogov. Tako bo preprečeno, da bi kreditodajalci zavračali prošnje za odlog plačila kredita ter posledično zaradi zamud izvajali izvršbe.

Rešitve s področja energetike odjemalce, katerih objekti so popolnoma uničeni in odjem električne energije oziroma plina zaradi poškodb električnih instalacij oziroma plinovodnega omrežja sploh ni mogoč, oprošča plačila računov za električno energijo oziroma za zemeljski plin. Določbe se nanašajo na obdobje od 1. avgusta 2023 do vzpostavitve vnovične oskrbe. V primerih, v katerih odjemalcem zaradi tolikšnih poškodb sistemov dobave plina ali toplote pred začetkom ogrevalne sezone ne bo mogoče zagotoviti, bodo odjemalci imeli pravico do uporabe drugega energenta.

Rdeča nit preostalih ukrepov je, med drugim, zagotoviti varno delovanje energetske infrastrukture. Labilna in drseča tla ter zemeljski plazovi lahko resno ogrozijo nadzemno in podzemno energetske infrastrukture, zato jo je treba urgentno sanirati oziroma nadomestiti z novo tam, kjer je to potrebno. Predlagane določbe bodo omogočile, da se varno delovanje energetske infrastrukture omogoči čimprej.

Da bi projekte za odpravo posledic poplav lahko izvedli čimprej, zakon določa, da se z odstopom od zakona o varstvu okolja določila o presoji vplivov na okolje ne uporabljajo. Stroške ravnanja z odpadki, ki so nastali v poplavah in zaradi zemeljskih plazov avgusta 2023, krije Republika Slovenija. Predlagana rešitev daje zakonsko podlago za interventno ukrepanje države, potrebno zaradi odvrnitve tveganja za zdravje ljudi in onesnaževanja okolja.

Zakon starše, katerih otroci od 4. avgusta 2023 zaradi poplav ali odprave posledic poplav ne obiskujejo vrtca, oprošča plačila za čas, ko otrok vrtca ne obiskuje.

Minister, pristojen za vzgojo in izobraževanje, lahko **zamakne začetek šolskega leta s 1. septembra**. Za primere, v katerih zaradi naravne nesreče ali odprave njenih posledic ne bo mogoče zagotoviti izobraževanja v prostorih šole, zakon dovoljuje – dokler za to obstajajo razlogi – izvajanje izobraževanja na daljavo.

Poleg tega bodo starši z območij, ki so jih prizadele poplave, otroka lahko **prepisali v šolo zunaj njihovega šolskega okoliša** tudi med šolskim letom in ne glede na soglasje šole, v katero želijo vpisati svojega otroka. Spremembe predvidevajo tudi tretji popravni rok za učence 7. in 8. razreda s prizadetih območij.

Da bi staršem, ki so v poplavah utrpeli premoženjsko škodo, čim bolj olajšali sanacijo in odpravo posledic poplav, zakon določa, da se do 31. decembra 2023 učencem oziroma dijakom zagotovi brezplačna malica oziroma kosilo.

Zaradi izrednih razmer, ki so posledica poplav in plazov, lahko visokošolski zavodi spremenijo pogoje za napredovanje po študijskem programu. Sprememba je odraz razumevanja težkega položaja študentov, ki so jih prizadele poplave. Tem in študentom, ki so aktivno sodelovali pri odpravi posledic poplav, zakon daje pravico do podaljšanja statusa študenta v prihodnjem študijskem letu.

Zakon zagotavlja izplačilo solidarnostne pomoči več skupinam upravičencev.

Na področju infrastrukture rešitve določajo, da se viški izkopanega materiala lahko uporabijo na drugih gradbiščih in ne samo na gradbišču osnovnega projekta. Tako bi se dovolilo, da se viškov ne odlaga na deponije viškov materiala, pač pa se dober oziroma uporaben material uporabi za nasipe, kamnite zložbe, na bližnjih območjih sanacij ali za vgradnjo v protipoplavne nasipe,

seveda ob sočasnosti gradnje. Poleg tega se rudarska koncesnina za materiale, izkopane pri sanacijskih projektih, povezanih s poplavami, ne plačuje.

Začasni ukrepi na področju socialnega varstva bodo omilili posledice, ki so jih poplave in zemeljski plazovi povzročili prebivalstvu, denimo na področju uveljavljanja subvencije tržne najemnine, hkrati pa bodo zagotovili čim bolj učinkovito uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, na primer da bodo CSD novo vrednost nepremičnine zaradi poškodovanja ali porušenja upoštevali pri vnovičnem odločanju o posamezni pravici po ZUPJS.

Delodajalci, ki prejemajo sredstva zaradi zaposlovanja invalidov, bodo ta sredstva lahko porabili tudi za sanacijo v poplavah nastale škode, in sicer za nakup opreme, ki je bila poškodovana, sanacijo stavb, v katerih delodajalec izvaja gospodarsko dejavnost, nakup poškodovanega repromateriala in podobno.

Zakon predvideva pospešitev postopkov, povezanih z zaposlovanjem in delom tujcev v poklicih, ki jih na trgu dela že zdaj primanjkuje in so nujno potrebni za odpravo posledic poplav. Tako bo Zavod za zaposlovanje postopke izdaje delovnih dovoljenj in soglasij k enotnim dovoljenjem za zaposlitev in delo tujih delavcev reševal prednostno, najpozneje v roku 10 dni. Za obravnavno in reševanje teh vlog bo pristojna Upravna enota Celje.

V pomoč pri odpravi težav v duševnem zdravju in drugih psihosocialnih stisk, ki so posledica poplav in zemeljskih plazov, bodo sofinancirani javni socialnovarstveni programi zagotovili dodatno podporo pri svetovanju in nudenju psihosocialne pomoči, ob čemer naj bi zajeli čim širši krog ljudi.

Določbe prinašajo odstop od Zakona o kmetijstvu glede uveljavljanja višje sile in izjemnih okoliščin pri ukrepih kmetijske politike iz razloga poplav in plazov v avgustu 2023. Za tiste primere, kjer lahko Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja sama zazna nastanek primera višje sile (zlasti na površinah), bo agencija po uradni dolžnosti začela postopek obravnave višje sile. Kjer takega primera agencija sama ne bo zaznala, bo pa zaznala kakršne koli nepravilnosti na prijavljenih površinah in bo to sporočila upravičencu v uporabniški račun v Sopotniku, bo upravičenec imel možnost prek omenjenega orodja za komunikacijo podati pojasnilo (in morebitna dokazila), da je nepravilnost nastala zaradi višje sile. Preostali upravičenci pa bodo imeli možnost samoiniciativno prijaviti svoj primer do najpozneje 30. september 2023.

Da bi zaradi poškodovanosti zemljišč kmete davčno razbremenili, zakon predvideva odstop od Zakona o dohodnini glede obračuna katastrskega dohodka, in sicer tako, da se za leto 2023 davčna osnova od potencialnih tržnih dohodkov za pridelavo na poškodovanih zemljiščih s stopnjo poškodovanosti 50 ali več odstotkov določi v višini 50 odstotkov katastrskega dohodka, kot je ugotovljen po predpisih o ugotavljanju katastrskega dohodka na dan 30. junij 2023.

Zakon predvideva tudi pomoč koncesionarjem za izvajanje ribiškega upravljanja v celinskih vodah, in sicer se jih zaradi posledic naravne nesreče iz tega zakona v letu 2023 in prvega obroka v letu 2024 oprosti plačila koncesijske dajatve.

Predvidene so tudi rešitve, s katerimi bo država hitreje in lažje kupila zemljišča za graditev objektov zaradi odprave posledic naravnih nesreč, investitor pa bo oproščen plačila odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča.

Ker sodelovanje pri odpravi posledic naravne nesreče lahko povzroči preobremenjenost javnih uslužbencev in s tem kadrovske težave, kar lahko vpliva tudi na nemoteno zagotavljanje javnih storitev, zakon omogoča začasno premestitev javnega uslužbenca pri istem ali drugem delodajalcu v javnem sektorju.

Zakon prinaša več odstopov od ZJN; tako za javna naročila za odpravo posledic naravnih nesreč na stvareh, ki so vključena v program odprave posledic nesreč, v določenih primerih in pod določenimi pogoji omogoča odstop od uporabe pravil ZJN-3. Prinaša tudi pospešitev postopkov javnega naročanja, kjer EU pravila to omogočajo in so povezana z odpravo posledic avgustovskih poplav in zemeljskih plazov, hkrati pa predvidene spremembe sledijo načelu gospodarnosti in učinkovitosti postopov javnega naročanja.

Z odstopom od Zakona o financiranju občin se tiste občine, prizadete v poplavah in zaradi plazov, ki ne morejo uravnotežiti izvrševanja proračuna zaradi neenakomernega pritekanja prejemkov, lahko v proračunskem letu 2023 likvidnostno zadolžijo največ do višine 10 odstotkov (namesto zdajšnjih 5 odstotkov) vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna.

Zakonske določbe imetnike določenih javnih listin, ki so bile uničene ali poškodovane v poplavah, pri zamenjavi ali nadomestitvi teh javnih listin oproščajo plačila tiskovine. Zaradi poplav bo stroške kril državni proračun.

Spreminja se pogoj za dodeljevanje pomoči samozaposlenim, in sicer se pogoj upravičenosti manjša na 25 odstotkov upada prihodkov glede na leto 2022, ter izredno pomoč filmskim in avdiovizualnim projektom, ki so že bili sprejeti v financiranje in je na lokacijah v času poplav potekalo snemanje.

Na **področju pravosodja** rešitev predvideva izvetje vseh prejemkov, izplačanih dolžniku na podlagi tega zakona in drugih zakonov, ki urejajo interventne ukrepe zaradi odprave posledic avgustovskih poplav in plazov, iz izvršbe po Zakonu o izvršbi in zavarovanju in iz davčne izvršbe po Zakonu o davčnem postopku. Hkrati so ti prejemki izvzeti tudi iz stečajne mase v postopku osebnega stečaja po Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju.

Rešitve na **področju digitalne preobrazbe**, elektronskih identifikacij in storitev zaupanja med drugim olajšujejo pridobitev mobilne identifikacije fizičnim osebam, katerih stalno ali začasno prebivališče je bilo poškodovano v poplavah in zemeljskih plazovih avgusta 2023. Za vse pravne osebe javnega prava predvidevajo nadomestitev v poplavah poškodovane ali uničene osnovne računalniške opreme, ki jo potrebujejo za delo, z novo.

Za zagotovitev dela sredstev za omilitev škode, nastale zaradi poplav in plazov, zakon uvaja solidarnostni delovni soboti oziroma obvezni solidarnostni prispevek za leti 2023 in 2024.

Rešitve na **finančnem in davčnem področju**:

- znižanje stopnje DDV za nabavo gasilske opreme, ki se običajno uporablja ob intervencijah
- ustanovitev sklada za obnovo
- zagotovitev ugodnejše davčne obravnave za osebe, ki so zaradi utrpljene hujše škode na osebnem premoženju morale poiskati novo ali začasno nastanitev, ter za pravne osebe in samostojne podjetnike, ki tem osebam zagotovijo nastanitev
- preprečitev, da bi bili zavezanci, ki so prizadeti zaradi poplav ali plazov, še dodatno davčno prizadeti, in sicer z izgubo že korišćene davčne olajšave na način, da se poveča davčna osnova in posledično davek v obdobju unićenja
- omogočiti obćinam, da se odpovejo svojim prihodkom iz naslova nadomestila za uporabo stavbnega zemljišća v korist davćnim zavezancev za nepremićnine, ki so bile huje poškodovane v poplavah 2023

Rešitve na **področju kmetijstva, gozdarstva in prehrane**

- za primere naravnih nesreč določa opredelitev prijave višje sile ali izrednih dogodkov drugače, kot to sicer ureja 18.d člen Zakona o kmetijstvu.
- davčna razbremenitev kmetov zaradi poškodovanosti zemljišč
- pomoč koncesionarjem za izvajanje ribiškega upravljanja v celinskih vodah na način, da se jih zaradi posledic zaradi naravne nesreče iz tega zakona v letu 2023 in prvega obroka v letu 2024 oprosti plačila koncesijske dajatve
- hitrejši in lažji nakup zemljišča za graditev objektov zaradi odprave posledic naravnih nesreč iz tega zakona, pri čemer bo investitor graditve takega objekta oproščen plačila odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča
- zagotovitev učinkovitega upravljavca zemljišč na območju naravnih nesreč

Rešitve na področju **socialnega varstva in kriznih namestitev:**

- zagotovitev pravne podlage za krizne namestitve za osebe, starejše od 65 let, in osebe s posebnimi potrebami, ki jih zagotavljajo izvajalci institucionalnega varstva. Zagotavljajo se pogoji za bivanje in potrebno oskrbo oseb, starejših od 65 let, in odraslih oseb s posebnimi potrebami, ki se zaradi starosti, invalidnosti ali kronične bolezni ne morejo oskrbovati same in jim zaradi posledic poplav ni mogoče zagotoviti oskrbe zunaj institucionalnega varstva, ne glede na njihov gmotni položaj oziroma druge osebne okoliščine.
- uvedba neprekinjenega zagotavljanja potrebnih storitev uporabnikom v primeru posledic poplav v 2023 ter kritje stroškov dodatka za prerazporeditev iz proračuna RS. Preprečitev dviga cen institucionalnega varstva v okoljih, ki jih je v letu 2023 prizadela poplava.
- stabilnost poslovanja izvajalcev socialnovarstvenih storitev. Preprečitev negativnih vplivov stroškov dela, ki bi se odrazili v višji ceni oskrbe in s tem manjši dostopnosti do storitev institucionalnega varstva in pomoči družini na domu.
- zagotovitev čim hitrejše dostopnosti stanovanj prizadetim v poplavah, ki so jim bile uničene njihove stanovanjske enote ali pa so te neprimerne za bivanje in so potrebne obsežne prenove pred vnovično vselitvijo, za katero bo predvidoma potreben daljši čas.

Rešitve na področju **zunanjih in evropskih zadev** določajo pogoje za hitrejšo mobilizacijo mednarodne pomoči za odpravo posledic iz tega zakona, tudi med slovenskimi izseljenci v državah zunaj Evropske unije oziroma območja SEPA, ki jim neposredna nakazila v Slovenijo lahko predstavljajo težavo. Rešitev jim bo omogočila, da pomoč nakažejo na predstavništvo Republike Slovenije v njihovi državi, ki bo izvedlo prenakazilo na poseben podračun državnega proračuna Republike Slovenije, odprt za namen donacij iz tujine.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona ima finančne posledice za državni proračun. Ocenjujemo, da bodo predlagane rešitve zakona imele finančne posledice v letu 2023, in sicer okvirno 80 mio EUR povišanje na odhodkovni strani in okvirno 10 mio EUR izpada prihodkov. V letu 2024 pa bodo predlagane zakonske rešitve vplivale na odhodke proračuna države za okvirno 65 mio EUR, pri tem pa se pričakuje izpada prihodkov v višini okvirno 12 mio EUR.

V obeh letih skupaj bodo predlagane zakonske rešitve povišale odhodke za 145 mio EUR. Izpad prihodkov pa bo znašal skupaj 22 mio EUR.

Predlagani zakon nima negativnih finančnih posledic na druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predvidena sredstva za leto 2023 bodo zagotovljena v finančnih načrtih predlagateljev, delno tudi s prerazporeditvami in v okviru rebalansa proračuna za leto 2023, potrebna sredstva za leto 2024 pa bodo upoštevana pri predlogu sprememb državnega proračuna za leto 2024.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. Zvezna republika Nemčija

V Zvezni republiki Nemčiji je vprašanje financiranja odprave posledic naravnih nesreč urejeno s sistemom zavarovalništva, pri čemer gre za običajne zasebnopravne družbe. Javna sredstva so vključena le ob velikih nesrečah, ko država ustanovi intervencijski sklad za ublažitev posledic naravne nesreče, vendar pa državna pomoč ni urejena sistemsko.

5.2. Kraljevina Nizozemska

Na Nizozemskem vprašanja udeležbe javnih financ za pomoč pri odpravi posledic naravnih nesreč niso zakonsko ter v celoti in sistemsko urejena. Del vprašanj urejata zakon o nacionalnih naravnih in drugih nesrečah ter zakon o pravnem položaju tistih, ki sodelujejo pri reševanju ob naravnih nesrečah. Po prvem zakonu ima lokalna skupnost od ministrstva za notranje zadeve možnost terjati povračilo dodatnih stroškov, ki jih je imela zaradi blažitve škode ob naravni nesreči, drugi pa ureja predvsem položaj tistih, ki so sodelovali pri reševanju in so se pri tem poškodovali.

Na Nizozemskem je za izplačevanje nadomestil ob naravnih nesrečah ustanovljen poseben nacionalni sklad za naravne in druge nesreče. Sklad je neodvisna zasebna organizacija, ki se aktivira le ob posameznih naravnih nesrečah z odprtjem računa, na katerega se stekajo finančna sredstva donacij.

5.3. Republika Avstrija

V Avstriji je bil že leta 1984 ustanovljen tako imenovani katastrofični sklad. Sredstva sklada se zagotavljajo iz prihodkov od davka na dohodek in davka na dobiček podjetij. Znašajo določen delež prihodka iz odmerjenih davkov na dohodke in dobiček podjetij. Sredstva se uporabljajo za dodatno financiranje ukrepov za odpravljanje izredne škode, ki je nastala na premoženju zveze, dežel in občin zaradi določenih vremenskih pojavov. Sredstva se uporabljajo tudi za kritje izrednih potreb, ki jih ima posamezna dežela, kjer se je zagotovila finančna pomoč za odpravljanje škode, nastale na premoženju fizičnih in pravnih oseb zaradi naravne nesreče.

5. 4. Prilagojenost pravne ureditve pravu Evropske Unije

Mednarodne obveznosti Republike Slovenije v okviru članstva v Evropski uniji dovoljujejo državno pomoč pri odpravljanju posledic naravnih nesreč. Tako določata 91. in 92. člen Pogodbe o Evropskih skupnostih, v okviru člena G Pogodbe o Evropski uniji.

Dodeljevanje državne pomoči v primeru odprave posledic naravnih nesreč je v EU urejeno s posebnimi določbami ustavne pogodbe Evropske skupnosti (v nadaljnjem besedilu: pogodba). Pomoč z državnimi sredstvi v teh primerih ne sme kršiti načel svobodne in neizkrivljene tržne konkurence z dajanjem prednosti posameznim poslovnim subjektom.

Pomoč iz proračuna držav članic EU je dovoljena, če je namenjena le za odpravo posledic na poškodovanih stvareh, pri čemer vsota izplačil vseh javnih sredstev vključno z izplačili

zavarovalnic ne sme presegati sredstev, ki so za odpravo posledic naravne nesreče na posamezni stvari potrebna.

Predlagana ureditev je prilagojena pravu Evropske unije, saj so sredstva državnega proračuna namenjena za odpravo posledic naravne nesreče in ne učinkujejo na spremembo konkurenčnosti poslovnih subjektov na trgu.

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravom EU.

6 PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 PRESOJA ADMINISTRATIVNIH POSLEDIC:

A) V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Ukrepa s področja digitalne preobrazbe, in sicer oprostitve plačila stroškov uporabe storitev centralno komunikacijskega sistema in zagotavljanje računalniške opreme, bosta olajšala ponovno vzpostavitev delovnih procesov javnih agencij, organov lokalnih skupnosti, nosilcev javnih pooblastil in drugih pravnih oseb javnega prava. Predlog zakona bo v tem delu tako prinesel pozitivne posledice na administrativnem področju v postopkih oziroma poslovanju javne uprave.

Z določbami, povezanimi z odpadki, se ne uvaja novih administrativnih postopkov. Z dovolitvijo presejanja količine prevzetih odpadkov prek dovoljenih količin iz okoljevarstvenih dovoljenj za omejeno časovno obdobje ravnanja z odpadki po vodni ujmi 2023 se preprečuje dodatna administrativna bremena zaradi morebitne potrebe po spremembah okoljevarstvenih dovoljenj in s tem omogoča ažurno reševanje nastale situacije na področju ravnanja s povečanimi količinami odpadkov. Prav tako se z izjemoma dovoljeno uporabo viškov izkopanih neonesnaženih materialov na drugih krajih oziroma gradbiščih, kot je bil ta material izkopan, preprečuje dodatna administrativna bremena, povezana s postopki prenehanja statusa odpadka. Nastalo bo določeno dodatno administrativno breme za Agencijo RS za okolje, ki vodi informacijski sistem iz predpisa, ki ureja odpadke, ter za ministrstvo, pristojno za okolje, v zvezi z vodenjem podatkov v informacijskem sistemu iz predpisa, ki ureja odpadke, ter zagotavljanjem plačila stroškov in spremljanja plačil. Vendar pa so dodatna bremena sorazmerna s koristmi za okolje, saj je treba zagotoviti jasen pregled nad količinami odpadkov, zbranimi kot posledica poplav in plazov avgusta 2023, in s tem učinkovito in nadzorovano porabo sredstev državnega proračuna, saj bo storitve ravnanja s temi odpadki krila država.

Z določbo (posegi v okolje) se ne uvaja novih administrativnih postopkov. V petem odstavku 89. člena ZVO-2 je določeno, da se določbe tega poglavja (tj. poglavja IV. Posegi v okolje) ne uporabljajo za projekte ali dele projektov, ki so namenjeni izključno obrambi, ter za projekte, katerih edini namen je odziv na naravne in druge nesreče iz predpisa o naravnih in drugih nesrečah, kadar bi imela taka uporaba škodljiv učinek na te namene. Odločitev o tem sprejme Vlada na predlog ministrstva, pristojnega za obrambo. Predlagana izjema v 58. členu tega zakona določa, da ni potrebna odločitve Vlade RS na predlog ministrstva, pristojnega za obrambo, kar pomeni, da se administrativni postopki z vidika poslovanja javne uprave zmanjšajo.

Na področju infrastrukture ukrepi ne predstavljajo posledic za poslovanje javne uprave in pravosodnih organov, bodo pa zaradi obsega poškodovane ali uničene cestne infrastrukture na območjih, ki so jih prizadele poplave in plazovi, dodatno obremenjene strokovne službe na področju cestne infrastrukture. Zaradi odprave posledic na prizadetih območjih bo namreč poleg ostalih že načrtovanih projektov treba izvesti še številne cestno infrastrukturne projekte z namenom odprave nastale škode

B) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Zaradi zahteve za evidentiranje oddanih odpadkov v informacijskem sistemu iz predpisa, ki ureja odpadke, bo nastalo določeno dodatno administrativno breme za izvajalce obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja komunalnih odpadkov v zvezi z zagotavljanjem ustrezne dokumentacije za plačila stroškov. Vendar pa so dodatna bremena sorazmerna s koristmi za okolje, saj je treba zagotoviti jasen pregled nad količinami odpadkov, zbranimi kot posledica poplav in plazov iz avgusta 2023, in s tem učinkovito in nadzorovano porabo sredstev državnega proračuna, saj bo storitve ravnanja s temi odpadki krila država.

Ukrep s področja digitalne preobrazbe, ki omogoča identifikacijo na daljavo ob izdaji sredstva elektronske identifikacije srednje ravni, bo imel pozitivne posledice na administrativnem področju, saj bo fizičnim osebam, ki jim je bilo v poplavah poškodovano stalno ali začasno bivališče, olajšal postopek pridobitve mobilne identitete smsPASS in elektronskega kvalificiranega potrdila za elektronski podpis in s tem olajšal uporabo e-storitev.

6.2 PRESOJA POSLEDIC ZA OKOLJE, VKLJUČNO S PROSTORSKIMI IN VARSTVENIMI VIDIKI, IN SICER ZA:

Predlagana izjema (posegi v okolje) bo sicer povzročila posledice v okolju, saj odprava posledic nesreče lahko poteka tudi na okoljsko občutljivih geografskih območjih. Vendar pa je treba pri tem upoštevati, da gre za projekte, katerih edini namen je odziv na naravne nesreče iz predpisa o naravnih in drugih nesrečah v smislu zmanjšanja posledic naravne nesreče. Pri tem bi hitro in učinkovito ukrepanje lahko preprečila prav uporaba in izvajanje celotnega poglavja ZVO-2 (IV. Posegi v okolje).

6.3 PRESOJA POSLEDIC ZA GOSPODARSTVO, IN SICER ZA:

Zakon bo imel pozitivne posledice na gospodarstvo, saj je določeno, da pri ukrepu predplačil za pomoč v gospodarstvu iz 18. člena ZOPNN-F zanje ni potrebno zavarovanje z bančno garancijo, kar bo oškodovanemu delu gospodarstva omogočilo čim hitrejšo pridobitev državne pomoči. Dodatno je pri ukrepu pomoči za samozaposlene iz 47. člena ZOPNN-F znižan pogoj upada prihodkov od prodaje s 50 odstotkov na 25 odstotkov v letu 2023 glede na leto 2022. To bo omogočilo, da več oškodovanih samozaposlenih oseb pridobi pomoč, ki jo v težkih razmerah potrebujejo.

S predlagano izjemo (posegi v okolje) se zaradi zmanjšanja administrativnih ovir, kar bo prispevalo k hitrejši odpravi posledic naravne nesreče, povečajo možnosti za hitrejše okrevanje podjetij (npr. ponovno celovito vzpostavljena prometna in komunalna infrastruktura).

Ukrepa s področja digitalne preobrazbe, in sicer oprostitev plačila stroškov uporabe storitev centralno komunikacijskega sistema in zagotavljanje računalniške opreme, bosta imela poleg zgoraj navedenih posledic na administrativnem področju tudi pozitiven vpliv na gospodarstvo, saj javne agencije, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil ter druge pravne osebe javnega prava zagotavljajo podporno okolje gospodarstvu.

6.4 PRESOJA POSLEDIC ZA SOCIALNO PODROČJE, IN SICER ZA:

Z začasnimi ukrepi na področju pravosodja in davčne izvršbe se zmanjšuje pritisk na posameznike na socialnem področju, saj se preprečuje, da bi bil izničen namen omilitev posledic poplav in plazov iz avgusta 2023, ki ga zagotavljajo prejemki, ki bodo izplačani po tem zakonu. Ukrepi s področja digitalne preobrazbe, in sicer oprostitev plačila stroškov uporabe storitev centralno komunikacijskega sistema, zagotavljanje računalniške opreme in omogočanje identifikacije na daljavo ob izdaji sredstva elektronske identifikacije srednje ravni, bodo imeli pozitiven učinek na uveljavljanje pravic s področja socialnega varstva, saj bodo olajšali ponovno vzpostavitev delovnih procesov subjektov javnega prava, ki tudi odločajo o vlogah za uveljavljanje pravic iz socialnega varstva, hkrati pa bodo tudi fizičnim osebam prek videoidentifikacije olajšali uveljavljanje pravic.

Na področju dostopnosti, kriznih namestitev in institucionalnega varstva bodo imeli ukrepi pozitivne učinke za zaščito ranljivih skupin prebivalstva, prizadetega v poplavah in plazovih, zlasti starejših od 65 let in odraslih oseb s posebnimi potrebami, ki se zaradi starosti, invalidnosti ali kronične bolezni ne morejo oskrbovati same in jim zaradi posledic poplav in plazov ni mogoče zagotoviti oskrbe izven institucionalnega varstva in za katere trenutno ni sistemske rešitve, ki bi v spremenjenih razmerah zaradi posledic poplav in potresov omogočila zagotavljanje potrebnih storitev oskrbe in socialne vključenosti navedenih skupin prebivalstva. Ukrepi omogočajo enako obravnavo oseb ter predvsem prožno in hitro odzivanje na potrebe ljudi, prizadetih v poplavah in plazovih.

6.5 PRESOJA POSLEDIC ZA DOKUMENTE RAZVOJNEGA NAČRTOVANJA, IN SICER ZA:

/

6.6 PRESOJA POSLEDIC ZA DRUGA PODROČJA

/

6.7 IZVAJANJE SPREJETEGA PREDPISA

A) Predstavitev sprejetega zakona

Zaradi nujnosti sprejetja predloga zakona ta ni bil predhodno predstavljen ciljnim skupinam in širši javnosti.

B) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Za izvajanje zakona so pristojna ministrstva in drugi državni organi, na delovnih področjih katerih se sprejemajo ukrepi ter vladna služba za obnovo po poplavah in plazovih.

6.8 DRUGE POMEMBNE OKOLIŠČINE V ZVEZI Z VPRAŠANJI, KI JIH UREJA PREDLOG ZAKONA

Predlog zakona se ne nanaša na druge pomembne okoliščine.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Zaradi nujnosti sprejetja predlaganega zakona javnost ni bila vključena pri pripravi predloga zakona.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN

Pri pripravi zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe.

9. NAVEDENI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA, KI BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

dr. Robert Golob, predsednik, Vlada Republike Slovenije; (opravlja tudi funkcijo ministra za zdravje)

Sanja Ajanović Hovnik, ministrica, ministrstvo za javno upravo

Tanja Fajon, podpredsednica vlade in ministrica, ministrstvo za zunanje in evropske zadeve

Luka Mesec, podpredsednik vlade in minister, ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Klemen Boštjančič, minister, ministrstvo za finance

Boštjan Poklukar, minister za notranje zadeve

Marjan Šarec, minister, ministrstvo za obrambo

dr. Dominika Švarc Pipan, ministrica, ministrstvo za pravosodje

Simon Maljevac, minister, ministrstvo za solidarno prihodnost

mag. Bojan Kumer, minister, ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
dr. Darjo Felda, minister, ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
dr. Igor Papič, minister, ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije
Matjaž Han, minister, ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
dr. Asta Vrečko, ministrica, ministrstvo za kulturo
Irena Šinko, ministrica, ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
mag. Alenka Bratušek, ministrica, ministrstvo za infrastrukturo
Uroš Brežan, minister, ministrstvo za naravne vire in prostor
dr. Aleksander Jevšek, minister, ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj
dr. Emilija Stojmenova Duh, ministrica, ministrstvo za digitalno preobrazbo

II. BESEDILO ČLENOV

PRVI DEL SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

(1) S tem zakonom se zaradi odprave posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (v nadaljnjem besedilu: poplave in plazovi) določajo nujni interventni, sanacijski in preventivni ukrepi ter postopki za izvedbo in spremljanje teh ukrepov.

(2) S tem zakonom se za namen iz prejšnjega odstavka spreminjajo in dopolnjujejo določbe:

1. Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 88/23),
2. Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF, 17/14, 163/22, 18/23 – ZDU-10 in 88/23) in
3. Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-10 in 78/23 – ZUNPEOVE).

(3) S tem zakonom se za namen iz prvega odstavka tega člena odstopa od določb naslednjih zakonov:

1. Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 57/08, 36/11, 14/15 – ZUUJFO, 71/17, 21/18 – popr., 80/20 – ZIUOOPE, 189/20 – ZFRO, 207/21 in 44/22 – ZVO-2; ; v nadaljnjem besedilu: ZFO-1),
2. Zakona o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 23/19, 189/20 – ZFRO, 39/22 in 117/22 – ZVNDN-C; v nadaljnjem besedilu: ZGas),
3. Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US in 158/22; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2),
4. Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15, 68/16, 69/17, 79/18, 66/19, 172/21 in 105/22 – ZZNŠPP; v nadaljnjem besedilu: ZDDPO-2),
5. Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 (Uradni list RS, št. 150/22, 65/23 in 76/23 – ZJF-I; v nadaljnjem besedilu: ZIPRS2324),
6. Zakona o javnih finančah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10 in 76/23; v nadaljnjem besedilu: ZJF),
7. Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19, 102/20, 48/23 in 78/23 – ZZVZZ-T; v nadaljnjem besedilu: ZZavar-1),
8. Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US, 100/22 – ZNUZSZS, 28/23 in 88/23 – ZOPNN-F; v nadaljnjem besedilu: ZJN-3),
9. Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/11, 60/11 – ZTP-D, 63/13, 90/14 – ZDU-1I, 60/17 in 72/19; v nadaljnjem besedilu: ZPVPJN),
10. Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT, 55/17, 75/19, 11/20 – odl. US, 189/20 – ZFRO, 54/21, 172/21 – ZODPol-G, 54/22 in 59/22 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZUTD),
11. Zakona o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05-ZPB, 25/08, 98/09-ZIUZGK, 36/10, 61/10-ZUPJS, 94/10-ZIU in 40/12-ZUJF, 14/15-ZUUJFO, 55/17 in 18/21; v nadaljnjem besedilu: ZVrt),

12. Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19, 189/20 – ZFRO, 54/22 – ZUPŠ-1 in 76/23 – ZŠolPre-1B; v nadaljnjem besedilu: ZUPJS),
13. Zakona o šolski prehrani (Uradni list RS, št. 3/13, 46/14, 46/16 – ZOFVI-K in 76/23; v nadaljnjem besedilu: ZŠolPre-1),
14. Zakona o socialno varstvenih prejemkih (Uradni list RS, št. 61/10, 40/11, 14/13, 99/13, 90/15, 88/16, 31/18, 73/18, 196/21 – ZDOsk in 84/23 – ZDOsk-1; v nadaljnjem besedilu: ZSVarPre),
15. Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23; v nadaljnjem besedilu: ZKme-1),
16. Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 – ZUPŠ, 65/17, 175/20 – ZIUOPDVE, 57/21 – odl. US, 54/22 – ZUPŠ-1 in 100/22 – ZSZUN; v nadaljnjem besedilu: ZViS),
17. Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, 153/22 in 18/23; v nadaljnjem besedilu: ZDU-1),
18. Zakona o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 – ZDU-1M in 18/23 – ZDU-1O; v nadaljnjem besedilu: ZEISZ),
19. Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 – ZSDH-1A, 29/23 in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljnjem besedilu: ZCes-2),
20. Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdri-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljnjem besedilu: ZV-1),
21. Zakona o gimnazijah (Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/17, 6/18 – ZIO-1 in 46/19; v nadaljnjem besedilu: ZGim),
22. Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 79/06, 68/17 in 46/19; v nadaljnjem besedilu: ZPSI-1),
23. Zakona o višjem strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 86/04, 100/13 in 54/22 – ZUPŠ-1; v nadaljnjem besedilu: ZVSI),
24. Zakona o potrošniških kreditih (Uradni list RS, št. 77/16 in 92/21 – ZBan-3; v nadaljnjem besedilu: ZPotK-2),
25. Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO, 196/21 – ZDOsk, 82/23 in 84/23 – ZDOsk-1; v nadaljnjem besedilu: ZSV),
26. Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUOPDVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22 in 54/22 – ZUPŠ-1; v nadaljnjem besedilu: ZDR-1),
27. Stanovanjskega zakona (Uradni list RS, št. 69/03, 18/04 – ZVKSES, 47/06 – ZEN, 45/08 – ZVEtL, 57/08, 62/10 – ZUPJS, 56/11 – odl. US, 87/11, 40/12 – ZUJF, 14/17 – odl. US, 27/17, 59/19, 189/20 – ZFRO, 90/21, 18/23 – ZDU-1O in 77/23 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: SZ-1),
28. Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 88/23; v nadaljnjem besedilu: ZOPNN-F),
29. Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljnjem besedilu: ZVO-2),
30. Zakona o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 61/06; v nadaljnjem besedilu: ZSRib),

31. Zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo, 61/17 – GZ, 54/22 in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljnjem besedilu: ZRud-1),
32. Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljnjem besedilu: ZKZ),
33. Zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16 in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljnjem besedilu: ZG),
34. Zakona o agrarnih skupnostih (Uradni list RS, št. 74/15 in 44/22; v nadaljnjem besedilu: ZAgrS),
35. Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 19/10 – uradno prečiščeno besedilo, 56/10 – ORZSKZ16, 14/15 – ZUUJFO, 9/16 – ZGGLRS in 36/21 – ZZIRDKG; v nadaljnjem besedilu: ZSKZ),
36. Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16, 36/21 – ZZIRDKG in 140/22 – ZSDH-1A; v nadaljnjem besedilu: ZGGLRS),
37. Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 199/21 in 105/22 – ZZNŠPP; v nadaljnjem besedilu: GZ-1),
38. Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljnjem besedilu: ZUreP-3),
39. Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 130/22 in 18/23 – ZDU-1O; v nadaljnjem besedilu: ZEKom-2) in
40. Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF, 17/14, 163/22, 18/23 – ZDU-1O in 88/23; v nadaljnjem besedilu: ZOPNN).

(4) S tem zakonom se za namen iz prvega odstavka tega člena določajo začasni ukrepi na področjih gradnje cest za občine, socialnega varstva, družinske politike, solidarnostne pomoči, zaposlovanja tujih delavcev, začasne porabe sredstev, energetske gospodarske javne infrastrukture, javnega naročanja, davčne politike, digitalne preobrazbe, kulture in medijev, uslužbenske zakonodaje, urejanja vodotokov, oprostitev plačila tiskovin, pravosodja in davčne izvršbe, sprejemanja donacij iz tujine, začasni ukrep solidarnostne delovne sobote in prispevek, začasni ukrep povračila izplačanih plač delavcem, ki odpravljajo posledice poplav pri delodajalcu, vzgoje in izobraževanja, sanacije in odprave posledic plazov in poplav, Sklad za obnovo Slovenije, bančnih posojil, koordinacijsko organizacijske ukrepe in javno objavo podatkov.

DRUGI DEL SPREMEMBE IN DOPOLNITVE ZAKONOV

1. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč

2. člen

V Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 83/23) se naslov poglavja »INTERVENTNI UKREPI PO POPLAVAH V AVGUSTU 2023« spremeni tako, da se glasi:
»INTERVENTNI UKREPI PO POPLAVAH IN ZEMELJSKIH PLAZOVIH V AVGUSTU 2023«.

3. člen

V 14. členu se v prvem odstavku za besedo »poplav« doda besedilo »in zemeljskih plazov (v nadaljnjem besedilu: poplave)«.

4. člen

V 17. členu se v prvem odstavku na koncu doda besedilo »Do ukrepa so upravičeni vsi kreditojemalci javnih skladov.«.

V drugem odstavku se beseda »letu« nadomesti z besedo »avgustu«, za prvim stavkom pa se doda besedilo »Vlogo lahko predložijo vsi kreditojemalci javnega sklada, ki so oškodovani zaradi posledic poplav v avgustu 2023.«.

V tretjem odstavku se na koncu doda besedilo »V času trajanja odloga plačila obveznosti iz kreditnih pogodb javnim skladom se obresti in drugi stroški ne obračunavajo in plačujejo.«.

Osmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(8) Za kreditojemalce, ki opravljajo pridobitno dejavnost, se ukrep iz tega člena izvaja v skladu s priglašeno shemo po pravilu »de minimis«:

– za kredite na področju gospodarstva v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči »de minimis« (UL L št. 352 z dne 24. 12. 2013, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) 2020/972 z dne 2. julija 2020 o spremembi Uredbe (EU) št. 1407/2013 v zvezi s podaljšanjem njene veljavnosti in o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014 v zvezi s podaljšanjem njene veljavnosti in ustreznimi prilagoditvami (UL L št. 215 z dne 7. 7. 2020, str. 3),

– za kredite na področju kmetijstva v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 352 z dne 24. 12. 2013, str. 9), zadnjič spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) 2022/2046 z dne 24. oktobra 2022 o spremembi prilog k Uredbi (EU) št. 1408/2013 glede njune prilagoditve, da se upoštevajo določbe Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo ter njegovega Protokola o Irski/Severni Irski (UL L št. 275 z dne 25. 10. 2022, str. 55), in

- za kredit na področju ribištva v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 717/2014 z dne 27. junija 2014 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v sektorju ribištva in akvakulture (UL L št. 190 z dne 28. 6. 2014, str. 45), zadnjič spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) 2022/2514 z dne 14. decembra 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 717/2014 glede njenega obdobja uporabe (UL L št. 326 z dne 21. 12. 2022, str. 8).«.

5. člen

V 18. členu se v tretjem odstavku besedilo »44.e člena« nadomesti z besedilom »44.c člena«.

Za četrtim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Ne glede na drugi odstavek 35. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 (Uradni list RS, št. 150/22, 65/23 in 76/23 – ZJF-I) se predplačilo iz tega člena izvede na podlagi odločbe in brez zavarovanja z bančno garancijo.«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

6. člen

V 30. členu se v prvem odstavku za besedo »poplav« doda besedilo »v avgustu 2023«.

Za tretjim odstavkom se doda nov, četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Delodajalec zahteva povračilo izplačanega nadomestila plače iz prejšnjega odstavka z vsemi prispevki in davki, ki bremenijo plačo, pri Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje po postopku v skladu s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki urejajo pravico do nadomestila plače ter način izplačevanja nadomestil.«.

7. člen

V napovednem stavku prvega odstavka 31. člena in prvi alineji tretjega odstavka 38. člena se za besedo »poplav« doda besedilo »v avgustu 2023«.

8. člen

V 40. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Delodajalec v obdobju prejemanja in tudi za obdobje po prenehanju prejemanja delnega povračila nadomestila plače, ki je enako obdobju prejemanja delnega povračila nadomestila plače, ne sme začeti postopka odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga delavcem, ki jih je napotil na začasno čakanje na delo, ali odpovedati pogodbe o zaposlitvi večjemu številu delavcev iz poslovnih razlogov, razen če je bil program razreševanja presežnih delavcev sprejet že pred 3. avgustom 2023 in delodajalec za te delavce ni uveljavil pravice do delnega povračila nadomestila plače na podlagi tega podpoglavja. Delodajalec ne more uveljavljati delnega povračila nadomestila plače za delavca v času teka odpovednega roka.«.

9. člen

V 47. členu se v petem odstavku beseda »vloge« obakrat nadomesti z besedo »izjave«.

Za šestim odstavkom se doda nov, sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Pomoč za samozaposlene iz drugega stavka drugega odstavka tega člena se ne upošteva v dohodkovni cenzus iz 85. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP).«.

10. člen

V 48. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Upravičenec oziroma upravičenka (v nadaljnjem besedilu: upravičenec) vloži izjavo do zadnjega dne v mesecu v septembru, oktobru, novembru, decembru 2023 oziroma januarju 2024 za pretekli mesec ali za več preteklih mesecev skupaj za obdobje od 4. avgusta 2023 do 31. decembra 2023. Izplačilo se izvede 10. v mesecu, ki sledi mesecu oddaje izjave.«.

V petem odstavku se besedilo »31. decembra 2023« nadomesti z besedilom »31. januarja 2024«.

11. člen

V 50. členu v drugem odstavku se besedilo »50 %« povesod nadomesti z besedilom »25 %«.

12. člen

V prvem in drugem odstavku 54. člena se beseda »letu« nadomesti z besedo »avgustu«.

13. člen

Besedilo 56. člena se spremeni tako, da se glasi:

»V pogodbah o dobavi blaga ali izvajanju storitev ali izvedbe gradenj, ki so jih zasebnopravni subjekti sklenili z državnimi organi ali samoupravnimi lokalnimi skupnostmi, javnimi agencijami, javnimi skladi, javnimi zavodi in javnimi gospodarskimi zavodi ter drugimi osebami javnega prava, ki so posredni uporabniki proračuna Republike Slovenije ali proračuna lokalne skupnosti na podlagi ZJN-3 in se ne nanašajo na dobavo blaga, ki predstavlja opremo, potrebno za odpravo posledic poplav v avgustu 2023, se v obdobju do 31. decembra 2023 določbe o pogodbenih kaznih zaradi zamude ne uporabljajo, pogodbeno dogovorjeni roki pa se podaljšajo za šest mesecev.«.

14. člen

Za 57. členom se dodajo novi, 57.a, 57.b, 57.c in 57.č člen, ki se glasijo:

»57.a člen

(kazenske določbe na področju kreditnih obveznosti)

(1) Z globo od 3.000 do 20.000 eurov se kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki predloži neresnične podatke v vlogi iz drugega odstavka 17. člena tega zakona.

(2) Z globo od 1.500 do 8.000 eurov se kaznuje pravna oseba, ki zaposluje deset ali manj delavcev, samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 450 do 2.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Za prekršek iz tega člena se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene v tem členu.

57.b člen

(kazenska določba na področju predplačil gospodarstvu)

(1) Z globo od 3.000 do 20.000 eurov se kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki predloži neresnične podatke iz prvega odstavka 18. člena tega zakona.

(2) Z globo od 1.500 do 8.000 eurov se kaznuje upravičenec, ki zaposluje deset ali manj delavcev – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 450 do 2.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba upravičenca, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Za prekršek iz tega člena se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene v tem členu.

57.c

(kazenska določba na področju pomoči za samozaposlene)

(1) Z globo od 1.500 do 8.000 eurov se za prekršek kaznuje samozaposlena oseba, ki predloži neresnično izjavo iz prvega odstavka 48. člena tega zakona.

(2) Za prekršek iz tega člena se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene v tem členu.

57.č člen

(kazenska določba za začasni ukrep na področju enkratne solidarnostne pomoči)

(1) Ne glede na zakon, ki ureja prekrške, se z globo od 800 do 10.000 eurov kaznuje za prekršek delojemalec, če delodajalcu za namen davčne obravnave enkratne solidarnostne pomoči iz 52. člena tega zakona posreduje neresnične podatke glede hujše škode, nastale zaradi poplav in plazov.

(2) Z globo od 1.600 do 20.000 eurov se kaznuje za prekršek samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo od 2.400 do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se za prekršek kaznuje z globo od 6.400 do 60.000 eurov, če v nasprotju s prejšnjim odstavkom izplača enkratno solidarnostno pomoč.

(3) Z globo v višini od 800 do 8.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, odgovorna oseba pravne osebe.«.

2. Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč

15. člen

V Zakonu o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF, 17/14, 163/22, 18/23 – ZDU-1O in 88/23) se v 44.h členu v četrtem odstavku za besedo »oblikovanju« dodata besedi »garancijske sheme«, besedilo »sklada upravljavec sklad pripiše vrednosti sklada« pa se nadomesti z besedilom »garancijske sheme finančna institucija iz četrtega odstavka 106.f člena ZJF pripiše vrednosti garancijske sheme«.

3. Zakon o urejanju prostora

16. člen

V Zakonu o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O in 78/23 – ZUNPEOVE) se za 131. členom doda nov, 131.a člen, ki se glasi:

»131.a člen

(OPPN za odpravo posledic naravne nesreče)

(1) Za načrtovanje prostorskih ureditev, namenjenih za odpravo posledic naravnih in drugih nesreč se lahko sprejme OPPN za odpravo posledic naravne nesreče (v nadaljnjem besedilu: OPPN za obnovo), s katerim se lahko spremeni tudi namenska raba prostora in prostorski

izvedbeni pogoji, določena z OPN. OPPN za obnovo se lahko izdela in sprejme tudi v občini, ki še nima sprejetega OPN. OPPN za obnovo nadomesti v svojem območju urejanja do tedaj veljavne izvedbene prostorske akte za to območje.

(2) OPPN za obnovo iz prejšnjega odstavka je lahko sprejet za območje, ki je bilo prizadeto v naravni nesreči v skladu z zakonom, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč.

(3) Prostorske ureditve in sprememba namenske rabe prostora, se lahko načrtujejo z OPPN za obnovo, ki vsebujejo usmeritve iz programa odprave posledic nesreče, sprejetim na podlagi zakona, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč, in če niso v nasprotju z usmeritvami iz Strategije, akcijskega programa za izvajanje Strategije, regionalnega prostorskega plana ter s pravnimi režimi. Usklajevanje interesov poteka z odgovornim sodelovanjem med udeleženci pri urejanju prostora, med razvojnimi in varstvenimi javnimi interesi ter med državo in občinami pri čemer ima poselitve prednost pred drugimi rabami prostora.

(4) Za načrtovanje prostorskih ureditev iz prvega odstavka tega člena se prednostno uporabijo:

- razvrednotena območja znotraj naselij in mest,
- nepozidana stavbna zemljišča,
- zemljišča, ki imajo zagotovljen dostop do gospodarske javne infrastrukture,
- zemljišča, ki zagotavljajo najvišjo možno raven dostopnosti za vse prebivalce v območju urejanja.

(5) Če se prostorske ureditve načrtujejo znotraj poselitvenih območij oziroma se zanje načrtujejo nova poselitvena območja, se k OPPN za obnovo kot obvezna strokovna podlaga izdela urbanistična zasnova, katere rešitve morajo obsegati tudi ukrepe za prilagajanje na podnebne spremembe in omejitve, ki veljajo za ogrožena območja.

(6) Če se prostorske ureditve načrtuje zunaj obstoječih ali zunaj načrtovanih novih poselitvenih območij se k OPPN za obnovo kot obvezna strokovna podlaga izdela krajinska zasnova, katere rešitve morajo obsegati tudi ukrepe za prilagajanje na podnebne spremembe in omejitve, ki veljajo za ogrožena območja.

(7) V primeru posega na varovana območja po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, se v urbanistični in krajinski zasnovi izdela dodatek za presojo sprejemljivosti na varovana območja.

(8) Obvezni strokovni podlagi iz petega in šestega odstavka tega člena se izdelata pred pripravo OPPN za obnovo in sta sestavni del sklepa o pripravi OPPN za obnovo. Sklep se objavi v Uradnem listu RS.

(9) Ministrstvo, pristojno za celovito presojo vplivov na okolje, v 15 dneh po prejemu urbanistične ali krajinske zasnove odloči o tem, ali je treba za OPPN za obnovo izvesti celovito presojo vplivov na okolje, pri čemer se o tem predhodno posvetuje tudi z ministrstvi in organizacijami, pristojnimi za področja, na katera bi OPPN za obnovo lahko pomembno vplival.

(10) Če se z OPPN za obnovo načrtuje ureditev državnega pomena, se ta načrtuje po predhodnem soglasju ministrstva, v pristojnost katerega spada prostorska ureditev državnega pomena, in po dogovoru med ministrstvom, pristojnim za prostor, in občino. Če se z OPPN za obnovo posega v območje veljavnega državnega prostorskega izvedbenega akta, se rešitve uskladijo z ministrstvom, v pristojnost katerega spada prostorska ureditev državnega pomena, in pridobi soglasje vlade.

(11) Pri prostorskih ureditvah, katerih namen je sprejem OPPN za obnovo, so druge namenske rabe podrejene izvedbi ukrepov na ogroženih območjih in poselitvi.

(12) Koordiniranje nosilcev urejanja prostora se izvaja znotraj nosilca urejanja prostora pristojnega za področje prostorskega razvoja ter koordinacijske skupine za izvajanje prednostnih projektov. Nosilci urejanja prostorov morajo za izvajanje obveznosti po tem zakonu zagotoviti skrbnika izvajanja nosilca urejanja prostora. Imenovana oseba je skrbnik izvajanja prenosa resorne politike v prostorske akte ter izvajanja izdaje soglasij in mnenj v postopkih izdaje dovoljenj za posege v prostor. Nosilec urejanja prostora imenuje vodjo skrbnika izvajanja procesov na delovnem področju nosilca urejanja prostor. V primerih, ko nosilec urejanja prostora ni pristojen hkrati tudi za izdajo dovoljenj za posege v prostor, se za področje dodatno imenuje skrbnik za izvajanje izdaje soglasij in mnenj v postopkih izdaje dovoljenj za posege v prostor.

(13) Vodja skrbnikov izvajanja nalog nosilca urejanja prostora na zahtevo koordinacijske skupine sodeluje pri obravnavi investicije iz delovnega področja nosilca urejanja prostora.

(14) Sočasno s pripravo in sprejetjem OPPN za obnovo se pripravi in sprejme spremembe in dopolnitve OPN po kratkem postopku.

(15) Sprejem in izvajanje OPPN za obnovo je v javnem interesu.«.

TRETJI DEL ODSTOP OD DOLOČB POSAMEZNIH ZAKONOV

1. Zakon o financiranju občin

17. člen (največji možni obseg zadolževanja občin)

(1) Ne glede na omejitve zadolževanja iz 10.b člen ZFO-1 se občina, ki je bila prizadeta v poplavah in plazovih, v letih 2023 in 2024 lahko zadolži, če odplačilo obveznosti iz naslova posojil (glavnice in obresti), finančnih najemov in blagovnih kreditov (obrokov) ter potencialnih obveznosti iz naslova izdanih poročev za izpolnitev obveznosti posrednih proračunskih uporabnikov in javnih podjetij, katerih ustanoviteljica je občina, v posameznem letu odplačila ne preseže 15 % realiziranih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov občinskega proračuna v letu pred letom zadolževanja, zmanjšanih za prejete donacije, transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije ter prihodke režijskih obratov.

(2) Občine iz prejšnjega odstavka lahko zaradi ukrepa iz prejšnjega odstavka presegajo največji obseg možnega zadolževanja do konca leta 2034.

18. člen (likvidnostno zadolževanje občin v letih 2023 in 2024)

Ne glede na peti odstavek 10.a člena ZFO-1 in drugi odstavek 85. člena ZJF se lahko občina, ki je bila prizadeta v poplavah in plazovih, v letih 2023 in 2024 likvidnostno zadolži, vendar največ do višine 10 odstotkov vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna.

2. Zakon o gasilstvu

19. člen (zbiranje in razdeljevanje sredstev v okviru gasilstva)

(1) Ne glede na 3. člen ZGas se za obdobje od 4. avgusta 2023 do 31. decembra 2023 kot naloga gasilstva za prostovoljna gasilska društva, ki delujejo v občinah, ki so bile prizadete zaradi poplav in plazov, šteje tudi zbiranje in razdeljevanje denarnih in drugih sredstev fizičnim osebam, ki so bile prizadete zaradi poplav in plazov.

(2) Dohodnine se ne plača od denarnih in drugih sredstev, ki so izplačana oziroma dana fizičnim osebam v skladu s prejšnjim odstavkom.

(3) Plačnik davka lahko popravlja predhodno predloženi obračun davčnega odtegljaja, če je davčna obveznost zaradi prejetih sredstev, od katerih se v skladu s prejšnjim odstavkom ne plača dohodnine in so bila prejeta pred uveljavitvijo tega zakona, previsoko izkazana. Plačnik davka lahko vloži popravek obračuna davčnega odtegljaja najpozneje v 30 dneh po uveljavitvi tega zakona. Za popravljane obračuna davčnega odtegljaja se uporabljajo določbe tretjega do sedmega odstavka 54. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US in 163/22; v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2) v zvezi s 57. členom ZDavP-2.

3. Zakon o dohodnini in Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb

20. člen

(ugodna davčna obravnava za uničeno opremo)

Zavezancu po ZDDPO-2 ter zavezancu po ZDoh-2 ne glede na šesti odstavek 55.a člena ZDDPO-2 oziroma šesti odstavek 66.a člena ZDoh-2 ni treba povečati davčne osnove, če je do odtujitve opreme prišlo na podlagi uničenja zaradi poplav in plazov.

21. člen

(znižanje davčne osnove od katastrskega dohodka za leto 2023)

(1) Ne glede na prvi odstavek 71. člena ZDoh-2 se za leto 2023 na parcelah kmetijskih zemljišč, ki so jih prizadeli poplave in plazovi, s stopnjo poškodovanosti 50 % ali več, davčna osnova od potencialnih tržnih dohodkov za pridelavo na zemljiščih določi v višini 50 % katastrskega dohodka, kot je ugotovljen po predpisih o ugotavljanju katastrskega dohodka na dan 30. junij 2023.

(2) Stopnja poškodovanosti iz prejšnjega odstavka se določi na podlagi končne ocene škode v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Podatke o poškodovanosti zemljiških parcel ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, pošlje Finančni upravi Republike Slovenije do 30. januarja 2024.

4. Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024

22. člen

(poraba namenskih sredstev občin za vplačane donacije)

Ne glede na četrti odstavek 21. člena ZIPRS2324 lahko tiste občine, ki so bile prizadete v poplavah in plazovih, za vplačane donacije za odpravo posledic poplav in plazov, prevzemajo in plačujejo obveznosti do višine razpoložljivih sredstev na namenski postavki donacij.

5. Zakon o javnih financah

23. člen
(poraba sredstev proračunske rezerve)

Ne glede na drugi odstavek 49. člena ZJF lahko občina v letu 2023 sredstva proračunske rezerve porabi tudi za financiranje izdatkov za odpravo posledic poplav in plazov v drugi občini.

24. člen
(delež sredstev, ki se lahko izloči v sredstva proračunske rezerve)

Ne glede na tretji odstavek 49. člena ZJF v letih 2023 in 2024 delež sredstev, ki se lahko izloči v sredstva proračunske rezerve občine, ni omejen.

6. Zakon o zavarovalništvu

25. člen
(izjema od prepovedi razkritja zaupnih podatkov)

Ne glede na 13. točko drugega odstavka 266. člena ZZavar-1 prepoved razkritja zaupnih podatkov ne velja tudi za odpravo posledic škode na objektih in zemljiščih zaradi poplav in plazov v primerih, če te podatke potrebuje ministrstvo, pristojno za odpravo posledic naravnih nesreč.

7. Zakon o javnem naročanju in Zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja

26. člen
(izjema od uporabe zakona, ki ureja javno naročanje)

Ne glede na prvi odstavek 21. člena ZJN-3 se za javna naročila za odpravo posledic naravnih nesreč na stvareh, vezanih na odpravo posledic poplav in plazov in ki so vključene v program odprave posledic nesreč, ki ga sprejme Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) v skladu z zakonom, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč, če vrednost javnega naročila ne presega vrednosti, od katerih dalje je potrebna objava v Uradnem listu Evropske unije, do 31. marca 2024 uporablja drugi odstavek 21. člena ZJN-3.

27. člen
(izločeni sklopi)

Ne glede na 21. člen ZJN-3 lahko naročnik odda javna naročila gradnje, vezane na odpravo posledic poplav in plazov, za katere se postopek začne najkasneje 31. marca 2024, za posamezne izločene sklope brez uporabe postopkov iz ZJN-3, če je ocenjena vrednost izločenih sklopov brez DDV nižja od 1.000.000 eurov, vendar skupna vrednost sklopov, oddanih brez uporabe postopkov iz ZJN-3, ne sme presegati 20 % skupne vrednosti vseh sklopov, na katere je bila razdeljena predlagana izvedba gradnje.

28. člen
(odstop od pogodbe o izvedbi javnega naročila)

Ne glede na 96. člen ZJN-3 lahko naročnik do 31. marca 2024 odstopi od že sklenjene pogodbe o izvedbi javnega naročila:

- če zaradi izrednih okoliščin, nastalih zaradi odprave posledic poplav in plazov, na katere iz objektivnih razlogov ni mogel vplivati, postane izvedba javnega naročila nemogoča, ali
- če predmet javnega naročila za naročnika zaradi posledic poplav in plazov postane nepotreben, ali

- zaradi potrebe po prerazporeditvi proračunskih sredstev na postopke naročil, namenjenih odpravi posledic poplav in plazov.

29. člen
(odstop od obvezne izvedbe projektnega natečaja)

Za javna naročila, povezana z odpravo posledic poplav in plazov, se tretji odstavek 100. člena ZJN-3 do 31. marca 2024 ne uporablja.

30. člen
(odstop od obdobja mirovanja)

Ne glede na 92. člen ZJN-3 in 20. člen ZPVPJN lahko naročnik sklene pogodbo o izvedbi javnega naročila pred pravnomočnostjo odločitve, če izvaja javno naročilo male vrednosti, katerega predmet se nanaša na odpravo posledic poplav in plazov in ni predmet javnih naročil za odpravo posledic naravnih nesreč na stvareh, ki so vključene v program odprave posledic nesreč, ki ga sprejme vlada v skladu z zakonom, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč, ter je postopek začel najkasneje 31. marca 2024. Če naročnik v primeru iz prejšnjega stavka pred sklenitvijo pogodbe in pred potekom pravnomočnosti odločitve o oddaji javnega naročila prejme zahtevek za revizijo, se šteje, da je dano soglasje Državne revizijske komisije za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljnjem besedilu: Državna revizijska komisija) za sklenitev pogodbe iz 20. člena ZPVPJN.

31. člen
(prednostno odločanje)

Ne glede na 37.a člen ZPVPJN o zahtevkih za revizijo, s katerimi se očitajo kršitve v postopku oddaje javnega naročila, katerega predmet se nanaša na odpravo posledic poplav in plazov, ki je bil začel najkasneje 31. marca 2024, odloča Državna revizijska komisija prednostno. O njem mora odločiti in izdati sklep najpozneje v desetih delovnih dneh od prejema popolnega zahtevka in celotne dokumentacije brez možnosti podaljšanja roka.

8. Zakon o urejanju trga dela

32. člen
(zvišanje dovoljenega obsega začasnega in občasnega dela)

(1) Ne glede na prvi odstavek 27.c člena ZUTD lahko upravičenec v obdobju od 1. septembra 2023 do 31. decembra 2023 opravlja začasno ali občasno delo v obsegu do največ 78 ur na koledarski mesec, če gre za odpravljanje posledic in sanacijo škode zaradi poplav in plazov.

(2) Ne glede na drugi odstavek 27.c člena ZUTD lahko upravičenec, če gre za odpravljanje posledic in sanacijo škode zaradi poplav in plazov, največ trikrat na ravni koledarskega leta 2023 opravi začasno ali občasno delo do največ 117 ur v koledarskem mesecu, pri čemer seštevek ur opravljenega začasnega ali občasnega dela v koledarskem letu 2023 ne sme preseči 792 ur. Če je upravičenec v času uveljavitve tega zakona že opravljal začasno ali občasno delo do največ 90 ur v koledarskem mesecu, lahko od uveljavitve tega zakona izkoristi razliko do omejitve, določene s tem odstavkom, pri čemer mesečne in letne omejitve, določene v prejšnjem stavku, ne sme preseči.

(3) Ne glede na tretji odstavek 27.c člena ZUTD bruto dohodek za opravljeno začasno in občasno delo v seštevku v koledarskem letu ne sme presegati 11.122,51 eura.

33. člen

(program javnih del Pomoč pri odpravi posledic poplav in plazov)

(1) Ne glede na 33. člen ZUTD in prvi odstavek 50. člena ZUTD se lahko v program javnih del Pomoč pri odpravi posledic poplav in plazov (v nadaljnjem besedilu: program javnih del), ki se določi v Katalogu ukrepov aktivne politike zaposlovanja (v nadaljnjem besedilu: Katalog APZ) iz četrtega odstavka 36. člena ZUTD, z namenom odprave in zmanjševanja posledic poplav in plazov, vključujejo vse brezposelne osebe, prijavljene v evidenci brezposelnih oseb.

(2) Program javnih del v skladu s tem zakonom se izvaja v skladu s potrebami občin, prizadetim zaradi poplav in plazov, vendar najdlje do 31. decembra 2024.

(3) Udeleženec oziroma udeleženka (v nadaljnjem besedilu: udeleženec) javnih del po tem zakonu ne sme biti napoten na opravljanje del, kjer obstaja obveznost vključitve v poklicno zavarovanje v skladu s 199. členom Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo, 40/23 – ZČmlS-1, 78/23 – ZORR in 84/23 – ZDOsk-1; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2).

(4) Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljnjem besedilu: ZRSZ) lahko brezposelno osebo iz prvega odstavka tega člena napoti v program javnih del ne glede na tretjo alinejo prvega odstavka 12. člena in tretjo alinejo prvega odstavka 13. člena ZUTD.

34. člen

(financiranje programa javnih del Pomoč pri odpravi posledic poplav)

(1) Ne glede na prvi in četrti odstavek 53. člena ZUTD ZRSZ v celoti zagotavlja sredstva za plače in druge stroške dela udeležencev javnih del, ki se določijo v katalogu APZ.

(2) Ne glede na prvi odstavek 52. člena ZUTD je udeleženec javnega dela po pogodbi o zaposlitvi, sklenjeni za opravljanje javnega dela, upravičen do plače:

- od vključno I. do vključno V. ravni izobrazbe oziroma usposobljenosti v višini 100 odstotkov minimalne plače;
- za VI. raven strokovne izobrazbe oziroma usposobljenosti v višini 110 odstotkov minimalne plače;
- za VII. raven strokovne izobrazbe oziroma usposobljenosti v višini 120 odstotkov minimalne plače.

(3) Z namenom zagotavljanja organiziranega prevoza oseb, vključenih v program javnega dela iz prejšnjega člena, lahko ZRSZ izvajalcu javnih del financira stroške prevoza na lokacijo izvajanja javnega dela, če oseba nima lastnega prevoza in javni prevoz ni zagotovljen.

(4) Ukrep iz tega člena se uporablja do 31. decembra 2024.

9. Zakon o vrtcih, Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, Zakon o šolski prehrani in Zakon o socialno varstvenih prejemkih

35. člen

(oprostitev plačila vrtca)

(1) Ne glede na 32. člen ZVrt ter 24. in 31. člen ZUPJS ter ne glede na veljavno odločbo o znižanem plačilu za vrtec so starši, ki jim je izdana odločba o izredni denarni socialni pomoči iz razlogov iz prvega odstavka 37. člena tega zakona, oproščeni plačila za vrtec. Ukrep iz tega člena se uporablja od 4. avgusta 2023 do 31. decembra 2023.

(2) Odločbo o izredni denarni socialni pomoči vrtcu predložijo starši.

(3) Občine za javne vrtce in zasebne vrtce s koncesijo ter zasebni vrtci uveljavljajo višje stroške za kritje razlike med plačili staršev in veljavnimi cenami programov, ki jim je nastala zaradi oprostitve plačila staršev na podlagi tega člena, pri proračunu Republike Slovenije v skladu s predpisom, ki ga izda minister, pristojen za vzgojo in izobraževanje.

36. člen **(brezplačna malica in kosilo)**

(1) Ne glede na 14. člen ZŠolPre-1 in 25. člen ZUPJS ter višino že dodeljene subvencije imajo učenci in dijaki v šolskem letu 2023/2024 na podlagi odločbe o izredni denarni socialni pomoči iz razlogov iz prvega odstavka 38. člena tega zakona pravico do brezplačne malice za obdobje do 31. decembra 2023.

(2) Ne glede na 14. člen ZŠolPre-1 in 26. člen ZUPJS ter višino že dodeljene subvencije imajo učenci imajo v šolskem letu 2023/2024 na podlagi odločbe o izredni denarni socialni pomoči iz razlogov iz prvega odstavka 38. člena tega zakona pravico do brezplačnega kosila za obdobje do 31. decembra 2023.

(3) Odločbo o izredni denarni socialni pomoči šoli predložijo starši oziroma polnoletni dijak zase.

(4) Stroške malic in kosil iz tega člena krije šolam proračun Republike Slovenije.

37. člen **(izjeme na področju pravic iz javnih sredstev)**

(1) Ne glede na tretji odstavek 42. člena ZUPJS upravičenec do otroškega dodatka, državne štipendije, znižanega plačila vrtca, subvencije malice in subvencije kosila, centru za socialno delo sporoči tudi spremembo v vrednosti nepremičnine, nastale zaradi poplav in plazov.

(2) Šteje se, da je vloga za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev in za sporočanje sprememb okoliščin vložena pravočasno, če je vložena do 31. decembra 2023.

(3) Ne glede na 17. člen ZUPJS in 27. člen ZSVarPre se za potrebe ugotavljanja materialnega položaja vlagatelja vloge za subvencijo tržne najemnine, ki je zaradi poplav in plazov na svoji stanovanjski nepremičnini, v kateri je dejansko prebival, utrpel škodo, ki ogroža zdravje in povzroča neprimerno življenjsko okolje za bivanje, in oseb, ki se upoštevajo v skladu z ZUPJS in ZSVarPre poleg vlagatelja v obdobju upravičenosti od 1. septembra 2023 do 31. decembra 2023, kot premoženje ne upošteva tistega premoženja, ki je bilo poškodovano v poplavah in plazovih.

(4) Pri ugotavljanju upravičenosti do subvencije tržne najemnine iz prejšnjega odstavka se:
– v primeru ene najemne enote lahko prizna le ena subvencija tržne najemnine,
– pogoj iz četrtega odstavka 28. člena ZUPJS, ki določa, da mora imeti najemnik tržnega stanovanja za upravičenost do subvencije tržne najemnine na naslovu tržnega stanovanja prijavljeno stalno ali začasno prebivališče, ne upošteva.

38. člen **(izjeme na področju socialno varstvenih prejemkov)**

(1) Ne glede na tretji odstavek 33. člena ZSVarPre višina izredne denarne socialne pomoči, ki se izplača kot solidarnostna pomoč za namen kritja izrednih stroškov, nastalih zaradi poplav in

plazov, mesečno in v koledarskih letih 2023 in 2024, skupaj ne sme presegati višine sedmih minimalnih dohodkov samske osebe ali družine.

(2) Če je oseba ali družina v koledarskem letu 2023 in 2024 že prejela izredno denarno socialno pomoč zaradi naravne nesreče ali višje sile za namen, ki ni bil dodeljen za namen poplav in plazov, se prejeta pomoč ne šteje v višino sedmih minimalnih dohodkov iz prejšnjega odstavka.

(3) Izredna denarna socialna pomoč iz prvega odstavka tega člena ne sme presegati višine škode, povzročene zaradi poplav in plazov.

(4) Ne glede na 33. člen ZSVarPre se lahko izredna denarna socialna pomoč dodeli posameznikom ali družini, ki so zaradi poplav in plazov najele stanovanje, dodeli tudi za kritje stroškov, povezanih z najetim stanovanjem. Izredna denarna socialna pomoč iz tega odstavka mesečno in v koledarskem letu 2023 in 2024 ne sme presegati višine dveh minimalnih dohodkov samske osebe ali družine ter se ne šteje v višino sedmih minimalnih dohodkov v koledarskih letih 2023 in 2024 iz prvega odstavka tega člena.

(5) Če pri ugotavljanju upravičenosti do izredne denarne socialne pomoči iz prejšnjega odstavka in prvega odstavka tega člena pri ugotavljanju materialne ogroženosti podatkov za osebe po ZUPJS ni mogoče pridobiti v skladu z 51. členom ZUPJS, za ugotavljanje podatkov zadostuje izjava stranke.

(6) Ne glede na 34. člen ZSVarPre roki za izpolnitev obveznosti upravičencev do izredne denarne socialne pomoči, določeni v tem členu, začnejo teči znova od 1. januarja 2024.

10. Zakon o kmetijstvu

39. člen

(uveljavljanje višje sile in izjemnih okoliščin pri ukrepih kmetijske politike)

(1) Ne glede na 18.d člen ZKme-1 se za ukrepe neposrednih plačil, ukrepe za okoljske, podnebne in druge upravljalne obveznosti, plačila za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost in dobrobit živali v zvezi z odpravo posledic poplav in plazov uporablja posebna ureditev uveljavljanja višje sile in izjemnih okoliščin iz tega člena.

(2) Če Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: AKTRP) s svojimi kontrolnimi sistemi, zlasti s sistemom za spremljanje površin iz 15.a člena ZKme-1, zazna okoliščine, ki kažejo na nastanek primera višje sile ali izjemne okoliščine, po uradni dolžnosti izvede postopek ugotavljanja višje sile ali izjemne okoliščine in o tem odloči v odločbi o dodelitvi sredstev.

(3) Šteje se, da stranka uveljavlja višjo silo ali izjemno okoliščino, če AKTRP v izjavi o ugotovljenem dejanskem stanju, ki jo poda v skladu z drugo alinejo tretjega odstavka 36.b člena ZKme-1, do 2. novembra 2023 obvesti o razlogu višje sile ali izjemne okoliščine, ki ima za posledico ugotovljene nepravilnosti.

(4) Poleg primerov iz drugega in tretjega odstavka tega člena lahko stranka do 2. novembra 2023 AKTRP obvesti o primeru višje sile ali izjemne okoliščine tudi na način iz 63. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb).

(5) Ne glede na predpise, ki urejajo ukrepe neposrednih plačil, ukrepe za okoljske, podnebne in druge upravljalne obveznosti, plačila za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko

dejavnost in dobrobit živali, v primeru višje sile ali izjemnih okoliščin iz tega člena AKTRP pri izračunu zneska sredstev ne uporabi znižanja ali zavrnitve izplačila ter zahtevke odobri v celoti, če upravičenec izpolnjuje ostale pogoje upravičenosti.

11. Zakon o visokem šolstvu

40. člen

(spremembe pogojev za napredovanje po študijskem programu)

Ne glede na sedmi odstavek 32. člena ZViS lahko visokošolski zavodi sprejmejo spremembe pogojev za napredovanje po študijskem programu iz sedme alineje tretjega odstavka 35. člena ZViS zaradi poplav in plazov, ki lahko vplivajo na izpolnjevanje študijskih obveznosti. Te spremembe se uporabljajo za vpis v študijsko leto 2023/2024.

41. člen

(podaljšanje statusa študenta)

Ne glede na 70. člen ZViS imajo pravico do podaljšanja statusa študenta v študijskem letu 2023/2024 tudi študenti, ki zaradi neposredno utrpele škode kot posledice poplav in plazov, in študenti, ki so aktivno sodelovali pri odpravi posledic teh dogodkov, v študijskem letu 2022/2023 niso mogli redno in v roku opraviti svojih študijskih obveznosti.

12. Zakon o državni upravi

42. člen

(oprostitvev plačila stroškov uporabe storitev centralnega informacijsko komunikacijskega sistema)

Ne glede na peti odstavek 74.a člena ZDU-1 se javnim agencijam, organom lokalnih skupnosti, nosilcem javnih pooblastil in ostalim uporabnikom javnih storitev, ki so bili prizadeti v poplavah in plazovih, do 31. decembra 2023 ne zaračunavajo stroški uporabe storitev centralnega informacijsko komunikacijskega sistema.

13. Zakon o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja

43. člen

(identifikacija na daljavo ob izdaji sredstva elektronske identifikacije srednje ravni)

(1) Ne glede na 10. člen ZEISZ se za preverjanje identitete v postopku pridobitve virtualnega sredstva srednje ravni fizičnim osebam, katerih stalno ali začasno prebivališče je bilo poškodovano v poplavah in plazovih, do 31. decembra 2023 omogoči identifikacija na daljavo, ki poteka po videopovezavi.

(2) Za izdajo kvalificiranega potrdila za elektronski podpis na osnovi identifikacije z uporabo virtualnega sredstva srednje ravni fizičnim osebam, katerih stalno ali začasno prebivališče je bilo poškodovano v poplavah in plazovih, se do 31. decembra 2023 kot ustrezna prizna identifikacija na daljavo, ki poteka po videopovezavi.

(3) Minister, pristojen za področje zagotavljanja centralne storitve za spletno prijavo in elektronski podpis, podrobneje določi način izvajanja tega člena.

14. Zakon o cestah

44. člen
(vzdrževalna dela v javno korist na področju cest)

(1) Ne glede na dvanajsti odstavek 21. člena ZCes-2 se v primeru projektov gradenj na prizadetih območjih, ki jih določi vlada s sklepom, z namenom obnove obstoječih objektov in naprav javne infrastrukture državnega in lokalnega pomena, prizadetih v poplavih in plazovih, ali njihove nadomestitve z novogradnjami, porušeni in poškodovani deli javnih cest, vključno z vsemi spremljajočimi ureditvami, zgradijo kot vzdrževalna dela v javno korist. Pred pričetkom priprave izvedbenega načrta mnenjedajalci podajo le projektne pogoje, katerih rok za izdajo je pet delovnih dni od prejema zahteve. Na izvedbeni načrt se mnenj ne izdaja. Recenzija izvedbenega načrta za izvedbo tovrstnih projektov ni obvezna.

(2) Če se vzdrževalna dela v javno korist izvajajo na občinskih cestah, posege v zahtevne objekte brez izdelane ali recenzirane projektne dokumentacije, ki vključujejo spremembe zmogljivosti ceste, velikost njenih posameznih delov ali zamenjavo posameznih konstrukcijskih delov, odobri tehnična pisarna za obnovo.

45. člen
(varovalni pas ob državnih cestah)

Ne glede na četrto in peto alinejo šestega odstavka 76. člena ZCes-2 znaša za izvedbo projektov gradenj na prizadetih območjih, ki jih določi vlada s sklepom, z namenom obnove obstoječih objektov in naprav javne infrastrukture državnega in lokalnega pomena, ki so bili prizadeti zaradi poplav in plazov, ali njihove nadomestitve z novogradnjami, varovalni pas državne ceste pri regionalnih cestah in državnih kolesarskih cestah in poteh 50 metrov.

46. člen
(varovalni pas ob občinskih cestah)

Ne glede na četrti odstavek 109. člena ZCes-2 znaša za izvedbo projektov gradenj na prizadetih območjih, ki jih določi vlada s sklepom, z namenom obnove obstoječih objektov in naprav javne infrastrukture državnega in lokalnega pomena, ki so bili prizadeti zaradi poplav in plazov, ali njihove nadomestitve z novogradnjami, varovalni pas občinske ceste pri lokalnih cestah, javnih poteh in občinskih kolesarskih cestah in poteh 50 metrov.

47. člen
(trajanje ukrepov tega poglavja)

(1) Ukrepi iz 44. do 46. člena tega zakona se uporabljajo do 31. marca 2024.

(2) Projekti gradenj iz tega poglavja na prizadetih območjih, pričeti do 31. marca 2024, se dokončajo v skladu s tem zakonom.

15. Zakon o vodah

48. člen
(izvajanje izrednih ukrepov zaradi škodljivega delovanja voda)

(1) Ne glede na 96.a člen ZV-1 organ v sestavi ministrstva, pristojnega za opravljanje posameznih nalog upravljanja voda, za izvedbo izrednih ukrepov zaradi odprave posledic poplav in plazov poleg izvajalcev gospodarskih javnih služb urejanja voda zagotovi dodatne izvajalce po postopku, predpisanim za javno naročanje v času naravnih nesreč.

(2) Cena za izvedbo izrednih ukrepov iz prejšnjega odstavka se za čas izvajanja interventnih ukrepov ob poplavah in plazovih zaradi škodljivega delovanja voda določi v višini izhodiščne cene in urne postavke, določenih v posameznih koncesijskih pogodbah za izvajanje gospodarskih javnih služb urejanja voda, povečanih za do 50 %.

(3) Obseg in prednostni vrstni red izvajanja izrednih ukrepov iz prvega odstavka tega člena določi organ v sestavi ministrstva, pristojnega za opravljanje posameznih nalog upravljanja voda, pri čemer se pri določanju prednostnega vrstnega reda primarno upošteva kriterij varovanja življenja ali zdravja ljudi.

16. Zakon o vrtcih

49. člen

(oprostitvev plačila staršev in kritje izpada sredstev)

(1) Ne glede na 30. člen ZVrt so starši, katerih otroci zaradi poplav in plazov ali odprave posledic poplav in plazov ne obiskujejo vrtca, za čas, ko otrok ne obiskuje vrtca, oproščeni plačila za vrtec.

(2) Vrtcem, ki zaradi poplav in plazov niso dostopni za starše oziroma so zaradi poplav in plazov zaprti ali so preventivno zaprti zaradi nevarnosti plazov, proračun Republike Slovenije krije izpad plačil staršev. Izpad plačil staršev se prizna za dneve, ko otroci niso mogli obiskovati vrtca, v višini znižanega plačila staršev za vrtec, ki jim je določeno v skladu z odločbo pristojnega centra za socialno delo.

(3) Sredstva v višini oprostitve plačila staršev za javne vrtce in zasebne vrtce s koncesijo zagotavlja občina ustanoviteljica vrtca oziroma koncedentka za vse vključene otroke v vrtec, ne glede na občino stalnega prebivališča otrok. Sredstva se občinam povrnejo iz proračuna Republike Slovenije v skladu z navodilom, ki ga izda minister, pristojen za predšolsko vzgojo.

(4) Zasebni vrtci uveljavljajo sredstva iz drugega odstavka tega člena neposredno iz proračuna Republike Slovenije v skladu z navodilom iz prejšnjega odstavka. Zasebnim vrtcem, ki se financirajo v skladu z drugim odstavkom 34. člena ZVrt, se izpad plačil staršev prizna za čas, ko so bili vrtci zaprti oziroma za starše nedostopni in otroci niso obiskovali vrtca, in v višini znižanega plačila staršev, ki bi bilo staršem določeno, če bi bil otrok vključen v istovrstni program vrtca, ki izvaja javno službo na območju občine, v kateri ima zasebni vrtec ali njegova enota sedež. Zasebnim vrtcem se iz proračuna Republike Slovenije za posameznega vključenega otroka krije tudi 15 % cene istovrstnega programa javnega vrtca na območju občine, v kateri ima zasebni vrtec ali njegova enota sedež.

17. Zakon o gimnazijah in Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju

50. člen

(stroški oskrbnin v dijaških domovih)

(1) Ne glede na drugi odstavek 29. člena ZGim in drugi odstavek 59. člena ZPSI-1 so učenci in dijaki, ki bivajo v dijaških domovih, na podlagi odločbe o izredni denarni socialni pomoči iz 38. člena tega zakona v šolskem letu 2023/2024 oproščeni plačila oskrbnine za obdobje do 31. decembra 2023.

(2) Pod pogojem iz prejšnjega odstavka so oproščeni plačila oskrbnine tudi študenti višjih strokovnih šol, ki bivajo v dijaških domovih.

(3) Odločbo iz 38. člena tega zakona o izredni denarni socialni pomoči dijaškemu domu predložijo starši oziroma polnoletni dijak ali študent zase.

(4) Stroške oskrbnin dijaškim domovom iz prvega odstavka tega člena krije proračun Republike Slovenije.

18. Zakon o višjem strokovnem izobraževanju

51. člen

(podaljšanje statusa študenta višješolskega izobraževanja)

Ne glede na 46. člen ZVSI imajo v študijskem letu 2023/2024 pravico do podaljšanja statusa tudi študenti, ki so bili prizadeti zaradi poplav in plazov ali so aktivno sodelovali pri odpravljanju posledic teh poplav in plazov in zaradi tega v študijskem letu 2022/2023 niso mogli redno in v roku opraviti svojih študijskih obveznosti.

19. Zakon o potrošniških kreditih

52. člen

(odlog plačila obveznosti iz potrošniške kreditne pogodbe)

(1) Ne glede na 4., 12. in 54. člen ZPotK-2 lahko kreditojemalec pri dajalcu kredita, ki je pridobil dovoljenje za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja po ZPotK-2, uveljavlja odlog plačila obveznosti iz kreditne pogodbe iz razloga nezmožnosti zagotavljanja plačila obveznosti iz kreditne pogodbe zaradi nastanka premoženjske škode, ki je nastala kot posledica poplav in plazov.

(2) Za kreditojemalca iz prejšnjega odstavka šteje fizična oseba, ki je državljan Republike Slovenije in ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

(3) Kreditojemalec naslovi na dajalca kredita, ki je pridobil dovoljenje za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja na podlagi ZPotK-2, vlogo za odlog plačila obveznosti iz kreditne pogodbe najpozneje do 31. decembra 2023.

(4) V vlogi iz prejšnjega odstavka kreditojemalec navede, da zaradi okoliščin, povezanih s posledicami poplav in plazov, začasno ne more zagotavljati poplačila obveznosti iz kreditne pogodbe, sklenjene z dajalcem kredita iz prejšnjega odstavka, ter v ta namen predloži opis dejstev in okoliščin, povezanih s posledicami poplav in plazov, ki so na to vplivale, ter dokazilo, da mu je v času nastanka poplav in plazov nastala premoženjska škoda. V vlogi kreditojemalec poleg tega navede število mesecev odloga.

(5) Dajalec kredita najpozneje v osmih dneh brezplačno odobri kreditojemalcu odlog plačila obveznosti iz kreditne pogodbe, ki se sklene v obliki aneksa h kreditni pogodbi.

(6) Odlog plačila pomeni prekinitvev zapadlosti vseh obveznosti po kreditni pogodbi do izteka obdobja odloga. Končni datum zapadlosti kreditne pogodbe se podaljša za čas trajanja odloga plačila, enako se podaljša zapadlost pogodbe, ki služi kot zavarovanje kreditne pogodbe. Po izteku obdobja odloga plačila naslednji obrok zapade v plačilo v skladu z določbami kreditne pogodbe in aneksa h kreditni pogodbi z amortizacijskim načrtom, ki je priloga aneksa h kreditni pogodbi. Odlog plačila ne vpliva na izračun višine posameznega obroka v skladu s kreditno pogodbo.

(7) Odlog se odobri za obdobje največ 24 mesecev, če posamezna obveznost iz kreditne pogodbe, za katero kreditojemalec zahteva odlog plačila, do 31. julija 2023 še ni zapadla v plačilo.

(8) V obdobju odloga plačil se na odloženi del glavnice 12 mesecev od začetka veljavnosti odloga plačil ne obračunavajo obresti, po enem letu pa se lahko obračunavajo obresti največ v višini dveh odstotkov letno oziroma po redni obrestni meri, ki je bila dogovorjena ob sklenitvi kreditne pogodbe, če je ta za kreditojemalca ugodnejša.

(9) Ne glede na sedmi odstavek tega člena se lahko dajalec kredita in kreditojemalec sporazumno dogovorita za rok glede plačila obveznosti iz kreditne pogodbe, ki je za kreditojemalca ugodnejši.

53. člen (nadzor)

Nadzor nad izvajanjem prejšnjega člena opravlja Tržni inšpektorat Republike Slovenije.

20. Zakon o socialnem varstvu

54. člen (krizne namestitve)

(1) Ne glede na tretji odstavek 49. člena ZSV krizne namestitve izvajajo tudi izvajalci, ki v skladu s predpisi s področja socialnega varstva izvajajo institucionalno varstvo.

(2) Krizne namestitve v skladu s tem členom so namestitve, namenjene osebam, starejšim od 65 let, in odraslim osebam s posebnimi potrebami, ki se zaradi starosti, invalidnosti ali kronične bolezni ne morejo oskrbovati same in jim zaradi posledic poplav ali plazov ni mogoče zagotoviti oskrbe izven institucionalnega varstva.

(3) Postopek krizne namestitve se začne na podlagi mnenja pristojnega centra za socialno delo oziroma službe za socialne zadeve izvajalca s področja socialnega varstva oziroma zdravstvene dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: socialna služba). Sprejem v krizno namestitev se izvede v skladu z zakonodajo s področja socialnega varstva.

(4) Krizna namestitev iz tega člena se zagotavlja v trajanju 21 dni. Ne glede na prejšnji stavek se krizna namestitev lahko podaljša največ enkrat za 21 dni, če po mnenju socialne službe osebi ni možno zagotoviti potrebne oskrbe v drugi organizirani obliki socialnovarstvenih storitev.

(5) Osebam, ki zaradi starosti, invalidnosti ali kronične bolezni ne zmorejo prevoza z osebnim oziroma javnim prevozom, se prevoz v ali iz krizne namestitve zagotovi z nenujnim reševalnim prevozom osebe.

(6) Nenujni reševalni prevoz iz prejšnjega odstavka pri dispečerski službi zdravstva naroči pristojna oseba izvajalca iz prvega odstavka tega člena, ki bo osebi zagotovil krizno namestitev.

(7) Izvajalec nenujnega reševalnega prevoza iz prejšnjega odstavka je javni zdravstveni zavod ali druga pravna ali fizična oseba s koncesijo za izvajanje zdravstvene dejavnosti, ki izpolnjuje pogoje iz pravilnika, ki določa prevoze pacientov.

(8) Sredstva za kritje stroškov kriznih namestitev in nenujnih reševalnih prevozov iz tega člena se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije. Sredstva za kritje stroškov kriznih namestitev se izvajalcu iz prvega odstavka tega člena zagotavljajo od dneva krizne namestitve osebe. Zahtevki za izplačilo sredstev se z dokazili vložijo pri ministrstvu, pristojnem za institucionalno

varstvo. Način izstavitve zahtevkov, potrebna dokazila in roke izplačil določi minister, pristojen za institucionalno varstvo.

(9) Ukrep iz tega člena se uporablja od 4. avgusta 2023 do 31. decembra 2023.

21. Zakon o delovnih razmerjih

55. člen

(začasna premestitev zaposlenega pri izvajalcu, ki socialnovarstvene storitve opravlja na podlagi koncesijske pogodbe in dovoljenja za delo zaradi nujnih delovnih potreb)

(1) Zaradi odprave posledic poplav in plazov lahko izvajalec, ki zagotavlja socialnovarstvene storitve institucionalno varstvo ali storitve pomoč na domu na podlagi koncesijske pogodbe ali z dovoljenjem za delo, ne glede na 169. člen ZDR-1, zaposlenega brez njegovega soglasja začasno premesti tudi k drugemu izvajalcu socialnovarstvene storitve institucionalno varstvo ali pomoč družini na domu na enako ali drugo delovno mesto.

(2) Za izvajanje ukrepa iz tega člena se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo področje začasne premestitve in dodatek za začasno premestitev zaradi nujnih delovnih potreb na področju uslužbenske zakonodaje, razen omejitve iz četrtega odstavka 122. člena tega zakona.

22. Stanovanjski zakon

56. člen

(izjemna dodelitev neprofitnih stanovanj v najem zaradi poplav in plazov)

(1) Ne glede na 87. člen SZ-1 so do izjemne dodelitve neprofitnega stanovanja v najem upravičene osebe, ki izpolnjujejo naslednje pogoje (v nadaljnjem besedilu: upravičenec do izjemne dodelitve neprofitnega stanovanja v najem):

- če so bile zaradi poplav in plazov stanovanjske enote, v katerih so ob tej naravni nesreči dejansko prebivale, trajno ali huje poškodovane,
- če bi bil za obnovo stanovanjske enote ali ponovno vselitev potreben daljši čas in
- če prosilec ali oseba, s katero živi v skupnem gospodinjstvu, nima v lasti oziroma solasti druge nepremičnine, v kateri bi lahko prebivala.

(2) Najem neprofitnega stanovanja, dodeljenega na podlagi tega člena, je mogoč do odprave posledic poplav in plazov, vendar najdlje za tri leta od sklenitve najemne pogodbe.

(3) Stanovanja za izjemno dodelitev neprofitnih stanovanj v najem lahko zagotovijo država, občine, javni stanovanjski skladi ter druge pravne osebe javnega prava, katerih ustanovitelj je država ali občina.

(4) Stanovanja v lasti države ali druge pravne osebe javnega prava, katere ustanovitelj je država, se dodelijo v najem upravičencem do izjemne dodelitve neprofitnega stanovanja v najem preko Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, javnega sklada.

(5) Stanovanja v lasti občine ali druge pravne osebe javnega prava, katere ustanovitelj je občina, in javnih stanovanjskih skladov se dodelijo v najem upravičencem do izjemne dodelitve neprofitnega stanovanja v najem praviloma v občini stalnega prebivališča upravičenca do izjemne dodelitve neprofitnega stanovanja v najem oziroma občini, na območju katere javni stanovanjski sklad deluje.

(6) O izjemni dodelitvi neprofitnega stanovanja v najem iz četrtega odstavka tega člena odloči direktor Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, javnega sklada, z odločbo. Zoper odločbo iz tega odstavka je dopustna pritožba na ministrstvo, pristojno za stanovanja.

(7) O izjemni dodelitvi neprofitnega stanovanja v najem iz petega odstavka tega člena odloči župan oziroma direktor javnega stanovanjskega sklada z odločbo.

(8) Stanovanja v lasti države ali druge pravne osebe javnega prava, katere ustanovitelj je država, ter Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, javnega sklada, se pod pogoji iz tega člena oddajo v najem upravičencem do izjemne dodelitve neprofitnega stanovanja v najem brezplačno najdlje za 12 mesecev od sklenitve najemne pogodbe. Če se najemna pogodba sklene za čas, daljši od 12 mesecev, se po poteku 12 mesecev upravičencem do izjemne dodelitve neprofitnega stanovanja v najem obračuna neprofitna najemnina, določena v skladu s predpisi, ki urejajo dodeljevanje neprofitnih stanovanj v najem.

(9) Stanovanja v lasti občine ali druge pravne osebe javnega prava, katere ustanovitelj je občina, in javnih stanovanjskih skladov se pod pogoji iz tega člena oddajo v najem upravičencem do izjemne dodelitve neprofitnega stanovanja v najem za neprofitno najemnino, določeno v skladu s predpisi, ki urejajo dodeljevanje neprofitnih stanovanj v najem, pri čemer najemnino za prvih 12 mesecev od sklenitve najemne pogodbe nepovratno krije država iz sredstev proračuna Republike Slovenije.

(10) Postopek za izjemno dodelitev neprofitnih stanovanj v najem v skladu s tem členom se lahko začne najpozneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

57. člen **(upravičenci za pridobitev subvencije k plačilu tržne najemnine** **po poplavah in plazovih)**

(1) Ne glede na prvi odstavek 121.a člena SZ-1 se pri uveljavljanju pravice do subvencije k plačilu tržne najemnine v obdobju od 1. septembra 2023 do 29. februarja 2024 pogoj uvrstitve na prednostno listo na zadnjem javnem razpisu za dodelitev neprofitnega najemnega stanovanja v občini stalnega prebivališča pri ugotavljanju upravičenosti do subvencije k plačilu tržne najemnine ne upošteva.

(2) Ne glede na drugi odstavek 121.a člena SZ-1 se pri uveljavljanju pravice do subvencije k plačilu tržne najemnine v obdobju od 1. septembra 2023 do 29. februarja 2024 šteje, da prosilec izpolnjuje pogoje po zadnjem objavljenem javnem razpisu za dodelitev neprofitnega najemnega stanovanja, zaradi česar pridobitev mnenja o izpolnjevanju pogojev po zadnjem objavljenem javnem razpisu za dodelitev neprofitnega najemnega stanovanja od pristojne lokalne skupnosti ni potrebna.

(3) Ne glede na tretji odstavek 121.a člena SZ-1 se pri uveljavljanju pravice do subvencije k plačilu tržne najemnine v obdobju od 1. septembra 2023 do 29. februarja 2024 pri ugotavljanju upravičenosti do subvencije k plačilu tržne najemnine pogoji in merila iz 87. člena SZ-1 ne upoštevajo.

23. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona odpravi posledic naravnih nesreč

58. člen **(posebna ureditev glede izplačila enkratne solidarnostne pomoči)**

(1) Ne glede na 52. člen ZOPNN-F se solidarnostna pomoč, če so izpolnjeni pogoji, določeni v 52. členu ZOPNN-F, lahko izplača tudi v več delih.

(2) Plačnik davka lahko popravlja predhodno predloženi obračun davčnega odtegljaja, če je bila od izplačane enkratne solidarnostne pomoči pred uveljavitvijo 52. člena ZOPNN-F oziroma za drugo in vsako nadaljnje izplačilo do uveljavitve tega zakona upošteva ta člen izkazana previsoka davčna obveznost. Plačnik davka lahko vloži popravek obračuna davčnega odtegljaja najpozneje v 30 dneh po uveljavitvi tega zakona. Za popravljane obračuna davčnega odtegljaja se uporabljajo določbe tretjega do sedmega odstavka 54. člena ZDavP-2 v zvezi s 57. členom ZDavP-2.

24. Zakon o varstvu okolja

59. člen

(ravanje z odpadki in stroški tega ravnanja)

(1) Za odpadke, ki jih kot posledico poplav in plazov zbere izvajalec obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja iz 3. točke prvega odstavka 233. člena ZVO-2 (v nadaljnjem besedilu: izvajalec javne službe), morajo izvajalci javne službe zagotoviti obdelavo do konca avgusta 2024.

(2) Vsi odpadki iz prejšnjega odstavka se izvajalcu javne službe oddajo, pri čemer izvajalec kot njihov prevzemnik v celoti izpolni in potrdi evidenčni list z uporabo informacijskega sistema iz predpisa, ki ureja odpadke. Kot pošiljatelj se na evidenčni list vedno navede »RS – poplave«, kot kraj oddaje pošiljke odpadkov pa se navede sedež občine, v kateri so odpadki nastali.

(3) Ne glede na izdana okoljevarstvena dovoljenja za obdelavo odpadkov, se obdelovalcem v delu, ki se nanaša na skupno količino odpadkov ali skupno količino nevarnih odpadkov, ki se letno lahko obdelajo, dovoli preseganje teh količin, če gre za prevzem odpadkov iz prvega odstavka tega člena ter njihovo skladiščenje, če so pri teh postopkih izpolnjeni vsi drugi pogoji iz okoljevarstvenega dovoljenja.

(4) Ne glede na prvi odstavek 33. člena ZVO-2 krije stroške ravnanja z odpadki iz prvega odstavka tega člena Republika Slovenija.

(5) Vlada s sklepom določi ceno storitve ravnanja z odpadki iz prvega odstavka tega člena.

(6) Stroški ravnanja z odpadki iz četrtega odstavka tega člena obsegajo:

1. stroške prevzema odpadkov,
2. stroške prevoza odpadkov od kraja predhodnega skladiščenja ali skladiščenja do kraja naprave za obdelavo, in
3. stroške obdelave prevzetih odpadkov, vključno s stroški priprave teh odpadkov za nadaljnjo obdelavo (npr. sortiranje).

(7) Izvajalec javne službe iz prvega odstavka tega člena ministrstvu, pristojnemu za okolje, pošlje račun za plačilo stroškov ravnanja z odpadki, s priloženimi dokazili iz predpisa, ki ureja odpadke, da je bila obdelava zagotovljena.

(8) Ministrstvo, pristojno za okolje, na podlagi popolne dokumentacije iz prejšnjega odstavka izvajalcu javne službe iz prvega odstavka tega člena plača račun iz prejšnjega odstavka in ga obvesti o plačilu.

(9) Ministrstvo, pristojno za okolje, delno ali v celoti zavrne račun iz sedmega odstavka tega člena, če iz dokumentacije, priložene računu, izhaja, da obdelava ni bila izvedena v skladu s tem

zakonom in predpisi, ki urejajo odpadke. V tem primeru izvajalec obdelave krije stroške ravnanja z odpadki, na katero se nanaša zavrnen račun.

60. člen (posegi v okolje)

Ne glede na peti odstavek 89. člena ZVO-2 in Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 105/20 in 44/22 – ZVO-2), se za projekte ali dele projektov, potrebnih za odpravo posledic poplav in plazov po tem zakonu, določbe predpisov, ki urejajo posege v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, ne uporabljajo.

25. Zakon o sladkovodnem ribištvu

61. člen (oprostitev plačila koncesijske dajatve)

(1) Ne glede na določbe 28. in 31. člena ZSRib se koncesionarjem za izvajanje ribiškega upravljanja v skladu z zakonom, ki ureja sladkovodno ribištvo, ki jim je nastala škoda zaradi poplav in plazov, oprosti plačilo koncesijske dajatve v letu 2023 in prvega obroka v letu 2024.

(2) Koncesionarju iz tega člena, ki je koncesijsko dajatev za leto 2023 deloma ali v celoti že poravnal, se plačani znesek upošteva pri plačilu naslednje koncesijske dajatve, in sicer do višine že plačane koncesijske dajatve v letu 2023.

(3) Ukrep se izvaja v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 717/2014 z dne 27. junija 2014 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v sektorju ribištva in akvakulture (UL L št. 190 z dne 28. 6. 2014, str. 45), zadnjič spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) 2022/2514 z dne 14. decembra 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 717/2014 glede njenega obdobja uporabe (UL L št. 326 z dne 21. 12. 2022, str. 8).

(4) Vlada podrobneje določi pogoje in postopek za dodelitev pomoči iz tega člena.

26. Zakon o varstvu okolja in Zakon o rudarstvu

62. člen (uporaba viškov izkopanega materiala)

Ne glede na 3. točko tretjega odstavka 22. člena ZVO-2 in ne glede na 92. člena ZRud-1 se neonesnažen del tal in drug naravno prisoten neonesnažen material, ki sta izkopana med gradbenimi deli na projektu, kjer je investitor občina ali država, lahko uporabita v svojem prvotnem stanju za gradnjo na drugem kraju, kot sta bila izkopana, kjer je investitor projekta država ali občina, če gre za izvajanje projekta za sanacijo območja, prizadetega zaradi poplav in plazov, za gradnjo protipoplavnih ukrepov ali za gradnjo poškodovane gospodarske javne infrastrukture v poplavih in plazovih na istem porečju in je investitor tega projekta občina ali država.

27. Zakon o kmetijskih zemljiščih, Zakon o gozdovih in Zakon o agrarnih skupnostih

63. člen (nakup zemljiških parcel, ki so kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetija)

(1) Ne glede na določbe od 17. do 25.a člena ZKZ, 47. člena ZG ter 41. in 42. člena ZAgrS ima Republika Slovenija pravico do nakupa zemljiške parcele, ki je kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetija, za namen odprave posledic poplav in plazov.

(2) Nakup iz prejšnjega odstavka se izvede do 31. marca 2024 s sklenitvijo neposredne pogodbe, če je izražena volja lastnikov zemljiške parcele in Republike Slovenije.

(3) Ne glede na 3.eb in 3.ec člen ZKZ ukrepov iz 3.eb in 3.ec člena ZKZ ni treba izvesti, če gre za prostorske ureditve, ki se načrtujejo z OPPN iz novega 131.a člena ZUreP-3, in se postopek priprave OPPN iz novega 131.a člena ZUreP-3 začne do 31. marca 2024.

(4) Ne glede na 3.g člen ZKZ se odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča za gradnjo objektov na območjih iz prejšnjega člena ne plača.

28. Zakon o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije in Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije

64. člen (določitev drugega upravljavca)

Ne glede na 2. člen ZSKZ in 9. člen ZGGLRS lahko Vlada Republike Slovenije na zemljiščih, s katerimi upravlja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije oziroma družba Slovenski državni gozdovi, za namen odprave posledic poplav in plazov do 31. marca 2024 določi drugega upravljavca.

29. Gradbeni zakon

65. člen (nujna rekonstrukcija)

Ne glede na tretji odstavek 5. člena GZ-1 se pri rekonstrukciji, ki je nujna za zmanjšanje ali odpravo posledic poplav in plazov in s katero se vzpostavi prejšnje stanje objekta, lahko lega, gabariti in zunanost objekta spremenijo v obsegu manjših dopustnih odstopanj iz 79. člena GZ-1, če se prijavi začetka gradnje priložita projektna dokumentacija za izvedbo gradnje in vodno soglasje, če je to predpisano, ter se z deli začne najpozneje do 31. julija 2024.

30. Zakon o elektronskih komunikacijah

66. člen (upravljanje številke skrajšanega izbiranja 114 za vzpostavitev in delovanja klicnega centra za pomoč pri odpravi posledic poplav in plazov)

(1) Ne glede na 99., 100. in 101. člen ZEKom-2 ministrstvo, pristojno za digitalno preobrazbo, upravlja s številko skrajšanega izbiranja 114 za namen vzpostavitve in delovanja klicnega centra za pomoč pri odpravi posledic poplav in plazov.

(2) Operaterji elektronskih komunikacij svojim končnim uporabnikom, ki kličejo na številko 114, zagotovijo brezplačen prenos komunikacije do klicnega centra iz prejšnjega odstavka.

31. Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč

67. člen (dodelitev pomoči)

Ne glede na 1. člen ZOPNN se za namen odprave posledic poplav in plazov pomoč upravičencem iz sektorja ribištva in akvakulture dodeli v skladu z Uredbo Komisije (EU) 2022/2473 z dne 14. decembra 2022 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in trženjem ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture, za združljive z notranjim trgov z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 327 z dne 21. 12. 2022, str. 82), zadnjič spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) 2023/1315 z dne 23. junija 2023 o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgov pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe ter Uredbe (EU) 2022/2473 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in trženjem ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture, za združljive z notranjim trgov z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 167 z dne 30. 6. 2023, str. 1).

68. člen (ocena škode)

Ne glede na drugi odstavek 44.b člena ZOPNN za namen odprave posledic poplav in plazov za naloge odprave posledic škode v gospodarstvu, ki se nanašajo na škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture, oceno škode pripravi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in ribištvo.

69. člen (predložitev programa odprave posledic škode v gospodarstvu, ki se nanaša na škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture)

Ne glede na 44.c in drugi odstavek 44.č člena ZOPNN za škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture za namen odprave posledic poplav in plazov program odprave posledic škode v gospodarstvu, ki se nanaša na škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture, predloži vladi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in ribištvo.

70. člen (vsebina programa odprave posledic škode v gospodarstvu, ki se nanaša na škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture)

Ne glede na prvi odstavek 44.č člena ZOPNN se za škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture za namen odprave posledic poplav in plazov določi vsebina programa odprave posledic škode v gospodarstvu tudi na kmetijskih strojih in drugi opremi za opravljanje kmetijske dejavnosti ter na strojih in opremi za opravljanje ribištva in akvakulture, ki je bila poškodovana ali uničena zaradi poplav in plazov, na zalogah v kmetijstvu in zalogah v sektorju ribištva in akvakulture, ki so bile poškodovane ali uničene zaradi poplav in plazov, ter na živalih.

71. člen (financiranje programa odprave posledic škode v gospodarstvu, ki se nanaša na škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture)

Ne glede na 44.d člen ZOPNN je za financiranje izvajanje programa odprave posledic škode v gospodarstvu, ki se nanaša na škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture, pristojno ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in ribištvo.

72. člen (upravičenci do sredstev)

(1) Ne glede na 44.e člen ZOPNN so za namen odprave posledic poplav in plazov upravičenci do sredstev za odpravo posledic škode v gospodarstvu tudi nosilci kmetijskih gospodarstev in nosilci dopolnilnih dejavnosti na kmetiji v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, ter društva, ki opravljajo dejavnosti v sektorju ribištva in akvakulture.

(2) Podatki o upravičencih iz prejšnjega odstavka so javni podatki.

73. člen (potrditev škode)

Ne glede na prvi odstavek 44.f člen ZOPNN za namen odprave posledic poplav in plazov višino škode v gospodarstvu, ki se nanaša na škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture, potrdi komisija za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

74. člen (postopek dodelitve sredstev)

Ne glede na 44.g člen ZOPNN za škodo v gospodarstvu, ki se nanaša na škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture, za namen odprave posledic poplav in plazov:

- upravičenci vloge predložijo ministrstvu, pristojnemu za kmetijstvo in ribištvo, v roku, določenem v programu odprave posledic škode v kmetijstvu;
- ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in ribištvo, obvesti upravičence do sredstev, pripravi predlog višine potrebnih sredstev za povračilo škode in ga, če je vloga upravičenca popolna in utemeljena in je predlog povrnitve škode v gospodarstvu, ki se nanaša na škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture, skladen s programom odprave posledic škode v gospodarstvu, ki se nanaša na škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture, predloži v sprejetje komisiji za odpravo posledic škode v kmetijstvu;
- minister, pristojen za kmetijstvo in ribištvo, določi vsebino in obliko obrazca za prijavo škode v gospodarstvu, ki se nanaša na škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture.

75. člen (izdaja in vročanje odločbe o dodelitvi sredstev)

Ne glede na prvi odstavek 46.a člena ZOPNN se tudi za škodo v gospodarstvu, ki se nanaša na škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture, za namen odprave posledic poplav in plazov uporablja postopek iz 46.a člena ZOPNN.

76. člen (poročanje)

(1) Ne glede na tretji odstavek 64. člena ZOPNN je za namen odprave posledic poplav in plazov za poročilo o izvedbi programa odprave posledic škode v gospodarstvu za škodo, ki se nanaša na škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture, pristojno ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in ribištvo.

(2) Ne glede na četrti odstavek 64. člena ZOPNN je sestavni del poročila o izvedbi programa odprave posledic škode v gospodarstvu, ki se nanaša na primarno kmetijsko proizvodnjo ter sektor ribištva in akvakulture, tudi poročilo komisije za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

ČETRTI DEL ZAČASNI UKREPI

1. Začasni ukrepi na področju gradnje cest za občine

77. člen (pomoč občinam na področju gradnje cest)

(1) Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo (v nadaljnjem besedilu: direkcija) lahko na podlagi pooblastila v imenu in za račun posamezne občine izvaja storitev vodenja celotnih projektov gradenj ali vzdrževalnih del v javno korist na občinskih cestah, prizadetih v poplavah in plazovih. Občina najpozneje do 31. oktobra 2023 direkciji posreduje nabor projektov gradenj ali vzdrževalnih del v javno korist na občinskih cestah, katerih vodenje želi prenesti na direkcijo, ter predlaga prioriteten vrstni red posameznih projektov. Predlog mora vsebovati tudi vir financiranja.

(2) Izmed predlaganih projektov s strani prizadetih občin vlada določi projekte in prioriteten vrstni red projektov na občinskih cestah v posamezni občini, za katere bo direkcija izvajala storitev vodenja projektov.

(3) Prioriteten vrstni red projektov je odvisen od kategorije ceste, povezovalne funkcije ceste, ki jo ima ta v prostoru (npr. povezava med občinami, dostop do gospodarskih ali nedostopnih poseljenih območij), možnosti obvoza in njegove dolžine, od možne izvedljivosti trase ceste (potek po ali izven cestnega zemljišča) ter od organizacijskih zmožnosti direkcije.

(4) Stopnja pripravljenosti projektov na občinskih cestah, za katere vodenje prevzame direkcija, mora zagotavljati, da bo postopek naročila izvajanja gradnje ali vzdrževalnih del v javno korist zaključen najpozneje do 31. marca 2024. Vodenje projekta je zaključeno z zaključkom gradnje ali vzdrževalnih del v javno korist in predajo občinske ceste v promet.

(5) Stroški storitve iz prvega odstavka tega člena, ki jih direkcija izvaja za občine, bremenijo proračun Republike Slovenije.

78. člen (uporaba ukrepa pomoči občinam na področju gradnje cest)

Ukrep se uporablja do zaključka gradnje za projekte iz prvega odstavka prejšnjega člena in pri katerih bo postopek javnega naročila izvajalca gradnje ali vzdrževalnih del v javno korist zaključen do 31. marca 2024.

2. Začasni ukrepi na področju socialnega varstva

79. člen (dodatno sofinanciranje socialnovarstvenih programov)

(1) Izvajalcem javnih socialnovarstvenih programov iz 18.s člena ZSV, ki so v letu 2023 sofinancirani na podlagi javnih razpisov za sofinanciranje socialnovarstvenih programov, ki jih je objavilo ministrstvo, pristojno za socialne zadeve, se za programe socialne rehabilitacije zasvojenih, duševnega zdravja, za brezdomce, starejše, za preprečevanje nasilja, za otroke in mladostnike, invalide in Rome ter druge programe za pomoč v stiski iz proračuna Republike Slovenije za leti 2023 in 2024, zagotovijo dodatna sredstva za stroške dela ter stroške materiala in storitev, največ do višine 15 % pogodbene vrednosti javnega socialnovarstvenega programa za leto 2023, ki ga sofinancira ministrstvo, pristojno za socialne zadeve.

(2) Sredstva iz prejšnjega odstavka se namenijo za dodaten obseg izvajanja svetovanja in psihosocialne pomoči ranljivim skupinam obstoječih in novih uporabnikov, ki se soočajo s posledicami poplav in plazov.

(3) Izvajalci iz prvega odstavka tega člena lahko sredstva iz prvega odstavka tega člena porabijo najpozneje do 30. novembra 2024, pri čemer morajo biti storitve iz prejšnjega odstavka opravljene v času veljavnosti sklenjene pogodbe o sofinanciranju javnega socialnovarstvenega programa iz prvega odstavka tega člena.

(4) Zahtevki za izplačilo sredstev iz prvega odstavka tega člena se vložijo pri ministrstvu, pristojnem za socialne zadeve. Način izstavitve zahtevkov, potrebna dokazila in roke izplačil določi minister, pristojen za socialno varstvo. Izvajalec iz prvega odstavka tega člena ne more uveljavljati dodatnih finančnih sredstev iz prvega odstavka tega člena, če jih je za navedeni namen že prejel iz drugih virov.

3. Začasni ukrepi na področju družinske politike

80. člen

(dodatno financiranje programov v podporo družini)

(1) Programom v podporo družini iz 280. člena Družinskega zakonika (Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg, 22/19, 67/19 – ZMatR-C, 200/20 – ZOOMTVI, 94/22 – odl. US, 94/22 – odl. US in 5/23), ki so bili izbrani na podlagi Javnega razpisa za financiranje razpisanih vsebin centrov za družine v letih 2021 – 2025, se iz proračuna Republike Slovenije zagotovi 15 % od vrednosti programa v podporo družini, ki ga ministrstvo, pristojno za družino, financira v letu 2023.

(2) Sredstva iz prejšnjega odstavka so namenjena za dodatno izvajanje vsebine svetovanja in psihosocialne pomoči skupinam obstoječih in novih uporabnikov, ki se soočajo s težavami v duševnem zdravju in drugimi psihosocialnimi stiskami kot posledica poplav in plazov.

(3) Sredstva iz prvega odstavka tega člena se lahko porabijo najkasneje do 30. novembra 2024.

(4) Zahtevki za izplačilo sredstev iz prvega odstavka tega člena se z dokazili vložijo pri ministrstvu, pristojnem za družino. Način izstavitve zahtevkov, roke izplačil in potrebna dokazila določi minister, pristojen za družino. Izvajalec programov v podporo družini ne more uveljavljati dodatnih finančnih sredstev iz prvega odstavka tega člena, če jih je za navedeni namen že prejel iz drugih virov.

4. Začasni ukrepi na področju solidarnostne pomoči

81. člen

(sredstva solidarnostne pomoči v primeru požara ali elementarne nesreče)

(1) Izvajalcem, ki v javni mreži opravljajo institucionalno varstvo in storitev pomoči družini na domu v skladu s predpisi s področja socialnega varstva, se povračilo izplačil solidarnostne pomoči zaposlenim, ki so utrpeli posledice poplave in plazov kot elementarne nesreče v skladu s peto alinejo prvega odstavka 101. člena Kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije (Uradni list RS, št. 15/94, 18/94 – ZRPJZ, 57/95, 19/96, 56/98, 76/98, 39/99 – ZMPUPR, 102/00, 62/01, 43/06 – ZKoliP, 60/08, 75/08, 107/11, 40/12, 46/13, 106/15, 46/17, 80/18, 5/19 – popr., 160/20, 88/21, 181/21, 136/22, 165/22 in 21/23 – popr.), financira iz proračuna Republike Slovenije.

(2) Zahtevki za izplačilo sredstev iz prejšnjega odstavka se z dokazili vložijo pri ministrstvu, pristojnem za institucionalno varstvo. Način izstavitve zahtevkov, potrebna dokazila in roke izplačil določi minister, pristojen za institucionalno varstvo.

(3) Ukrep iz tega člena velja od 4. avgusta 2023 do 31. decembra 2023.

82. člen

(zagotovitev sredstev vrtcem za izplačilo solidarnostne pomoči zaradi poplav in plazov)

(1) Javnim vrtcem in zasebnim vrtcem s koncesijo zagotovijo sredstva za izplačilo solidarnostnih pomoči zaposlenim, ki so jih prizadele poplave in plazovi, občine ustanoviteljice vrtcev oziroma občine, ki so zasebnim vrtcem podelile koncesijo. Občine uveljavljajo ta sredstva iz proračuna Republike Slovenije.

(2) Zasebnim vrtcem brez koncesije se zagotovijo sredstva za izplačilo solidarnostne pomoči iz proračuna Republike Slovenije. Vrtci ta sredstva uveljavljajo iz proračuna Republike Slovenije.

83. člen

(solidarnostna pomoč za zaposlene na dejavnosti osebne asistencije)

(1) Osebnih asistenti, strokovni vodje, usklajevalci osebne asistencije in drugi zaposleni pri izvajalcu osebne asistencije na dejavnosti osebna asistencija zaradi izvajanja storitev osebne asistencije, ki so jih prizadele poplave in plazovi ter so bili zaposleni pri izvajalcu osebne asistencije na dan 3. avgust 2023, so upravičeni do izplačila solidarnostne pomoči za zaposlene na dejavnosti osebne asistencije (v nadaljnjem besedilu: solidarnostna pomoč za zaposlene) zaradi poplav in plazov v višini 668,21 eurov neto.

(2) Zaposleni iz prejšnjega odstavka pri svojem delodajalcu vložijo zahtevo za izplačilo solidarnostne pomoči za zaposlene do 30. septembra 2023. Zahteva za izplačilo solidarnostne pomoči za zaposlene vsebuje podatke zaposlenega, dokazila o nastali škodi ter dokazilo o lastništvu ali solastništvu oziroma drugo dokazilo, iz katerega bo razvidno, da na lokaciji, na kateri je nastala hujša materialna škoda, zaposleni dejansko prebiva.

(3) Izvajalec osebne asistencije za izplačilo solidarnostne pomoči za zaposlene, izstavi e-račun ministrstvu, pristojnemu za invalidsko varstvo, skupaj z zahtevo posameznika za izplačilo solidarnostne pomoči za zaposlene s prilogami iz prejšnjega odstavka ter kopijo pogodbe o zaposlitvi zaposlenega.

(4) Sredstva za izplačilo solidarnostne pomoči za zaposlene se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije.

84. člen

(enkratna solidarnostna pomoč za samozaposlene v kulturi, samostojne novinarje in verske uslužbence)

(1) Do enkratne solidarnostne pomoči v višini 668,21 eura, če je v poplavah in plazovih utrpel škodo na svojem premoženju, ki ni namenjeno opravljanju dejavnosti, je upravičen:

- samozaposleni v kulturi, vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi, in ima na podlagi 83. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP; v nadaljnjem besedilu: ZUJIK) pravico do plačila prispevkov za socialno varnost iz proračuna Republike Slovenije,
- samostojni novinar, vpisan v razvid samostojnih novinarjev, in

- verski uslužbenec registrirane cerkve ali druge verske skupnosti, ki je na dan uveljavitve tega zakona vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje na podlagi šestega odstavka 19. člena ZPIZ-2 in ima na podlagi 27. člena Zakona o verski svobodi (Uradni list RS, št. 14/07, 46/10 – odl. US, 40/12 – ZUJF in 100/13) pravico do namenske državne finančne pomoči iz proračuna Republike Slovenije za pokritje prispevkov za socialno varnost.

(2) Enkratno solidarnostno pomoč lahko posamezni upravičenec iz tega člena prejme samo na podlagi ene alineje prejšnjega odstavka.

(3) Oseba iz prvega odstavka tega člena lahko na ministrstvo, pristojno za kulturo, vloži vlogo za izplačilo enkratne solidarnostne pomoči iz tega člena najpozneje do 30. septembra 2023. Vlogi se priložijo dokazila, ki izkazujejo nastanek škode iz prvega odstavka tega člena.

(4) O upravičenosti do izplačila enkratne solidarnostne pomoči iz tega člena ministrstvo, pristojno za kulturo, odloči v 15 dneh od prejema popolne vloge.

(5) Enkratna solidarnostna pomoč iz tega člena je oproščena plačila vseh davkov in prispevkov ter se ne všteva v dohodkovni cenzus iz 85. člena ZUJIK.

(6) Ukrep iz tega člena se uporablja od 3. avgusta 2023.

(7) Sredstva za izplačilo enkratne solidarnostne pomoči iz tega člena se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

85. člen **(enkratna solidarnostna pomoč za kmete)**

(1) Kmet, ki je na dan uveljavitve tega zakona v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vključen na podlagi 17. člena ali petega odstavka 25. člena ZPIZ-2 in je zaradi posledic poplav in plazov utrpel škodo na svojem premoženju, ki ni namenjeno kmetijski proizvodnji, je upravičen do enkratne solidarnostne pomoči v višini 668,21 eura.

(2) Kmet iz prejšnjega odstavka lahko na ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, vloži vlogo za izplačilo enkratne solidarnostne pomoči za kmete iz tega člena najpozneje do 3. novembra 2023.

(3) Vloga za enkratno solidarnostno pomoč za kmeta iz tega člena mora biti vložena na obrazcu, ki je objavljen na spletni strani ministrstva, pristojnega za kmetijstvo. Vlogi se priložijo dokazila, ki izkazujejo nastanek škode iz prejšnjega odstavka.

(4) O upravičenosti do izplačila solidarnostne pomoči odloči organ iz drugega odstavka tega člena v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.

(5) Enkratna solidarnostna pomoč za kmeta iz tega člena je oproščena plačila vseh davkov in prispevkov.

(6) Sredstva za izplačilo enkratne solidarnostne pomoči za kmeta iz tega člena se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

5. Začasni ukrepi na področju zaposlovanja tujih delavcev

86. člen **(ukrep zaposlovanja tujcev)**

(1) Za namen odprave in preprečitve posledic poplav in plazov, ZRSZ tujim delavcem, ki za vstop in bivanje v Republiki Sloveniji ne potrebujejo vizuma skladno z zakonom, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, izdaja delovna dovoljenja, ki se štejejo kot soglasja k enotnim dovoljenjem za prebivanje in delo v skladu z zakonom, ki ureja vstop in prebivanje tujcev (v nadaljnjem besedilu: delovna dovoljenja), in podaja soglasja k enotnim dovoljenjem za prebivanje in delo v skladu z zakonom, ki ureja vstop in prebivanje tujcev (v nadaljnjem besedilu: soglasja), za poklice in dejavnosti, ki so nujni za odpravo in preprečitve posledic poplav in plazov in jih določi minister, pristojen za delo.

(2) Delovna dovoljenja in soglasja iz prejšnjega odstavka se obravnava prednostno, in sicer v desetih dneh od prejema zahtevka iz tretjega odstavka tega člena.

(3) Upravna enota, ki je pristojna za odločanje o vlogi za izdajo enotnega dovoljenja za prebivanje in delo tujim delavcem za opravljanje poklicev oziroma dejavnosti iz prvega odstavka tega člena, ne glede na popolnost vloge, nemudoma posreduje zahtevek za izdajo delovnega dovoljenja oziroma podajo soglasja, ki je označen s »Poplave 2023«, v obravnavo ZRSZ, če je k vlogi priložena veljavna potna listina, katere veljavnost je najmanj tri mesece daljša od nameravanega prebivanja v Republiki Sloveniji, potrdilo iz kazenske evidence matične države tujca, pogodba o zaposlitvi ali opravljanju dela za namen odprave in preprečitve posledic poplav in plazov, ter druga dokazila o izpolnjevanju pogojev, ki jih za podajo soglasja določa zakon, ki ureja zaposlovanje in delo tujcev. Zahtevek mora biti opremljen z EMŠO številko tujega državljana. Če zahtevek iz prejšnjega stavka ni opremljen z EMŠO številko tujega državljana, lahko ZRSZ določi EMŠO številko tujemu državljanu, za katerega je bila vložena vloga za pridobitev enotnega dovoljenja za prebivanje in delo na podlagi tega poglavja.

(4) Vlogo iz prejšnjega odstavka lahko vložijo tujec, ki za vstop v Republiko Slovenijo ne potrebuje vizuma, ali njegov delodajalec, ki je za opravljanje dejavnosti, za katero se zahteva enotno dovoljenje za prebivanje in delo tujca, registriran najpozneje na dan 3. avgusta 2023. Upravna enota, na kateri je vložena vloga, vlagatelju vloge izda potrdilo o vloženi prošnji za izdajo enotnega dovoljenja za prebivanje in delo, kot ga določa zakon, ki ureja vstop in prebivanje tujcev.

(5) Upravna enota vloge obravnava prednostno.

(6) O vlogah iz tretjega odstavka tega člena odloča Upravna enota Celje. Vloga se lahko vložijo na kateri koli upravni enoti, ne glede na nameravani kraj prebivanja tujca oziroma kraj, kjer tujec prebiva, ali sedež delodajalca, ki vloga vlogo. Upravna enota, pri kateri je vložena vloga, to nemudoma odstavi v reševanje Upravni enoti Celje.

(7) Na obrazcu vloge za enotno dovoljenje in delo vlagatelj označi, da se vloga zaradi odpravljanja posledic poplav in plazov.

87. člen

(pogoj usposobljenosti in preverba trga dela)

V postopku izdaje delovnih dovoljenj in podaje soglasij iz prejšnjega člena se upoštevajo tudi dokazila o neformalno pridobljeni poklicni usposobljenosti. Delovno dovoljenje in soglasje iz prejšnjega člena se izdaja brez ugotavljanja izpolnjevanja pogoja, da v evidenci brezposelnih oseb ni ustrezne brezposelne osebe.

88. člen

(omogočanje opravljanja dela)

(1) Delodajalec, tuji delodajalec, naročnik dela ali subjekt gostitelj lahko tujemu delavcu iz 86. člena tega zakona, omogoči delo za tri mesece, če tujec opravlja delo z namenom odprave in preprečitve posledic poplav in plazov na ozemlju Republike Slovenije, na podlagi izdanega delovnega dovoljenja ali podanega soglasja in potrdila o vloženi vlogi iz četrtega odstavka 86. člena tega zakona, kar ZRSZ izrecno navede na informativnem listu. Delovno dovoljenje oziroma soglasje ZRSZ posreduje upravni enoti, ki je pristojna za odločanje o vlogi za enotno dovoljenje za prebivanje in delo in vlagatelju.

(2) Delodajalec, tuji delodajalec, naročnik dela ali subjekt gostitelj lahko tujcu omogoči delo tudi po poteku roka iz prejšnjega odstavka, in sicer do pravnomočne odločitve o vlogi za izdajo enotnega dovoljenja za prebivanje in delo, če tujec opravlja delo z namenom odprave in preprečitve posledic poplav in plazov na ozemlju Republike Slovenije, na podlagi izdanega delovnega dovoljenja ali podanega soglasja in potrdila o vloženi vlogi iz četrtega odstavka 86. člena tega zakona.

(3) Naročnik dela po tem poglavju je pravna oseba ali posameznik, registriran za opravljanje dejavnosti v Republiki Sloveniji oziroma vpisan v register kmetijskih gospodarstev v Republiki Sloveniji, za katerega tuj delodajalec v skladu z Zakonom o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 91/21 – uradno prečiščeno besedilo in 42/23; v nadaljnjem besedilu: ZZSDT) ali druga pravna oseba ali posameznik, registriran za opravljanje dejavnosti v Republiki Sloveniji oziroma vpisan v register kmetijskih gospodarstev v Republiki Sloveniji, opravlja določeno delo zaradi odprave in preprečitve posledic poplav in plazov z zaposlenimi tujimi delavci, ki delo opravljajo v skladu z določbami tega poglavja.

(4) Preden delodajalec, tuji delodajalec, naročnik dela ali subjekt gostitelj omogoči delo po prvem in drugem odstavku tega člena, mora preveriti izpolnjevanje pogojev za zakonito opravljanje dela tujca po tem zakonu.

(5) Vse stroške v postopku izdaje delovnih dovoljenj, podaje soglasij in izdaje enotnih dovoljenj za prebivanje in delo krije delodajalec ali tuji delodajalec.

89. člen **(pogoji in omejitve za opravljanje dela)**

(1) Tuji delavci, ki so pridobili delovno dovoljenje ali soglasje iz 86. člena tega zakona, lahko opravljajo le dela, ki so povezana z odpravo posledic poplav in plazov, in sicer le na ozemlju Republike Slovenije, kar ZRSZ izrecno navede na informativnem listu.

(2) Rok za nastop dela tujca in obveznost prijave v obvezno socialno zavarovanje je najkasneje 15. dan od vročitve delovnega dovoljenja oziroma soglasja iz 86. člena tega zakona.

90. člen **(informiranje ZRSZ)**

ZRSZ za potrebe zaposlovanja tujih delavcev za namen odpravljanja posledic poplav in plazov izvaja mednarodne zaposlitvene sejmice v državah izvora tujcev ter oglašuje in promovira prosta delovna mesta. ZRSZ izvaja informiranje s predstavitvijo splošnih življenjskih razmer, pogojev vstopa, prebivanja in dela v Republiki Sloveniji ter seznanitvijo s pravicami in dolžnostmi tujih delavcev v Republiki Sloveniji.

91. člen **(vrsta in namen evidenc)**

(1) Za namen podaje ali umika soglasja, odločanja o izdaji ali razveljavitvi delovnih dovoljenj, spremljanja stanja na trgu dela in izvajanja nadzora nad določbami tega poglavja ter za znanstvenoraziskovalne in statistične namene ZRSZ upravlja naslednje evidence:

1. evidenca o podanih soglasjih po tem zakonu;
2. evidenca izdanih delovnih dovoljenj po tem zakonu;
3. evidenca delodajalcev in naročnikov s prepovedjo zaposlovanja in dela tujcev in izvajanja storitev iz 94. člena tega zakona.

(2) Evidenci ZRSZ iz 1. in 2. točke prejšnjega odstavka vsebujeta podatke iz 48. člena ZZSDT. Evidenca iz 3. točke prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:

1. firmo in sedež oziroma ime in naslov delodajalca, tujega delodajalca ali naročnika dela;
2. matično številko delodajalca, tujega delodajalca ali naročnika dela;
3. vrsto kršitve po 157. členu tega zakona;
4. organ, ki je ugotovil kršitev;
5. vrsto akta, s katerim je ugotovljena kršitev;
6. datum akta, s katerim je ugotovljena kršitev;
7. pravnomočno izrečeno kazen delodajalcu;
8. obdobje prepovedi zaposlovanja, samozaposlovanja in dela tujcev iz 94. člena tega zakona.

(3) Podatki iz 1. in 2. točke prejšnjega odstavka se hranijo tri leta po poteku veljavnosti enotnega dovoljenja, soglasja za zamenjavo, prijavi začetka izvajanja storitev oziroma dela zastopnika in se nato arhivirajo. Podatki iz 3. točke prejšnjega odstavka se hranijo tri leta po vnosu podatkov in se nato arhivirajo.

92. člen **(posredovanje in pridobivanje podatkov)**

(1) ZRSZ za namen inšpekcijskega nadzora nad delom tujih delavcev, zaposlenih na podlagi določb tega poglavja, in delavcev, napotenih v Republiko Slovenijo, za namen odprave in preprečitve posledic poplav in plazov Inšpektoratu Republike Slovenije za delo, Policiji in Finančni upravi Republike Slovenije posreduje vse podatke iz evidenc, ki jih vodi na podlagi prejšnjega člena.

(2) ZRSZ podatke, ki jih potrebuje za izvajanje svojih pristojnosti v skladu s tem poglavjem, brezplačno pridobiva iz evidenc naslednjih upravljavcev, in sicer:

1. upravnih enot: podatki iz 1., 2., 3., 4., 5., 10., 11., 13. in 14. točke prvega odstavka ter 1. in 2. točke tretjega odstavka 48. člena ZZSDT;
2. Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve: podatki iz 15. in 16. točke prvega odstavka 48. člena ZZSDT;
3. ministrstva, pristojnega za kmetijstvo: podatek iz 17. točke prvega odstavka 48. člena ZZSDT;
4. Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije: podatek iz 12. in 18. točke prvega odstavka 48. člena ZZSDT;
5. Inšpektorata Republike Slovenije za delo: podatki o pravnomočnih sklepih in odločbah o prekrških, izdanih delodajalcem ali naročnikom dela, njihovim odgovornim osebam in tujcem, ki v skladu z določbami tega zakona vplivajo na odločitve ZRSZ v postopkih, ki jih vodi po tem zakonu in ZZSDT;
6. Finančne uprave Republike Slovenije: podatki iz 19., 20. in 21. točke prvega odstavka 48. člena ZZSDT ter o pravnomočnih sklepih ali odločbah o prekrških, izdanih delodajalcem ali naročnikom dela, njihovim odgovornim osebam ali tujcem, ki v skladu z določbami tega zakona vplivajo na odločitve ZRSZ v postopkih, ki jih vodi po tem zakonu in ZZSDT;

7. ministrstva, pristojnega za pravosodje: podatki o pravnomočno obsojenih delodajalcih, tujih delodajalcih in naročnikih del zaradi storitve kaznivega dejanja zlorabe prostitucije, spravljanja v suženjsko razmerje, trgovine z ljudmi, kršitve temeljnih pravic delavcev, zaposlovanja na črno ali kršitve pravic iz socialnega zavarovanja, ki v skladu z določbami tega zakona vplivajo na odločitve ZRSZ v postopkih, ki jih vodi po tem zakonu in ZZSDT.

(3) ZRSZ lahko evidence, ki jih upravlja po tem zakonu, poveže z evidencami upravljavcev iz prejšnjega odstavka, razen z evidencama Inšpektorata Republike Slovenije za delo in Finančne uprave Republike Slovenije o pravnomočnih sklepih in odločbah o prekrških ter evidenco ministrstva, pristojnega za pravosodje.

(4) ZRSZ lahko podatke o pravnomočnih sklepih in odločbah o prekrških, ki v skladu z določbami tega zakona vplivajo na odločitve ZRSZ v posamičnih postopkih, ki jih vodi po tem zakonu, pridobi iz evidenc Inšpektorata Republike Slovenije za delo z neposrednim vpogledom in iz evidenc Finančne uprave Republike Slovenije na podlagi vsakokratnega zahtevka.

(5) ZRSZ lahko podatke iz 7. točke drugega odstavka tega člena, ki jih potrebuje za namene odločanja v posamičnih postopkih, pridobi iz kazenske evidence na podlagi vsakokratnega elektronskega zahtevka.

(6) Za obdelavo osebnih podatkov v skladu s tem poglavjem se uporabljajo predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov, za zbiranje, obdelovanje, shranjevanje, posredovanje in uporabo podatkov, ki predstavljajo davčno tajnost, pa se uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek.

93. člen **(uporaba drugih predpisov)**

Če v tem poglavju ni določeno drugače, se glede zaposlovanja in dela, vstopa in prebivanja v Republiki Sloveniji, postopka in pogojev za pridobitev enotnega dovoljenja za prebivanje in delo ter drugih vprašanj zaposlovanja in dela ter vstopa in prebivanja tujih delavcev uporabljata zakon, ki ureja zaposlovanje in delo tujcev, in zakon, ki ureja vstop in prebivanje tujcev.

94. člen **(prepoved zaposlovanja)**

Delodajalcu, tujemu delodajalcu ali naročniku dela je prepovedano zaposlovanje in delo tujcev oziroma izvajanje storitev, če mu je bila pravnomočno izrečena globa za prekršek iz 157. člena tega zakona, in sicer tri leta od pravnomočnosti odločbe o prekršku.

95. člen **(omejitev ustanavljanja družb in podjetnikov ter pridobitve status družbenika)**

(1) V zvezi s pravnomočno odločbo, s katero je bila izrečena globa po 157. členu tega zakona, se smiselno uporabljajo določbe o preverjanju omejitve ustanavljanja družb in podjetnikov ter pridobitve statusa družbenika iz 10.a člena Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C, 18/21, 18/23 – ZDU-1O in 75/23).

(2) Omejitev iz prejšnjega odstavka preneha v treh letih od dneva pravnomočnosti odločbe oziroma sodbe, zaradi katere je nastopila.

96. člen (nadzor)

(1) Za nadzor nad izvajanjem 86. do 95. člena tega zakona je pristojen Inšpektorat Republike Slovenije za delo.

(2) Inšpektorat Republike Slovenije za delo ima zaradi nadzora nad izvajanjem določb tega poglavja neposreden vpogled v elektronske evidence ZRSZ in upravnih enot glede podatkov o delovnih dovoljenjih, soglasjih, informativnih listih in enotnih dovoljenjih za prebivanje in delo, izdanih na podlagi določb tega poglavja.

(3) Nadzor nad kršitvami določb tega poglavja v okviru nadzora nad zakonitostjo bivanja, ki ga določa zakon, ki ureja vstop in prebivanje tujcev v Republiki Sloveniji, izvaja tudi Policija. O sumih in ugotovljenih kršitvah določb tega poglavja, Policija nemudoma obvestiti organ iz prvega odstavka tega člena.

(4) Policija ima zaradi izvajanja nadzora v skladu s prejšnjim odstavkom neposreden vpogled v elektronske evidence ZRSZ glede podatkov o delovnih dovoljenjih in soglasjih, ki jih ZRSZ na podlagi določb tega poglavja poda v postopku izdaje enotnega dovoljenja, in o opravljenih prijavih začetka izvajanja storitev.

(5) Če organ iz prvega odstavka tega člena pri izvajanju nadzora po tem zakonu ugotovi sum nezakonitega prebivanja tujcev, o tem nemudoma obvestiti Policijo, ki v zvezi z navedenim postopa v skladu s pooblastili.

97. člen (trajanje ukrepa)

Ukrepi iz 86. do 96. člena tega zakona se uporabljajo do 31. avgusta 2024, razen če ni v tem poglavju določeno drugače.

6. Začasni ukrep solidarnostne delovne sobote in prispevek

98. člen (solidarnostna delovna sobota in prispevek)

(1) Za zagotovitev dela sredstev za omilitev škode, nastale zaradi poplav in plazov lahko delodajalec po posvetovanju s sindikatom oziroma svetom delavcev ali delavskim zaupnikom, če tega ni, pa z delavci pri delodajalcu, določi eno soboto v letu 2023 in eno soboto v letu 2024 kot solidarnostno delovno soboto. Kot solidarnostna delovna sobota se šteje tudi kak drug dan, če je delovni proces pri delodajalcu oblikovan tako, da redno delo poteka tudi v soboto. Delodajalec mora o sprejeti odločitvi seznaniti Finančno upravo Republike Slovenije pred izvedbo solidarnostne delovne sobote.

(2) Ne glede na zakon, ki ureja delovna razmerja, delavec na podlagi predhodnega pisnega soglasja opravlja delo na solidarnostno delovno soboto v skladu s prejšnjim odstavkom preko polnega oziroma dogovorjenega delovnega časa ter prispeva znesek plače iz petega odstavka tega člena.

(3) Z izjemo dela preko polnega oziroma dogovorjenega delovnega časa v skladu s prejšnjim odstavkom mora delodajalec pri organizaciji delovnega procesa na solidarnostno delovno soboto upoštevati določbe zakona, ki ureja delovna razmerja, o delovnem času, odmorih in počitkih.

(4) Sredstva za omilitev škode, nastale zaradi poplav in plazov avgusta 2023, prispevajo delavci, ki so v delovnem razmerju pri pravnih in fizičnih osebah v Republiki Sloveniji, ter delodajalci, ki bodo na te dneve organizirali delovni proces. Sredstva se zbirajo v Skladu za obnovo Slovenije iz 152. člena tega zakona.

(5) Prispevek delavca za Sklad za obnovo Slovenije je znesek plače delavca za opravljeno delo v okviru solidarnostne delovne sobote po obračunanih davkih in obveznih prispevkih za socialno varnost. Prispevek delodajalca za Sklad za obnovo Slovenije je enak znesku, ki ga prispeva delavec.

(6) Delodajalec sam izračuna prispevek delavca in delodajalca v Sklad za obnovo Slovenije v obračunu prispevka v Sklad za obnovo Slovenije, ki se šteje za obračun davka. Obračun prispevka v Sklad za obnovo Slovenije vsebuje podatke, potrebne za identifikacijo delodajalca in posameznega delavca, ter podatke o skupnem prispevku delavcev ter prispevku posameznega delavca za posamezno solidarnostno delovno soboto ter podatek o prispevku delodajalca za posamezno solidarnostno delovno soboto. Obračun prispevkov delodajalec predloži Finančni upravi Republike Slovenije v mesecu po mesecu, v katerem je organiziral solidarnostno delovno soboto, na obrazcu, ki ga na svoji spletni strani objavi Finančna uprava Republike Slovenije, plačilo v Sklad za obnovo Slovenije pa izvede v desetih dneh po predložitvi obračuna.

(7) Prispevek delodajalca po tem členu v Sklad za obnovo Slovenije se ne šteje za olajšavo za donacije ali odhodek po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb in Zakonu o dohodnini.

(8) Finančna uprava Republike Slovenije je pristojna za nadzor nad obračunavanjem in plačevanjem prispevkov delavcev in delodajalcev za Sklad za obnovo Slovenije in davčno izvršbo po zakonu, ki ureja davčni postopek.

99. člen **(obvezni solidarnostni prispevek)**

(1) Za zagotovitev dela sredstev za financiranje škode in obnove po poplavah in plazovih se za leti 2023 in 2024 uvede obvezni solidarnostni prispevek za obnovo Slovenije (v nadaljnjem besedilu: obvezni solidarnostni prispevek), ki je prihodek Sklada za obnovo Slovenije.

(2) Obvezni solidarnostni prispevek plačajo fizične osebe, ki so v skladu z Zakonom o dohodnini zavezanci za dohodnino za leto 2023 oziroma 2024 (v nadaljnjem besedilu: fizične osebe) in pravne osebe, ki so zavezanci v skladu z ZDDPO-2 za leto 2023 oziroma 2024, razen zavezanci, ki so v skladu z 9. členom ZDDPO-2 oproščeni davka (v nadaljnjem besedilu: pravne osebe).

(3) Obveznega solidarnostnega prispevka ne plačajo fizične osebe, katerih skupna osnova za obračun obveznega solidarnostnega prispevka, kot je določena v četrtem in petem odstavku tega člena, ne presega 35 % povprečne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji za leto 2023 oziroma za leto 2024.

(4) Osnova za obračun obveznega solidarnostnega prispevka je vsota bruto dohodkov fizične osebe, ki se v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, všteta v letno davčno osnovo, razen dohodka, ki je oproščen plačila dohodnine oziroma se ne všteta v davčno osnovo.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek je osnova za obračun obveznega solidarnostnega prispevka od dohodkov iz dejavnosti davčna osnova dohodka iz dejavnosti pred zmanjšanjem za pokrivanje izgub in olajšave za leto 2023 oziroma 2024.

(6) Osnova za obračun obveznega solidarnostnega prispevka za pravne osebe je davčna osnova dohodka po ZDDPO-2 pred zmanjšanjem za pokrivanje izgub in olajšave za leto 2023 oziroma 2024 oziroma prihodki za davčno leto, ki se začne v letu 2023 oziroma 2024.

(7) Osnova za obračun obveznega solidarnostnega prispevka se določi na podlagi podatkov iz odločb o odmeri dohodnine za leto 2023 oziroma 2024, obračunu akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti ter obračunu davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2023 oziroma 2024.

(8) Obvezni solidarnostni prispevek se plačuje od osnove, določene v četrtem odstavku tega člena po stopnji 0,3 %.

(9) Obvezni solidarnostni prispevek se plačuje od osnove, določene v petem in šestem odstavku tega člena po stopnji 0,8 %.

(10) Obvezni solidarnostni prispevek, odmerjen oziroma obračunan po tem členu, se za posamezno leto zmanjša za obračunan prispevek delavca oziroma delodajalca za Sklad za obnovo Slovenije zaradi solidarnostne delovne sobote iz prejšnjega člena, vendar največ do višine obveznega solidarnostnega prispevka po tem členu.

(11) Obvezni solidarnostni prispevek Finančna uprava Republike Slovenije fizičnim osebam odmeri ob odmeri dohodnine za leto 2023 oziroma 2024 na način in po postopku odmere dohodnine za posamezno leto od osnove po četrtem odstavku tega člena. Fizične osebe za dohodke iz dejavnosti obvezni solidarnostni prispevek obračunajo same na način, v rokih in po postopku obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti za leto 2023 oziroma 2024. Pravne osebe obvezni solidarnostni prispevek obračunajo same na način, v rokih in po postopku obračuna davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2023 oziroma 2024.

(12) Glede pobiranja obveznega solidarnostnega prispevka odpisa, odloga in obročnega plačevanja, obresti ter zastaranja in drugih vprašanj postopka, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek.

7. Začasni ukrep na področjučasne porabe sredstev

100. člen

(poraba javnih sredstev, ki jih imajo delodajalci, ki presegajo kvoto zaposlenih invalidov, invalidska podjetja in zaposlitveni centri in jih vodijo na posebnem kontu)

(1) Sredstva, ki jih delodajalci, ki presegajo kvoto zaposlenih invalidov, invalidska podjetja in zaposlitveni centri (v nadaljnjem besedilu: upravičenci) in jih vodijo na posebnem kontu, lahko do 31. decembra 2023, porabijo tudi za sanacijo nastale škode zaradi poplav in plazov, in sicer za nakup opreme, ki je bila poškodovana in nakup repromateriala, ki je bil poškodovan do višine stanja do višine neamortizirane vrednosti.

(2) Sredstva iz prejšnjega odstavka lahko upravičenci porabljajo skladno s 50. členom Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 12. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgov pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 187 z dne 26. 6. 2014, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) 2023/1315 z dne 23. junija 2023 o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgov pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe ter Uredbe (EU) 2022/2473 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in trženjem ribiških proizvodov in proizvodov

iz akvakulture, za združljive z notranjim trgov z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 167 z dne 30. 6. 2023, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 651/2014/EU).

(3) Pristojni organ za izvajanje tega ukrepa je ministrstvo, pristojno za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

(4) Upravičenci morajo za porabo javnih sredstev o vseh namenih hraniti dokazila v obliki računov in knjigovodskih listin za nedoločen čas in jih na zahtevo kadarkoli dati na vpogled organu, ki preverja skladnost porabe državnih pomoči v skladu z veljavnimi predpisi.

101. člen **(pogoji dodelitve invalidskim podjetjem in zaposlitvenim centrom)**

(1) Upravičenec lahko sredstva za odpravo posledic škode po poplavih in plazovih porabi za odpravo posledic škode, ki jo potrdi pooblaščen cenilec, v skladu s 50. členom Uredbe 651/2014/EU.

(2) Pri porabi sredstev iz prejšnjega odstavka mora upravičenec zagotoviti, da vsota sredstev, dodeljenih v skladu s tem zakonom, sredstev, dodeljenih kot izplačilo zavarovalnega zneska, prejetih donacij in sredstev, dodeljenih iz proračuna Republike Slovenije in občinskih proračunov, ni večja od dejanske škode, ki jo potrdi pooblaščen cenilec.

(3) Če pristojni organ iz tretjega odstavka prejšnjega člena ugotovi, da je upravičenec predložil neresnične podatke, da škoda ni bila pravilno ocenjena ali je upravičenec porabil sredstva za odpravo posledic škode v nasprotju s prejšnjim odstavkom upravičencu določi rok za vračilo prekomerno prejete pomoči. Po poteku roka za vračilo prekomerno prejete pomoči in do vračila se upravičencu obračunavajo zakonske zamudne obresti po zakonu, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti.

(4) Upravičenec, ki je uveljavil pomoč po tem zakonu, mora, če je pri njem ali pri osebah, ki skupaj z upravičencem delujejo kot en subjekt s skupnim virom nadzora v smislu tretjega odstavka 3. člena Priloge I k Uredbi 651/2014/EU ali Uredbe 2022/2472/EU, od uveljavitve tega zakona v letu 2023 oziroma za leto 2023 prišlo do izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, o tem obvestiti pristojni organ najpozneje v dveh mesecih po izplačilu. Prejeta sredstva mora vrniti v 30 dneh po vročitvi odločbe, ki jo izda pristojni organ, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi po zakonu, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti, ki tečejo od dneva poteka roka za vračilo prejete pomoči do dneva vračila.

8. Začasni ukrepi na področju energetske gospodarske javne infrastrukture

102. člen **(obnova energetske gospodarske javne infrastrukture)**

(1) Za vzpostavitev osnovne oskrbe in zagotovitve nemotene, varne ter zanesljive oskrbe s toploto, plinom in električno energijo se obnova energetske gospodarske javne infrastrukture (v nadaljnjem besedilu: energetska GJI), ki je potrebna za izvajanje gospodarskih javnih služb, in ki je bila uničena ali poškodovana v poplavih in plazovih izvede kot:

- vzdrževalna dela v javno korist ali
- gradnja nadomestitvene energetske GJI.

(2) Obnova iz prejšnjega odstavka obsega vsa dela, ki omogočajo vzpostavitev energetske GJI v stanje, v katerem se lahko varno uporablja in obratuje.

(3) Obnova energetske GJI iz prvega odstavka tega člena ter prevzem objektov in zemljišč, potrebnih za zagotovitev oskrbe uporabnikov z električno energijo in plinom sta v javno korist, izvajajo pa jo podjetja, ki imajo v lasti, ali ki upravljajo s plinskim ali z elektro energetskim sistemom, ali pravne osebe, na katere je elektroenergetsko podjetje skladno z zakonom, ki ureja oskrbo z električno energijo, preneslo izvajanje nalog (v nadaljnjem besedilu: operaterji).

(4) Ne glede na četrty odstavek 2. člena GZ-1 se obnova energetske GJI lahko izvaja v neskladju s prostorskimi akti.

(5) Ukrepi iz tega poglavja se uporabljajo od 4. avgusta 2023 do 1. marca 2024, če ni drugače določeno.

103. člen **(vzdrževalna dela v javno korist)**

Za vzdrževalna dela v javno korist se šteje tudi uporaba drugačne tehnične rešitve, kot je bila uporabljena pri gradnji prvotne energetske GJI, če taka rešitev sega izven obstoječih gabaritov naprav in objektov energetske GJI, vendar ne več kot je potrebno za zagotavljanje varnosti, ki temelji na izvedbi tehničnih varnostnih ukrepov v skladu s tehničnimi predpisi.

104. člen **(gradnja nadomestitvene energetske GJI)**

(1) Če obnova energetske GJI z vzdrževalnimi deli v javno korist na obstoječi trasi oziroma v varovalnem pasu prvotne energetske GJI zaradi podrtih premostitvenih objektov, sprememb reliefa, npr. plazu ali strukture zemljišča ali zaradi plazenja terena, ni mogoča, se energetska GJI lahko umesti po nadomestni trasi, ki je čim bliže trasi prvotne energetske GJI (v nadaljnjem besedilu: gradnja nadomestitvene energetske GJI). Nadomestna trasa je od prvotne trase lahko oddaljena toliko, kot je potrebno za zagotavljanje varnosti, ki temelji na izvedbi tehničnih varnostnih ukrepov v skladu s tehničnimi predpisi.

(2) Investitor mora za gradnjo nadomestitvene energetske GJI izdelati dokumentacijo, ki jo za fazo izvedbo gradnje glede na zahtevnost gradnje predvideva GZ-1 oziroma dokumentacijo, ki jo je potrebno izdelati v skladu z uredbo, ki ureja vzdrževalna dela v javno korist na področju energetike.

(3) Ne glede na 5. člen GZ-1 se gradnja nadomestitvene energetske GJI po tem zakonu šteje za dela, za katera se gradbeno dovoljenje ne pridobiva, potrebna pa je prijava začetka gradnje, kateri se priloži:

- zakoličbeni zapisnik, kadar je ta zahtevan,
- dokumentacijo, ki jo za fazo izvedbo gradnje glede na zahtevnost gradnje predvideva zakon, ki ureja graditev, in
- podatke o nadzorniku ter osebno ime in identifikacijska številka vodje nadzora.

105. člen **(poseg v lastninsko pravico)**

(1) Za namen obnovo energetske GJI lahko prevzame investitor posest na zemljiščih, potrebnih za izvedbo gradenj iz prvega odstavka 103. in 104. člena tega zakona, z dnem, ko pri notarju ali sodišču položi znesek v višini ocenjene odškodnine za ta zemljišča in varščino v višini ene polovice ocenjene odškodnine za morebitno drugo škodo, če pred tem vlada oziroma občinski svet s sklepom ugotovi, da je na teh zemljiščih ugotovljena javna korist za izvedbo obnove

energetske GJI po tem zakonu. Predlagatelj sklepa za ugotovitev javne koristi je ministrstvo, pristojno za energijo.

(2) V notarskem zapisu ali zapisniku o prevzemu zneska iz prejšnjega odstavka v hrambo mora biti določen rok hrambe do izpolnitve pogoja za izplačilo odškodnine ali najmanj deset let, kar nastopi prej. Kot pogoj za izplačilo upravičeni osebi mora biti določena predložitev sporazuma o odškodnini ali pravnomočne odločbe o razlastitvi ali omejitvi lastninske pravice.

(3) Položeni znesek iz prvega odstavka tega člena je neprerekani del odškodnine. Oceno odškodnine izdelata pooblaščenec ocenjevalec vrednosti nepremičnin, imenovan po predpisih, ki urejajo revidiranje in ocenjevanje vrednosti, sodni cenilec nepremičnin, sodni cenilec kmetijske stroke ali sodni cenilec gozdarske stroke, imenovan po predpisih, ki urejajo delovanje sodišč.

(4) Investitor obnove energetske GJI, ki je prevzel posest po prvem odstavku tega člena, mora nemudoma, najkasneje pa v šestih mesecih po položitvi zneska iz prvega odstavka tega člena, sprožiti postopek za pridobitev stvarnih pravic v skladu s predpisi, ki urejajo razlastitev in omejitev lastninske pravice. Če je za pridobitev stvarnih pravic na teh zemljiščih treba izvesti postopek razlastitve ali pridobitve služnosti v javno korist, se ne glede na določbe prvega odstavka 204. člena ZUreP-3 šteje, da je javna korist izkazana s sklepom vlade ali občinskega sveta iz prvega odstavka tega člena, s položitvijo zneska iz prvega odstavka tega člena pa se šteje, da je izpolnjen pogoj iz tretjega odstavka 215. člena ZUreP-3 glede prenosa lastninske pravice kljub vloženi pritožbi zoper odločbo o razlastitvi.

(5) Če investitor prevzame posest na zemljišču v skladu s prvim odstavkom tega člena, pripada njegovemu lastniku denarno nadomestilo zaradi omejitve njegove uporabe za čas od prevzema posesti do takrat, ko investitor pridobi lastninsko ali drugo stvarno pravico na zadevnemu zemljišču.

(6) Denarno nadomestilo iz prejšnjega odstavka se dogovori s pogodbo za odkup ali ustanovitev služnosti, če se nepremičnina pridobi ali obremeni sporazumno, ali kot del odškodnine v skladu s predpisi, ki urejajo razlastitev in omejitev lastninske pravice, če se nepremičnina razlasti ali obremeni s služnostjo v javno korist, pri čemer to nadomestilo ne more presegati višine te odškodnine. Glede izdelovalcev ocene nadomestila se smiselno uporabljajo določbe tretjega odstavka tega člena glede izdelovalcev ocene odškodnine.

(7) Investitor pred položitvijo zneska iz prvega odstavka tega člena lastnika zemljišča obvesti o nameravanem prevzemu posesti ter o tem, da bo najkasneje v šestih mesecih po začetku gradnje začel postopek za pridobitev stvarnih pravic v skladu s predpisi, ki urejajo razlastitev in omejitev lastninske pravice, in da mu za čas uporabe njegovega zemljišča pripada nadomestilo iz petega odstavka tega člena.

(8) Pogodbe za omejitev lastninske pravice iz tega člena se sklepajo za čas obratovanja infrastrukture in v korist vsakokratnega investitorja ali lastnika posamezne infrastrukture ali v korist gospodujočega zemljišča, katerega lastnik je investitor ali lastnik infrastrukture.

106. člen (izdelava investicijske dokumentacije)

Če je za izvedbo del na energetski GJI s posebnimi predpisi obvezna izdelava investicijske dokumentacije, se v letu 2023 in 2024 za izvedbo ukrepov za odpravo posledic poplav in plazov izdelata dokument identifikacije investicijskega projekta, ki vsebuje bistvene elemente, ki omogočajo ustrezno načrtovanje, izvedbo in nadzor nad projektom, ter poročilo o izvedbi projekta.

107. člen
(projektni pogoji za dela na energetske GJI)

(1) Izvajalci gospodarskih javnih služb oziroma upravljavci gospodarske javne infrastrukture, ki leži na območju energetske GJI, ki se obnavlja, podajo le projektne pogoje za dela v zvezi z obnovo energetske GJI.

(2) Investitor najmanj 14 dni pred začetkom obnove energetske GJI o tem obvesti izvajalce oziroma upravljavce iz prejšnjega odstavka, ki mu nemudoma, najpozneje pa v petih dneh od prejema obvestila o začetku del, izda projektne pogoje.

(3) Če se med obnovo energetske GJI ugotovi, da je na vplivnem območju del tudi druga vrsta infrastrukture, se za obveščanje izvajalca oziroma upravljavca te infrastrukture smiselno uporablja prejšnji odstavek.

108. člen
(vpis v kataster javne infrastrukture)

Po končanju vseh del, potrebnih za obnovo energetske GJI na zaključenem delu omrežja, operater posreduje podatke o spremembah objektov, naprav in omrežij energetske GJI organu, pristojnemu za geodetske zadeve, zaradi evidentiranja v katastru gospodarske javne infrastrukture.

109. člen
(uporabno dovoljenje)

(1) Za obnovo energetske GJI se v delu, ki se nanaša na uporabno dovoljenje, uporabljajo določbe zakona, ki ureja graditev, razen če ta zakon določa drugače.

(2) Po dokončanju del, potrebnih za obnovo energetske GJI po tem zakonu, je za gradnjo nadomestitvene GJI, razvrščene med manj zahteve in zahtevne objekte, v skladu s predpisi, ki urejajo graditev, treba pridobiti uporabno dovoljenje.

(3) Zahtevi za izdajo uporabnega dovoljenja iz prejšnjega odstavka se priložijo:

- projektna dokumentacija izvedenih del z označenimi odstopanji od dokumentacije za izvedbo gradnje,
- projektni pogoji iz 107. člena tega zakona in
- dokazilo o vloženi zahtevi za vpis objekta v kataster nepremičnin oziroma v kataster gospodarske javne infrastrukture, če je to predpisano.

(4) V postopku izdaje uporabnega dovoljenja je stranka investitor.

(5) Uporabno dovoljenje za objekte, zgrajene po tem zakonu, se izda brez posebnega ugotovitvenega postopka in opravljenega tehničnega pregleda ter brez okoljevarstvenega in naravovarstvenega soglasja, razen če ga zahteva investitor ali izvajalec del.

110. člen
(razvrstitev odjemalcev v podatkovnih bazah operaterjev)

(1) Distribucijski operater električne energije za namen znižanja plačila tarifne postavke elektrooperaterjev za obračunsko moč in prevzeto delovno energijo in cen dobavljene energije za določeno obdobje ter sklepanja služnostnih pogodb zaradi obnove energetske GJI pridobi

podatke o povzročeni škodi na posameznih objektih iz centralne zbirke podatkov, ki jo vodi Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

(2) Na podlagi ocenjene škode za vsak objekt distribucijski operater električne energije končne odjemalce razvrsti v naslednje skupine:

- odjemalci, katerim je nastala blaga škoda na objektu,
- prizadeti odjemalci, katerim je nastala huda škoda na objektu in
- zelo prizadeti odjemalci, katerih objekt je popolnoma uničen, tako da ni odjema oziroma odjem ni mogoč.

(3) Distribucijski operater električne energije razvrsti končne odjemalce v skupine iz prejšnjega odstavka tega člena v roku 8 dni od prejema podatkov iz centralne zbirke podatkov. Osebnih podatki končnih odjemalcev, ki se zbirajo in obdelujejo na podlagi tega člena so: ime in priimek, naslov in davčna številka. Zbrani podatki se hranijo tri leta od njihovega prejema.

(4) Distribucijski operater električne energije mora podatke iz prejšnjega odstavka brezplačno zagotoviti pravnim osebam, na katere je elektroenergetsko podjetje skladno z zakonom, ki ureja oskrbo z električno energijo, preneslo izvajanje nalog, in dobaviteljem električne energije.

(5) Obdelava osebnih podatkov odjemalcev, ki so vključeni v podatkovne baze operaterjev, je dovoljena izključno za namen izvajanja ukrepov povezanih s porabo energije in pomočjo prizadetim v poplavah in plazovih. Operaterji so odgovorni za zagotavljanje ustreznega varstva osebnih podatkov ter spoštovanje veljavne zakonodaje o varstvu osebnih podatkov.

(6) Obdelavo osebnih podatkov lahko izvajajo le za to pooblaščen osebe ali organizacije (obdelovalci), ki so sklenili ustrezne pogodbe o obdelavi osebnih podatkov z operaterji. Obdelovalci so dolžni spoštovati varnostne zahteve in določila v zvezi z obdelavo osebnih podatkov ter delovati skladno z navodili operaterjev.

(7) Minister, pristojen za energijo, predpiše metodologijo za razvrščanje odjemalcev.

111. člen

(sprememba obračuna postavk na računu za električno energijo)

(1) Odjemalci, pri katerih zaradi posledic poplav in plazov odjem električne energije tehnično ni mogoč oziroma ni odjema, ne plačujejo:

- akontacije za porabo električne energije v primeru letnega obračunavanja energije,
- prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji energije v soproizvodnji energije v visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije iz (a) točke tretjega odstavka 16. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE),
- prispevka za energetska učinkovitost iz 8. člena Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20) in
- prispevka za delovanje operaterja trga iz 95. člena Zakona o oskrbi z električno energijo (Uradni list RS, št. 172/21).

(2) Vsem odjemnim skupinam odjemalcev iz prejšnjega odstavka se tarifne postavke elektrooperaterjev za obračunsko moč in prevzeto delovno energijo znižajo na nič.

(3) Ukrep iz tega člena se uporablja od 4. avgusta 2023 do ponovne priključitve oziroma oskrbe.

112. člen

(sprememba obračuna postavk na računu za plin)

(1) Odjemalci, pri katerih je zaradi posledic poplav in plazov prekinjena oskrba s plinom na območju, kjer se izvaja gospodarska javna služba distribucija zemeljskega plina, ne plačujejo:

- prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji energije v sproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije, ki bremeni trda in tekoča fosilna goriva, utekočinjeni naftni plin ter utekočinjeni zemeljski plin iz b) točke tretjega odstavka 16. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE),
- prispevka za energetska učinkovitost iz 8. člena Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20) in
- okoljske dajatve za onesnaževanje okolja iz 172. člena ZVO-2.

(2) Vsem odjemnim skupinam odjemalce iz prejšnjega odstavka se tarifne postavke operaterjev sistema plina za obračunsko moč in prevzeto delovno energijo se znižajo na nič.

(3) Ukrep iz tega člena se uporablja od 4. avgusta 2023 do ponovne priključitve oziroma oskrbe.

113. člen (odstop od pogodb)

(1) Odjemalci plina in daljinske toplote, katerim zaradi poškodb na energetska GJI kot posledica poplav in plazov plina oziroma toplote na podlagi pogodb o odjemu ni možno dobaviti oziroma zagotoviti do 1. oktobra 2023, imajo pravico do uporabe drugega energenta ne glede na določbe o prioritetni rabi energentov, o obvezni priključitvi na omrežje in o obvezni uporabi energenta za ogrevanje stavb in pripravo sanitarne tople vode, ki so določene v lokalnih energetskih konceptih, občinskih prostorskih načrtih ali drugih aktih lokalnih skupnosti.

(2) Odjemalci plina in daljinske toplote, ki jim zaradi posledic poplav in plazov ni možno zagotoviti oskrbe z energijo, niso dolžni plačati pogodbene kazni, niso odškodninsko odgovorni zaradi nezmožnosti izvajanja pogodb o dobavi in dostopu oziroma nimajo drugih obveznosti, ki izhajajo iz obstoječega pogodbenega razmerja.

(3) Dobavitelji morajo odjemalce, ki jim zaradi poškodb na energetska GJI zaradi poplav in plazov plina oziroma toplote ni možno dobaviti oziroma zagotoviti do 1. oktobra 2023, v 15. dneh od uveljavitve tega zakona obvestiti, kdaj bodo energent odjemalcem lahko dobavili.

114. člen (obračun električne energije za dan 14. avgusta 2023)

(1) Omrežnina in električna energija, ki je bila dobavljena končnim odjemalcem na dela prost dan 14. avgusta 2023 v skladu z 15. členom ZOPNN-F, se obračuna po nižji dnevni tarifni postavki (v nadaljnjem besedilu: MT).

(2) Obračun porabljene električne energije iz prejšnjega odstavka se na odjemnih mestih, kjer so nameščeni napredni merilni sistemi, opravi na podlagi merilnih podatkov po dejanski porabi.

(3) Na odjemnih mestih, kjer ni nameščenega naprednega merilnega sistema oziroma če ni nameščene naprave, ki bi omogočala evidentiranje porabe električne energije za dan 14. avgusta 2023 po MT, operater izvede korekcijo porabe za dan 14. avgusta 2023 na osnovi zadnje evidentirane povprečne dnevne porabe. Tako izračunano korekcijo upošteva na prvem obračunu po stanju, katerega datum konca obračunskega obdobja je od 14. avgusta 2023 dalje.

9. Začasni ukrepi na področju javnega naročanja

115. člen

(označitev postopkov javnih naročil, povezanih z odpravo posledic poplav in plazov)

Naročnik mora v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila v skladu s tem zakonom, na vidnem mestu označiti, da gre za javno naročilo, povezano za odpravo posledic poplav in plazov.

10. Začasni ukrepi na področju davčne politike

116. člen

(nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča)

Občina lahko davčnemu zavezancu, ki mu je kot posledica poplav in plazov na nepremičnini nastala hujša škoda, ki ogroža zdravje in povzroča neprimerno življenjsko okolje za bivanje, na podlagi njegove vloge in potrdila o plačilu odmerjenega nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2023, z odločbo določi izplačilo v celotni ali delni višini nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2023 za to nepremičnino na podlagi kriterijev, ki jih sama določi.

117. člen

(stopnja DDV za gasilsko opremo)

(1) Do ustrezne ureditve v zakonu, ki ureja davek na dodano vrednost, se v skladu z Direktivo Sveta (EU) 2022/542 z dne 5. aprila 2022 o spremembi direktiv 2006/112/ES in (EU) 2020/285 glede stopenj davka na dodano vrednost (UL L št. 107 z dne 6. 4. 2022, str. 1) davek na dodano vrednost obračunava in plačuje po posebni nižji stopnji 5 % od davčne osnove za dobavo tipiziranih gasilskih vozil, posebne zaščitne in reševalne opreme ter orodij za opravljanje nalog gasilstva, običajno namenjenih za uporabo pri intervencijah, ki se dobavljajo javnim gasilskim službam ali prostovoljnim gasilskim enotam v gasilskih društvih.

(2) Seznam tipiziranih gasilskih vozil, posebne zaščitne in reševalne opreme ter orodij za opravljanje nalog gasilstva iz prejšnjega odstavka določi minister, pristojen za finance, v soglasju z ministrom, pristojnim za gasilstvo.

118. člen

(davčna obravnava nastanitev in z njimi povezanih odhodkov)

(1) Dohodek v obliki brezplačne uporabe nastanitvenih zmogljivosti ali v obliki zagotovitve nastanitve s plačilom znižane najemnine, ki ga prejmejo osebe, ki so bile zaradi utrpljene hujše škode na osebnem premoženju zaradi poplav in plazov primorane poiskati novo ali začasno nastanitev, se do konca leta 2024 ne šteje za dohodek po ZDoh-2.

(2) Zavezancu po ZDDPO-2 ali zavezancu po ZDoh-2, ki opravlja dejavnost in ugotavlja davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, ki osebam zagotovi nastanitev po prejšnjem odstavku, se pri ugotavljanju davčne osnove, ne glede na določbe ZDDPO-2 in ZDoh-2, ki urejajo priznavanje odhodkov, priznajo odhodki, ki nastanejo v zvezi s to nastanitvijo do konca leta 2024.

11. Začasni ukrepi na področju digitalne preobrazbe

119. člen

(zagotavljanje računalniške opreme)

(1) Pravnim osebam javnega prava, ki izkažejo, da jim je bila v poplavah in plazovih uničena ali poškodovana osnovna računalniška oprema, ki jo potrebujejo za delo oziroma izvajanje svoje dejavnosti (namizni računalnik s pripadajočo opremo ali prenosni računalnik), ministrstvo, pristojno za digitalno preobrazbo, zagotovi prenosne računalnike.

(2) Samoupravne lokalne skupnosti ministrstvu, pristojnemu za digitalno preobrazbo, zase in za pravne osebe javnega prava, katerih ustanoviteljice so, posredujejo seznam uničene ali poškodovane računalniške opreme iz prejšnjega odstavka do 30. septembra 2023.

(3) Druge pravne osebe javnega prava ministrstvu, pristojnemu za digitalno preobrazbo, posredujejo seznam uničene ali poškodovane računalniške opreme iz prvega odstavka tega člena do 30. septembra 2023.

(4) Ministrstvo, pristojno za digitalno preobrazbo, zagotovi prenosne računalnike upravičencem iz prvega odstavka tega člena najpozneje do 31. decembra 2023.

12. Začasni ukrepi na področju kulture in medijev

120. člen

(izredna finančna pomoč filmskim in avdiovizualnim projektom)

(1) Producent filmskega ali avdiovizualnega projekta, ki ga sofinancira Slovenski filmski center, javna agencija Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SFC), je v primeru nastanka škode, kot so odpoved snemalnih dni in uničenje filmske lokacije, v času snemanja pri realizaciji filmskega ali avdiovizualnega projekta zaradi posledic poplav in plazov, upravičen do izredne finančne pomoči.

(2) Izredna finančna pomoč iz prejšnjega odstavka za posamičen projekt znaša največ 10.000,00 eurov na snemalni dan in skupaj največ za pet snemalnih dni.

(3) Producent iz prvega odstavka tega člena lahko na SFC vloži vlogo za izplačilo izredne finančne pomoči v 60 dneh od nastanka škode iz prvega odstavka tega člena oziroma od trenutka, ko je bil vlogo zmožen vložiti. Vlogi se priložijo dokazila, ki izkazujejo nastanek in višino navedene nastale škode.

(4) O upravičenosti do izplačila in višini izredne finančne pomoči odloči posebna strokovna komisija SFC v 15 dneh od prejema popolne vloge z odločbo, zoper katero je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za kulturo.

(5) Sredstva za izplačilo izredne finančne pomoči iz tega člena se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

121. člen

(pogoji dodelitve izredne finančne pomoči filmskim in avdiovizualnim projektom)

(1) Izredna finančna pomoč iz prejšnjega člena se izvaja v skladu s 50. členom Uredbe 651/2014/EU.

(2) Upravičenec iz prejšnjega člena vlogi priloži:

- dokazilo o višini škode, ki ga potrdi SFC, v skladu s 50. členom Uredbe 651/2014/EU,
- izjavo, da sredstva, prejeta v skladu s prejšnjim členom, skupaj z izplačilom zavarovalnega zneska, prejetimi donacijami in sredstvi, dodeljenimi iz proračuna

Republike Slovenije in občinskih proračunov, ne bodo preseгла višine dejanske škode, ki jo potrdi posebna strokovna komisija SFC.

(3) Pri odločanju o višini izredne finančne pomoči je treba zagotoviti, da vsota sredstev, dodeljenih na podlagi tega zakona, sredstev, dodeljenih kot izplačilo zavarovalnega zneska, prejetih donacij in sredstev, dodeljenih iz proračuna Republike Slovenije in občinskih proračunov, ni večja od dejanske škode, ki jo potrdi posebna strokovna skupina SFC.

(4) Če inšpektorat ministrstva, pristojnega za kulturo, ugotovi, da je upravičenec predložil neresnične podatke, da škoda ni bila pravilno ocenjena ali je upravičenec prejel izredno finančno pomoč na podlagi tega zakona v nasprotju s prejšnjim odstavkom, upravičencu z odločbo določi rok za vračilo nedovoljene prejete izredne finančne pomoči z zakonskimi zamudnimi obrestmi v skladu z zakonom, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti, od dneva nakazila sredstev, prejetih na podlagi tega zakona.

13. Začasni ukrepi na področju uslužbenske zakonodaje

122. člen

(začasna premestitev zaradi nujnih delovnih potreb)

(1) Javnega uslužbenca ali uslužbenko (v nadaljnjem besedilu: javni uslužbenec) je zaradi odprave posledic poplav in plazov, dopustno brez njegovega soglasja začasno premestiti na drugo delovno mesto v okviru istega delodajalca (v nadaljnjem besedilu: začasna premestitev v okviru istega delodajalca) ali na enako ali drugo delovno mesto k drugemu delodajalcu v javnem sektorju (v nadaljnjem besedilu: začasna premestitev k drugemu delodajalcu).

(2) Začasna premestitev je dopustna s soglasjem ali brez soglasja javnega uslužbenca, in sicer na ustrezno delovno mesto, za katero javni uslužbenec izpolnjuje predpisane pogoje in za katero se zahteva enaka vrsta in raven izobrazbe, kot se zahteva za opravljanje dela, za katero ima javni uslužbenec sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, ter je delo na tem delovnem mestu sposoben opravljati.

(3) Začasna premestitev javnega uslužbenca ni dopustna, če:

1. gre za starejšega delavca v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja,
2. gre za javno uslužbenko med nosečnostjo ali če doji otroka,
3. je javni uslužbenec začasno nezmožen za delo zaradi bolezni ali poškodbe ali je odsoten zaradi nege družinskega člana,
4. je javni uslužbenec na materinskem, očetovskem ali starševskem dopustu,
5. je javni uslužbenec začasno odsoten zaradi zagotavljanja varstva otrok,
6. gre za javnega uslužbenca, ki v skladu z zakonom, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, dela s krajšim delovnim časom od polnega,
7. gre za javnega uslužbenca, za katerega zakon, ki ureja delovna razmerja, določa varstvo v času nosečnosti in starševstva v zvezi z nočnim in nadurnim delom,
8. je javni uslužbenec invalid.

(4) Začasna premestitev ni dopustna tudi, če je kraj začasnega opravljanja dela od kraja bivališča, s katerega javni uslužbenec prihaja na delo, oddaljen več kot 70 km v eno smer.

(5) Omejitev iz prejšnjega odstavka ne velja za javnega uslužbenca, zaposlenega pri izvajalcu, ki zagotavlja socialnovarstvene storitve institucionalno varstvo ali storitve pomoč na domu v skladu s predpisi s področja socialnega varstva.

123. člen
(trajanje začasne preместitve)

(1) Začasna preместitev začne učinkovati z dnem, ki je določen v sklepu o začasni preместitvi, in preneha s potekom datuma, določenega v sklepu o začasni preместitvi, in lahko traja najdlje do 31. decembra 2023.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek začasna preместitev javnega uslužbenca preneha tudi z dnem nastopa katere izmed okoliščin iz tretjega in četrtega odstavka prejšnjega člena tega zakona.

124. člen
(sklep o začasni preместitvi)

(1) Javni uslužbenec je začasno premeščen s pisnim sklepom.

(2) Sklep o začasni preместitvi v okviru istega delodajalca izda predstojnik delodajalca, s katerim ima javni uslužbenec sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, sklep o začasni preместitvi k drugemu delodajalcu pa sporazumno izdata predstojnika obeh delodajalcev.

(3) Če ne more več organizirati delovnega procesa, delodajalec, pri katerem ima javni uslužbenec, ki je začasno premeščen, sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, ne glede na prejšnji člen pisno sporoči delodajalcu, h kateremu je javni uslužbenec začasno premeščen, da se mora javni uslužbenec vrniti na svoje delovno mesto. V takem primeru se javni uslužbenec vrne k svojemu delodajalcu v treh delovnih dneh od oddaje pisnega sporočila.

(4) V sklepu o začasni preместitvi se določi:

- datum začetka opravljanja dela na drugem delovnem mestu in datum prenehanja začasne preместitve,
- delovno mesto, na katerem bo javni uslužbenec opravljal delo, s kratkim opisom nalog,
- plača, povračila stroškov in drugi prejemki, ki jih javni uslužbenec prejema v času začasne preместitve,
- kraj opravljanja dela.

(5) Zoper sklep o začasni preместitvi ni pritožbe.

125. člen
(plača, povračila stroškov in drugi prejemki iz delovnega razmerja ter pravice javnega uslužbenca)

(1) Javni uslužbenec, ki na podlagi sklepa o začasni preместitvi začasno opravlja drugo delo, ima pravico do plače za delo, ki ga opravlja, in druge pravice iz delovnega razmerja, razen če so plača, ki bi jo prejemal, in druge pravice, do katerih bi bil upravičen, če bi opravljal svoje delo brez preместitve, zanj ugodnejše. V tem primeru mu pripadajo pravice, ki so zanj ugodnejše.

(2) Javni uslužbenec v času začasne preместitve k drugemu delodajalcu prejema plačo, povračila stroškov in druge prejemke iz delovnega razmerja pri delodajalcu, pri katerem ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi. Delodajalec, h kateremu je javni uslužbenec začasno premeščen, na podlagi zahteve povrne izplačane plačo, povračila stroškov in druge prejemke iz tega člena delodajalcu javnega uslužbenca, pri katerem ima ta sklenjeno pogodbo o zaposlitvi.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se glede pravic, ki so vezane na delovno dobo javnega uslužbenca ali na opravljanje dela na delovnem mestu pred začasno preместitvijo, šteje, da javni

uslužbenec v času začasne preместitve opravlja delo na delovnem mestu, za katero ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi.

126. člen
(vrnitev na delovno mesto)

(1) Javnemu uslužbencu v primeru začasne preместitve k drugemu delodajalcu delovno razmerje pri delodajalcu, s katerim ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, ne preneha.

(2) Javni uslužbenec se vrne na delovno mesto, na katerem je delo opravljal pred začasno preместitvijo, naslednji dan po poteku datuma, določenega v sklepu o začasni preместitvi.

127. člen
(dodatek za začasno preместitev zaradi nujnih delovnih potreb)

(1) Javnemu uslužbencu, ki je v skladu s tem zakonom začasno premeščen k drugemu delodajalcu za več kot 20 delovnih dni, pripada dodatek za začasno preместitev v višini 20 odstotkov urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca. Dodatek pripada javnemu uslužbencu od 21. delovnega dne začasne preместitve dalje.

(2) Ne glede na določbe zakonov in kolektivnih pogodb, ki urejajo osnovo za nadomestilo plače za čas odsotnosti z dela, se dodatek iz prejšnjega odstavka ne všteva v osnovo za nadomestilo plače za čas odsotnosti z dela.

(3) Sredstva za financiranje dodatka iz prvega odstavka tega člena se delodajalcu povrnejo iz proračuna Republike Slovenije. Delodajalec, ki javnemu uslužbencu izplača plačo, pošlje zahtevek za povrnitev izplačanega dodatka na ministrstvo, v katerega pristojnost sodi delovno področje tega delodajalca. To ministrstvo, na podlagi presoje upravičenosti zahtevkov posreduje v izplačilo ministrstvu, pristojnemu za finance. Način vložitve zahtevkov, obvezne priloge k zahtevku za izplačilo in roke izplačil določi minister, pristojen za finance.

(4) Nadzor nad izvajanjem ukrepa iz tega člena izvajajo inšpektorji za plače v javnem sektorju v skladu z zakonom, ki ureja sistem plač v javnem sektorju. V primeru ugotovljenih nepravilnosti pri izplačilu dodatka iz tega člena inšpektor izreče ukrep za odpravo nepravilnosti.

14. Začasni ukrepi na področju urejanja vodotokov

128. člen
(obnova vodne infrastrukture, drugih objektov, namenjenih za varstvo pred škodljivim delovanjem voda, in vodotokov)

(1) Obnova zaradi poplav in plazov poškodovane vodne infrastrukture, drugih objektov, namenjenih za varstvo pred škodljivim delovanjem voda, in vodotokov je v javnem interesu.

(2) Obnova zaradi poplav in plazov poškodovane vodne infrastrukture, drugih objektov, namenjenih za varstvo pred škodljivim delovanjem voda, in vodotokov so vzdrževalna dela v javno korist. Dela, ki spadajo v okvir rednih vzdrževalnih del, se izvajajo na podlagi izdelanega programa del javne službe, vsa ostala dela pa se izvajajo na podlagi projektne dokumentacije za izvedbo gradnje (izvedbeni načrt).

(3) Kot obnova zaradi poplav in plazov poškodovanih objektov vodne infrastrukture, drugih objektov, namenjenih za varstvo pred škodljivim delovanjem voda, in vodotokov se šteje tudi

zagotavljanje dodatnih razlivnih površin, pretočnosti strug obstoječih ali v poplavah novonastalih vodotokov, vsaj za visoke vode z 20-letno povratno dobo.

(4) Nujna dela in izredni ukrepi se izvajajo v skladu z 10. členom Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10).

(5) Pri delih v zvezi z obnovo iz prvega in drugega odstavka tega člena, ki predstavljajo sanacijske in preventivne ukrepe, se šteje, da so potrebna dela izvedena v skladu s prostorskimi akti tudi, če so izvedena na vodnem in priobalnem zemljišču prvotnega objekta vodne infrastrukture, drugih objektov, namenjenih za varstvo pred škodljivim delovanjem voda, in vodotokov, oziroma če se pri obnovi uporabi drugačna tehnična rešitev, kot je bila uporabljena pri gradnji prvotnega objekta. Če se ukrepi izvajajo na območju ali objektu, ki je varovan s posebnim predpisom in je za njihovo opravljanje predpisana pridobitev soglasja pristojnega soglasodajalca, se pred izvedbo potrebnih del za obnovo predpisano soglasje ne pridobiva. Pred izvedbo del se pridobi mnenje Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, ki se ga upošteva v največji možni meri. Zavod Republike Slovenije za varstvo narave izda mnenje v petih dneh od prejema obvestila o začetku del.

(6) Ko so dela, potrebna za obnovo objektov vodne infrastrukture, drugih objektov, namenjenih za varstvo pred škodljivim delovanjem voda, in vodotokov končana, mora investitor pridobiti uporabno dovoljenje v skladu s predpisi, ki urejajo graditev, razen če za izvedena dela ni predpisano. Uporabno dovoljenje se izda brez poprej opravljenega tehničnega pregleda, razen če ga zahteva investitor ali izvajalec del.

129. člen (odstranjevanje naplavin)

(1) Z vodnih in priobalnih zemljišč je treba odstraniti vse naplavine in lesno plavje, ki kot posledica poplav in plazov zmanjšujejo pretočnost vodotokov ali zmanjšujejo zadrževalni volumen vodne infrastrukture ali drugih objektov, namenjenih za varstvo pred škodljivim delovanjem voda.

(2) Če so naplavine onesnažene z nevarnimi snovmi tako, da se v skladu z uredbo, ki ureja odpadke, uvrščajo med nevarne odpadke, se ravna z njimi tako kot z nevarnimi gradbenimi odpadki. Če naplavine niso onesnažene z nevarnimi snovmi, se jih začasno deponira in v nadaljevanju uporabi za izvedbo vodnogospodarskih ali drugih ureditev.

(3) Uporaben les se za obdobje šestih mesecev od uveljavitve tega zakona lahko deponira in se ga nameni za potrebe občin. Po preteku tega obdobja se z njim ravna kot z odpadkom.

15. Začasni ukrepi na področju oprostitve plačila tiskovin

130. člen (oprostitev plačila tiskovin)

(1) Pri zamenjavi ali nadomestitvi javne listine, ki je bila uničena ali poškodovana v poplavah in plazovih, je imetnik javne listine oproščen plačila stroškov tiskovine za naslednje javne listine:

1. osebna izkaznica,
2. potni list,
3. potni list za tujca,
4. potni list za begunca,
5. potrdilo o pravicah obmejnega delavca,
6. potrdilo o prijavi prebivanja za državljana EU,
7. potrdilo o prijavi stalnega prebivanja za državljana EU,

8. dovoljenje za prebivanje za družinskega člana slovenskega državljana,
9. dovoljenje za stalno prebivanje za družinskega člana slovenskega državljana,
10. dovoljenje za prebivanje za družinskega člana državljana EU,
11. dovoljenje za stalno prebivanje za družinskega člana državljana EU,
12. enotno dovoljenje,
13. dovoljenje za začasno prebivanje,
14. dovoljenje za stalno prebivanje,
15. orožna listina,
16. vozniško dovoljenje,
17. prometno dovoljenje,
18. dovoljenje za učitelja vožnje, učitelja predpisov in strokovnega vodjo šole vožnje,
19. potrdilo o usposobljenosti za voditelja čolna,
20. potrdilo o opravljenem preizkusu znanja za upravljanje čolna in o usposobljenosti za upravljanje z radijsko postajo,
21. vpisni list za čoln na celinskih vodah.

(2) Sredstva za tiskovine iz prejšnjega odstavka se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije.

16. Začasni ukrepi na področjih pravosodja in davčne izvršbe

131. člen

(izvzetje prejemkov iz izvršbe in stečajne mase)

(1) Prejemki, izplačani dolžniku na podlagi tega zakona, razen prejemkov, ki predstavljajo nadomestilo plače ali plačilo za opravljene storitve, so izvzeti iz izvršbe po ZIZ in iz davčne izvršbe po Zakonu o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 37/08 – ZST-1, 45/08 – ZArbit, 28/09, 51/10, 26/11, 17/13 – odl. US, 45/14 – odl. US, 53/14, 58/14 – odl. US, 54/15, 76/15 – odl. US, 11/18, 53/19 – odl. US, 66/19 – ZDavP-2M, 23/20 – SPZ-B, 36/21, 81/22 – odl. US in 81/22 – odl. US) in iz davčne izvršbe po ZDavP-2.

(2) Prejemki iz prejšnjega odstavka so izvzeti tudi iz stečajne mase v postopku osebnega stečaja po Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 178/21 – popr., 196/21 – odl. US, 157/22 – odl. US, 35/23 – odl. US in 57/23 – odl. US).

132. člen

(oprostitev sodnih taks v zemljiškoknjižnih postopkih)

Stranke so oproščene plačila sodnih taks v postopkih o predlogih za vpis v zemljiško knjigo, vloženih v zvezi s poplavami in plazovi. Obstoje okolščin iz prejšnjega stavka ugotovi notar pred vložitvijo predloga za vpis v zemljiško knjigo.

17. Začasni ukrep na področju sprejemanja donacij

133. člen

(donacije preko predstavništva Republike Slovenije v tujini)

Predstavništva Republike Slovenije izven Evropske unije oziroma območja SEPA lahko do 31. decembra 2023 sprejemajo donacije za namen omilitve škode, nastale po poplavah in plazovih. Zbrana sredstva se v valutah EUR, CHF, GBP in USD mesečno prenakazujejo na poseben podračun proračuna Republike Slovenije številka SI56 0110 0600 0077 526, odprt pri Upravi za

javna plačila, kjer se zbirajo donacije iz tujine. Pri prenakazilu sredstev se navede koda namena CHAR.

18. Začasni ukrep povračila izplačanih plač delavcem, ki odpravljajo posledice poplav pri delodajalcu

134. člen (namen ukrepa in upravičenci)

(1) Pravico do povračila izplačanih plač delavcem, ki odpravljajo posledice poplav in plazov pri svojem delodajalcu, lahko uveljavlja vsak delodajalec v Republiki Sloveniji, registriran najpozneje na dan 3. avgust 2023, ki je odredil delavcem obveznost opravljanja drugega dela zaradi posledice poplav in plazov, razen:

- neposredni ali posredni uporabnik proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna občine,
- delodajalec, ki opravlja finančno ali zavarovalniško dejavnost, ki spada v skupino K v skladu s standardno klasifikacijo dejavnosti in ima na dan 3. avgusta 2023 več kot deset zaposlenih,
- tuja diplomatska predstavništva in konzulati, mednarodne organizacije, predstavništva mednarodnih organizacij ter institucije, organi in agencije Evropske unije v Republiki Sloveniji.

(2) Kot odpravljanje posledic poplav in plazov se šteje odreditev obveznosti opravljanja drugega dela zaradi izjemnih okoliščin v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, z namenom ponovne zmožnosti zagotavljanja dela delavcem iz sklenjenih pogodb o zaposlitvi pri delodajalcu.

135. člen (upravičeno obdobje)

(1) Delodajalec je upravičen do povračila izplačanih plač delavcem, ki odpravljajo posledice poplav in plazov pri svojem delodajalcu, dokler trajajo okoliščine, ki upravičujejo odreditev obveznosti opravljanja drugega dela v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, vendar najdlje do 3. septembra 2023.

(2) Na podlagi vloge, ki je vložena na podlagi tega zakona, je delodajalec upravičen do povračila izplačanih plač tudi za obdobje od 4. avgusta 2023, če je odredil delavcem obveznost opravljanja drugega dela zaradi posledice poplav in plazov.

136. člen (pravice in obveznosti delavcev)

Začasni ukrep povračila izplačanih plač delavcem, ki odpravljajo posledice poplav in plazov pri svojem delodajalcu v skladu s tem poglavjem, ne posega v pravice in obveznosti, ki jih imajo delavci v primeru odreditve obveznosti opravljanja drugega dela zaradi izjemnih okoliščin v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja.

137. člen (višina in izplačilo povračila plače)

(1) Izplačane plače delavcem, ki jim je delodajalec odredil obveznost opravljanja drugega dela odpravljanja posledic poplav in plazov, Republika Slovenija povrne v celoti, vendar največ do višine povprečne mesečne plače v Republiki Sloveniji za mesec maj 2023.

(2) Povračilo izplačane plače iz prejšnjega odstavka se delodajalcu izplačuje mesečno, v sorazmernem deležu ali v celoti, zadnji dan meseca, ki sledi mesecu izplačila plače na podlagi tega zakona.

(3) ZRSZ delodajalcu ne poravnava obračunanih plač, če jih ta ni izplačal delavcem, ki so bili do njih upravičeni.

138. člen **(postopek in način uveljavljanja povračila izplačanih plač)**

(1) Delodajalec uveljavi pravico do povračila izplačanih plač na podlagi tega poglavja z vlogo, ki jo vloži v elektronski obliki pri ZRSZ v 15 dneh od odreditve obveznosti opravljanja drugega dela zaradi posledice poplav in plazov.

(2) Če je delodajalec odredil obveznost opravljanja drugega dela zaradi posledice poplav in plazov pri svojem delodajalcu že pred uveljavitvijo tega zakona, lahko vloži vlogo iz prejšnjega odstavka v 15 dneh od uveljavitve tega zakona.

(3) Pravice do povračila izplačanih plač iz prvega odstavka tega člena ne more uveljavljati delodajalec, nad katerim je uveden postopek stečaja ali je v likvidacijskem postopku.

(4) Vlogi iz prvega odstavka tega člena priloži:

- izjavo, za pravilnost katere kazensko in materialno odgovarja, da je v obdobju, za katerega uveljavlja povračilo izplačanih plač, delavcem odredil obveznost opravljanja drugega dela zaradi posledice poplav in plazov pri svojem delodajalcu,
- pisno odredbo iz 134. člena tega zakona ter dokazila, ki izkazujejo resničnost opravljanja drugega dela odpravljanja posledic poplav in plazov pri svojem delodajalcu,
- izjavo, da je zaposlenim do dneva vložitve vloge izplačal plačo in vsa nadomestila plače.

(5) ZRSZ odloči v vlogi v 15 dneh od prejema popolne vloge z odločbo. Zoper odločbo ni pritožbe, možen pa je upravni spor.

(6) Odločba o delnem povračilu izplačane plače mora vsebovati predmet, način izračuna plače, višino povračila plače, vsebino zahtevkov za povračilo izplačane plače in njihovih prilog, razloge za zavrnitev zahtevka za povračilo, rok za izplačilo, obdobje vračanja sredstev, spremljanje in poročanje, sankcije za kršitev odločbe in nadzor nad njenim izvajanjem.

(7) Delodajalec mora zahtevek za povračilo izplačane plače na podlagi tega poglavja na podlagi predhodno izdane odločbe o delnem povračilu izplačane plače vložiti najpozneje do 30. junija 2024.

139. člen **(obveznosti delodajalca)**

(1) V obdobju prejemanja povračila izplačanih plač v skladu s prejšnjim členom mora delodajalec delavcem zagotavljati delo v skladu z določbami zakona, ki ureja delovna razmerja, izplačevati neto plače in poravnovati prispevke za obvezna socialna zavarovanja.

(2) Če delodajalec ravna v nasprotju s prejšnjim odstavkom, mora prejeta sredstva v celoti vrniti.

(3) Ne glede na zakon, ki ureja delovna razmerja, mora delodajalec pisno odrediti obveznost opravljanja drugega dela zaradi posledice poplav in plazov. Če je delodajalec že pred uveljavitvijo tega zakona odredil obveznost opravljanja drugega dela zaradi posledic poplav in plazov, mora

obveznost opravljanja drugega dela iz prejšnjega stavka odrediti v pisni obliki najkasneje v petih dneh po uveljavitvi tega zakona.

(4) Pisna odredba iz prejšnjega odstavka mora vsebovati podatke o pogodbenih strankah, naziv delovnega mesta oziroma vrste dela, s kratkim opisom dela, ki ga delavec opravlja po pogodbi o zaposlitvi, opis drugega dela, ki se odreja delavcu, ter razloge za odreditev obveznosti opravljanja drugega dela.

140. člen

(izvajanje nadzora nad dodelitvijo in izplačevanjem plače ter izvajanjem pogodbe)

(1) Delodajalec, ki uveljavi povračilo izplačanih plač, mora ZRSZ omogočiti administrativni in finančni nadzor nad izpolnjevanjem pogodbenih obveznosti. V primeru nadzora na kraju samem mora ZRSZ omogočiti vpogled v računalniške programe, listine in postopke v zvezi z izvajanjem tega zakona.

(2) Za potrebe izplačevanja povračila plače in izvajanja nadzora ima ZRSZ pravico brezplačno pridobivati podatke o delavcih, ki jim je delodajalec odredil opravljanje drugega dela odpravljanja posledic poplav in plazov pri svojem delodajalcu, iz zbirk podatkov od Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, upravljavca Centralnega registra prebivalstva in Finančne uprave Republike Slovenije, in sicer:

- osebno ime,
- EMŠO,
- zavarovalno podlago ter
- podatke o izplačanih plačah in plačanih prispevkih.

(3) Za namen izvajanja nadzora nad izpolnjevanjem pogodbenih obveznosti delodajalca ima ZRSZ pravico tudi neposredno od delodajalca pridobivati dokazila in listine, iz katerih je razviden način uveljavljanja pravic na podlagi tega zakona, na katerih mora delodajalec prekriti oziroma iz katerih mora izločiti tiste dele listin, ki niso nujni za ugotovitev razloga prenehanja zaposlitve in za vročitev takšne listine.

(4) Podatki, ki jih pridobi ZRSZ na podlagi tega zakona, se ne smejo pošiljati tretjim osebam, hranijo pa se deset let po pridobitvi, razen v anonimizirani obliki za raziskovalne namene.

(5) Po preteku roka hrambe iz prejšnjega odstavka se podatki blokirajo in nadalje obravnavajo v skladu s predpisi, ki urejajo poslovanje organov javne uprave s stalno zbirko dokumentarnega gradiva oziroma ravnanje z javnim arhivskim gradivom.

(6) Po blokiranju v skladu s prejšnjim odstavkom se podatki iz četrtega odstavka tega člena hranijo 30 let.

141. člen

(inšpekcijski nadzor)

Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem 134. do 140. člena tega zakona opravlja Inšpektorat Republike Slovenije za delo.

142. člen

(trajanje ukrepa)

(1) Ukrep povračila izplačanih plač delavcem, ki odpravljajo posledice poplav pri svojem delodajalcu, iz tega poglavja se uporablja od 4. avgusta 2023 do 3. septembra 2023.

(2) Pristojni organ za izvajanje tega ukrepa je ministrstvo, pristojno za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

143. člen **(pogoji dodelitve državne pomoči)**

(1) Ukrepi iz tega poglavja se izvajajo v skladu s 50. členom Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014/EU.

(2) Pri odločanju o višini povračila izplačanih plač delavcem, ki odpravljajo posledice poplav pri delodajalcu je treba zagotoviti, da vsota sredstev, dodeljenih po tem zakonu, in sredstev, dodeljenih kot izplačilo zavarovalnega zneska, prejetih donacij ter sredstev, dodeljenih iz proračuna Republike Slovenije in občinskih proračunov, ni večja od dejanske škode. Prejemnik državne pomoči na zahtevo pristojnega organa predloži dokazila o višini dejanske škode.

(3) Če pristojni organ ugotovi, da škoda ni bila pravilno ocenjena ali je upravičenec prejel pomoč v nasprotju s prejšnjim odstavkom, v odločbi določi rok za vračilo prekomerno prejete pomoči. Po poteku roka za vračilo prekomerno prejete pomoči in do vračila se upravičencu obračunavajo zakonske zamudne obresti po zakonu, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti.

(4) Upravičenec, ki je uveljavil pomoč po tem zakonu, mora, če je pri njem ali pri osebah, ki skupaj z upravičencem delujejo kot en subjekt s skupnim virom nadzora v smislu tretjega odstavka 3. člena Priloge I k Uredbi 651/2014/EU ali Uredbe 2022/2472/EU, od uveljavitve tega zakona v letu 2023 oziroma za leto 2023 prišlo do izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, o tem obvestiti pristojni organ najpozneje v dveh mesecih po izplačilu. Prejeta sredstva mora vrniti v 30 dneh po vročitvi odločbe, ki jo izda pristojni organ, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi po zakonu, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti, ki tečejo od dneva poteka roka za vračilo prejete pomoči do dneva vračila.

19. Začasna ukrepa na področju vzgoje in izobraževanja

144. člen **(vzgojno-izobraževalno delo na daljavo)**

Šola lahko za zagotovitev nemotenega poteka vzgojno-izobraževalnega dela organizira in izvaja vzgojno-izobraževalno delo na daljavo, če je to potrebno zaradi preprečevanja ali blažitev posledic poplav in plazov. O izvajanju vzgojno-izobraževalnega dela na daljavo odloči minister, pristojen za izobraževanje, s sklepom. Takoj ko so odpravljeni razlogi, zaradi katerih je bilo odločeno o izvajanju vzgojno-izobraževalnega dela na daljavo, učenci, dijaki in študentje višjih strokovnih šol nadaljujejo izobraževanje v šoli.

145. člen **(sklepi ministra, pristojnega za vzgojo in izobraževanje)**

(1) Ne glede na določbe predpisov, ki urejajo predšolsko vzgojo ter osnovnošolsko, osnovno glasbeno, srednješolsko in višješolsko izobraževanje, lahko minister, pristojen za vzgojo in izobraževanje, v šolskem letu 2023/2024, če je to potrebno za omilitev in odpravo posledic poplav in plazov, s sklepom začasno drugače določi:

1. normative in standarde za izvajanje javno veljavnih vzgojno-izobraževalnih programov,
2. izvedbo šolskega koledarja,
3. trajanje šolskega in študijskega leta,

4. načine ocenjevanja znanja ter pridobivanja in zaključevanja ocen,
5. odločanje o napredovanju učencev in dijakov,
6. načine in roke za opravljanje izpitov in drugih obveznosti,
7. roke za izdajo ter razdelitev spričeval in drugih listin,
8. možnost podaljšanja statusa študentom in napredovanja v višji letnik, če niso opravili praktičnega izobraževanja.

(2) Minister, pristojen za vzgojo in izobraževanje, lahko s sklepom določi tudi druge ukrepe, ki so nujni za nemoteno delovanje vzgojno-izobraževalnih zavodov ter varovanje pravic in pravnih koristi udeležencev izobraževanja.

(3) Minister, pristojen za vzgojo in izobraževanje, lahko na podlagi obrazloženega zahtevka javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda, zagotovi iz državnega proračuna v šolskem letu 2023/2024 sredstva za nabavo gradiva učbeniškega sklada, učil in učnih pripomočkov, uničenih v poplavah oziroma plazovih.

20. Začasni ukrepi na področju sanacije in odprave posledic plazov in poplav

146. člen (nujni geotehnični posegi)

Za izvedbo nujnih geotehničnih ukrepov zaradi sanacije plazov in preprečitve plazenja določenega področja, ki so posledica poplav in plazov, se glede posega v lastninsko pravico lastnikov zemljišč, potrebnih za izvedbo nujnih geotehničnih ukrepov, smiselno uporablja 105. člen tega zakona.

147. člen (obnova objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarskih javnih služb varstva okolja)

Za vzpostavitev in nemoteno oskrbo prebivalstva s pitno vodo ter odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode se obnova objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarskih javnih služb varstva okolja, ki so bili uničeni ali poškodovani v poplavah in plazovih, izvede kot vzdrževalna dela v javno korist.

21. Začasni ukrep na področju bančnih posojil

148. člen (odlog)

(1) Banka ali hranilnica, ki ima sedež v Republiki Sloveniji, ali podružnica banke države članice, ki ima sedež v Republiki Sloveniji in ki v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, lahko opravlja bančne storitve na območju Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: banka), odobri kreditojemalcu, ki je utrpel škodo zaradi posledic poplav ali plazov, odlog plačila obveznosti iz kreditne pogodbe (v nadaljnjem besedilu: odlog plačila) za obdobje 12 mesecev, če posamezna obveznost iz kreditne pogodbe, za katero kreditojemalec zahteva odlog plačila, do 31. julija 2023 še ni zapadla v plačilo.

(2) Za kreditojemalca iz prejšnjega odstavka se šteje:

1. gospodarska družba, ustanovljena po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, ki ima sedež v Republiki Sloveniji, in ki utрпи škodo iz prejšnjega odstavka v višini najmanj 100.000 eurov;
2. zadruga, društvo, zavod, ustanova, fizična oseba, ki zaposluje delavce v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, ali samozaposlena oseba, ki ima sedež oziroma

stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, in ki utрпи škodo iz prejšnjega odstavka v višini najmanj 10.000 eurov;

3. nosilec kmetijskega gospodarstva v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, ali nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, in ki utрпи škodo iz prejšnjega odstavka v višini najmanj 10.000 eurov;
4. fizična oseba, ki je državljan Republike Slovenije in ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, in ki utрпи škodo iz prejšnjega odstavka v višini najmanj 10.000 eurov.

(3) Kreditojemalec iz prejšnjega odstavka naslovi na banko vlogo za odlog plačila najkasneje do 31. decembra 2023.

(4) V vlogi iz prejšnjega odstavka:

1. gospodarska družba, ki se v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, razvršča med velike družbe, utemelji, da izpolnjuje davčne obveznosti, da pa zaradi poslovnih razlogov, povezanih s posledicami poplav ali plazov, ne more zagotavljati poplačila obveznosti po kreditni pogodbi z banko, ker bi takšno poplačilo lahko povzročilo težave z likvidnostjo v tej meri, da bi bila ogrožena solventnost družbe ter v ta namen predloži opis poslovnega položaja zaradi posledic poplav ali plazov in izjavo, da na dan 31. julij 2023 nima neplačanih obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ, višjih od 50 eurov. Šteje se, da gospodarski subjekt ne izpolnjuje obveznosti iz prejšnjega stavka tudi, če nima predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih petih let;
2. gospodarska družba, ki se v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, razvršča med mikro, majhne ali srednje velike družbe, ter zadruga, društvo, zavod, ustanova, fizična oseba, ki zaposluje delavce v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, nosilec kmetijskega gospodarstva, nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji ali samozaposlena oseba, utemelji, da izpolnjuje davčne obveznosti, da pa zaradi poslovnih razlogov, povezanih s posledicami poplav ali plazov, ne more zagotavljati poplačila obveznosti po kreditni pogodbi z banko ter v ta namen predloži opis poslovnega položaja zaradi posledic poplav ali plazov in izjavo, da na dan 31. julij 2023 nima neplačanih obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ, višjih od 50 eurov. Šteje se, da gospodarski subjekt ne izpolnjuje obveznosti iz prejšnjega stavka tudi, če nima predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih petih let;
3. fizična oseba iz četrte alineje drugega odstavka tega člena utemelji, da zaradi okoliščin, povezanih s posledicami poplav ali plazov, začasno ne more zagotavljati poplačila obveznosti po kreditni pogodbi z banko, ter v ta namen predloži opis dejstev in okoliščin, povezanih s posledicami poplav ali plazov, ki so vplivale na njen finančni položaj.

(5) Ne glede na prvi odstavek tega člena se lahko banka in kreditojemalec sporazumno dogovorita za rok glede plačila obveznosti iz kreditne pogodbe, ki je za kreditjemalca ugodnejši.

(6) Določbe tega zakona, ki se nanašajo na odlog plačila, se uporabljajo tudi za obveznosti iz kreditne pogodbe, na katero učinkuje potrjena prisilna poravnava ali potrjen sporazum o finančnem prestrukturiranju.

149. člen (posledice odloga)

(1) Odlog plačila pomeni prekinitvev zapadlosti vseh obveznosti po kreditni pogodbi do izteka obdobja odloga. Končni datum zapadlosti kreditne pogodbe se podaljša za čas trajanja odloga plačila, enako se podaljša zapadlost pogodbe, ki služi kot zavarovanje kreditne pogodbe. Po izteku obdobja odloga plačila naslednji obrok zapade v plačilo v skladu z določbami kreditne pogodbe. V obdobju odloga se na odloženi del glavnice lahko obračunavajo obresti največ v višini 12-mesečni EURIBOR + 0 % oziroma po redni obrestni meri, ki je bila dogovorjena ob sklenitvi kreditne pogodbe, če je ta za kreditjemalca ugodnejša.

(2) Banka in kreditojemalec o odlogu plačila skleneta aneks h kreditni pogodbi, ki upošteva značilnosti odloga plačila iz prejšnjega odstavka. Za odobritev odloga plačila banka kreditojemalcu ne zaračunava stroškov.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se lahko banka in kreditojemalec sporazumno dogovorita drugače.

(4) Za veljavnost in učinke odloga plačila se razen sklenitve aneksa iz drugega odstavka tega člena ne zahteva nobeno dodatno dejanje banke, kreditojemalca ali njegovih porokov, ne glede na drugačne določbe v kreditni pogodbi ali predpisih, ki se uporabljajo v zvezi s plačilom obveznosti iz kreditne pogodbe.

150. člen (prekinitev ali skrajšanje obdobja odloga)

Banka lahko prekine ali skrajša obdobje odloga plačila, če ugotovi, da je kreditojemalec v vlogi navajal lažne podatke, in mu natečene obresti za pretečeno obdobje odloga obračuna po pogodbeni obrestni meri.

151. člen (nadzor)

Nadzor nad izvajanjem 148. do 150. člena tega zakona opravlja Banka Slovenije.

22. Sklad za obnovo Slovenije

152. člen (Sklad za obnovo Slovenije)

Za sofinanciranje izvedbe celovitih strokovnih ukrepov in projektov, povezanih s poplavami in plazovi, se ustanovi Sklad za obnovo Slovenije, v katerem se zbirajo sredstva iz državnega proračuna, evropska sredstva in sredstva iz drugih virov.

23. Koordinacijsko-organizacijski ukrepi

153. člen (vladna služba za obnovo po poplavah in plazovih)

(1) Vlada ustanovi vladno službo za obnovo po poplavah in plazovih (v nadaljnjem besedilu: vladna služba za obnovo).

(2) Predstojnika vladne službe za obnovo imenuje in razreši vlada na predlog predsednika vlade. Predstojnik vladne službe za obnovo je odgovoren predsedniku vlade.

(3) Naloge vladne službe za obnovo so:

- a) organizacijska, strokovna in druga pomoč pri delovanju vlade in usklajevanju dela ministrstev v zvezi z odpravo posledic poplav in plazov;
- b) koordinacija dela nevladnih in humanitarnih organizacij, občin in drugih subjektov v zvezi z odpravo posledic poplav in plazov;
- c) naloge, povezane s svetovanjem, sodelovanjem, nudenjem pomoči pri načrtovanju in projektiranju obnove poškodovanih in uničenih objektov, usklajevanjem, usmerjanjem in se nanašajo zlasti na:
 1. svetovanje pri odločitvah glede načina obnove in nudenje druge strokovne pomoči v zvezi z obnovo objektov,
 2. koordiniranje priprave dokumentov, potrebnih za izdelavo programov odprave posledic nesreče,

3. pomoč pri pripravi dokumentacije osebam zasebnega prava za pripravo vlog za pridobitev javnofinančnih sredstev,
4. nudenje pravnega in finančnega svetovanja prizadetim občinam in osebam zasebnega prava v zvezi z obnovo,
5. koordiniranje izdelave projektne dokumentacije za gradnjo, razen za gradnjo državne infrastrukture in obnovo energetske gospodarske javne infrastrukture z izjemo obveznosti obveščanja,
6. sodelovanje pri nadzoru smotrne in namenske rabe javnofinančnih sredstev in drugih virov financiranja obnove,
7. pomoč pri organizaciji strokovnega nadzora nad gradnjo v skladu s predpisi, ki urejajo graditev,
8. pripravo osnutka metodologije za določanje enotnih cen gradnje in storitev, vezanih na obnovo na območju, prizadetem s poplavami in plazovi.

(4) Za izvajanje nalog iz točke c) prejšnjega odstavka se v okviru vladne službe za obnovo kot notranja organizacijska enota z izpostavami oblikuje Državna tehnična pisarna za odpravo posledic poplav in plazov.

(5) Vlada podrobneje uredi naloge iz tretjega odstavka tega člena ter način delovanja in organizacije vladne službe za obnovo ter čas njenega delovanja.

24. Javna objava podatkov

154. člen (javna objava podatkov)

Zaradi zagotavljanja preglednosti porabe javnofinančnih sredstev izplačevalci teh sredstev po dokončnosti odločitve o dodelitvi sredstev za dve leti na osrednjem spletnem mestu državne uprave pri vladni službi za obnovo objavijo osebno ime, kraj prebivališča oziroma firmo in sedež prejemnika ter znesek izplačanih javnofinančnih sredstev po tem zakonu in poglavju prehodnih določb ZOPNN-F, ki ureja interventne ukrepe po poplavah in zemeljskih plazovih v avgustu 2023.

PETI DEL KAZENSKÉ DOLOČBE

155. člen (kazenske določbe na področju odloga plačila obveznosti iz potrošniške kreditne pogodbe)

- (1) Z globo od 50.000 do 125.000 eurov se za prekršek kaznuje dajalec kredita, ki:
- kreditojemalcu, ki v vlogi navede razloge iz četrtega odstavka 52. člena tega zakona, v osmih dneh brezplačno ne odobri odloga plačila (peti odstavek 52. člena);
 - v obdobju odloga plačila zaračuna obrestno mero v nasprotju z osmim odstavkom 52. člena tega zakona (osmi odstavek 52. člena).

(2) Odgovorna oseba dajalca kredita se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje z globo od 3.500 do 4.000 eurov.

156. člen (kazenske določbe na področju uporabe viškov izkopanega materiala)

(1) Z globo od 100.000 do 150.000 eurov se kaznuje pravna oseba, če uporabi del tal, drug naravno prisoten material ali viške mineralnih surovin v nasprotju s 62. členom tega zakona.

(2) Z globo od 75.000 do 100.000 se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 3.500 do 4.100 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost ali odgovorna oseba samoupravne lokalne skupnosti.

157. člen **(kazenske določbe na področju zaposlovanja tujcev)**

(1) Z globo od 3.000 do 30.000 eurov se za prekršek kaznuje delodajalec, tuji delodajalec, subjekt gostitelj oziroma naročnik dela, ki ravna v nasprotju s prvim ali drugim odstavkom 88. člena tega zakona.

(2) Z globo od 500 do 5.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca, tujega delodajalca, subjekta gostitelja ali naročnika dela, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Za prekršek iz tega člena se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem členom.

158. člen **(kazenske določbe za obvezni solidarnostni prispevek)**

(1) Z globo od 1.600 do 20.000 eurov se kaznuje za prekršek samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo od 2.400 do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se za prekršek kaznuje z globo od 6.400 do 60.000 eurov, če v skladu z 99. členom tega zakona ne predloži obračuna obveznega solidarnostnega prispevka v Sklad za obnovo Slovenije na predpisan način in v predpisanih rokih v skladu z 99. členom tega zakona.

(2) Z globo v višini od 800 do 8.000 eurov se za prekrške iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost in odgovorna oseba pravne osebe.

159. člen **(kazenske določbe za nepravilno porabo javnih sredstev v invalidskih podjetjih in zaposlitvenih centrih)**

(1) Z globo od 5.000 do 15.000 eurov se za prekršek kaznuje upravičenec, ki ravna v nasprotju s 100. ali 101. členom tega zakona.

(2) Z globo od 1.500 do 4.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje odgovorna oseba upravičenca.

160. člen **(kazenske določbe na področju izredne pomoči filmu in avdiovizualni dejavnosti)**

(1) Z globo od 2.000 do 4.000 eurov se za prekršek kaznuje producent filmskega ali avdiovizualnega projekta, ki predloži lažno izjavo iz drugega odstavka 121. člena tega zakona.

(2) Z globo od 500 do 1.500 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje odgovorna oseba producenta filmskega ali avdiovizualnega projekta.

(3) Za prekršek iz tega člena se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene v tem členu.

161. člen

(kazenske določbe na področju povračila izplačanih plač delavcem, ki odpravljajo posledice poplav pri delodajalcu)

(1) Z globo od 3.000 do 20.000 eurov se kaznuje delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki:

- delavcem zagotavlja delo v nasprotju s pisno odredbo (tretji odstavek 139. člena tega zakona),
- izplača plačo v nasprotju s prvim odstavkom 139. člena tega zakona,
- ne omogoči administrativnega in finančnega nadzora ZRSZ v skladu s 140. členom tega zakona.

(2) Z globo od 1.500 do 8.000 eurov se kaznuje manjši delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 450 do 2.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba delodajalca pravne osebe, samostojnega podjetnika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost ter odgovorna oseba v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 450 do 1.200 eurov se kaznuje delodajalec posameznik, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(5) Za prekršek iz tega člena se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene v tem členu.

162. člen

(kazenske določbe za začasni ukrep glede solidarnostne sobote in prispevka)

(1) Z globo od 1.600 do 20.000 eurov se kaznuje za prekršek delodajalec - samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo od 2.400 do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek delodajalec - pravna oseba, če pa se delodajalec - pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se za prekršek kaznuje z globo od 6.400 do 60.000 eurov, če v skladu s 98. členom tega zakona organizira solidarnostno soboto in o tem ne obvesti Finančne uprave Republike Slovenije ali ne predloži obračuna prispevka v Sklad za obnovo Slovenije na predpisan način, v predpisanih rokih oziroma ne izračuna, odtegne ali ne plača prispevka v skladu s 98. členom tega zakona.

(2) Z globo v višini od 800 do 8.000 eurov se za prekrške iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost in odgovorna oseba pravne osebe.

163. člen

(kazenske določbe glede bančnih posojil)

- (1) Z globo od 160.000 do 500.000 eurov se za prekršek kaznuje banka, ki:
1. kreditojemalcu, ki utemelji razloge iz četrtega odstavka 148. člena tega zakona, ne odobri odloga plačila (prvi odstavek 148. člena);
 2. v obdobju odloga plačila zaračuna obrestno mero v nasprotju s prvim odstavkom 149. člena tega zakona (prvi odstavek 149. člena);
 3. zaračuna stroške odobritve odloga plačila (drugi odstavek 149. člena).
- (2) Član uprave, ki krši dolžnosti člana uprave, določene z zakonom, ki ureja bančništvo, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, se kaznuje z globo v višini od 5.000 do 20.000 eurov.
- (3) Odgovorna oseba banke, ki ni član uprave, se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje z globo od 1.600 do 20.000 eurov.

164. člen **(kazenske določbe glede kreditojemalcev)**

- (1) Z globo od 5.000 do 40.000 eurov se za prekršek kaznuje kreditojemalec, ki je gospodarska družba, ki se v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, razvršča med mikro ali majhne družbe, ter zadruga, društvo, zavod, ustanova, fizična oseba, ki zaposluje delavce v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, nosilec kmetijskega gospodarstva, nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji ali samozaposlena oseba, če v opisu poslovnega položaja navaja neresnične podatke (četrti odstavek 148. člena).
- (2) Kreditojemalec, ki po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje z globo od 50.000 do 500.000 eurov.
- (3) Odgovorna oseba kreditojemalca se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje z globo od 800 do 10.000 eurov.

ŠESTI DEL **POSEBNE DOLOČBE**

165. člen **(posebne določbe glede izredne denarne socialne pomoči za namen kritja izrednih stroškov, nastalih zaradi poplav in plazov)**

- (1) Izredna denarna socialna pomoč, ki je bila dodeljena za namen kritja izrednih stroškov, nastalih zaradi poplav in plazov, in za obdobje po določbah Zakonom o socialno varstvenih prejemkih (Uradni list RS, št. 61/10, 40/11, 14/13, 99/13, 90/15, 88/16, 31/18, 73/18, 196/21 – ZDOsk in 84/23 – ZDOsk-1) in mesečni zneski, ki še niso bili izplačani do uveljavitve tega zakona, se izplačajo v enkratnem znesku.
- (2) V primeru samskih oseb ali družin, ki so upravičene do izredne denarne socialne pomoči, dodeljene za namen kritja izrednih stroškov, nastalih zaradi poplav in plazov, v skladu z Zakonom o socialno varstvenih prejemkih (Uradni list RS, št. 61/10, 40/11, 14/13, 99/13, 90/15, 88/16, 31/18, 73/18, 196/21 – ZDOsk in 84/23 – ZDOsk-1), center za socialno delo po uradni dolžnosti odloči o upravičenosti do izredne denarne socialne pomoči za enak namen še v višini razlike med že dodeljeno pomočjo in višino sedmih minimalnih dohodkov samske osebe ali družine, vendar ne več kot znaša škoda.

SEDMI DEL

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

166. člen

(način dokončanja postopkov za pridobitev subvencije tržne najemnine)

Postopki za uveljavljanje pravice do subvencije tržne najemnine, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (Uradni list RS, št. 61/10, 40/11, 14/13, 99/13, 90/15, 88/16, 31/18, 73/18 in 196/21 – ZDOsk) in Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19, 189/20 – ZFRO, 54/22 – ZUPŠ-1 in 76/23 – ZŠolPre-1B).

167. člen

(izjemna dodelitev neprofitnih stanovanj v najem zaradi poplav in plazov)

(1) Postopki za izjemno dodelitev neprofitnih stanovanj v najem iz 56. člena tega zakona, začeti pred uveljavitvijo tega zakona v skladu s Pravilnikom o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Uradni list RS, št. 14/04, 34/04, 62/06, 11/09, 81/11, 47/14, 153/21 in 62/23), se končajo v skladu s tem zakonom, če upravičenec do izjemne dodelitve neprofitnega stanovanja v najem izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka 56. člena tega zakona.

(2) Z najemniki, ki so imeli na dan uveljavitve tega zakona sklenjeno najemno pogodbo na podlagi 29. člena Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Uradni list RS, št. 14/04, 34/04, 62/06, 11/09, 81/11, 47/14, 153/21 in 62/23) in izpolnjujejo pogoje iz prejšnjega odstavka, se sklene aneks k najemni pogodbi, s katerim se dogovori način plačevanja najemnine v skladu z osmim oziroma devetim odstavkom 56. člena tega zakona.

168. člen

(zbiranje sredstev do ustanovitve Sklada za obnovo Slovenije)

Zbrana sredstva iz četrtega odstavka 98. člena tega se do ustanovitve Sklada za obnovo Slovenije zbirajo na posebni namenski donacijski postavki in se prenesejo na Sklad za obnovo Slovenije v osmih dneh po njegovi ustanovitvi.

169. člen

(rok za izdajo in pripravo predpisov)

(1) Vlada izda predpis iz 61. in 153. člena tega zakona v 15 dneh od uveljavitve tega zakona.

(2) Vlada pripravi akt o ustanovitvi, upravljanju in delovanju Sklada za obnovo Slovenije iz 152. člena tega zakona ter zbiranju, upravljanju in porabi sredstev v dveh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

170. člen

(rok za izdajo predpisov)

(1) Pristojni ministri izdajo predpise iz 35., 43., 49., 54., 74., 79., 80., 81., 86., 110., in 127. člena tega zakona v 15 dneh od uveljavitve tega zakona.

(2) Minister, pristojen za finance, določi seznam iz drugega odstavka 117. člena tega zakona v 15 dneh od uveljavitve tega zakona.

171. člen
(dokončanje obnove energetske GJI)

Obnova energetske GJI, začeta na podlagi 8. poglavja četrtega dela tega zakona, za katero je bila izvedena prijava začetka gradnje do 1. marca 2024, se konča v skladu s tem zakonom.

172. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITVE:

Obrazložitev k 1. členu:

Ta člen določa ukrepe za odprave posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 ter postopke za izvedbo in spremljanje teh ukrepov.

Obrazložitev k 2. členu:

Ker so škodo v avgustu 2023 povzročile tako poplave kot tudi zemeljski plazovi, ki niso bili nujno posledica poplav, in ker so v skladu z Zakonom o odpravi posledic naravnih nesreč poplave in zemeljski plazovi dve vrsti naravnih nesreč, se v prehodne določbe Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč dodajajo tudi zemeljski plazovi. Na poplave in zemeljske plazove se nanaša tudi ta interventni zakon.

Obrazložitev k 3. členu:

Ta člen sledi dopolnitvi prejšnjega člena, s katerim se v zakon poleg poplav dodaja tudi vzrok zemeljski plazovi.

Obrazložitev k 4. členu:

Člen se dopolnjuje z EU uredbami glede pravila »de minimis« (za gospodarstvo, kmetijstvo in ribištvo. Poleg tega je opredeljeno, da lahko vlogo predložijo vsi oškodovani kreditorejmalci, tako prebivalci, kmetje kot gospodarski subjekti. Javni skladi v času trajanja odloga plačila obveznosti iz kreditnih pogodb ne obračunavajo obresti niti se le-te ne plačujejo.

Obrazložitev k 5. členu:

Gre za nomotehnični popravek. Hkrati se določa odstop od Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024, in sicer na način, da za zadevna predplačila ni zahtevana bančna garancija.

Obrazložitev k 6. členu:

S predlagano dopolnitvijo člena se jasneje določa način povrnitve nadomestila plač prostovoljcev, ki opravljajo prostovoljsko delo v okviru prostovoljske organizacije zaradi odpravljanja posledic poplav. Ker ZOPNN-F v okviru ureditve začasnega ukrepa na področju plačane odsotnosti prostovoljca v tretjem odstavku 30. člena izrecno določa, da izplačana nadomestila plač prostovoljcev iz prvega odstavka tega člena Republika Slovenija povrne v celoti, je dopolnitev oblikovana na podlagi obstoječe pravne ureditve:

- pravico do nadomestila plače pripadnikov Civilne zaščite ter tudi državljanov, ki prostovoljno in nepoklicno opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči v enotah, službah in drugih operativnih sestavah društev in nevladnih organizacij v skladu s tem zakonom, ureja Zakon o varstvu pred naravnimi in drugim nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg in 117/22, v nadaljevanju: ZVNDN) v 27. členu;

- način izplačevanja nadomestil plače na podlagi 27. člena ZVNDN ureja Uredba o nadomestilu plače in povračilih stroškov med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči (Uradni list RS, št. 48/99, 113/07, 13/11 in 20/13).

Obrazložitev k 7. členu:

S predlaganim členom se poenoti terminologija.

Obrazložitev k 8. členu:

Z odstopom od tretjega odstavka 40. člena ZOPNN-F se določa obveznost delodajalca, ki koristi ukrep delnega povračila nadomestila plače za čas čakanja na delo doma, da ohrani zaposlitev delavca še določeno obdobje po koriščenju ukrepa. Delodajalec po prenehanju koriščenja ukrepa ne sme odpustiti delavca, za katerega je koristil ukrep čakanja na delo doma s povračilom nadomestila plače, še celotno obdobje, ki je enako obdobju prejemanja delnega povračila nadomestila plače.

Obrazložitev k 9. členu:

Gre za nomotehnični popravek, da v celotnem ukrepu uporabljamo besedo izjava. S predlaganim členom se določa tudi pravna podlaga, po kateri se pridobljena sredstva na podlagi te določbe ne bodo upoštevala v dohodkovni cenzus upravičencev.

Obrazložitev k 10. členu:

V tretjem in petem odstavku se besedilo dopolni še z oddajo izjave v januarju 2024 za mesec december 2023, saj ukrep zajema obdobje od avgusta do decembra 2023.

Obrazložitev k 11. členu:

V členu se popravi odstotek znižanja čistih prihodkov od prodaje, saj sicer ukrep ne bi dosegel željenega cilja. Tudi če upravičenec preneha s poslovanjem z avgustom 2023, ne more doseči 50-odstotnega padca čistih prihodkov od prodaje, saj je pred njim manj kot polovica leta. Zato se upošteva upad prihodkov v višini 25 odstotkov.

Obrazložitev k 12. členu:

S predlaganim členom se poenoti terminologija.

Obrazložitev k 13. členu:

S predlagano spremembo se jasno določa obdobje podaljšanja pogodbeno dogovorjenih rokov.

Obrazložitev k 14. členu:

V 57.a členu so določene globe za upravičence, ki predložijo vlogo za odlog plačila obveznosti iz kreditnih pogodb javnim skladom iz 17. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o

odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 88/23; v nadaljnjem besedilo: ZOPNN-F), in v njej navajajo neresnične podatke glede okoliščin, povezanih s posledicami poplav v letu 2023. Z določbo 57.b člena se določajo kazenske določbe na področju predplačil pomoči gospodarstvu. Ukrep iz 48. člena ZOPNN-F tega zakona je dopolnjen s kazenskimi določbami iz 57.c. člena, in sicer opredeljuje globe za samozaposleno osebo. V kolikor samozaposlena oseba pridobi pomoč za samozaposlene na podlagi svoje neresnične izjave, iz katere izhaja, da je upravičenec do pomoči in da dejavnosti ne more opravljati ali jo opravlja v bistveno zmanjšanem obsegu iz razloga posledic poplav in plazov v avgustu 2023, se kaznuje za prekršek.

V novem 57.č členu se določata prekršek in globa za prekršek, ki ga stori delojemalec, če delodajalcu za namen davčne obravnave enkratne solidarnostne pomoči iz 52. člena ZOPNN-F posreduje neresnične podatke glede hujše škode, nastale zaradi naravne nesreče poplav v avgustu 2023. Nadalje 57.č člen določa prekršek in globa za prekršek za delodajalca, ki ravna v nasprotju z 52. člena ZOPNN-F in odgovorno osebo delodajalca.

Obrazložitev k 15. členu:

Gre za spremembo in dopolnitev, ki sta potrebni zaradi večje jasnosti 44.h člena ZOPNN.

Obrazložitev k 16. členu:

Člen določa postopek priprave in sprejema OPPN za obnovo v primeru naravnih nesreč. V prostorsko umeščanje se želi po principu subsidiarnosti vključiti vse pristojne institucije. Občine prevzamejo operativni proces prostorskega načrtovanja, zlasti usklajevanje opremljanja z GJI. Pooblaščenči načrtovalci poskrbijo za ustrezne strokovne podlage, ki so tudi del strateških občinskih prostorskih dokumentov (urbanistična oz. krajinska zasnova). Rešitev dopušča spreminjanje vseh ravni namenske rabe ter popraviljanje prostorskih izvedbenih pogojev, vsebuje pa usmeritve za pozidavo znotraj obstoječih naselij ter degradiranih zemljiščih. V OPPN za obnovo, katere namen je preselitev obstoječe poselitve, se določita dve območji, in sicer območje, ki je bilo prizadeto v naravni nesreči, ter območje, kamor se umesti nova poselitve, ter se jima na podlagi urbanistične zasnove določi nova namenska raba. V OPPN za obnovo z namenom urejanja prostora izven poselitve, se na podlagi krajinske zasnove določi nova namenska raba in prostorske ureditve. OPPN za obnovo se sprejme na podlagi 13. člena Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF, 17/14, 163/22, 18/23 – ZDU-10 in 88/23). V primerih, ko nosilec urejanja prostora ni pristojen hkrati tudi za izdajo dovoljenj za posege v prostor, se za področje dodatno imenuje skrbnik za izvajanje izdaje soglasij in mnenj v postopkih izdaje dovoljenj za posege v prostor.

Obrazložitev k 17. členu:

Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10, in 76/23; v nadaljnjem besedilu: ZJF) določa posebnosti zadolževanja občin, in sicer se občina lahko zadolžuje na podlagi predhodnega soglasja ministra, pristojnega za finance, pod pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja financiranje občin. Posli zadolžitve, za katere ministrstvo, pristojno za finance, ni izdalo soglasja, so nični. Občina mora o zadolževanju in odplačilih glavnih dolgov poročati ministrstvu, pristojnemu za finance, na način in v rokih, ki jih predpiše minister, pristojen za finance. Z odstopom od 10.b člena Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 57/08, 36/11, 14/15 – ZUUJFO, 71/17, 21/18 – popr., 80/20 – ZIUOOPE, 189/20 – ZFRO, 207/21 in 44/22 – ZVO-2; v nadaljnjem besedilu: ZFO-1) se občinam omogoči dostop do večjega obsega sredstev tako, da se jim dopusti višja stopnja zadolženosti, in sicer 15 % realiziranih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov občinskega proračuna v letu pred letom zadolževanja, zmanjšanih za prejete donacije, transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije ter prihodke režijskih obratov. Namen povečanja največjega obsega

zadolževanja je, da bodo na ta način prizadete občine lažje pristopile k izvedbi sanacijskih ukrepov po poplavah in plazovih. Po podatkih Ministrstva za finance iz meseca marca 2023 ima sicer večina občin še možnost zadolževanja, povečanje kvot pa bo občinam olajšalo financiranje večletne obnove lokalne javne infrastrukture. V drugem odstavku je določeno desetletno prehodno obdobje za prizadete občine, ki bodo presegle največji obseg možnega zadolževanja iz 10.b člena ZFO-1. Po poteku tega obdobja bo tudi za te občine veljala splošna omejitev dopustnega obsega zadolžitve iz 10.b člena ZFO-1.

Obrazložitev k 18. členu:

ZFO-1 v 10.a členu ureja zadolževanje občine za izvrševanje občinskega proračuna, pri čemer med drugim določa, da v kolikor se zaradi neenakomernega pritekanja prejemkov izvrševanje proračuna ne more uravnotežiti, se lahko občina likvidnostno zadolži največ do višine 5 % vseh izdatkov sprejetega proračuna. Nadalje iz drugega odstavka 85. člena ZJF izhaja, da se lahko občina, v primeru, če se zaradi neenakomernega pritekanja prejemkov izvrševanje proračuna ne more uravnovesiti, likvidnostno zadolži, vendar največ do višine 5% zadnjega sprejetega proračuna. S predlaganim odstopom od petega odstavka 10.a člena ZFO-1 in drugega odstavka 85. člena ZJF se za proračunsko leto 2023 in 2024 za občine, ki so bile prizadete v poplavah in plazovih, povečuje dopusten obseg likvidnostnega zadolževanja s 5 % na 10 % zadnjega sprejetega proračuna. S tem bo občinam dana možnost povečanja likvidnostnega zadolževanja znotraj leta in večja fleksibilnost pri plačilu stroškov.

Obrazložitev k 19. členu:

Veljavni Zakon o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 23/19, 189/20 – ZFRO, 39/22 in 117/22 – ZVNDN-C; v nadaljnjem besedilu: ZGas) v 3. členu določa naloge gasilstva oziroma gasilskih organizacij (izvedba operativnih nalog gasilstva, lahko pa tudi drugih nalog gasilstva, ki se skladno z zakonom o gasilstvu lahko izvajajo kot pridobitna dejavnost, izvajanje drugih nalog pa ne sme omejevati izvajanja operativnih nalog gasilstva).

V okvir obstoječih nalog, določenih v ZGas, ni moč vštevati naloge zbiranja in razdeljevanje denarnih sredstev osebam, ki so bile prizadete zaradi poplav v avgustu 2023. Z namenom, da se pomoč za prizadete v poplavah v avgustu 2023 lahko zbira in razdeljuje tudi v okviru gasilskih društev, se za obdobje od 4. avgusta 2023 do 31. decembra 2023 razširja naloge gasilstva z nalogo zbiranja in razdeljevanja denarnih sredstev prizadetim osebam. Gasilska društva v splošnem opravljajo humanitarno dejavnost v javnem interesu. Naloga zbiranja in razdeljevanja sredstev se v okviru nalog gasilstva, zaradi posebnih razmer, izvaja le v zakonsko določenem obdobju. Po tem obdobju navedena naloga gasilstva preneha. Predlagana ureditev je skladna s 155. členom Ustave Republike Slovenije, ki prepoveduje povratno veljavo pravnih aktov. Po drugem odstavku 155. člena je povratna veljava izjemoma dovoljena, če zakon določi, da imajo posamezne njegove določbe učinek za nazaj, in to le v primeru, če to zahteva javna korist in če se s tem ne posega v pridobljene pravice. Prvi pogoj je izpolnjen, saj se uveljavlja retroaktivnost samo za posamezno določbo zakona. Izpolnjena pa sta tudi druga dva pogoja, ker predlog ne posega v pridobljene pravice, povratno veljavnost pa utemeljuje javna korist.

Nova naloga gasilstva, in sicer zgolj za prostovoljna gasilska društva, ki delujejo v občinah, ki so bila prizadeta zaradi poplav v avgustu 2023, to je zbiranje in razdeljevanje denarnih in drugih sredstev fizičnim osebam, ki so bile prizadete zaradi poplav v avgustu 2023, in z novo nalogo ugodneje davčno obravnavana denarna in druga sredstva, izplačana oziroma dana fizičnim osebam za namen odprave oziroma blaženja posledic katastrofalne naravne nesreče in s tem vzpostavljanje stabilnejših življenjskih razmer oziroma pogojev za zdravo in primerno bivanjsko okolje, je v javno korist. Glede na navedeno izhaja, da so izpolnjeni vsi trije pogoji, ki jih Ustava Republike Slovenije določa za primer določitve povratne veljavnosti posamezne določbe predpisa. Navedena sredstva, ki so izplačana v obdobju od 4. avgusta 2023 do 30. september 2023, so oproščena plačila dohodnine.

Plačnik davka, ki je obračunal in odtegnil akontacijo dohodnine, od sredstev iz tega člena, danih pred uveljavitvijo tega zakona, lahko vloži popravek obračuna davčnega odtegljaja v roku 30 dni od uveljavitve tega zakona. Za popraviljanje obračuna davčnega odtegljaja se uporabljajo določbe tretjega do sedmega odstavka 54. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US in 163/22; v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2).

Obrazložitev k 20. členu:

Ta člen določa, da zavezancu po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15, 68/16, 69/17, 79/18, 66/19, 172/21 in 105/22 – ZZNŠPP; v nadaljnjem besedilu: ZDDPO-2) in zavezancu po Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US in 158/22; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2), ki opravlja dejavnost in davčno osnovo ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, ki so mu poplava in plazovi uničili opremo, ki jo je kupil pred manj kot tremi leti in za vlaganje vanjo že uveljavljal davčno olajšavo za investiranje, ne bo treba povečati davčne osnove v višini koriščenja davčne olajšave, v obdobju uničenja. To bi namreč moral storiti po veljavnih sistemskih zakonih o obdavčenju. Pojasniti je treba, da zavezanci po ZDDPO-2 in zavezanci, ki opravljajo dejavnost po ZDoh-2, lahko po sistemskih zakonih o obdavčenju, med drugim, uveljavljajo olajšavo za investiranje v opremo. V členih navedenih dveh zakonov, ki urejata predmetno olajšavo, je določena tudi zahteva, da če zavezanec odtuji opremo, za katero je izkoristil davčno olajšavo, prej kot v treh letih po letu vlaganja oziroma pred dokončnim amortiziranjem, če je to krajše od treh let, mora za znesek izkoriščene davčne olajšave povečati davčno osnovo, in sicer v letu odtujitve opreme. Za odtujitev se šteje tudi odpis oziroma odprava pripoznanja na podlagi uničenja opreme iz katerega koli razloga.

Obrazložitev k 21. členu:

Člen predvideva odstopanje od ureditve obračuna katastrskega dohodka, določene v 71. členu ZDoh-2, na način, da se za leto 2023 davčna osnova od potencialnih tržnih dohodkov za pridelavo na poškodovanih zemljiščih, ki so jih prizadeli poplave in plazovi, s stopnjo poškodovanosti 50 ali več % določi v višini 50 % katastrskega dohodka, kot je ugotovljen po predpisih o ugotavljanju katastrskega dohodka na dan 30. junij 2023.

Obrazložitev k 22. členu:

Zaradi poplav in plazov občine prejemale donacije za poplave, ki so namenski prihodki občinskega proračuna. Veljavni četrty odstavky 21. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 (Uradni list RS, št. 150/22, 65/23 in 76/23 – ZJF-I, v nadaljnjem besedilu: ZIPRS2324) onemogoča takojšnjo porabo vplačanih namenskih sredstev, saj občine nimajo načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu občine za leto 2023 v takšnem obsegu. Navedeno pomeni, da vplačanih namenskih prihodkov ne bi smele porabljati, ne da bi predhodno večji obseg izdatkov določile z rebalansom za leto 2023.

V izogib pripravi rebalansov se s predlaganim členom določa odstop od veljavnega četrtega odstavka 21. člena ZIPRS2324 z namenom, da se občinam omogoči nemoteno porabo sredstev od prejetih donacij za odpravo posledic poplav in plazov, ki se pri občinah zbirajo na posebni donacijski postavki.

Obrazložitev k 23. členu:

Veljavna javnofinančna zakonodaja ne vsebuje pravne podlage, po kateri bi ena občina drugi zagotavljala sredstva. Za odpravo posledic poplav in plazov posamezne občine želijo pomagati drugim občinam z nakazilom finančnih sredstev, v ta namen pa se določa izrecna pravna podlaga, ki tovrstno financiranje omogoča v letu 2023. Ob upoštevanju, da se s predlaganim zakonom obseg sredstev proračunske rezerve občin v letu 2023 ne omejuje, predlagana ureditev pomeni, da delež, ki ga občina donatorica nameni za odpravo posledic poplav in plazov v drugi občini, ni omejen. Občinam je s predlagano določbo zgolj dana možnost, da s finančnimi sredstvi, v okviru svojih zmožnosti, prispevajo k čim prejšnji odpravi posledic poplav in plazov v drugih občinah. Pri tem pa ni sporno, da že veljavni 49. člen ZJF določa le zgornji limit (ki pa po predlogu tega zakonu v letu 2023 ni omejen), do katerega sme občina prejemke izločiti v svojo proračunsko rezervo (1,5% prejemkov proračuna), ne pa tudi najnižjega obsega sredstev, ki bi moral biti zagotovljen v proračunski rezervi občine. Navedeno pomeni, da določanje obsega sredstev, ki bi moral občini donatorici ostati v njeni proračunski rezervi za primer naravne nesreče v njeni občini, ni mogoče določiti.

Obrazložitev k 24. členu:

Veljavni 49. člen ZJF ureja proračunsko rezervo občine in v tretjem odstavku določa, da se v sredstva proračunske rezerve izloča del skupno doseženih letnih prejemkov proračuna v višini, ki je določena s proračunom, vendar največ do višine 1,5% prejemkov proračuna. Glede na to, da bodo stroški odprave posledic naravnih nesreč v občinah visoki, se omejitev odpravi in tako omogoči občinam, kjer je to potrebno, da izločijo v proračunsko rezervo več proračunskih sredstev, kot to določa veljavni ZJF, če imajo za to proračunske možnosti. Ob upoštevanju, da je prizadetih pretežno del občin od skupno 212 občin in da občine, ki v poplavah in plazovih niso bile prizadete, želijo s temi sredstvi pomagati ostalim občinam, je smiselno, da se ureditev določi za vse občine in ne zgolj za prizadete.

Obrazložitev k 25. členu:

Ne glede na 13. točko drugega odstavka 266. člena Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19, 102/20, 48/23 in 78/23 – ZZVZZ-T; v nadaljnjem besedilu: ZZavar-1) prepoved razkritja zaupnih podatkov ne velja za odpravo posledic škode na stvareh v primerih, če te podatke potrebuje ministrstvo, pristojno za odpravo posledic naravnih nesreč. S predlaganim odstopom od omenjene določbe ZZavar-1 se vzpostavi pravna podlaga za pridobitev podatkov o zavarovanih stvareh, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč (objekti, naprave ali zemljišča) ne le za gospodarstvo, kot velja v skladu z ZZavar-1. Določba bo omogočila bolj učinkovito delo ministrstvu, ki je pristojno za odpravo posledic naravnih nesreč.

Obrazložitev k 26. členu:

S tem členom se ureja izjema od uporabe Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US, 100/22 – ZNUZSZS, 28/23 in 88/23 – ZOPNN-F; v nadaljnjem besedilu: ZJN-3), in sicer za javna naročila za odpravo posledic naravnih nesreč na stvareh, ki so vključena v program odprave posledic nesreč, ki ga sprejme vlada v skladu z zakonom, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč, ki morajo biti izvedena nemudoma in ni mogoče upoštevati drugih izjem oziroma hitrejših postopkov, ki jih omogoča ZJN-3. Kljub določeni izjemi, morajo naročniki tudi v tem primeru upoštevati pravila, ki veljajo za evidenčna javna naročila v skladu z drugim odstavkom 21. člena ZJN-3.

Obrazložitev k 27. členu:

S tem členom se omogoča, da se javno naročilo gradnje, vezano na odpravo posledic poplav in plazov, za katero se postopek začne najkasneje 31. marca 2024, ki ga je mogoče razdeliti na sklope, lahko odda tako, da naročnik posamezne sklope, upoštevaje navedene vrednosti, lahko odda brez uporabe postopkov iz ZJN-3.

Obrazložitev k 28. členu:

S tem členom se določa, da lahko naročnik ne glede na določbe ZJN-3 do 31. marca 2024 v izjemnih primerih, ki so posledica poplav in plazov ali nastanejo zaradi odprave le-teh, odstopi od pogodbe o javnem naročilu.

Obrazložitev k 29. členu:

Ta člen določa, da za namen izvedbe javnih naročil, namenjenih odpravi posledic poplav in plazov, pred tem ni potrebno izvesti projektne natečaja.

Obrazložitev k 30. členu:

ZJN-3 določa obdobje mirovanja, kar pomeni, da naročnik praviloma ne sme skleniti pogodbe o izvedbi javnega naročila, dokler odločitev o oddaji ni pravnomočna. Zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/11, 60/11 – ZTP-D, 63/13, 90/14 – ZDU-11, 60/17 in 72/19; v nadaljnjem besedilu: ZPVPJN) pa določa, da če naročnik prejme zahtevek za revizijo, lahko postopek nadaljuje, ne sme pa med drugim skleniti pogodbe, razen če Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljnjem besedilu: Državna revizijska komisija) v petih dneh na njegov predlog izda sklep, s katerim sklenitev dovoli. S tem členom se za javna naročila male vrednosti, katerih predmet se nanaša na odpravo posledic poplav in plazov, odstopa od te ureditve z namenom pospešitve postopkov javnega naročanja, obenem pa se pravica do pravnega varstva ne odvzame.

Obrazložitev k 31. členu:

S tem členom se določa, da mora Državna revizijska komisija o zahtevkih za revizijo, s katerimi se očitajo kršitve v postopku oddaje javnega naročila, katerega predmet se nanaša na odpravo posledic poplav in plazov, odločati prednostno.

Obrazložitev k 32. členu:

Z interventnim ukrepom začasnega zvišanja dovoljenega obsega začasnega in občasnega dela upokoјencev se uvaja določene izjeme od zakonske ureditve, in sicer v obliki štirimesečnega 30 odstotnega povečanja mesečnega dovoljenega števila ur opravljenega začasnega ali občasnega dela upokoјencev, kar vpliva tudi na letno dovoljeno število delovnih ur ter na najvišji dovoljeni bruto dohodek iz tega naslova. Navedeno pomeni, da bodo lahko upokoјenci od uveljavitve tega zakona dalje v času od 1. septembra do 31. decembra 2023 opravljali začasno in občasno delo v večjem obsegu, kot jim omogoča veljavni Zakon o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT, 55/17, 75/19, 11/20 – odl. US, 189/20 – ZFRO, 54/21, 172/21 – ZODPol-G, 54/22 in 59/22 – odl. US, v nadaljnjem besedilu: ZUTD), v kolikor se bodo za to odločili. Začasno in občasno delo upokoјencev se bo lahko v večjem obsegu opravljalо zgolj iz razloga odpravljanja posledic in sanacije škode zaradi poplav iz avgusta 2023.

Veljavni 27.c člen ZUTD določa, da začasno ali občasno delo lahko upokoјenec opravlja v obsegu največ 60 ur v koledarskem mesecu, pri čemer neizkoriščenih ur ni mogoče prenašati v naslednji koledarski mesec (prvi odstavek 27.c člena ZUTD). Ne glede na navedeno lahko upokoјenec

opravlja začasno ali občasno delo tudi največ 90 ur v koledarskem mesecu, vendar največ trikrat v koledarskem letu, pri čemer seštevek ur opravljenega začasnega in občasnega dela v koledarskem letu ne sme preseči 720 ur (drugi odstavek 27.c člena).

S tem členom se določa izjema od navedenega pravila, in sicer na način, da se upokojencem dovoli, da v koledarskem mesecu opravijo največ 117 ur začasnega ali občasnega dela, vendar na ravni koledarskega leta 2023 največ trikrat, pri čemer seštevek ur opravljenega začasnega ali občasnega dela v tekočem koledarskem letu ne sme preseči 792 ur. Hkrati se zaradi jasnosti in določnosti predpisanih omejitev določa posebno pravilo tudi za primere, ko so upokojenci na podlagi veljavnih določb ZUTD začasno ali občasno delo v tekočem koledarskem letu že pred uveljavitvijo tega interventnega zakona mesečno opravljali do največ 90 ur (torej enkrat, dvakrat ali trikrat mesečno). Za takšne primere se upokojencem ne glede na to, kolikokrat so v koledarskem letu 2023 že opravljali omenjeno delo v skladu z zakonsko možnostjo do 90 ur mesečno, omogoča, da od uveljavitve tega zakona dalje izkoristijo še preostalo razliko do zgornje meje dovoljenih ur dela (t.j. do 117 na mesečni ravni), pri čemer ne bo dovoljeno preseči predpisane letne omejitve skupnega števila ur (792).

ZUTD določa omejitev višine bruto dohodka za opravljeno začasno in občasno delo, ki, usklajen z rastjo minimalne plače, določene za leto 2023 eurov, v koledarskem letu 2023 v seštevku ne sme presegati 10.346,52 eurov. Glede na opisano se za zadnje četrletje upošteva 30 odstotno povišanje mesečne omejitve delovnih ur za štirimesečno obdobje se ta znesek za koledarsko leto 2023 proporcionalno zvišuje za 7,5 odstotkov na letni ravni, to je 11.122,51 eurov. Omenjeni začasni ukrep bo veljal do 31. decembra 2023.

Obrazložitev k 33. členu:

Z namenom odprave in zmanjševanja posledic poplav in plazov, ki so prizadele Republiko Slovenije meseca avgusta 2023, člen določa izjeme od določb ZUTD na način, ki bo omogočil vključevanje v programe javnih del po tem zakonu vsem brezposelnim osebam, prijavljenim v evidenci brezposelnih oseb, in ne le dolgotrajno brezposelnim osebam, in sicer najdlje do 31. decembra 2024. S tem programom iz Kataloga ukrepov aktivne politike zaposlovanja (v nadaljnjem besedilu: Katalog APZ) bo omogočena okrepitev občin za pomoč pri odpravi posledic poplav.

Podrobna izvedba programa javnih del bo določena v Katalogu APZ. Vse ostale določbe ZUTD, ki urejajo javna dela in katerih uporaba se s tem zakonom ne izključuje, pa se uporabljajo tudi za programe javnih del iz tega člena.

S tretjim odstavkom se določa, da se v okviru programa javnih del Pomoč pri odpravi posledic poplav brezposelne osebe ne sme napotiti na opravljanje del, kjer obstaja obveznost vključitve v poklicno zavarovanje v skladu s 199. členom Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 – ZORR in 84/23 – ZDOsk-1).

S četrtem odstavkom se določa, da ZRSZ lahko brezposelno osebo napoti v program javnih del ne glede vrsto in raven pridobljene izobrazbe, torej ne glede na, ali zaposlitev na podlagi programa javnih del za brezposelno osebo predstavlja ustrezno ali primerno zaposlitev glede vrste in ravni izobrazbe, kot je opredeljeno v tretji alineji prvega odstavka 12. člena in v tretji alineji prvega odstavka 13. člena ZUTD. Tretja alineja prvega odstavka 12. člen ZUTD določa, da je ustrezna zaposlitev (med drugim) zaposlitev, ki ustreza vrsti in ravni dokončane izobrazbe osebe, če je iskalec prve zaposlitve oziroma ponovno išče zaposlitev po prekinitvi zaposlitve za najmanj dve leti ali ki ustreza vrsti in ravni zahtevane izobrazbe za opravljanje dela na delovnem mestu, ki ga je oseba opravljala večino časa v zadnjih 12 mesecih pred nastankom brezposelnosti, in se določi z zaposlitvenimi cilji v zaposlitvenem načrtu, pri določanju katerih se upoštevajo še delovne izkušnje, dodatna znanja in zmožnosti osebe in možnosti na trgu dela. Tretja alineja prvega odstavka 13. člena ZUTD določa, da je primerna zaposlitev (med drugim) zaposlitev, ki ustreza vrsti in največ eno raven nižji izobrazbi osebe glede na ustrezno zaposlitev, in se določi z zaposlitvenimi cilji v zaposlitvenem načrtu najkasneje v štirih mesecih od vpisa v evidenco

brezposelnih oseb. Ostali pogoji iz 12. in 13. člena ZUTD, ki opredeljujejo ustrezno in primerno zaposlitev, veljajo pri napotovanju brezposelnih oseb v program javnih del in se s tem členom ne izključijo.

Obrazložitev k 34. členu:

S prvim odstavkom se določa, da ZRSZ v celoti financira plače in druge stroške dela udeležencev javnih del, do katerih so udeleženci javnih del upravičeni na podlagi sklenjene pogodbe o zaposlitvi zaradi opravljanja javnih del na podlagi tega zakona. Na podlagi predlaganega člena bo ZRSZ kril vse stroške zaposlitve javnega delavca, iz česar sledi, da RS krije vse stroške iz dela, se pravi poleg plače tudi stroške prehrane med delom in prevoz ter stroške zdravniškega pregleda, usposabljanja idr. Odstop od meril po ZUTD je potreben glede na izredne dogodke, zato ni smiselno slediti merilom stopnje brezposelnosti po posameznih regijah.

Z drugim odstavkom se upoštevajoč nizko stopnjo brezposelnosti predlaga, da se z namenom motiviranja brezposelnih oseb za vključitev v javna dela po tem interventnemu zakonu zviša višina plačila za udeležence od vključno I. do vključno IV. ravni izobrazbe oz. usposobljenosti na višino minimalne plače, saj so prejemki teh oseb po ZUTD pod višino minimalne plače.

S tretjim odstavkom se določa, da ZRSZ za namen zagotavljanja prevoza oseb, vključenih v program javnega dela, lahko izvajalcu javnih del financira stroške prevoza na lokacijo izvajanja javnega dela. Z navedeno določbo se zagotavlja prevoz tistim osebam, ki nimajo lastnega prevoza in tudi ne zagotovljenega javnega prevoza.

Obrazložitev k 35. členu:

Zakon o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05-ZPB, 25/08, 98/09-ZIUZGK, 36/10, 61/10-ZUPJS, 94/10-ZIU in 40/12-ZUJF, 14/15-ZUUJFO, 55/17 in 18/21; v nadaljnjem besedilu: ZVrt) in Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19, 189/20 – ZFRO, 54/22 – ZUPŠ-1 in 76/23 – ZŠolPre-1B; v nadaljnjem besedilu: ZUPJS) urejata določanje plačila staršev za vrtec. Z namenom, da se staršem, ki so v poplavah utrpeli premoženjsko škodo, čim bolj olajša sanacija in odprava posledic poplav, zakon tako določa, da se za obdobje od 4. avgusta do 31. decembra 2023 starše začasno oprosti plačila vrtca. Vsi starši, ki bodo prejeli odločbo o izredni denarni socialni pomoči, bodo oproščeni plačila za vrtec ne glede na že veljavno odločbo o znižanem plačilu za vrtec (tudi tisti, ki jih takšna odločba ni bila izdana in plačujejo polno ceno za vrtec). Starši bodo morali vrtcu predložiti odločbo o izredni denarni socialni pomoči.

Obrazložitev k 36. členu:

Zakon o šolski prehrani (Uradni list RS, št. 3/13, 46/14, 46/16 – ZOFVI-K in 76/23) in ZUPJS urejata določanje plačila za malico in kosilo. Z namenom, da se staršem, ki so v poplavah utrpeli premoženjsko škodo, čim bolj olajša sanacija in odprava posledic poplav, zakon določa, da se do konca koledarskega leta 2023 učencem oziroma dijakom zagotovi brezplačna malica oziroma kosilo. Šola zagotovi brezplačno malico in kosilo na podlagi predložene odločbe o izredni denarni socialni pomoči.

Obrazložitev k 37. členu:

Pri uveljavljanju vseh pravic iz javnih sredstev (tako letnih kot mesečnih) se med drugim v skladu z ZUPJS pri ugotavljanju materialnega položaja upoštevajo tudi nepremičnine. ZUPJS zdaj omogoča tudi sporočanje oziroma upoštevanjem sprememb, nastalih med trajanjem pravice iz javnih sredstev, določenim v drugem in tretjem odstavku 42. člena. V skladu z veljavnim drugim odstavkom 42. člena ZUPJS se kot spremembe pri mesečnih pravicah (denarne socialne pomoči,

varstvenega dodatka, subvencije najemnine, pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev in prispevka k plačilu družinskega pomočnika) štejejo vsa dejstva, okoliščine in vse spremembe, ki vplivajo na upravičenost do pravice iz javnih sredstev, njeno višino ali obdobje prejemanja, torej tudi sprememba v vrednosti nepremičnine. V skladu z veljavnim tretjim odstavkom 42. člena ZUPJS se kot spremembe pri letnih pravicah (pri pravicah do otroškega dodatka, državne štipendije, znižanega plačila vrtca, subvencije malice in subvencije kosila) upoštevajo samo naslednje spremembe, ki pri teh pravicah lahko vplivajo na upravičenost do pravice iz javnih sredstev, njeno višino ali obdobje prejemanja: spremembo števila oseb ali upravičencev, spremembo ali vključitev v vzgojno-izobraževalni oziroma visokošolski zavod, spremembo statusa učenca, dijaka ali študenta in spremembo vrste periodičnega dohodka, pri državni štipendiji pa tudi druge okoliščine, ki po zakonu, ki ureja štipendiranje, vplivajo na to pravico, v osmih dneh od dneva, ko je taka sprememba nastala ali je zanj izvedel, ne pa tudi spremembo v vrednosti nepremičnine. Center za socialno delo v primerih obstoja navedenih okoliščin na novo odloči o posamezni pravici (četrti odstavek 42. člena ZUPJS). Znižanje vrednosti nepremičnine kot posledica poplav, ki so prizadele RS avgusta 2023, vpliva na poslabšanje materialnega položaja upravičenca do letne pravice, kar pomeni, da bi se lahko stranka, v primeru novega odločanja o letni pravici, če se ji je pri izračunu nepremičnina upoštevala, uvrstila v nižji dohodkovni razred. Veljavni ZUPJS ne omogoča, da lahko upravičenec do letnih pravic sporoči tudi spremembo vrednosti nepremičnine, ki je nastala npr. zaradi porušanja nepremičnine kot posledica poplav v začetku avgusta 2023, zato se s predlogom prvega odstavka predlaga, da lahko upravičenec do letne pravice iz javnih sredstev po ZUPJS sporoči tudi to spremembo, na podlagi katere lahko CSD na novo odloči o posamezni pravici.

S predlogom drugega odstavka se predlaga, da je vloga za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev in za sporočanje sprememb okoliščin, vložena pravočasno, če je vložena do 31. decembra 2023. Navedeno pomeni, da če je stranka npr. želela vlogo za uveljavljanje pravice do denarne socialne pomoči ali vlogo za uveljavljanje spremembe iz naslova znižanja vrednosti nepremičnine zaradi poplav v začetku avgusta 2023, vložiti avgusta (pravica se prizna s 1. septembrom), pa zaradi izrednih razmer, nastalih zaradi obsežnih poplav v začetku avgusta 2023, tega ni mogla do 31. avgusta, se bo štelo, da je vloga vložena pravočasno oziroma da je sprememba sporočena pravočasno, tj. zadnji dan v mesecu avgustu 2023, če bo vložena najkasneje do 31. decembra 2023. Strankam se s tem omogoča uveljavljanje pravic iz javnih sredstev in sprememb od avgusta 2023 in drugih mesecev, ki sledijo avgustu 2023, dalje (odvisno, kdaj je stranka želela vložiti vlogo oziroma sporočiti spremembo), pod pogojem, da vložijo vlogo do konca decembra 2023.

Pravica do subvencije tržne najemnine se prizna vlagatelju, ki v svoji nepremičnini, v kateri je dejansko bival pred poplavami in plazovi, zaradi hujšega poškodovanja ali poplave v stanovanjskih prostorih, potrebuje nadomestno bivališče in si le tega zagotovi preko tržnega najema, saj nima možnosti nadomestnega bivanja v drugih lastnih nepremičninah. V navedenem obdobju se torej kot premoženje ne upošteva tisto, ki je bilo v poplavah in plazovih poškodovano. Navedeno velja za obdobje, v katerem se pričakuje, da se bodo njihove stanovanjske razmere uredile, oziroma v katerem se pričakuje, da je možno pridobiti sredstva iz morebitnega drugega premoženja. Stranka, ki bo vlogo za subvencijo tržne najemnine vložila februarja 2023, se ji bo pri ugotavljanju materialnega položaja, upoštevalo vse premoženje.

V četrtem odstavku 28. člena ZUPJS je določeno, da je najemnik tržnega stanovanja upravičen do subvencije najemnine, če ima na naslovu tržnega stanovanja prijavljeno stalno ali začasno prebivališče. Zaradi izjemnih okoliščin se predlaga začasen odstop od tega pogoja, s čimer se posameznikom, prizadetim v poplavah, zagotove začasne rešitve svojega stanovanjskega položaja.

Pri ugotavljanju upravičenosti do subvencije tržne najemnine po tem členu je v primeru ene najemne enote možna samo ena subvencija tržne najemnine, s čimer naj se preprečijo zlorabe, da bi na primer v primeru solastništva poškodovane nepremičnine ali drugače prišlo do podvojenih ali potrojenih subvencij.

Obrazložitev k 38. členu:

Izredna denarna socialna pomoč je vsebinsko urejena v Zakonu o socialno varstvenih prejemkih (Uradni list RS, št. 61/10, 40/11, 14/13, 99/13, 90/15, 88/16, 31/18, 73/18, 196/21 – ZDOsk in 84/23 – ZDOsk-1; v nadaljnjem besedilu: ZSVarPre).

33. člen ZSVarPre določa, da se lahko samski osebi oziroma družini kot posebna oblika denarne socialne pomoči dodeli izredna denarna socialna pomoč, če se ugotovi, da se je samska oseba ali družina iz razlogov, na katere ni mogla ali ne more vplivati, znašla v položaju materialne ogroženosti oziroma, če izkazuje izredne stroške, ki so vezani na preživljanje, ki jih z lastnim dohodkom ali lastnim dohodkom družine ne more pokriti. Ker ZSVarPre ne določa, kaj je to materialna ogroženost, je odločitev o tem prepuščena centru za socialno delo, ki odloča po prostem preudarku. To pomeni, da center za socialno delo v vsakem konkretnem primeru posebej ugotavlja, ali je samska oseba ali družina v materialni ogroženosti, in če ugotovi, da je, se odloča, ali ji bo dodelil izredno denarno socialno pomoč in koliko (glede na potrebe), ali ne.

34. člen ZSVarPre določa, da je upravičenec do izredne denarne socialne pomoči dolžan prejeta pomoč porabiti za namen, za katerega mu je bila dodeljena, v roku 30 dni po prejemu pomoči oziroma do vložitve nove vloge, če je ta vložena pred potekom tega roka (drugi odstavek). Upravičencu, ki je iz opravičenih razlogov zamudil rok iz prejšnjega odstavka, se na njegov predlog dovoli vrnitev v prejšnje stanje v skladu z določbami zakona o splošnem upravnem postopku (tretji odstavek). Dokazila o porabi sredstev je upravičenec dolžan predložiti pristojnemu centru za socialno delo v roku 45 dni po prejemu izredne denarne socialne pomoči oziroma najkasneje ob vložitvi nove vloge za izredno denarno socialno pomoč, če je novo vlogo vložil pred potekom roka iz drugega odstavka tega člena. Če upravičenec tega ne stori ali pa se iz dokazil ugotovi, da pomoč ni bila namensko porabljena ali ni bila porabljena v roku iz drugega odstavka tega člena, ni upravičen do izredne denarne socialne pomoči 14 mesecev po mesecu prejema izredne denarne socialne pomoči, razen v primeru vložitve nove vloge za izredno denarno socialno pomoč zaradi naravne nesreče ali višje sile (četrti odstavek). Ne glede na prejšnji odstavek je do izredne denarne socialne pomoči lahko upravičena oseba, ki je imela v prejšnji odločbi o upravičenosti do izredne denarne socialne pomoči status otroka, ob novi vlogi za izredno denarno socialno pomoč pa se šteje kot samska oseba ali kot družinski član nove družine (peti odstavek). Če upravičenec prejete pomoči ne porabi v celoti za namen, za katerega mu je bila dodeljena, mora preostanek teh sredstev vrniti v proračun Republike Slovenije v 15 dneh po poteku roka iz drugega odstavka tega člena, drugače se šteje, da namenska poraba ni izkazana (šesti odstavek).

Na prvi stopnji o omenjeni pomoči odločajo centri za socialno delo. Centri za socialno delo odločajo tudi o drugih pravicah iz javnih sredstev in so vsako leto v mesecu avgustu in septembru izjemno obremenjeni z odločanjem.

Republiko Slovenijo so v začetku avgusta 2023 prizadele obsežne poplave in posledično plazovi, ki so povzročili izredne razmere.

Predlagatelj ocenjuje, da bodo posamezniki in družine za namen kritja stroškov omenjenih poplav in plazov meseca avgusta, septembra in oktobra 2023, v večjem obsegu uveljavljali pravico do izredne denarne socialne pomoči. Prav tako bodo potrebovali višji znesek pomoči, izplačilo v enkratnem znesku ter v primeru izgube strehe nad glavo, pomoč pri plačilu tržne najemnine in stroškov, povezanih z najetim stanovanjem.

S predlogom prvega, drugega in tretjega odstavka, se v letu 2023 in 2024 predlaga povišanje letnega koledarskega zneska izredne denarne socialne pomoči, dodeljene za namen kritja izrednih stroškov, nastalih zaradi poplav in plazov v začetku meseca avgusta 2023, in sicer na višino sedmih minimalnih dohodkov samske osebe ali družine. Predlaga se tudi, da se omenjena izredna denarna socialna pomoč ne izključuje z veljavno izredno denarno socialno pomočjo iz tretjega odstavka 33. člena ZSVarPre, če je že bila dodeljena za drug namen ter da ne sme presegati višine ocenjene škode, povzročene zaradi poplav in plazov. S tem se omogoča, da bodo stranke, ki so zaradi toče, vetroloma ipd., meseca julija 2023 že vložile vloge za izredno denarno socialno pomoč in jim je bila pomoč dodeljena v najvišji z ZSVarPre določeni letni višini,

zdaj pa so še žrtve poplav in plazov v začetku meseca avgusta 2023, lahko upravičene do izredne denarne socialne pomoči tudi za namen kritja stroškov, nastalih iz tega naslova, in sicer do višine sedmih minimalnih dohodkov samske osebe ali družine. Z dvigom mesečnega zneska se v letu 2023 in 2024 omogoča izplačilo pomoči v enkratnem znesku do višine sedmih minimalnih dohodkov samske osebe ali družine.

S četrtem odstavkom se predlaga, da se lahko izredna denarna socialna pomoč posameznikom oziroma družinam, ki so zaradi poplav in plazov v začetku meseca avgusta 2023 izgubile streho nad glavo in so za reševanje stanovanjske težave najele stanovanje, dodeli tudi za kritje stanovanjskih stroškov. Subvencija najemnine za tržna stanovanja je dodeljena le za primerno površino, kar pomeni, da stroški najemnine niso v celoti kriti (npr. oseba plačuje najemnino v višini 500 EUR, subvencija pa lahko znaša največ 200 EUR). Prav tako imajo lahko najemniki obratovalne stroške, ki jih zaradi stroškov s posledicami poplav in plazov, ne bi mogli pokriti. Izredna denarna socialna pomoč, dodeljena za kritje stanovanjskih stroškov, mesečno in v koledarskem letu 2023 in 2024 ne sme presežati višine dveh minimalnih dohodkov samske osebe ali družine. Predlaga se še, da se izredna denarna socialna pomoč za kritje stanovanjskih stroškov, ne šteje v višino sedmih minimalnih dohodkov v koledarskem letu 2023 in 2024.

Navedeno pomeni, da bo lahko posameznik ali družina v koledarskem letu, poleg pomoči v višini do največ sedmih minimalnih dohodkov za namen kritja izrednih stroškov, nastalih zaradi poplav in plazov v začetku meseca avgusta 2023, prejela še pomoč v višini dveh minimalnih dohodkov za kritje stanovanjskih stroškov.

S predlogom tretjega odstavka se z namenom hitrejšega odločanja o upravičenosti do izredne denarne socialne pomoči za namen kritja izrednih stroškov, nastalih zaradi poplav in plazov v začetku meseca avgusta 2023, oziroma ekonomičnosti postopka in posledično hitrejše zagotovitve pomoči strankam, pa tudi z namenom razbremenitve strank in centrov za socialno delo predlaga, da če pri ugotavljanju materialne ogroženosti podatkov za osebe po ZUPJS v skladu z 51. členom ZUPJS (preko eSociale z avtomatizirano izmenjavo podatkov z v tem členu določenimi upravljavci obstoječih zbirk podatkov) ni mogoče pridobiti, za ugotavljanje podatkov zadostuje izjava stranke. Navedeno na primer pomeni, da strankam v omenjenih primerih ne bo treba prilagati bančnih izpiskov za pretekle tri mesece o prometu na osebnem računu oziroma da centrom za socialno delo teh podatkov ne bo treba pridobivati od bank, pri čemer centri za socialno delo še vedno upoštevajo podatke o dohodkih in stanje na osebnem računu, ki ju pridobi preko informacijskega sistema, in vse podatke o dohodkih, ki jih vlagatelj navede na vlogi.

Z namenom razbremenitve centrov za socialno delo in strank v času izrednih razmer, nastalih zaradi omenjenih poplav in plazov, se s predlogom četrtega odstavka predlaga, da roki za izpolnitev materialnih in procesnih obveznosti upravičencev do izredne denarne socialne pomoči (30-dnevni rok za porabo in 45-dnevni rok za predložitev dokazil o namenski porabi le-te), ki so določeni v 34. členu ZSVarPre, začnejo teči znova od zakonsko določenega dneva, in sicer od 1. januarja 2024. Predvideva se namreč, da bo do 31. decembra 2023 konec omenjenih izrednih razmer. Navedeno pomeni, da roki za dokazovanje namenske porabe izredne denarne socialne pomoči v času izrednih ukrepov ne tečejo oziroma začnejo teči znova z zakonsko določenim dnem. Stranka bo morala dodeljeno izredno denarno socialno pomoč (torej vsako pomoč, in ne samo pomoč, dodeljeno zaradi poplav in plazov v začetku avgusta 2023) porabiti v roku 30 dni od 1. januarja 2024 (lahko jo seveda prej), dokazila o namenski porabi dodeljene izredne denarne socialne pomoči, pa bo morala predložiti v roku 45 dni od 1. januarja 2024.

Obrazložitev k 39. členu:

Odstop od 18.d člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23) je predlagan z namenom administrativne razbremenitve nosilca kmetijskega gospodarstva, kot tudi Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: agencija) v primeru nastanka in uveljavljanje višje sile na kmetijskem gospodarstvu za primer poplav in plazov v avgustu 2023. Predlog člena ne posega na področje vsebin, ki jih urejajo

predpisi o državnih pomočeh, vezanih na odpravo posledic zaradi škodnih dogodkov, temveč izključno poenostavljajo postopke priglavitve višje sile na kmetijskem gospodarstvu v okviru ukrepov skupne kmetijske politike, ki so vezani na kmetijske površine (kot npr.: neposredna plačila, KOPOP, LFA plačila).

Za vse tiste primere, kjer lahko agencija sama zazna nastanek primera višje sile (zlasti na površinah), bo agencija po uradni dolžnosti začela postopek obravnave višje sile (drugi odstavek). Kjer takega primera agencija sama ne bo zaznala, bo pa zaznala kakršne koli nepravilnosti na prijavljenih površinah in bo to sporočila upravičencu v uporabniški račun v Sopotniku, bo upravičenec imel možnost preko omenjenega orodja za komunikacijo podati pojasnilo (in morebitna dokazila), da je nepravilnost nastala zaradi višje sile (tretji odstavek). Poleg tega pa bodo vsi tisti upravičenci, ki jih prej omenjena postopka zaznave višje sile ne zajameta, imeli možnost samoiniciativno prijaviti svoj primer do najpozneje 2. novembra 2023 (četrti odstavek). Za prijavo višje sile torej ne bo veljal običajni 15-dnevni rok, pač pa skrajni rok 2. novembra, o višji sili agencija ne bo izdajala posebne odločbe, pač pa bo o tem odločila v odločbi o pravici do sredstev.

Obrazložitev k 40. členu:

Zaradi obstoječih izrednih razmer spričo obilnega deževja s poplavami in plazovi v mesecu avgustu 2023, se v študijskem letu 2022/2023 visokošolskim zavodom, neodvisno od siceršnje zahteve sedmega odstavka 32. člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 – ZUPŠ, 65/17, 175/20 – ZIUOPDVE, 57/21 – odl. US, 54/22 – ZUPŠ-1 in 100/22 – ZSZUN; v nadaljnjem besedilu: ZViS), ki veže začetek učinkovanja sprememb obveznih sestavin študijskih programov na čas naslednjega študijskega leta, dopušča sprejem in začetek učinkovanja spremembe pogojev za napredovanje po študijskem programu iz sedme alineje tretjega odstavka 35. člena ZViS že v istem študijskem letu, v katerem so bile spremenjene. Tako sprejete spremembe veljajo za vpis v študijsko leto 2023/2024.

Obrazložitev k 41. členu:

Zaradi v avgustu 2023 obstoječih izjemnih okoliščin, ki neposredno vplivajo na izvedbo študijske dejavnosti v študijskem letu 2022/2023, imajo študenti, ki ne bodo mogli redno in v roku opraviti študijskih obveznosti pravico do podaljšanega statusa študenta v študijskem letu 2023/2024. In sicer to velja za študente, ki so utrpeli neposredno škodo kot posledico obilnega deževja s poplavami in plazovi in študente, ki so aktivno sodelovali pri odpravi posledic teh dogodkov.

Obrazložitev k 42. členu:

Zakon o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, 153/22 in 18/23) v petem odstavku 74.a člena določa obveznost, da ministrstvo, pristojno za upravljanje informacijsko-komunikacijskih sistemov (v nadaljevanju: Ministrstvo za digitalno preobrazbo), zaračuna stroške uporabe storitev centralnega informacijsko komunikacijskega sistema, in sicer se zaračunava dostop do omrežja HKOM. Ministrstvo za digitalno preobrazbo tako mesečno, po ceniku, zaračuna stroške uporabe javnim agencijam, organom lokalnih skupnosti, nosilcem javnih pooblastil in ostalim uporabnikom javnih storitev. Z odstopom od zaračunavanja storitev uporabe centralnega informacijsko komunikacijskega sistema se bo omenjenim subjektom, ki so bili prizadeti v poplavah avgusta 2023, prihranilo stroške uporabe storitev centralnega informacijsko komunikacijskega sistema, in sicer z namenom čim lažje obnove po poplavah. Ukrep velja za stroške uporabe storitev od 4. avgusta 2023 do 31. decembra 2023.

Obrazložitev k 43. členu:

Virtualno sredstvo srednje ravni, izdano v skladu z Uredbo o določitvi sredstev elektronske identifikacije in uporabi centralne storitve za spletno prijavo in elektronski podpis (Uradni list RS, št. 29/22; v nadaljnjem besedilu: mobilna identiteta smsPASS) omogoča zanesljivo identifikacijo uporabnika pri uporabi e-storitev in v okviru centralne storitve za spletno prijavo ter elektronski podpis tudi pridobitev in uporabo kvalificiranega potrdila za elektronski podpis. Mobilna identiteta smsPASS ima status sredstva elektronske identifikacije srednje ravni zanesljivosti, zato njen izdajatelj izvede identifikacijo fizične osebe skladno s točko b) prvega odstavka 10. člena Zakona o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 – ZDU-1M in 18/23 – ZDU-1O), tj. izvede preverjanje istovetnosti fizične osebe na podlagi veljavne javne listine, ki je opremljena s fotografijo, ter s fizično prisotnostjo fizične osebe, ki se identificira, oziroma avtentikacijo fizične osebe izvede na podlagi sredstva elektronske identifikacije najmanj srednje ravni zanesljivosti. Fizična oseba lahko na podlagi prijave z mobilno identiteto smsPASS v okviru centralne storitve za spletno prijavo in elektronski podpis pridobi tudi kvalificirano potrdilo za elektronski podpis, za izdajo katerega mora ponudnik kvalificiranih storitev zaupanja skladno z določili Uredbe (EU) št. 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu in o razveljavitvi Direktive 1999/93/ES (OJ EU L 257/73) identiteto fizične osebe preveriti v skladu z nacionalnim pravom, ki uporabe videoidentifikacije v ta namen ne dovoljuje.

S predlaganim členom se fizičnim osebam, katerih stalno ali začasno prebivališče je bilo poškodovano v poplavah avgusta 2023, v postopku pridobitve smsPASS in kvalificiranega potrdila za elektronski podpis omogoči videoidentifikacija kot začasni interventni ukrep, ki prizadetim prebivalcem v obdobju po poplavah olajša pridobitev mobilne identitete smsPASS in kvalificiranega potrdila za elektronski podpis ter s tem uporabo e-storitev, s čimer jim je omogočena čim hitrejša ponovna vključitev v sodobne družbene tokove. Podatke o tem, ali je bilo stalno oziroma začasno prebivališče fizične osebe poškodovano v poplavah avgusta 2023, pridobi i izdajatelj sredstva elektronske identifikacije z vpogledom v uradne evidence oziroma z vpogledom v dokumentacijo, ki jo predloži upravičenec, če podatki niso razvidni iz uradnih evidenc. Postopek identifikacije na daljavo, ki poteka po videopovezavi, podrobneje določi ministrstvo, pristojno za zagotavljanje centralne storitve za spletno prijavo in elektronski podpis.

Obrazložitev k 44. členu:

V 21. členu Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 – ZSDH-1A, 29/23 in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljnjem besedilu: ZCes-2) je urejeno med drugim tudi področje vzdrževalnih del v javno korist, pri čemer se lahko vzdrževalna dela izvajajo izključno v območju ceste. Vsa ostala dela, ki posegajo izven območja ceste, torej novogradnje in rekonstrukcije pa se izvajajo v skladu s predpisi o graditvi objektov. Z namenom nujne in čim hitrejša sanacije poškodovane in uničene cestne infrastrukture na z vodno ujmo 2023 prizadetih območjih se predlaga, da se kot vzdrževalna dela izvajajo tudi gradnje in rekonstrukcije obstoječih objektov in naprav javne infrastrukture državnega in lokalnega pomena, vključno z vsemi spremljajočimi ureditvami. V ta namen se tudi predlaga razširitev obstoječega varovalnega pasu državnih in občinskih cest ter državnih in občinskih kolesarskih cest in poti, in sicer na 50 metrov. Da ne bi posegi v prostor potekali brez mnenj pristojnih mnenjedajalcev, je predpisana obveznost pridobitve njihovih projektnih pogojev. Zaradi nujnosti ukrepanje je za njihov odziv predlagan rok petih delovnih dni. Na izvedbeni načrt, ki je osnova za izvajanje vzdrževalnih del v javno korist se mnenj ne izdaja, prav tako ni obvezna recenzija izvedbenih načrtov za izvedbo tovrstnih projektov.

V zvezi s 5. točko tretjega odstavka 136. člena, ki določa, da vladna služba za obnovo koordinira izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste gradenj, se ugotavlja, da imajo državni organi in drugi subjekti, katerih glavna naloga je izgradnja tovrstne infrastrukture dolgoletno znanje,

izkušnje in usposobljene strokovnjake, zato je nepotrebno, da bi se projektne pisarne poleg vsega dela, ki bo potekalo na občinskem nivoju, ukvarjale s koordinacijo izdelave projektne dokumentacije za vse vrste gradenj. Ob upoštevanju navedenega je smiselno, da vladna služba za obnovo projektov na področju državnih cest ne koordinira izdelave projektne dokumentacije, ker bi po naši oceni ta obveza lahko pomembno podaljšala postopke obnove in izgradnje cest. Ne glede na navedeno pa drugi odstavek 44. člena ureja, da izjema, opisana v prejšnjem odstavku, za občinske ceste ne velja.

Obrazložitev k 45. členu:

Z razširitvijo varovalnega pasu se omogoči poenostavitev pridobitve upravne, tehnične (projektne) in investicijske dokumentacije in hkratni nadzor nad načrtovanjem in izvedbo del. Odgovornost se v celoti prenese na upravljavca ceste skladno z ZCes-2.

Obrazložitev k 46. členu:

Z razširitvijo varovalnega pasu se omogoči poenostavitev pridobitve upravne, tehnične (projektne) in investicijske dokumentacije in hkratni nadzor nad načrtovanjem in izvedbo del. Odgovornost se v celoti prenese na upravljavca ceste skladno z ZCes-2.

Obrazložitev k 47. členu:

S predlagano določbo je predpisano, da se ukrepi iz tega poglavja uporabljajo do 31. marca 2024. Ker pa gre pri projektih s področja cestne infrastrukture za projekte, ki jih običajno ni mogoče zaključiti v kratkem ali zelo kratkem času, pa je določeno, da se v skladu z določbami tega zakona dokončajo vsi cestno infrastrukturni projekti, ki bodo sicer pričeti do 31. marca 2024, vendar do tega datuma še ne bodo končani.

Obrazložitev k 48. členu:

Obseg del v okviru izrednih ukrepov po poplavi zaradi škodljivega delovanja voda zaradi odprave posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 predstavlja velik izziv in potrebo po zagotovitvi ustrezne količine različne gradbene mehanizacije in gradbenih delavcev. Predlog dopušča možnost, da Direkcija Republike Slovenije za vode v primeru, če se ugotovi nezmožnost izvedbe nujnih del s strani izvajalcev javnih služb, zagotovi dodatne izvajalce z namenom, da se pravočasno izvedejo vsa nujno potrebna dela in se tako prepreči dodatna škoda ter ogrožanje človeških življenj.

Pri tem se ugotavlja težava, ker je zagotavljanje dodatnih kapacitet v zvezi z nepredvidljivimi okoliščinami pri koncesionarnih oteženo in povezano z visokimi stroški. S tem členom se za čas izvedbe interventnih ukrepov po poplavih in plazovih v avgustu 2023 začasno prepíše drugačen način določitve pogodbenih oziroma izhodiščnih cen koncesionarjev za izvajanje gospodarskih javnih služb na področju urejanja voda v Republiki Sloveniji.

Zaradi preprečitve dodatnih neugodnih posledic (škode) je v času intervencije nujno zagotoviti dodatne strojne kapacitete za čim prejšnjo odpravo posledic naravnih nesreč. Izhodiščne cene na podlagi sklenjenih koncesijskih pogodb za izvajanje gospodarskih javnih služb urejanja voda zaostajajo za cenami primerljivih storitev na trgu in je posledično zelo oteženo aktivirati dodatne kapacitete v okviru sklenjenih koncesijskih pogodb koncesionarjev na vodah. Koncesionarji so sicer dolžni zagotoviti določene dodatne kapacitete, vendar njihove zmožnosti znatno zaostajajo za potrebami. Z zagotovitvijo primerljivih cen z drugimi sorodnimi dejavnostmi za čas intervencije bo koncedent ob sodelovanju s koncesionarji uspel zagotoviti dodatne kapacitete in s tem zmanjšati tveganje za nove škode ob morebitnih neugodnih vremenskih razmerah v naslednjih tednih ter s tem omejiti posledice škodljivega delovanja voda.

Obseg in prednostni vrstni red izvajanja izrednih ukrepov zaradi odprave posledic poplav in plazov določi Direkcija Republike Slovenije za vode. Ugotavlja se namreč, da lahko prihaja do različnih stališč glede določanja prednostnih del, ki jih je v skladu z razpoložljivimi kapacitetami nujno izvesti zaradi preprečevanja neugodnih posledic zaradi škodljivega delovanja voda. Z namenom, da se jasno izvajajo najbolj prioriteta dela, se za čas izvajanja prioriteta del z zakonom pooblasti Direkcijo Republike Slovenije za vode, da določi prednostna dela.

Obrazložitev k 49. členu:

Poplave, ki so Slovenijo prizadele v obdobju od 4. avgusta 2023 dalje, so na različnih območjih v državi povzročile različne posledice, zaradi katerih so bili vrtci določeno število dni zaprti oziroma so delovali, vendar pa so bili za starše zaradi poškodovane infrastrukture popolnoma nedostopni. Člen tako predstavlja pravno podlago za kritje izpada plačil staršev, ki bo nastal vrtcem zaradi zmanjšane obsega izvajanja programov iz državnega proračuna. Določba velja tako za javne, kot zasebne vrtce s koncesijo ter za zasebne vrtce brez koncesije. Državni proračun bo torej vrtcem kril izpad plačil staršev, saj starši storitev vrtca niso mogli koristiti, ker so bili vrtci zaradi poplav zaprti ali za starše nedostopni. Podrobnejši postopek uveljavljanja izpada plačil staršev bo opredeljen z navodilom, ki ga bo minister, pristojen za predšolsko vzgojo, izdal najkasneje v 30. dneh od uveljavitve tega zakona.

Obrazložitev k 50. členu:

Predlagani člen omogoča oprostitev plačila oskrbnine za učence, dijake in študente, če njihove družine trpijo posledice poplav v avgustu 2023 in sicer za oskrbnine za obdobje do 31. december 2023. S tem omogočamo prizadetim premostitev finančnih težav v letu 2023.

Obrazložitev k 51. členu:

Zaradi v avgustu 2023 obstoječih izjemnih okoliščin, povezanih s poplavami, ki neposredno vplivajo na izvedbo študijske dejavnosti v študijskem letu 2022/2023, imajo študenti višjega strokovnega izobraževanja, ki ne bodo mogli redno in v roku opraviti študijskih obveznosti, pravico do podaljšane statusa študenta v študijskem letu 2023/2024. In sicer to velja za študente, ki so utrpeli neposredno škodo kot posledico obilnega deževja s poplavami in plazovi, in študente, ki so aktivno sodelovali pri odpravi posledic teh dogodkov. Cilj je omogočiti podaljšanje statusa študenta posameznikom, ki zaradi posledic poplav niso mogli redno in v roku opraviti študijskih obveznosti oziroma so aktivno sodelovali pri odpravi posledic poplav in zaradi tega niso v roku opravili vseh študijskih obveznosti.

Obrazložitev k 52. členu:

Gre za vzpostavitev dolžnosti, da je kreditodajalec dolžan odobriti odlog plačila obveznosti iz kreditne pogodbe za največ 24 mesecev, če je kreditjemalec upravičen v skladu s tem členom do takšnega odloga. Ravno tako bo potrebno skleniti aneks za odlog plačila, če za to zaprosi kreditodajalec iz upravičenih razlogov. Brez tega določila bi se aneks lahko sklenil le s soglasjem volj obeh strani, tako pa mora biti aneks sklenjen le na podlagi izraza volje kreditjemalca.

Obrazložitev k 53. členu:

Nadzor nad izvajanjem prejšnjega člena opravlja Tržni inšpektorat Republike Slovenije.

Obrazložitev k 54. členu:

Krizne namestitve so nujni ukrep, potreben zaradi zagotavljanja oskrbe osebam starejšim od 65 let in odraslim osebam s posebnimi potrebami, ki se zaradi starosti, invalidnosti ali kronične bolezni ne morejo oskrbovati same in jim zaradi posledic poplav ali plazov, kot so npr. poškodbe na bivalnem okolju oziroma cestni infrastrukturi ipd., ni mogoče zagotoviti oskrbe izven institucionalnega varstva. Z ukrepom se omogoči tudi krizna namestitev odraslih s posebnimi potrebami in starejših, ki je trenutna sistemska ureditev ne predvideva. Tako se zagotovi enaka obravnava vseh v poplavah ali plazovih prizadetih skupin prebivalstva. Z ukrepom se zagotovi tudi podlago za izvedbo in financiranje prevozov oseb, ki zaradi starosti, invalidnosti ali kronične bolezni ne zmorejo prevoza z osebnim oziroma javnim prevozom do institucije, kjer bo zagotovljena krizna namestitev in nazaj v domače okolje. Krizna namestitev se zagotavlja v trajanju 21 dni, z možnostjo podaljšanja za največ dodatnih 21 dni. Ker se z ukrepom rešujeta življenjska stiska ogroženih oseb oziroma njihovo zdravje in življenje, se stroške zagotavljanja krizne namestitve in prevoza do krizne namestitve oziroma nazaj v domače okolje, krije iz proračuna RS.

Možnost podaljšanja ukrepa je načrtovana ob upoštevanju predpostavke, da se bo lahko šele ob oceni stanja infrastrukture v okolju, ki ga je prizadela poplava ali plaz, pokazalo, da nekatera bivališča niso več primerna za bivanje oziroma se kasneje izkaže potreba po krizni namestitvi.

Obrazložitev k 55. členu:

Ukrep omogoča odstop od 169. člena ZDR-1, in sicer na način, da je v primeru reševanja posledic poplav ali plazov, dopustna začasna prerazporeditev zaposlenega tudi k drugemu izvajalcu socialnovarstvene storitve institucionalno varstvo ali pomoč družini na domu in ne le na drugo vrsto dela ali kraj opravljanja dela pri delodajalcu tudi pri koncesionarjih in izvajalcih, ki socialnovarstvene storitve opravljajo na podlagi dovoljenja in vpisa v register. S tem se zagotovi neprekinjeno zagotavljanje potrebnih socialnovarstvenih storitev uporabnikom.

V dosedanji ureditvi premestitev zaposlenih med delodajalci ni možna. Cilj predlagane določbe je zagotoviti nemoteno socialnovarstvenih storitev tudi in predvsem v času izrednih razmer, ko se pri socialnovarstvenih izvajalcih potreba po oskrbi, ravno zaradi nastale elementarne ali druge nesreče, še poveča. Zagotoviti je potrebno varno, kakovostno in dostopno storitev za vse uporabnike, ki to potrebujejo. Da bi zagotovili nemoteno izvajanje storitve, je nujno zagotoviti možnost, da se zaposlene iz neogroženih območij po potrebi razporedi k drugim izvajalcem, ki zagotavljajo institucionalno varstvo ali storitve pomoči družini na domu. Zaradi naravne ali druge nesreče obstaja velika verjetnost za izpad kadra pri izvajalcu na ogroženem območju, ker so zaposleni tudi žrtve nastale nesreče, hkrati pa obstaja tudi večja verjetnost za večje število kriznih namestitev oz. izvajanja storitev pri izvajalcu. Z ukrepom, vezanim na prerazporejanje zaposlenih se tako določi pravna podlaga za začasno prerazporeditev delavcev, ki opravljajo socialnovarstvene storitve v primeru aktivacije načrta zaščite in reševanja v skladu s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami do stabilizacije razmer, kar je nujni pogoj za zagotavljanje kakovostne, varne in dostopne oskrbe uporabnikov v času izrednih razmer.

Obrazložitev k 56. členu:

Člen predvideva možnost izjemne dodelitve neprofitnih stanovanj prizadetim v poplavah in zemeljskih plazovih iz avgusta 2023 ne glede na izpolnjevanje pogojev za dodelitev neprofitnih stanovanj, ki jih določa 87. člen Stanovanjski zakon (Uradni list RS, št. 69/03, 18/04 – ZVKSES, 47/06 – ZEN, 45/08 – ZVEtL, 57/08, 62/10 – ZUPJS, 56/11 – odl. US, 87/11, 40/12 – ZUJF, 14/17 – odl. US, 27/17, 59/19, 189/20 – ZFRO, 90/21, 18/23 – ZDU-10 in 77/23 – odl. US).

Prizadetim v poplavah in zemeljskih plazovih iz avgusta 2023 bo ne glede na določbe Stanovanjskega zakona omogočena izjemna dodelitev neprofitnih stanovanj v lasti države, občin, javnih stanovanjskih skladov in drugih pravnih oseb javnega prava, katerih ustanovitelj je država ali občina. Upravičene osebe, ki jim bo mogoče izjemno dodeliti neprofitno stanovanje v najem bodo morale izpolnjevati naslednje pogoje:

- da so jim bile zaradi poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 stanovanjske enote, v katerih so ob tej naravni nesreči dejansko prebivale, trajno ali huje poškodovane,
- da bo za obnovo stanovanjske enote ali ponovno vselitev potreben daljši čas in
- da prosilec ali oseba, s katero živi v skupnem gospodinjstvu, nima v lasti oziroma solasti druge nepremičnine, v kateri bi lahko prebivala.

Predvidi se, da bo najem neprofitnega stanovanja, dodeljenega na podlagi določbe tega člena mogoč za določen čas, in sicer do odprave posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023, vendar najdlje za tri leta od sklenitve najemne pogodbe. Ocenjuje se, da so tri leta razumno postavljeno obdobje, v katerem bo mogoče, da si bodo vsi prizadeti v poplavah in zemeljskih plazovih iz avgusta 2023 trajno rešili svoja stanovanjska vprašanja.

Stanovanja za izjemno dodelitev neprofitnih stanovanj v najem zagotovijo država, občine, javni stanovanjski skladi ter druge pravne osebe javnega prava, katerih ustanovitelj je država ali občina. Na ta način se omogoča aktivacija kar se da velikega kroga javnih najemnih stanovanj. Določi se, da bo Stanovanjski sklad Republike Slovenije izvajal izjemno dodeljevanje neprofitnih stanovanj v najem v lasti države ter druge pravne osebe javnega prava, katerih ustanovitelj je država. Dodeljevanje stanovanj v lasti občine ali druge pravne osebe javnega prava, katere ustanovitelj je občina, in javnih stanovanjskih skladov, pa bo potekalo prek odločitev občin oziroma skladov. Občine in lokalni javni skladi primarno izjemno dodeljujejo neprofitna stanovanja v najem upravičencem do izjemne dodelitve neprofitnega stanovanja v najem v občini stalnega prebivališča upravičenca do izjemne dodelitve neprofitnega stanovanja v najem oziroma občini, na območju katere javni stanovanjski sklad deluje. Z besedo praviloma pa se omogoči, da v kolikor bo določena občina lokalni javni stanovanjski sklad razpolagal s prostim stanovanjem in ne bo imel potreb v svoji občini, na območju delovanja, lahko izvede izjemno dodelitev neprofitnega stanovanja v najem osebi, ki je prejela status upravičenca do izjemne dodelitve neprofitnega stanovanja v najem na podlagi prvega odstavka tega člena ne glede na kraj bivanja. O izjemni dodelitvi neprofitnega stanovanja v najem iz četrtega odstavka tega člena odloči direktor Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, javnega sklada z odločbo. Zoper odločbo iz tega odstavka je dopustna pritožba na ministrstvo, pristojno za stanovanja. O izjemni dodelitvi neprofitnega stanovanja v najem iz petega odstavka tega člena odloči župan oziroma direktor javnega stanovanjskega sklada z odločbo.

Za stanovanja v lasti Republike Slovenije ali drugih pravnih oseb javnega prava, katere ustanovitelj je država, ter Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, javnega sklada, ki se po tem členu oddajajo v najem, se predvidi brezplačen najem za čas 12 mesecev od sklenitve pogodbe, v primeru daljšega trajanja pogodbe (največ tri leta od sklenitve pogodbe) pa je v nadaljevanju predvideno plačevanje neprofitne najemnine (določene v skladu s predpisi, ki urejajo dodeljevanje neprofitnih stanovanj v najem) s strani najemnika. Za stanovanja, ki jih v najem oddajo občine ali druge pravne osebe javnega prava, katere ustanovitelj je občina, ter javni stanovanjski skladi se predvidi neprofitna najemнина, ki je ne plačuje najemnik, temveč se za ta namen najemнина nepovratno krije iz državnega proračuna. Kritje neprofitne najemnine iz državnega proračuna se predvidi zgolj za obdobje 12 mesecev od sklenitve najemne pogodbe. V primeru daljšega trajanja pogodbe (največ tri leta od sklenitve pogodbe) pa je v nadaljevanju predvideno plačevanje neprofitne najemnine (določena v skladu s predpisi, ki urejajo dodeljevanje neprofitnih stanovanj v najem) s strani najemnika.

Gre za obliko pomoči osebam, ki so jih poplave in plazovi prizadeli v največji meri in bodo vsa svoja razpoložljiva sredstva namenili za zagotavljanje novih domov oz. za osnovno preživetje. Upravičenost do izjemne dodelitve neprofitnega stanovanja v najem se veže na status upravičenca, ki izpolnjuje pogoje, določene v prvem odstavku tega člena in ne na njegove dejanske premoženjske oziroma finančne zmožnosti.

Na opisan način se omogoči najširša aktivacija stanovanj v javni lasti. Po podatkih URSZR je bilo za krizne nastanitve oseb, ki so potrebovale pomoč, že poskrbljeno. Glede na dejstvo, da se le malo stanovanj, ki bi lahko bila na voljo za najem, nahaja na najbolj prizadetih območjih ter da izkušnje kažejo, da si ljudje vsaj prve mesece po naravni nesreči želijo bivati v bližini svojega doma (zaradi nadzora nad svojim premoženjem, vezanosti na kraj prebivanja ipd.) bodo prizadeti

v prvih fazah verjetno bolj zainteresirani za zagotovitev bivanjskih kontejnerjev (mobilnih hišk) na svojem območju oz. za najem zasebnih stanovanjskih enot, šele v naslednji fazi pa je pričakovati interes za najem stanovanj v javni lasti na lokacijah zunaj kraja njihovega bivanja. Iz tega razloga se predvidi, da se postopek za izjemno dodelitev neprofitnih stanovanj v najem v skladu s tem členom, lahko začne najpozneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Obrazložitev k 57. členu:

Da bi omogočili čim lažjo dostopnost subvencije tržne najemnine prizadetim po poplavih in plazovih, je predvideno, da se za pridobitev subvencije k plačilu tržne najemnine ne upošteva pogoj uvrstitve na prednostno listo na zadnjem javnem razpisu za dodelitev neprofitnega najemnega stanovanja v občini stalnega prebivališča. Če je bil javni razpis za dodelitev neprofitnega najemnega stanovanja nazadnje objavljen pred več kot letom dni, pa se določi zakonska domneva, da prosilec izpolnjuje pogoje po zadnjem objavljenem javnem razpisu za dodelitev neprofitnega najemnega stanovanja, zaradi česar tudi ni potrebe po pridobivanju mnenja pristojne lokalne skupnosti. Če javni razpis za dodelitev neprofitnega najemnega stanovanja v občini stalnega bivališča prosilca ni bil objavljen, pa je predvideno, da se pri ugotavljanju upravičenosti do subvencije k plačilu tržne najemnine pogoji in merila iz 87. člena SZ-1 (oddajanje neprofitnega stanovanja v najem) ne upoštevajo in ugotavljajo.

Omenjena odstopanja od siceršnje ureditve se nanašajo na relevantno obdobje upravičenosti od 1. septembra 2023 do 29. februarja 2024, kar je usklajeno z obdobjem upravičenosti, v katerem je v skladu s 38. členom tega zakona predvideno odstopanje od določb ZUPJS in ZSVarPre glede ugotavljanja materialnega položaja vlagatelja vloge za subvencijo tržne najemnine in oseb, ki se upoštevajo poleg vlagatelja ter izjema glede obveznega izpolnjevanja pogoja stalnega ali začasnega prebivališča najemnika tržnega stanovanja.

Obrazložitev k 58. členu:

Z novelo ZOPNN-F je bil povišan neobdavčen znesek solidarnostne pomoči, izplačane delojemalcu za hujšo škodo, nastalo zaradi poplav v avgustu 2023, in sicer z 2.000 evrov na 10.000 evrov. Za ugodno davčno obravnavo je povišana višina solidarnostne pomoči na podlagi veljavnih predpisov lahko izplačana samo enkrat v letu 2023. Glede na to, da se mora ta solidarnostna pomoč nanašati na poplave in plazove v avgustu 2023, to pomeni enkratna izplačila od 4. avgusta 2023 do konca leta 2023. Pogoj enkratnosti onemogoča po uveljavitvi zakona možnost še kakšnega izplačila z upoštevanjem višjega začasno določenega neobdavčenega dela in pa večkratna izplačila nasploh. Glede na visok znesek enkratne solidarnostne pomoči in glede na to, da se pojavljajo težave glede delnega izplačila solidarnostne pomoči v naravi in delno v denarju (ko je težko zagotoviti enkratnost izplačila), se za te namene odstopa od zahteve po enkratnem izplačilu. Ohranjajo pa se drugi opredeljeni pogoji iz 52. člena ZOPNN-F, to so skupni znesek neobdavčene solidarnostne pomoči znaša 10.000 evrov, izplačila morajo biti opravljena od 4. avgusta do konca leta 2023 in pomoč se mora nanašati na hujšo škodo delojemalca zaradi poplav in plazov v avgustu 2023.

Določba predvideva tudi popravke obračunov za nazaj, za tiste, ki so na razliko nad 2.000 evrov plačali odtegljaj (akontacijo dohodnine in prispevke) oziroma za tiste, ki so plačali davčni odtegljaj za večkratna izplačila do uveljavitve tega zakona.

Obrazložitev k 59. členu:

Določbe Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10 in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljnjem besedilu: ZVO-2) ne veljajo pri odrejanju in izvajanju nujnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči v primeru naravne ali druge nesreče v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, od trenutka nastanka naravne ali druge nesreče do ure ali dneva, ko pristojna oseba za vodenje intervencije v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, odloči, da so zagotovljeni pogoji za prenehanje intervencije, zato so izvajalci GJS v tem času prevzeli večje količine odpadkov, nastalih pri

poplavah in plazovih. V skladu s prvim odstavkom morajo IJS v enem letu zagotoviti njihovo obdelavo, kar pomeni, da jih obdelajo sami (če imajo veljavno okoljevarstveno dovoljenje za obdelavo teh odpadkov), jih oddajo zbiralcu ali izvajalcu obdelave odpadkov.

V skladu z določbo drugega odstavka morajo IJS izpolniti in potrditi evidenčni list z uporabo informacijskega sistema iz predpisa, ki ureja odpadke (IS-Odpadki). Zaradi lažjega evidentiranja vrst in količin nastalih odpadkov v poplavah in plazovih se kot pošiljatelj na evidenčni list navede »RS – poplave«, kot kraj oddaje pošiljke odpadkov pa se navede sedež občine, v kateri so odpadki nastali. V času poplav in plazov so nastale večje količine odpadkov, ki lahko presegajo količine, dovoljene za skladiščenje ali obdelavo odpadkov, zato je v času veljave tega zakona dovoljeno preseganje v okoljevarstvenih dovoljenjih določenih dovoljenih količin za skladiščenje ali obdelavo, če so pri teh postopkih izpolnjeni vsi drugi pogoji iz teh okoljevarstvenih dovoljenj in gre za prevzem odpadkov, ki so zbrani kot posledica poplav ali plazov, ter njihovo skladiščenje. S tem zakonom je določeno, da krije stroške ravnanja z odpadki iz poplav in plazov Republika Slovenija, Vladi pa daje pooblastilo, da v omejenem času s sklepom določi ceno storitve ravnanja z odpadki iz prvega odstavka tega člena. V nadaljnjih odstavkih je določen obseg stroškov ravnanja z odpadki, pravila izstavitve računa za plačila stroškov in potrebna dokazila o zagotovitvi obdelave.

Obrazložitev k 60. členu:

ZVO-2 v 89. členu določa, da se v postopku presoje vplivov na okolje ugotovijo in ocenijo dolgoročni, kratkoročni, posredni ali neposredni vplivi nameravanega posega v okolje na človeka, tla, vodo, zrak, biotsko raznovrstnost in naravne vrednote, podnebje in krajino, pa tudi na človekovo nepremično premoženje in kulturno dediščino, ter njihova medsebojna razmerja. Nadalje je v tem členu določeno, da je za določene vrste posegov v okolje zaradi njihove velikosti, obsega, lokacije ali drugih značilnosti, ki lahko vplivajo na okolje, presoja vplivov na okolje obvezna, ter nadalje, da za določene vrste posegov v okolje, pri katerih se zaradi značilnosti nameravanega posega ali njegove lokacije lahko pričakujejo pomembni škodljivi vplivi na okolje, ministrstvo izvede predhodni postopek iz 90. člena ZVO-2, v katerem ugotovi, ali je presoja vplivov obvezna tudi za te posege. Vlada predpiše vrste posegov iz drugega in tretjega odstavka 89. člena ZVO-2. Predpis, ki določa vrste posegov iz drugega in tretjega odstavka 89. člena ZVO-2, je Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 105/20 in 44/22 – ZVO-2).

V petem odstavku 89. člena ZVO-2 je določeno, da se določbe tega poglavja (tj. poglavja IV. Posegi v okolje) ne uporabljajo za projekte ali dele projektov, ki so namenjeni izključno obrambi, ter za projekte, katerih edini namen je odziv na naravne in druge nesreče iz predpisa o naravnih in drugih nesrečah, kadar bi imela taka uporaba škodljiv učinek na te namene. Odločitev o tem sprejme Vlada na predlog ministrstva, pristojnega za obrambo.

S predlagano določbo se odstopa od določbe petega odstavka 89. člena ZVO-2, in sicer se določa, da se za vse projekte ali dele projekta, ki so potrebni za odpravo posledic nesreč po tem zakonu, določbe predpisov, ki urejajo posege v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, ne uporabljajo, pri čemer pa o tem ni potrebno odločitve Vlade RS na predlog ministrstva, pristojnega za obrambo, kot to sicer izhaja petega odstavka 89. člena ZVO-2.

Obrazložitev k 61. členu:

Koncesionarjem za izvajanje ribiškega upravljanja v celinskih vodah v skladu z Zakonom o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 61/06), ki jim je nastala škoda zaradi poplav in plazov, se v celoti oprosti plačilo koncesijske dajatve za leto 2023 in prvega obroka v letu 2024. Koncesionarju, ki je že plačal koncesijsko dajatev za leto 2023 deloma ali v celoti, se plačani znesek v letu 2023 upošteva pri plačilu naslednje koncesijske dajatve. Oprostitev plačila koncesijske dajatve bo koncesionarjem na prizadetih območjih zagotovila nemoteno izvajanje nalag, ki so v javnem interesu, kot je izvajanje ukrepov in dejavnosti za zaščito ribolovnih virov,

dejavnosti, povezane s poginom rib, delovanje ribiško čuvajske službe, strokovno usposabljanje ribičev in druge naloge za potrebe ribolovnih virov.

Obrazložitev k 62. členu:

Na podlagi določbe se lahko viški izkopanega materiala uporabijo na drugih gradbiščih in ne samo na gradbišču osnovnega projekta, kot to določajo dosedanji predpisi. S tem bi se dovolilo, da se viškov ne odlaga na deponije viškov materiala ampak se dober material oz. material, ki je uporaben uporabi za nasipe, kamnite zložbe, na bližnjih območjih sanacij ali za vgradnjo v protipoplavne nasipe. Seveda je pri tem potrebno izpolnjevati pogoj sočasnosti gradnje, da lahko pride po skupnih učinkov. Izjema velja zgolj za viške, ki jih ob gradnji pridobijo državni ali občinski investitorji, pri čemer viške izkopanega materiala lahko uporabi tudi drug državni ali občinski investitor.

Obrazložitev k 63. členu:

Za namen gradenj (npr. stanovanjskih hiš) iz tega zakona lahko država sklene neposredno pogodbo z lastniki zemljiške parcele, če gre za nakup kmetijskih zemljišč, gozdov ali kmetij. Določbe od 17. do 25.a člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljnjem besedilu: ZKZ), 47. člena Zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16 in 78/23 – ZUNPEOVE) ter 41. in 42. člena Zakona o agrarnih skupnostih (Uradni list RS, št. 74/15 in 44/22), ki urejajo prednostni vrstni red in postopek pri nakupu kmetijskih zemljišč, gozdov ali kmetij, se v tem primeru ne uporabljajo.

Za prostorske ureditve, ki se bodo načrtovale na kmetijskih zemljiščih za potrebe odprave posledic poplav in plazov iz novega 131.a člena ZUreP-3, ne bo treba izvesti ukrepov iz 3.eb in 3.ec člena ZKZ, če se postopek priprave OPPN začne do 31. marca 2024.

Za gradnjo objektov za potrebe odprave posledic poplav in plazov na območjih, ki se načrtujejo z OPPN iz novega 131.a člena ZUreP-3 in se postopki priprave OPPN začnejo do 31. marca 2024, se odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča iz 3.g člena ZKZ ne plača.

Obrazložitev k 64. členu:

Zakon o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 19/10 – uradno prečiščeno besedilo, 56/10 – ORZSKZ16, 14/15 – ZUUJFO, 9/16 – ZGGLRS in 36/21 – ZZIRDKG) in Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16, 36/21 – ZZIRDKG in 140/22 – ZSDH-1A) določata, da s kmetijskimi zemljišči v lasti Republike Slovenije upravlja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, z gozdovi pa družba Slovenski državni gozdovi. Za namen odprave posledic poplav in plazov v skladu s tem zakonom lahko vlada določi drugo upravljavca.

Obrazložitev k 65. členu:

Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 199/21 in 105/22 – ZZNŠPP) že določa, da se kot odstopanje od splošnega pravila pridobitve gradbenega dovoljenja samo s prijavo začetka gradnje lahko izvajajo nujne rekonstrukcije, če so te nujne zaradi zmanjšanja ali odprave posledic naravne ali druge nesreče. Pri tem pa nujno rekonstrukcijo omejuje le na povrnitev v prejšnje dejansko stanje (objekt se le sanira), kar pomeni, da se rekonstruira v isti velikosti, namembnosti in kapaciteti. Smiselno je, da se pri prenovi objekti prilagodijo novim standardom gradnje, pri čemer lahko pride do manjših sprememb gabarita in zunanlega videza. Po GZ-1 je za take posege treba pridobiti gradbeno dovoljenje. Zaradi množičnosti poškodovanih objektov v naravni nesreči v letu 2023, se v izogib velikemu številu zahtevkov za izdajo gradbenih dovoljenj in s tem posledično

predolgemu času do pričetka izvedbe nujnih sanacij na objektih, za te primere dopušča, da se v okviru nujne rekonstrukcije lahko minimalno odstopa od lege, gabarita in izgleda. Pri tem se obseg teh sprememb veže na z zakonom že predpisana dopustna manjša odstopanja iz 79. člena GZ-1.

Ker v teh primerih ne gre zgolj za vračanje objekta v prvotno stanje, temveč gre za nove konstrukcijske rešitve, se v tem primeru določa obveznost izdelave projektne dokumentacije za izvedbo gradnje, s katero se zagotavlja izpolnjevanje bistvenih in drugih zahtev.

Gradbeni zakon določa, da se z nujno rekonstrukcijo začne takoj oziroma najkasneje v treh mesecih od nastanka nesreče. Glede na število poškodovanih objektov ni možno pričakovati, da bodo lahko vsi investitorji v roku treh mesecev zbrali sredstva za obnovo, pridobili projektno dokumentacijo in imeli izbranega izvajalca ter nadzornika, zato se rok za začetek izvajanja nujne rekonstrukcije podaljšuje za eno leto.

Ostale zahteve glede nujne rekonstrukcije ostajajo nespremenjene. Tako bo moral investitor za gradnjo nujne rekonstrukcije imenovati nadzornika in pred uporabo objekt pridobiti uporabno dovoljenje v skladu s 86. členom GZ-1.

Obrazložitev k 66. členu:

Za namen pomoči pri odpravi posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 se pri Ministrstvu za digitalno preobrazbo vzpostavi klicni center. Zaradi lažje komunikacije se predlaga, da bi bil klicni center dostopen na številki skrajšanega izbiranja 114. Elemente oštevilčenja v skladu z Zakonom o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 130/22 in 18/23-ZDU-1O; v nadaljevanju: ZEKom-2) sicer dodeljuje Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS po zakonsko predpisanem postopku. Zaradi čim prejšnjega začetka delovanja klicnega centra se predlaga odstop od ZEKom-2 na način, da se številka dodeli v upravljanje neposredno na podlagi zakona, brez izvedbe postopkov dodeljevanja elementov oštevilčenja. Glede na navedeno ministrstvo tudi ni zavezanec za plačilo za uporabo elementov oštevilčenja. Ker gre za klice, povezane s pridobivanjem informacij v nujnih situacijah, so klici za končne uporabnike po vzoru klicev na številke za komunikacije v sili, brezplačni.

Obrazložitev k 67. členu:

Z namenom, da se omogoči odprava posledic poplav in plazov tudi za sektor ribištva in akvakulture, se določa pravna podlaga za dodelitev pomoči.

Obrazložitev k 68. členu:

Določa se odstop od veljavne ureditve glede določitve pristojnosti za odločanje o uporabi sredstev za odpravo posledic v gospodarstvu na način, da se za škodo, ki je nastala v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture, za namen odprave posledic poplav in plazov pristojnost prenese na ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

Obrazložitev k 69. členu:

Ureja se odstop od veljavne zakonodaje glede določitve pristojnosti za predložitev programa odprave posledic škode v gospodarstvu, ki se nanaša na škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture.

Obrazložitev k 70. členu:

Ureja se dodatna vsebina programa odprave posledic škode v gospodarstvu, ki se nanaša na škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture.

Obrazložitev k 71. členu:

Določa se pristojnost za financiranje programa odprave posledic škode v gospodarstvu, ki se nanaša na škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture

Obrazložitev k 72. členu:

S tem členom se določajo upravičenci do sredstev za odpravo posledic škode v gospodarstvu, in sicer so upravičeni tudi nosilci kmetijskih gospodarstev in nosilci dopolnilnih dejavnosti na kmetiji v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, ter društva, ki opravljajo dejavnosti v sektorju ribištva in akvakulture.

Obrazložitev k 73. členu:

S tem členom se dodatno opredeljujejo naloge komisije za odpravo posledic škode v kmetijstvu. Naloge komisije so tako dopolnjene na način, da višino škode v gospodarstvu, ki se nanaša na škodo v primarni kmetijski proizvodnji ter sektorju ribištva in akvakulture, potrdi komisija za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

Obrazložitev k 74. členu:

S tem členom se ureja odstop glede na postopek dodelitve sredstev, in sicer se v primeru, ko je škoda nastala v primarni kmetijski proizvodnji ter v sektorju ribištva in akvakulture, določata organ, kamor upravičenci vložijo vloge, ter podrobnejši postopek dodelitve sredstev.

Obrazložitev k 75. členu:

Določa se uporaba postopka iz 46.a člena ZOPNN glede izdaje in vročanja odločbe o dodelitvi sredstev.

Obrazložitev k 76. členu:

Določa se pristojnost ministrstva, pristojnega za kmetijstvo in ribištvo, glede poročanja.

Obrazložitev k 77. členu:

S predlagano določbo se občinam na s poplavami in plazovi prizadetih območjih nudi možnost pomoči pri izvajanju storitev vodenja celotnih projektov gradenj ali vzdrževalnih del v javno korist občinskih cest. Predvideno pomoč pri izvajanju storitev bo zagotavljala Direkcija RS za infrastrukturo (v nadaljnjem besedilu: direkcija), če jo bo posamezna občina pooblastila, da omenjene storitve izvaja v njenem imenu in za njen račun. Za namen uveljavljanja pomoči bodo morale občine na prizadetih območjih najpozneje do 31. oktobra 2023 direkciji posredovati nabor projektov gradenj ali vzdrževalnih del v javno korist na občinskih cestah, katerih vodenje bi želele prenesti na direkcijo, ter predlagati prioriteten vrstni red posameznih projektov. Predlog bo moral vsebovati tudi vir financiranja projekta. V skladu z navedenim bi direkcija nudila občinam pomoč pri vodenju aktivnosti v zvezi z gradnjo ali izvajanjem vzdrževalnih del v javno korist, medtem ko bo morala posamezna občina zagotavljati finančna sredstva za kritje stroškov za izvedbo posameznih aktivnosti, povezanih z gradnjo ali vzdrževalnimi deli v javno korist (npr. v zvezi s projektno dokumentacijo, izvajalcem del, nadzorom). Predmet pomoči bodo samo tisti s strani posameznih občin predlagani projekti gradenj in vzdrževalnih del v javno korist, za katere bo Vlada RS s sklepom določila, da direkcija izvaja storitev vodenja projektov. Dejstvo je, da so organizacijske zmožnosti direkcije omejene, zato direkcija v primeru velikega števila prejetih predlogov občin na prizadetih območjih, da v njihovem imenu in za njihov račun izvaja storitev vodenja celotnih projektov gradenj ali vzdrževalnih del v javno korist na občinskih cestah, ne bo zmogla izvesti vseh želenih storitev, zato bo morala Vlada RS določiti projekte in vrstni red projektov, za katere bo direkcija prevzemala predvidene obveznosti. Namen določbe je, da se v prvi vrsti s pomočjo direkcije pomaga občinam, ki nimajo izkušenj z vodenjem zahtevnih projektov oziroma niti nimajo za to usposobljenih ustreznih kadrovskih resursov. Sočasno z določitvijo projektov bo Vlada RS v sklepu med odobrenimi projekti na občinskih cestah določila tudi prioriteto njihovega izvajanja. Pri določanju prioritete bo upoštevala zlasti naslednje kriterije:

kategorija ceste, povezovalna funkcije ceste, ki jo ima ta v prostoru (npr. povezava med občinami, dostop do gospodarskih ali nedostopnih poseljenih območij), možnosti obvoza in njegova dolžina, možna izvedljivost trase ceste (potek po ali izven cestnega zemljišča) ter organizacijske zmožnosti direkcije. Pri tem je pomembno, da mora stopnja pripravljenosti projektov na občinskih cestah, za katere vodenje prevzame direkcija, zagotavljati, da bo postopek naročila izvajanja gradnje ali vzdrževalnih del v javno korist zaključen najpozneje do 31. marca 2024. Vodenje projekta je zaključeno z zaključkom gradnje ali vzdrževalnih del v javno korist in predajo občinske ceste v promet. Stroški storitev, ki jih bo direkcija izvajala za občine na prizadetih območij iz naslova pomoči pri gradnji ali izvajanju vzdrževalnih del v javno korist, bodo bremenili proračun Republike Slovenije.

Obrazložitev k 78. členu:

Ukrep pomoči pri gradnji ali izvajanju vzdrževalnih del na občinskih cestah se uporablja do zaključka gradnje za projekte, pri katerih bo postopek javnega naročila izvajalca gradnje ali vzdrževalnih del v javno korist zaključen pred 31. marca 2024 do zaključka projekta gradnje.

Obrazložitev k 79. členu:

Zaradi posledic poplav in plazov, ki jih je povzročila vremenska ujma, se predvideva povečanje št. uporabnikov javnih socialnovarstvenih programov na različnih področjih sofinanciranja za posamezne ciljne skupine, ki so utrpeli največjo škodo. Izrazito se je povečalo tveganje/nevarnost revščine (več ljudi potrebuje pomoč v dnevni centrih, namestitvenih programih, nenazadnje povečala se je finančna stiska - dolgovi). Pričakovati je več akutnih stisk posameznikov (izguba bližnjih, izguba hiše/doma in osnovnih življenjskih potrebščin, izgube prevoznih in drugih sredstev, predmetov s spominsko vrednostjo, izgube oziroma pomanjkanja stikov,...), zaradi česar je nujno zagotoviti hitro in učinkovito intervencijo strokovnih delavcev. Predvideva se več individualnega dela (informiranje, usmerjanje, svetovanje, podpora) z obstoječimi in novimi uporabniki, ki se soočajo s težavami v duševnem zdravju in drugimi psihosocialnimi stiskami.

Obrazložitev k 80. členu:

Zaradi posledic naravne nesreče, ki je prizadela Republiko Slovenijo, bodo v tokratni naravni nesreči v ospredja izraziteje prišle duševne stiske prizadetih oseb. S strani centrov za družine že prejemamo informacije po povečanem povpraševanju podpore otrokom in mladostnikom oziroma njihovim družinam, ki se soočajo s stisko, ki je nastala ob naravni nesreči. Razsežnost stisk se bo v nadaljevanju še povečevala, zato mora država zagotoviti psihosocialno podporo in pomoč za dalj časa trajajoče obdobje. Programi v podporo družini, financirani v okviru Javnega razpisa za financiranje razpisanih vsebin centrov za družine v letih 2021 – 2025, v okviru obvezne Vsebine 3 izvajajo svetovanje z namenom izboljšanja sposobnosti obvladovanja čustev, gradnje pozitivne samopodobe, učenje reševanja raznovrstnih problemov, ipd. Izvajalcem se zagotovijo dodatna finančna sredstva v obdobju 2023 - 2024 v skupni višini 15 odstotkov od celotne vrednosti programa v letu 2023, ki ga financira ministrstvo, pristojno za družino, in sicer za dodatno izvajanje Vsebine 3 - svetovanje z namenom izboljšanja sposobnosti obvladovanja čustev, gradnje pozitivne samopodobe, učenje reševanja raznovrstnih problemov za obdobje od uveljavitve tega zakona v letu 2023 do najkasneje 30. novembra 2024.

Centri za družine, poleg prostorov, zagotavljajo izobraževalne in praktične delavnice na temo razvijanja pozitivnega starševstva in svetovanja z namenom izboljšanja sposobnosti obvladovanja čustev, gradnje pozitivne samopodobe, učenje reševanja raznovrstnih problemov, ter izvajajo varstvo v obliki počitniških aktivnosti za otroke in organizirane delavnice za otroke oziroma mladostnike. Varstvo se v zadnjih dneh nudi predvsem otrokom družin, kjer starši sanirajo posledice poplav.

Od programov socialnega varstva se razlikujejo tako v okviru pravne podlage, ciljnih skupin ter kriterijev javnega razpisa, vključno s kadrovsko strukturo. Izvajalci Centrov za družine, ki izvajajo vsebine psihosocialnega svetovanja, morajo imeti specifično izobrazbo, da lahko izvajajo svetovanje.

Stiske, ki so in se bodo pokazale v okviru naravne nesreče, so predvsem v tem, da se otroci in mladostniki soočajo s številnimi izgubami, prekinjenimi rutinami in povečanimi socialnimi stiskami. Poglobljajo se stiske otrok in mladostnikov, ki živijo v družinah s konfliktnimi medosebnimi odnosi ter z družinskimi člani z duševnimi motnjami in z boleznimi odvisnostmi. V preteklosti je bilo v podobni situaciji (npr. v epidemiji Covid-19) zaznано povečano nasilje v družini. Zaradi pomanjkanja osnovnih življenjskih dobrin in neustreznih pogojev bivanja so še posebej ogroženi otroci in mladostniki, ki živijo v revščini. Dostopnost do brezplačnih storitev podpore, kvalitetnega svetovanja oziroma različnih oblik dodatne pomoči je tudi danes ključnega pomena, da otrokom in mladostnikom v obdobju, ki prihaja, zagotovimo podporo pri njihovem naravnem razvoju.

Obrazložitev k 81. členu:

Z ukrepom se določi povračilo izplačanih sredstev solidarnostne pomoči zaposlenim, ki so utrpeli posledice poplave oziroma plazov kot elementarne nesreče iz proračuna RS. Po Kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva so delavci, ki so utrpeli posledice požara ali elementarne nesreče upravičeni do solidarnostne pomoči, ki jo izplača delodajalec, se pravi izvajalec socialnovarstvenih storitev. Ker so v času naravnih ali drugih nesreč slednji že tako dodatno finančno obremenjeni, višji stroški dela (ki vključujejo tudi stroške izplačila solidarnostne pomoči zaposlenim) pa bi se odrazili tudi v višjih stroških oskrbe, se kritje izplačil solidarnostne pomoči za premostitev posledic poplav in plazov za zaposlene, zagotovi v proračunu RS.

Obrazložitev k 82. členu:

V skladu s 40. členom Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti ter 102. členom Kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja pripada delavcu oziroma njegovi družini solidarnostna pomoč tudi v primeru elementarne nesreče. Ker so v avgustu 2023 poplave prizadele veliko število prebivalcev Republike Slovenije, med njimi tudi zaposlene v vrtcih, bo strošek solidarnostnih pomoči bistveno večji, kot je to običajno in planirano v finančnih načrtih vrtcev in občinskih proračunov. Člen predstavlja pravno podlago, na podlagi katere bodo lahko občine za javne vrtce in zasebne vrtce s koncesijo uveljavljale sredstva iz tega naslova iz državnega proračuna, prav tako pa tudi zasebni vrtci brez koncesije, za katere zakon določa, da morajo zaposlenim zagotavljati enak položaj v zvezi z delovnimi razmerji, kot to velja za zaposlene v javnih zavodih.

Obrazložitev k 83. členu:

S tem ukrepom se zagotavlja izplačilo solidarnostne pomoči osebnim asistentom in drugim zaposlenim pri izvajalcih osebne asistencije na dejavnosti osebna asistencija. Ti namreč nimajo sklenjene kolektivne pogodbe, zato po veljavnih predpisih (Zakon o osebni asistenci in Pravilnik o osebni asistenci) ne bi bili upravičeni do izplačila solidarnostne pomoči. Tudi zaposleni pri izvajalcih osebne asistencije so bili prizadeti v poplavah, ki so Republiko Slovenijo zajele v avgustu 2023. Če solidarnostne pomoči ne bi prejeli, bi bili v neenakopravnem, slabšem položaju kot drugi delavci. Pri oblikovanju zakonodaje, vezane na izvajanje storitev osebne asistencije, je ministrstvo vedno izhajalo iz predpisov, vezanih na javne uslužbenke, zato se tudi predlog ukrepa zagotovitve solidarnostne pomoči navezuje na kolektivno pogodbo, ki ureja za negospodarske dejavnosti in velja za javne uslužbenke.

Solidarnostno pomoč kot jo opredeljuje kolektivna pogodba, ki ureja negospodarske dejavnosti lahko pripada delavcu oziroma njegovi družini v višini povprečne mesečne čiste plače v

gospodarstvu v Republiki Sloveniji za pretekle tri mesece, in sicer v primeru smrti delavca ali ožjega družinskega člana, težje invalidnosti, daljše bolezni elementarne nesreče ali požara. V Aneksu h KPND (Uradni list št. 40/12, v nadaljevanju: Aneks h KPND) pa je v 13. členu urejena višina zneska solidarnostne pomoči, ki je upoštevana v predlogu.

Solidarnostna pomoč je institut delovnega prava in pravica, ki je pogojena z obstojem delovnega razmerja. Pravica do prejema solidarnostne pomoči za zaposlene je vezana na določen dogodek in se izplača delavcu z namenom, da lažje premosti težave, ki niso nastale po njegovi volji. Namen solidarnostne pomoči za zaposlene je zgolj trenutna finančna pomoč delavcu. Delavec v primeru nastale škode na premoženju svojemu delodajalcu posreduje vlogo oziroma zahtevo za izplačilo solidarnostne pomoči, dokazila o nastali škodi, dokazilo o lastništvu ali solastništvu oziroma druga dokazila, iz katerega bo razvidno, da na lokaciji, na kateri je nastala hujša materialna škoda, zaposleni dejansko prebiva. Pri tem kot dokazilo o nastali škodi šteje vse, kar izkazuje škodo – ni njuno cenitev ali zapisnik, ustrezno dokazilo so tudi fotografije poškodovanih premičnin in nepremičnin.

Ministrstvo bo na podlagi zahtevka za izplačilo (e-računa) izplačalo izvajalcem osebne asistencije sredstva za izplačilo solidarnostnih pomoči za zaposlene. Zahtevkom je potrebno priložiti zahtevo posameznika za izplačilo solidarnostne pomoči za zaposlene s podatki zaposlenega ter izjavo, opis nastale škode na premoženju in kopijo pogodbe o zaposlitvi pri izvajalcu osebne asistencije.

Obrazložitev k 84. členu:

Samozaposleni na področju kulture in medijev in verski uslužbenci predstavljajo ranljivo skupino prebivalstva, ki po dostopnih podatkih v precejšnjem odstotku živi pod pragom revščine. Številni upravičenci so avgusta 2023 v poplavah in plazovih izgubili ali utrpeli škodo na svojem premoženju (prostorih za bivanje, delovnih prostorih in pripomočkih,...). Z namenom lažje odprave škode oziroma premostitve nastale izredne situacije se predlaga uvedba ukrepa solidarnostne pomoči po vzoru le te v javnem sektorju. Do le tega so upravičeni samozaposleni v kulturi ali samostojni novinarji, vpisani v razvid samozaposlenih v kulturi ali v razvid samostojnih novinarjev, ter verski uslužbenci v višini 668,21 evrov, kar ustreza višini solidarnostne pomoči za javni sektor za leto 2023.

Vloga za izplačilo solidarnostne pomoči se vloži najkasneje do 30. september 2023. Vlogi se priložijo dokazila, ki izkazujejo nastanek škode samozaposlenemu v kulturi ali samostojnemu novinarju ali verskemu uslužbencu.

O upravičenosti do izplačila solidarnostne pomoči odloči z odločbo ministrstvo, pristojno za kulturo, v roku 15 dni od popolnosti vloge.

Solidarnostna pomoč je oproščena plačila vseh davkov in prispevkov ter se ne všteva v dohodkovni cenzus iz 85. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP).

Obrazložitev k 85. členu:

Kmetje, ki so v skladu s predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje zavarovani kot kmetje predstavljajo ranljivo skupino prebivalstva. V naravnih nesrečah v letu 2023 so poleg škode na kmetijskih pridelkih, izgubili ali utrpeli škodo tudi na premoženju. Poškodovani so bili po eni strani objekti za opravljanje dejavnosti, delovnih strojih, pripomočkih, živini. Po drugi strani pa je bilo poškodovano njihovo lastno premoženje tj. hiše, v katerih bivajo, premičnine (avtomobili) in na ta del premoženja se nanaša ta pomoč.

Z namenom lažje odprave škode oziroma premostitve nastale izredne situacije se predlaga uvedba ukrepa solidarnostne pomoči po vzoru le te v javnem sektorju in samozaposlenih v kulturi in novinarstvu. Do pomoči so tako upravičeni kmetje, ki so na dan uveljavitve tega zakona vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje na podlagi 17. člena ali petega odstavka 25. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22

– uradno prečiščeno besedilo, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 – ZORR in 84/23 – ZDOsk-1) ZPIZ-2, v višini 668,21 evrov, kar ustreza višini solidarnostne pomoči za javni sektor za leto 2023.

Vloga za izplačilo solidarnostne pomoči se vloži v roku 60 dni od nastanka primera oziroma od trenutka, ko je bil upravičenec vlogu zmožen vložiti. Vlogi se priložijo dokazila, ki izkazujejo nastanek škode.

O upravičenosti do izplačila solidarnostne pomoči odloči z odločbo ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.

Obrazložitev k 86. členu:

Cilj predloga zakona je z odpravo administrativnih ovir pospešiti reševanje upravnih zadev, kar bo v bistveni meri prispevalo k hitrejšemu zaposlovanju in delu tujcev s poklici, ki jih na trgu dela že zdaj primanjkuje in so nujno potrebni za odpravo posledic poplav.

Zavod RS za zaposlovanje je skladno z (i) točko 2. člena mednarodnega Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Svetom ministrov Bosne in Hercegovine o zaposlovanju državljanov Bosne in Hercegovine v Republiki Sloveniji in Protokola o izvajanju Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Svetom ministrov Bosne in Hercegovine o zaposlovanju državljanov Bosne in Hercegovine v Republiki Sloveniji (BBHZD) pristojni nosilec in je pristojen za izdajo delovnih dovoljenj na podlagi navedenega mednarodnega sporazuma.

Zavod RS za zaposlovanje je skladno z j. točko 2. člena mednarodnega Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Srbije o zaposlovanju državljanov Republike Srbije v Republiki Sloveniji, sklenjen v Ljubljani 1. februarja 2018, in Protokola o izvajanju Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Srbije o zaposlovanju državljanov Republike Srbije v Republiki Sloveniji (BRSZD) pristojni nosilec in je pristojen za izdajo delovnih dovoljenj na podlagi tega mednarodnega sporazuma.

Tuji delavci bodo lahko pričeli z delom na podlagi izdanega delovnega dovoljenja na podlagi mednarodnega sporazuma, ki se skladno s 5. odstavkom 37.a člena Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 91/21 – uradno prečiščeno besedilo, 95/21 - popr., 105/22 – ZZNŠPP in 48/23) v postopku izdaje enotnega dovoljenja za prebivanje in delo šteje kot soglasje za izdajo enotnega dovoljenja. Kadar zavod ne bo izdal delovnega dovoljenja na podlagi zgoraj naštetih mednarodnih sporazumov (tuj delavec ni državljan BiH ali Republike Srbije), bo izdal soglasje k dovoljenju za prebivanje in delo.

Zavod je skladno z 11. členom Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 91/21 – uradno prečiščeno besedilo in 42/23) pristojen tudi za podajo in umik soglasij k enotnemu dovoljenju ali modri karti EU, podajo soglasij za zamenjavo in izdajo obvestil iz 9. člena tega zakona.

Zaradi odprave in preprečitve nadaljnjih škodljivih posledic poplav in naravne ujme Zavod postopke izdaje delovnih dovoljenj in soglasij k enotnim dovoljenjem za zaposlitev in delo tujih delavcev rešuje prednostno najkasneje v roku 10 dni. Odpravljena je krajevna pristojnost upravnih enot za sprejem in odločanje o vlogah po tem zakonu. Prav tako tudi upravne enote vloge obravnavajo prednostno.

Tujec, ki za vstop v RS ne potrebuje vizuma ali delodajalec (ki je za opravljanje dejavnosti, za katero se zahteva enotno dovoljenje za prebivanje in delo tujca, registriran najpozneje na dan 3. avgust 2023) lahko vložita prošnjo za izdajo prvega enotnega dovoljenja v RS, na kateri mora vlagatelj označiti, da se vlaga zaradi odpravljanja posledic poplav in plazov.

Vloga se lahko vloži na kateri koli upravni enoti, ne glede na nameravani kraj prebivanja tujca oziroma kraj, kjer tujec prebiva, ali sedež delodajalca, ki vlaga vlogo. Za odločanje o vlogah je pristojna upravna enota Celje; s tem se v teh primerih odpravlja krajevna pristojnost upravnih enot za sprejem in odločanje o vlogah po Zakonu o tujcih. Upravna enota, ki je vlogo sprejela, le-to nemudoma odstopi v odločanje upravnih enoti Celje.

UE Celje takoj po prejemu vloge posreduje zahtevek za izdajo soglasja k enotnemu dovoljenju za prebivanje in delo tujih delavcev, ki je označen s »Poplave 2023« v obravnavo ZRSZ, ki o zahtevku odloči najkasneje v roku 10 dni od prejema zahtevka. Pri tem se določa, da mora biti

zahtevek opremljen z EMŠO, ki ga določi UE, pri čemer lahko EMŠO določi tudi ZRSZ, če le-tega ne bi določila že UE.

Zaradi identifikacije vlog, ki jih Upravna enota posreduje na ZRSZ, morajo vlagatelji vloge označiti z oznako Poplave 2023.

Vlagatelju vloge, upravna enota, na kateri je vložena vloga, ob vložitvi vloge izda potrdilo o vloženi prošnji za izdajo enotnega dovoljenja za prebivanje in delo.

Zaradi preprečevanja kršitev pravic delavcev in zlorab, se postopek uporablja le za poklice, ki so potrebni za odpravo posledic poplav in jih z odredbo določi minister, pristojen za delo in za tujce, ki prihajajo iz držav, za katere ni potreben vizum za vstop in bivanje v RS. Enako velja glede registracije delodajalca, ki mora biti registriran pred nastopom poplav v avgustu 2023, izključno z namenom preprečevanja ustanavljanja podjetji z namenom zaposlovanja tujcev.

Obrazložitev k 87. členu:

Zaradi pospešitve postopka se lahko upoštevajo tudi dokazila o pridobljenih poklicni usposobljenosti na neformalni način.

Obrazložitev k 88. členu:

Tujec v RS lahko dela na podlagi delovnega dovoljenja (BIH, Srbija) ali soglasja k izdaji enotnega dovoljenja ter potrdila o vloženi prošnji do 90 dni od vstopa na ozemlje RS. V primeru, da UE o prošnji ne bo odločila v roku 90 dni, tujec še naprej lahko dela in prebiva v RS na podlagi delovnega dovoljenja ali soglasja k izdaji enotnega dovoljenja ter potrdila o vloženi prošnji, do pravnomočne odločitve o vlogi za izdajo enotnega dovoljenja prebivanje in delo.

Obrazložitev k 89. členu:

V zakonu je varovalka, da lahko tujci, ki delajo na podlagi tega zakona, opravljajo le dela, ki so vezana na odpravo posledic poplav, prav tako je omejitev na ozemlje Republike Slovenije. Zakon opredeljuje tudi rok za nastop dela in prijavo tujca v obvezna socialna zavarovanja, ki je v roku 15 dni po vročitvi dovoljenja ali soglasja tujcu. Podatek o vročitvi bo po določbah Splošnega upravnega postopka in bo dostopen preko izmenjave podatkov med ZRSZ in Zavodom za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije.

Obrazložitev k 90. členu:

V tej določbi je zakonska podlaga za izvajanje aktivnosti informiranja tujih delavcev v državah izvora v obliki zaposlitvenih sejmov.

Obrazložitev k 91. členu:

Zakon opredeljuje vrste evidenc, ki se vodijo po tem zakonu ter glede vsebine podatkov napotuje na veljavni Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev.

Obrazložitev 92. členu:

Člen daje zakonsko podlago za izmenjave podatkov za namen izvajanja tega zakona in nadzora.

Obrazložitev k 93. členu:

Člen določa, da se za ostale določbe, ki jih ne ureja ta zakon (vstop in prebivanje tujca v RS ter postopek in pogoji za pridobitev enotnega dovoljenja za prebivanje in delo in ostala vprašanja, ki s tem zakonom niso urejena), uporabljajo določbe Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 91/21 –

uradno prečiščeno besedilo, 95/21 – popr., 105/22 – ZZNŠPP in 48/23; v nadaljnjem besedilu: ZTuj-2). Glede na navedeno bo moral tujec za izdajo enotnega dovoljenja za prebivanje in delo v postopku predložiti popolno vlogo z vsemi obveznimi prilogami v skladu ZTuj-2 (vse priloge iz obrazca vloge za izdajo ED). Prav tako se glede področja zaposlovanja in dela uporabljajo določbe veljavnega Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev, v koliko ta zakon ne določa drugače.

Obrazložitev k 94. členu:

Člen določa, da je delodajalcu ali naročniku, ki mu je izrečena pravnomočna globa za prekršek po tem zakonu, prepovedano zaposlovanje in delo tujcev za obdobje treh let.

Obrazložitev 95. členu:

Člen določa omejitve ustanavljanja družb in podjetnikov ter pridobitve statusa družbenika osebi, ki ji je pravnomočno izrečena globa za prekršek na podlagi tega poglavja za obdobje treh let. Določba je vnešena z namenom generalne prevencije in se zgleduje po že uveljavljeni ureditvi iz ZGD-1. Glede na namen zakona in naravo ukrepa, ki omogoča bistveno hitrejši postopek za pričetek dela tujih delavcev od siceršnje sistemske ureditve in s tem večjo možnost zlorab, zakon predvideva blažji pogoj za izrek te sankcije.

Obrazložitev k 96. členu:

Člen določa organa, ki sta pristojna za izvajanje nadzora ter vzpostavlja pravno podlago za neposreden vpogled v evidence ZRSZ in upravnih enot.

Obrazložitev k 97. členu:

Člen določa uporabo ukrepov iz področja zaposlovanja tujih delavcev.

Obrazložitev k 98. členu:

S prvim odstavkom se določa, da se za zagotovitev dela sredstev za omilitev škode, nastale zaradi poplav in plazov, lahko delodajalec po posvetovanju s sindikatom oziroma svetom delavcev ali delavskim zaupnikom, če tega ni, pa z delavci pri delodajalcu, določi največ eno soboto v letu 2023 in eno v 2024 kot solidarnostno delovno soboto. Kot solidarnostna delovna sobota se šteje tudi kak drug dan, če je delovni proces pri delodajalcu oblikovan tako, da redno delo poteka tudi v soboto (v nadaljnjem besedilu: solidarnostna delovna sobota). Delodajalec mora o sprejeti odločitvi seznaniti Finančno upravo Republike Slovenije pred izvedbo solidarnostne delovne sobote.

Delavec je za opravljeno delo upravičen do plače, kar je temeljno načelo delovnega prava in ena od temeljnih obveznosti delodajalca iz delovnega razmerja. V primeru opravljanja dela na solidarnostno delovno soboto bo delavcu pripadala plača za opravljeno delo, v skladu z drugim odstavkom tega člena pa se bo delavec s pisnim soglasjem odpovedal znesku dela plače za tisti dan po poravnanih davkih in obveznih prispevkih, ki ga bo delodajalec v skladu s šestim odstavkom tega člena nakazal v sklad za obnovo.

Čeprav gre za novo podlago opravljanja dela preko polnega oziroma dogovorjenega delovnega časa v skladu z drugim odstavkom tega člena, pri izračunu plače delavca za ta dan ni posebnosti oziroma izjeme od podobnih primerov izračunavanja plače in nadomestil plače v skladu z ZDR-1, saj bo podobno kot pri odreditvi nadurnega dela v skladu s 144. členom ZDR-1 delodajalec moral izračunati plačo delavca za čas, ko je opravljal delo preko polnega oziroma dogovorjenega delovnega časa (gl. npr. sodbo VSRS lps 80/2015).

Pojem plače (v širšem smislu) v delovnopravni zakonodaji, če ni izrecno določeno drugače, vedno predstavlja bruto znesek, kar izhaja tudi iz enotne sodne prakse Vrhovnega sodišča (gl. odločbe VIII Ips 12/2008, VIII Pri-22/2006, VIII Ips 148/2003). Tudi v primeru nadomestila plače mora delodajalec izračunati in izplačati nadomestilo plače (bruto I) za tiste dneve in za toliko ur, kolikor znaša delovna obveznost delavca na dan, ko zaradi opravičenih razlogov ne dela.

V skladu s petim odstavkom tega člena mora torej delodajalec izračunati plačo delavca, ki mu pripada za opravljanje dela na solidarnostno delovno soboto, kar pa ne vpliva na plačo delavca, do katere je upravičen brez opravljanja dela na solidarnostno delovno soboto, kateri se delavec tudi s soglasjem ne more odpovedati.

Določba petega odstavka tega člena sledi pristopu, ki je uveljavljen tudi v interventnih ukrepih na delovnopravnem področju v okviru ZOPNN-F.

Prispevek delavca in delodajalca v sklad za obnovo izračuna sam delodajalec, in sicer v obračunu prispevka v sklad za obnovo, ki se šteje za obračun davka. Obračun prispevka v sklad za obnovo vsebuje podatke, potrebne za identifikacijo delodajalca in posameznega delavca, ter podatke o skupnem prispevku delavcev ter prispevku posameznega delavca za posamezno solidarnostno delovno soboto ter podatek o prispevku delodajalca za posamezno solidarnostno delovno soboto. Obračun prispevkov delodajalec predloži Finančni upravi Republike Slovenije v mesecu po mesecu, v katerem je organiziral solidarnostno delovno soboto, na obrazcu, ki ga na svoji spletni strani objavi Finančna uprava Republike Slovenije, plačilo v sklad za obnovo pa izvede v desetih dneh po predložitvi obračuna. v obračunu prispevka v sklad za obnovo, ki se šteje za obračun davka. Obračun prispevka v sklad za obnovo vsebuje podatke, potrebne za identifikacijo delodajalca in posameznega delavca, ter podatke o skupnem prispevku delavcev ter prispevku posameznega delavca za posamezno solidarnostno delovno soboto ter podatek o prispevku delodajalca za posamezno solidarnostno delovno soboto. Obračun prispevkov delodajalec predloži Finančni upravi Republike Slovenije v mesecu po mesecu, v katerem je organiziral solidarnostno delovno soboto, na obrazcu, ki ga na svoji spletni strani objavi Finančna uprava Republike Slovenije, plačilo v sklad za obnovo pa izvede v desetih dneh po predložitvi obračuna. Smiselno enak način obračunavanja in plačevanja velja tudi za prispevke o katerem se dogovorita delavec in delodajalec s skladu s sedmim odstavkom tega člena.

Prispevek delodajalca po tem členu v sklad za obnovo se ne šteje za olajšavo za donacije ali odhodek po ZDDPO-2 in ZDoh-2.

Finančna uprava Republike Slovenije je pristojna za nadzor nad obračunavanjem in plačevanjem prispevkov delavcev in delodajalcev za sklad za obnovo in davčno izvršbo, kar opravlja po zakonu, ki ureja davčni postopek.

Obrazložitev k 99. členu:

Predlog člena uvaja obvezni solidarnostni prispevek za leti 2023 in 2024. Določa zavezance za plačilo, osnovo za odmero in stopnjo. Obvezni solidarnostni prispevek se za posamezno leto zmanjša za obračunan prispevek delavca oziroma delodajalca za sklad za obnovo na podlagi solidarnostne delovne sobote, vendar največ do višine obveznega solidarnostnega prispevka po tem členu.

Obvezni solidarnostni prispevek Finančna uprava Republike Slovenije se fizičnim osebam odmeri ob odmeri dohodnine za leto 2023 oziroma 2024. Fizične osebe za dohodke iz dejavnosti obvezni solidarnostni prispevek obračunajo same na način in po postopku obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti za leto 2023 oziroma 2024. Pravne osebe obvezni solidarnostni prispevek obračunajo same na način in po postopku obračuna davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2023 oziroma 2024.

Glede pobiranja obveznega solidarnostnega prispevka odpisa, odloga in obročnega plačevanja, obresti ter zastaranja in drugih vprašanj postopka, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek.

Obrazložitev k 100. členu:

Z navedenim ukrepom delodajalcem ki presegajo kvoto zaposlenih invalidov, invalidskim podjetjem in zaposlitvenim centrom in jih vodijo na posebnem kontu (konto 96), porabijo tudi za sanacijo nastale škode zaradi poplav in plazov in sicer za nakup opreme, ki je bila poškodovana in nakup repromateriala, ki je bil poškodovan. Taka poraba sredstev je možna do 31. decembra 2023.

Sredstva iz prejšnjega odstavka lahko delodajalci porabljajo tudi skladno s 50. členom Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 12. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 187 z dne 26. 6. 2014, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 651/2014/EU). Navedena določba 50. člena omogoča delodajalcem uporabo javnih sredstev, ki so jih prejeli še pred nastankom škode in so jih na dan nastanka škode vodili kot neporabljen sredstva na posebnem kontu, tudi za odpravo škode, ki so jo povzročile poplave in plazovi v avgustu 2023.

Dokazila o namenski porabi morajo delodajalci hraniti trajno in jih na zahtevo kadarkoli dati na vpogled organu, ki preverja skladnost porabe državnih pomoči v skladu z veljavnimi predpisi.

V Republiki Sloveniji sta vira pomoči zaradi zaposlenih invalidov oproščeni prispevki v invalidskih podjetjih, zaposlitvenih centrih in pri delodajalcih z invalidi nad predpisano kvoto. Oproščene prispevke krije proračun Republike Slovenije, nagrado za preseganje kvote in subvencije plač pa izplačuje Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije. Vir sredstev, ki jih izplačuje Sklad, so prispevki delodajalcev zaradi neizpolnjevanja predpisane kvote.

Obrazložitev k 101. členu:

Upravičenec lahko porabi sredstva le za škodo, ki jo je potrdil pooblaščen cenilec. Sredstva upravičenci porabijo le v skladu s 50. členom Uredbe (EU) št. 651/2014. Pri porabi sredstev za odpravo je upravičenec dolžan zagotoviti, da vsota sredstev, dodeljenih po tem zakonu, sredstev, dodeljenih kot izplačilo zavarovalnega zneska, prejetih donacij in sredstev, dodeljenih iz državnega proračuna in občinskih proračunov, ni večja od dejanske škode, ki jo potrdi pooblaščen cenilec. Če bo delodajalec pridobil sredstva za odpravo škode iz več virov in bo presegel dovoljeno višino upravičenih stroškov za ta namen, bo moral presežek dovoljenih sredstev vrniti skupaj z zakonitimi obrestmi.

Obrazložitev k 102. členu:

Izraz energetska GJI po tem zakonu je ožji pojem od energetske infrastrukture, kot je opredeljena v 462. členu Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20, 158/20 – ZURE, 121/21 – ZSROVE, 172/21 – ZOEE, 204/21 – ZOP in 44/22 – ZOTDS, v nadaljnjem besedilu: EZ-1). Člen določa, da se lahko obnavlja ali nadomešča uničene ali poškodovane objekte, naprave, vode, omrežja oziroma dele omrežij energetske GJI, ki so potrebni za izvajanje gospodarskih javnih služb in ki so bili uničeni ali poškodovani v poplavah iz avgusta 2023. V obnovo energetske GJI po tem zakonu npr. objekti za proizvodnjo električne energije niso vključeni.

Javna korist je ustavni institut, katerega bistveni namen je varovanje splošne koristi skupnosti ljudi, ki presega individualno korist, na določenem območju, zato je zaradi posledic poplav v tem členu določeno, da je obnova energetske GJI v javno korist.

Vzpostavitev prizadete energetske GJI in objektov v prvotno stanje je povezana z vprašanji pridobivanja gradbenih in upravnih dovoljenj ter ustreznih podlag v prostorskih aktih. V tem členu se odstopa od določb gradbene zakonodaje, saj gre za nujne posege na elektroenergetski infrastrukturi, ki je bila uničena ali poškodovana ob poplavah. Zaradi učinkovite odprave posledic naravnih nesreč že Gradbeni zakon določa, da se njegove določbe (na primer o upravnih dovoljenjih) ne uporabljajo za primere tovrstnih nesreč. Interventni zakon je namenjen izvajalcem GJI, da lahko čim hitreje in seveda kvalitetno naredijo, kar je treba narediti, pri čemer pa n.pr. za

izkop kanala za položitev kabla ali cevi dejansko ne potrebujejo različnih risb in poglavij, ki jih sicer projektna dokumentacija v skladu s Pravilnikom o tehnični dokumentaciji terja, namenjene pa so drugim potrebam v drugačnih časih.

V vsakem primeru pa je zaradi varnosti objektov potrebno izdelati projektno dokumentacijo za izvedbo gradnje. Obnova energetske GJI bo zajemala cevovode za plin in toploto, vode električne energije pod zemljo, vode na stebrih ipd. in tudi nezahtevne in manj zahtevne objekte, saj bo ponekod zaradi spremenjenih razmer na terenu in spremenjene trase ceneje in enostavneje spremeniti lokacijo transformatorske postaje in postaviti novo. Transformatorska postaja je po GZ nezahteven objekt tako kot npr. drog, kabelski jašek ali KB vod. Vsa ta infrastruktura bo nadomestitvena in ne glede na njeno postavitve se bo na zemljiščih še vedno lahko opravljala trenutna dejavnost, zato je glede na naravo in nujnost posegov odstop od veljavne zakonodaje nujen.

Obnova energetske GJI se lahko v skladu z navedenimi določbami izvaja od 4. avgusta do 1. marca 2024.

Obrazložitev k 103. členu:

Nujna rekonstrukcija za namene vzdrževalnih del v javno korist pri energetske GJI ne daje možnosti takojšnje vzpostavitve oskrbe z električno energijo in plinom, saj bodo vzdrževalna dela zaradi spremenjenih razmer na terenu lahko potekala znotraj varovalnega pasu tudi po drugih zemljiščih od tistih, na katerih prizadeti objekti stojijo danes in na teh zemljiščih investitor praviloma nima urejene pravice graditi. To bo možno pod omenjenim pogojem, da se nova lokacija še vedno nahaja znotraj varovalnega pasu prvotnega objekta. Po tem zakonu se tako vzdrževalna dela v javno korist lahko izvedejo z izvedbo vseh del, kot jih določa uredba, ki ureja vzdrževalna dela v javno korist na področju energetike, izjemoma pa se pri vzdrževalnih delih v javno korist lahko uporabi tudi drugačna tehnična rešitev, kot je bila uporabljena pri gradnji prvotne infrastrukture, tudi če taka rešitev sega izven obstoječih gabaritov naprav in objektov energetske infrastrukture. Primeri drugačnih tehničnih rešitev, ki bodo morebiti segale izven obstoječih gabaritov naprav in objektov energetske GJI, se nanašajo izključno na drugačne, zelo verjetno višje stebre daljnovodov. Izbrana rešitev ne sme segati izven obstoječih gabaritov naprav in objektov energetske GJI več, kot je potrebno, zato npr. stebri skladno z določbo ne bodo smeli biti višji, kot je potrebno da se zagotovi nemotena, varna ter zanesljiva oskrba. Varnost se v primeru križanja energetske GJI z drugo infrastrukturo ali javnimi površinami zagotavlja s tehničnimi ukrepi, kot so varnostna razdalja, minimalni odmik ipd.

Obrazložitev k 104. členu:

V luči aktualne narave nesreče izjemnih razsežnosti se je izkazalo, da so bile poškodovane ter prekinjene nekatere plinovodne in električne povezave. Ujma je poleg poplavljanja posameznih objektov energetske GJI, posledica česar je predvsem škoda na elektro inštalacijah objektov, kar bo potrebno urgentno sanirati, povzročila, da zaradi labilnih in drsečih tal ter zemeljskih plazov lahko resno ogrozi tudi podzemno energetske GJI. Nadomestitvena gradnja ne pomeni nadomestne gradnje po ZUreP-3. Predlog določa, da se ne glede na določbe 5. člena Gradbenega zakona gradnja nadomestitvene energetske GJI po tem zakonu šteje za dela, za katera se gradbeno dovoljenje ne pridobiva, potrebna pa je prijava začetka gradnje z določeno dokumentacijo.

Gradnja nadomestitvene infrastrukture pomeni umeščanje in gradnjo energetske GJI po nadomestni trasi, če na obstoječi trasi oziroma v varovalnem pasu prvotne energetske GJI zaradi podrtih premostitvenih objektov, sprememb reliefa, npr. plazu ali strukture zemljišča ali zaradi plazenja terena obnova energetske GJI ni mogoča. Trasa nadomestitvene energetske infrastrukture GJI mora biti določena tako, da poteka čim bližje trasi prvotne energetske GJI.

Obrazložitev k 105. členu:

Obnova energetske GJI se bo v skladu s členoma, ki urejata vzdrževalna dela v javno korist na njej oziroma njeno nadomestitveno gradnjo, lahko izvajala tudi na zemljiščih, kjer se sedanja uničena oziroma poškodovana infrastruktura ne nahaja, oziroma kjer bo lahko za njeno obnovo treba zagotoviti drugačen obseg oziroma druge stvarne pravice, kot so bile pridobljene ob njeni prvotni izvedbi. Ker lahko pridobivanje teh stvarnih pravic traja dlje časa, obnova infrastrukture pa je ključen del interventnih ukrepov na poplavnih območjih, se s tem členom omogoča hitrejši prevzem posesti na potrebnih nepremičninah in s tem začetek izvajanja obnovitvenih gradenj. Specialno izkazovanje t. im. pravice graditi oziroma hitrejše pridobivanje za to potrebnih zemljišč in pravic na njih sta sicer znana in utečena mehanizma, ko gre za graditev prostorskih ureditev posebnega pomena, in jih pozna že sistemska zakonodaja (glej šesti do deveti odstavek 109. člena ter 215. člen Zakona o urejanju prostora), še pred tem pa jo je poznala tudi že področna zakonodaja. Ustavno sodišče je ravno na področju energetske infrastrukture že ugotovilo, da je taka, favorizirana obravnava posameznih vrst prostorskih ureditev, ki so v javno korist, ustavno dopustna, pa čeprav predstavlja poseg v pravico do zasebne lastnine, saj je tak poseg nujen in primeren ukrep za zagotovitev cilja, a le pod pogojem, da so lastniki nepremičnin primerno odškodovani za celoten čas, ko jim je bila uporaba njihovih zemljišč onemogočena ali omejena. Če lahko veljajo posebna pravila že za redno gradnjo energetske infrastrukture, je še toliko bolj utemeljen hiter prevzem posesti in začetek del za namen njene obnove po katastrofalnih poplavih iz avgusta 2023.

Člen tako omogoča, da investitor obnove za namen gradenj, s katerimi se ta obnova izvaja (vzdrževalna dela v javno korist ter gradnja nadomestitvene energetske GJI) prevzame posest na potrebnih zemljiščih z mehanizmom položitve odškodnine oziroma varščine pri notarju in sodišču, če sta pred tem vlada ali občinski svet za ta zemljišča s sklepom ugotovila, da so potrebna za izvedbo obnove. Investitorju torej za začetek gradnje ni treba sporazumno ali pa prisilno najprej pridobiti stvarnih pravic za gradnjo, ampak lahko takoj pristopi k obnovi. Vseeno pa mora nemudoma, najkasneje pa v šestih mesecih po prevzemu posesti, začeti postopke za pridobitev stvarnih pravic v skladu s predpisi, ki urejajo razlastitev in omejitev lastninske pravice (ti postopki v skladu z ZUreP-3 najprej predvidevajo poskus sporazumne, torej pogodbene oziroma pravnoposlovne pridobitve pravic, v primeru neuspeha pa se uporabi prisilni pristop). Ker se za razlastitev ali omejitev lastninske pravice terja izkazana javna korist, se specialno določa, da je ta izkazana s sklepom vlade ali občinskega sveta o tem, da so ta zemljišča potrebna za izvedbo obnove. Za sam razlastitveni postopek nato pridejo v poštev splošna pravila ZUreP-3, izrecno pa se določa, da položitev zneska, ki je potreben za takojšnjo izvedbo del, ob morebitnem uspehu v kasnejšem razlastitvenem postopku omogoči tudi takojšnji prenos lastninske pravice kljub vloženi pritožbi (sam prenos posesti pa ni vključen, saj jo bo investitor v skladu z določbami tega člena za namen gradnje prevzel že prej).

Ker bo lastniku zemljišča zaradi takojšnje oziroma hitrejše pridobitve posesti s strani investitorja obnove onemogočena ali pa zmanjšana uporaba njegovega zemljišča, še preden bo o tem sklenjena pogodba ali izvedena razlastitev ali pa ustanovitev služnosti v javno korist, je primerno in pošteno, da mu za ta čas pripada tudi denarno nadomestilo. Odsotnost slednjega je bila v preteklih zakonskih ureditvah hitrejše pridobitve posesti oziroma pravice graditi tudi prepoznana kot v nasprotju z ustavo, zato gre za neobhodni ustavnopravni pogoj pri tovrstnem vnaprejšnjem prevzemanju posesti.

Ker se bosta sklep vlade oziroma občinskega sveta o zemljiščih, potrebnih za obnovo, ter položitev zneska pri notarju ali sodišču sprejemala oziroma izvajala brez vednosti oziroma sodelovanja lastnika zemljišča, je potrebno in primerno, da ga investitor obnove pred dejanskim prevzemom posesti oziroma pred položitvijo zneska obvesti o tem, kot tudi, da ga seznaniti z nadaljnjim potekom pridobivanja pravic ter sredstvi, ki jih bo iz tega naslova deležen, vključno z denarnim nadomestilom za čas, ko bo posest že prevzeta, sporazumni ali prisilni postopki pridobivanja pa še ne bodo izpeljani oziroma zaključeni. V tej fazi lahko investitor obnove zato tudi že pristopi k svoji obveznosti pridobivanja zemljišč in pravic na njih sporazumno.

Obrazložitev k 106. členu:

V skladu s predpisi (ZJF, Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ) je treba za vse projekte, ki se financirajo iz javnih sredstev, izdelati investicijsko dokumentacijo. Ta med drugim predvideva tudi izdelavo investicijskega programa, priprava katerega je izjemno zamudna, prav tako so s pripravo dokumenta povezani precejšnji stroški. Ker je sanacijo objektov energetske GJI treba izvesti takoj ter glede na dejstvo, da so znani vzroki kot tudi nujnost investicije, se predlaga, da se izdela samo dokument identifikacije investicijskega projekta, ki pa vsebuje vse bistvene elemente, ki omogočajo ustrezno načrtovanje, izvedbo in nadzor nad projektom ter poročilo o izvedbi projekta. ter poročilo o izvedbi investicije. Ukrep iz tega člena velja v letu 2023 in 2024, saj se pričakuje, da vsa dela v letu 2023 ne bodo končana.

Obrazložitev k 107. členu:

Zaradi zagotovitve nemotene, varne ter zanesljive oskrbe s plinom in električno energijo je potrebno omogočiti hitro reagiranje in postavitvev oz. obnovo energetske GJI na prizadetih območjih, zato se pred izvedbo potrebnih del za obnovo energetske GJI pridobivajo projektni pogoji izvajalcev drugih gospodarskih javnih služb oziroma upravljavcev gospodarske javne infrastrukture, ki leži na območju energetske GJI, ki se obnavlja. Investitor mora izvajalce drugih gospodarskih javnih služb oziroma upravljavce gospodarske javne infrastrukture najmanj 14 dni pred začetkom o tem obvestiti, ki mu najpozneje pet dni od prejema obvestila o začetku del izdajo projektne pogoje.

Obrazložitev k 108. členu:

Operaterji morajo skladno z Zakonom o katastru nepremičnin zagotavljati evidenco energetske infrastrukture, ta člen pa določa, da je potrebno po dokončanju vseh del, ki so potrebna za obnovo energetske GJI, podatke o spremembah objektov, naprav in omrežij energetske GJI posredovati organu pristojnemu za geodetske zadeve zaradi evidentiranja v katastru gospodarske javne infrastrukture. Določba je potrebna, saj se bo v praksi zgodilo, da je daljnovod sicer že vpisan v kataster, bo pa potreben popravek (npr. zaradi razloga, ki po do sedaj veljavni zakonodaji ni možen, kot je zaradi spremembe trase energetske GJI zaradi obnove).

Obrazložitev k 109. členu:

Zaradi učinkovite odprave posledic naravnih nesreč že GZ-1 določa, da se njegove določbe (na primer o upravnih dovoljenjih) ne uporabljajo za primere tovrstnih nesreč. Člen zato določa, da skladno z omenjeno rešitvijo v GZ-1 pridobitev gradbenih dovoljenj za obnovo v poplavih poškodovanih objektov ni potrebna, po izvedbi obnovitvenih del pa se pridobi uporabno dovoljenje skladno z določbami zakona, ki ureja graditev objektov, razen če ta zakon določa drugače.

K zahtevi za izdajo uporabnega dovoljenja se priloži:

- projektno dokumentacijo izvedenih del z označenimi odstopanji od dokumentacije za izvedbo gradnje,
- projektne pogoje iz 91. člena tega zakona in
- dokazilo o vloženi zahtevi za vpis objekta v kataster nepremičnin oziroma v kataster gospodarske javne infrastrukture, če je to določeno s predpisom.

Zaradi poenostavitve postopkov obnove energetske GJI se uporabno dovoljenje za objekte zgrajene po tem zakonu izda brez posebnega ugotovitvenega postopka in opravljenega tehničnega pregleda ter brez okoljevarstvenega in naravovarstvenega soglasja, razen če ga zahteva investitor ali izvajalec del.

Obrazložitev k 110. členu:

Za zagotovitev istovrstnih podatkov o odjemalcih, katerim je v poplavah in plazovih na objektih nastala škoda, je potrebno podatke o škodi vnesti v enotno evidenco za celotno območje države. Ocena stopnje škode temelji na ocenah občinskih komisij za oceno škode. Na podlagi ocenjene škode za vsak objekt distribucijski operater električne energije v roku 8 dni od prejema podatkov iz centralne zbirke podatkov, končne odjemalce razvrsti v naslednje skupine:

- odjemalci, ki jim je nastala blaga škoda na objektu,
- prizadeti odjemalci, ki jim je nastala huda škoda na objektu in
- zelo prizadeti odjemalci, katerih objekt je popolnoma uničen.

Za namene oprostitev/znižanja plačila omrežnine, popustov pri ceni dobavljene energije in potencialne druge ukrepe, ki so povezani s porabo energije, je odjemalce potrebno razvrstiti v več skupin in te podatke zagotoviti dobaviteljem.

Sama razvrstitev v skupine še ne pomeni, da bo za posamezno skupino uveljavljen katerikoli ukrep. Na podlagi razvrstitve odjemalcev v skupine se lahko določi zakonske ukrepe (npr. znižanje omrežnine) ali pa prostovoljne ukrepe, ki jih izvajajo npr. dobavitelji energije (znižana cena energije za določeno obdobje).

Obdelava osebnih podatkov odjemalcev, ki so vključeni v podatkovne baze operaterjev, je dovoljena izključno za namen izvajanja ukrepov povezanih s porabo energije in pomočjo prizadetim v Poplavah 2023. Operaterji so odgovorni za zagotavljanje ustreznega varstva osebnih podatkov ter spoštovanje veljavne zakonodaje o varstvu osebnih podatkov. V členu je dana tudi podlaga operaterjem, da lahko te podatke uporabijo za sklepanje služnostnih pogodb za namene obnove energetske GJI po tem zakonu.

Minister, pristojen za energijo v roku enega meseca po uveljavitvi tega zakona predpiše metodologijo za razvrščanje odjemalcev.

Obrazložitev k 111. členu:

Odjemalci, katerih objekti so popolnoma uničeni in odjem električne energije zaradi poškodb električnih instalacij sploh ni mogoč, ne plačujejo računov za električno energijo.

Člen tako določa, da odjemalci ne plačujejo akontacije za porabo električne energije v primeru letnega obračunavanja energije.

Končni odjemalci električne energije in končni odjemalci trdnih, tekočih, plinastih fosilnih goriv ali toplote za daljinsko ogrevanje za končno rabo so zavezanci za plačevanje prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije iz obnovljivih virov energije ter v sproizvodnji z visokim izkoristkom, vendar ga odjemalci, pri katerih zaradi posledic poplavin plazov odjem tehnično ni mogoč oziroma ni odjema velja, niso zavezani plačevati prispevka iz (a) točke tretjega odstavka 16. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE).

Prav tako odjemalcem, kjer odjem električne energije ni mogoč, ni potrebno plačevati prispevka za energetske učinkovitost, saj velja, da mora prispevek za energetske učinkovitost plačati vsak končni odjemalec elektrike in zemeljskega plina iz omrežja operaterju, vsak končni odjemalec toplote iz omrežja ter trdnih, tekočih in drugih plinastih goriv pa dobavitelju energije (8. člen Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20).

Tem odjemalcem ni potrebno plačati prispevka za delovanje operaterja trga, kot ga določa 95. člen Zakona o oskrbi z električno energijo (Uradni list RS, št. 172/21).

Tem odjemalcem prav tako ni potrebno plačati omrežnine za prenos in distribucijo električne energije po električnem omrežju do svojega prevzemno-predajnega mesta. Omrežnina je namenjena izvajanju dejavnosti distribucijskega operaterja (SODO, d.o.o.), dejavnosti systemskega operaterja (ELES, d.o.o.), pokrivanju stroškov systemskih storitev (ELES, d.o.o.) ter pokrivanju stroškov delovanja Agencije za energijo, vendar v primeru, ko odjem ni mogoč, ne bo zaračunana. Rešitev je ustrezna, saj v primeru, ko ni odjemnega mesta, ni porabe energije, zato tudi ne veljajo določbe pogodb o odjemu in odjemalci v tem primeru niso zavezani k plačilu

računa. V praksi bo ta določba po trenutnih predvidevanjih veljala za cca 1000 odjemalcev in ne bo bistveno vplivala na donosnost operaterjev.

Določbe se nanašajo na obdobje od 1. avgusta 2023 do vzpostavitve ponovne oskrbe, saj dokler odjem ni mogoč, odjemalci niso dolžni plačevati računov. Taka določba je potrebna, saj so odjemalci zaradi poplav v trenutku ostali brez oskrbe z energijo, kar je razlog, da je ukrep potreben za nazaj, saj v tem primeru varovanje splošne koristi skupnosti ljudi presega individualno korist.

Obrazložitev k 112. členu:

Odjemalci, katerih objekti so popolnoma uničeni in odjem plina zaradi poškodb plinovodnega omrežja sploh ni mogoč, ne plačujejo računov za zemeljski plin.

Končni odjemalci električne energije in končni odjemalci trdnih, tekočih, plinastih fosilnih goriv ali toplote za daljinsko ogrevanje za končno rabo so zavezanci za plačevanje prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije iz obnovljivih virov energije ter v sproizvodnji z visokim izkoristkom, vendar ga odjemalci, pri katerih zaradi posledic poplav iz avgusta 2023 odjem tehnično ni mogoč oziroma ni odjema velja, niso zavezani plačevati prispevka iz b) točke tretjega odstavka 16. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE).

Prav tako tem odjemalcem ni potrebno plačevati prispevka za energetska učinkovitost, saj velja, da mora prispevek za energetska učinkovitost plačati vsak končni odjemalec elektrike in zemeljskega plina iz omrežja operaterju, vsak končni odjemalec toplote iz omrežja ter trdnih, tekočih in drugih plinastih goriv pa dobavitelju energije (8. člen Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20)).

Oseba, ki povzroča onesnaževanje okolja z emisijami, oseba, ki neposredno ali posredno povzroča onesnaževanje okolja z odpadki, ali oseba, ki proizvaja ali uporablja ali daje na trg surovine, polizdelke ali proizvode, ki vsebujejo okolju škodljive snovi (v nadaljnjem besedilu: povzročitelj onesnaževanja) je skladno z 172. členom Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O in 78/23 – ZUNPEOVE) dolžna plačevati okoljsko dajatev. S tem členom se določa, da odjemalcem plina brez odjema te dajatve ni potrebno plačevati.

Odjemalcem iz tega člena ni potrebno plačati omrežnine za distribucijo, ki se obračunava glede na priključno moč, zakupljeno letno zmogljivost (predvidena količina letnega odjema) ter količino odjema zemeljskega plina, niti omrežnine za meritev količine odjema (porabe) zemeljskega plina, ki je odvisen od velikosti in vrste merilne naprave, lastništva merilne naprave ter odgovornosti za vzdrževanje in menjavo merilne naprave. Omrežnino določi Agencija za energijo na podlagi metodologije za določitev regulativnega okvira iz 104. člena Zakona o oskrbi s plini (Uradni list RS, št. 204/21 in 121/22). Rešitev je ustrezna, saj v primeru, ko ni odjemnega mesta, ni porabe energije, zato tudi ne veljajo določbe pogodb o odjemu in odjemalci v tem primeru niso zavezani k plačilu računa. V praksi bo ta določba po trenutnih predvidevanjih veljala za cca 1000 odjemalcev in ne bo bistveno vplivala na donosnost operaterjev.

Določbe se nanašajo na obdobje od 1. avgusta 2023 do vzpostavitve ponovne oskrbe. Taka določba je potrebna, saj so odjemalci zaradi poplav v trenutku ostali brez oskrbe z energijo, kar je razlog, da je ukrep potreben za nazaj, saj v tem primeru varovanje splošne koristi skupnosti ljudi presega individualno korist.

Obrazložitev k 113. členu:

V posameznih občinah, kjer se izvaja izbirna lokalna gospodarska javna služba distribucija zemeljskega plina oziroma distribucija toplote, je z različnimi občinskimi akti določen obvezen priklop na te sisteme ali pa obvezna uporaba teh energentov za ogrevanje in pripravo sanitarne tople vode.

Nekateri sistemi za distribucijo plina oziroma toplote so zaradi posledic poplav tako poškodovani, da odjemalcem ne bo možno zagotoviti dobave pred začetkom ogrevalne sezone. V teh primerih imajo odjemalci pravico do uporabe drugega energenta in zaradi nezmožnosti izvajanja pogodb

o dobavi in dostopu ne nosijo negativnih posledic, ki izhajajo iz obstoječega pogodbenega razmerja.

V členu je še določeno, da morajo dobavitelji tiste odjemalce, ki jim zaradi poškodb na energetski GJI zaradi poplav plina oziroma toplote ni možno dobaviti oziroma zagotoviti do 1. oktobra 2023, v 15. dneh od uveljavitve tega zakona obvestiti, kdaj bo dobava energenta možna. To je potrebno, da si bodo odjemalci, ki so zaradi poplav v trenutku ostali brez oskrbe z plinom oziroma toploto lahko pravočasno zagotovili drug način oskrbe z energijo.

Obrazložitev k 114. členu:

14. avgust je bil določen kot dela prost dan na podlagi 15. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč, Uradni list RS, št. 88/23), ki je pričel veljati 11. avgusta 2023, torej tri dni pred samim dela prostim dnevom.

Člen določa način obračuna električne energije in pripadajoče omrežnine na dan 14. avgusta 2023, in sicer se na ta dan obračuna po nižji dnevni tarifni postavki. Tam, kjer so nameščeni napredni merilni sistemi, se obračun opravi na podlagi merilnih podatkov po dejanski porabi, kjer pa ni nameščenega naprednega merilnega sistema oziroma naprave, ki evidentira porabo električne energije, pa operater pri obračunu električne energije r izvede korekcijo porabe za dan 14. avgusta 2023 na osnovi zadnje evidentirane povprečne dnevne porabe. Tako izračunano korekcijo upošteva na prvem obračunu po stanju, katerega datum konca obračunskega obdobja je od 14. avgusta 2023 dalje. Določba je potrebna, saj tak obračun na sam dan 14. avgusta 2023 ni bil mogoč zaradi prekratkega časa od veljavnosti Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč, Uradni list RS, št. 88/23) in v tem roku ni bilo možno pripraviti merilnih sistemov na obračun po nižji dnevni tarifni postavki.

Obrazložitev k 115. členu:

S tem členom se določa obveznost naročnika, da v svoji dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila na vidnem mestu označi, da gre za javno naročilo, povezano za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov v avgustu 2023. Namen te določbe je v transparentnosti in prepoznavanju postopkov javnih naročil, ki bodo izvedena na podlagi tega zakona, obenem pa tudi za takojšno ugotovitev Državne revizijske komisije, da gre za postopek, ki ga mora upoštevati nadaljnje ukrepe iz tega zakona obravnavati prednostno.

Obrazložitev k 116. členu:

Z določbo se omogoči občinam možnost izplačati davčnim zavezancem zneske že plačanega nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za nepremičnino, ki je bila v poplavah in plazovih huje poškodovana, je pa bila za to nepremičnino v skladu z veljavno zakonodajo in veljavnimi pravili že opravljena odmera NUSZ kot celoletna dajatev. Kriterije za višino plačil davčnim zavezancem določi občina.

Obrazložitev k 117. členu:

V Zakonu o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19, 72/19, 196/21 – ZDOsk, 3/22, 29/22 – ZUOPDCE in 40/23 – ZDavPR-B) je splošna stopnja davka na dodano vrednost (v nadaljnjem besedilu: DDV) določena v 41. členu, prav tako je v tem členu določeno, da se v Republiki Sloveniji uporabljata nižja 9,5 % stopnja za dobave blaga in storitev, določenih v Prilogi I, in posebna nižja 5 % stopnja DDV za dobave blaga in storitve, določenih v Prilogi IV. Z Direktivo Sveta (EU) 2022/542 z dne 5. aprila 2022 o spremembi direktiv 2006/112/ES in (EU) 2020/285 glede stopenj davka na dodano vrednost je državam članicam v skladu z 98. členom Direktive 2006/112/ES omogočena uporaba nižje stopnje DDV za dobave blaga in storitve iz seznama

Priloge III k Direktivi 2006/112/ES. V 28. točki seznama Priloge III je določeno, da se nižja stopnja DDV lahko obračunava od dobav orodja in druge opreme, ki so običajno namenjeni za uporabo pri reševalnih službah ali službah prve pomoči, kadar se dobavijo javnim organom ali neprofitnim organizacijam, dejavnim na področju civilne zaščite ali zaščite skupnosti.

S predlogom zakona se v pravni red Republike Slovenije uvaja posebna nižja stopnja DDV 5 % tudi za dobavo tipizirane zaščitne opreme za gasilce ter tipiziranih gasilskih vozil in opreme, običajno namenjene za uporabo pri intervencijah, in sicer ob pogoju, da se dobavijo javnim gasilskim službam ali prostovoljnim gasilskim enotam v gasilskih društvih. V 10. in 11. točki 5. člena ZGas je določeno, da je gasilska zaščitna oprema za osebno in skupinsko zaščito gasilcev pri izvajanju operativnih nalog gasilstva. Gasilska reševalna oprema je vsako orodje, naprava ali sredstvo, ki je izdelano ali pridobljeno zato, da se uporablja za izvajanje operativnih nalog gasilstva. Nadalje tretji odstavek 8. člena ZGas določa, da minister, pristojen za gasilstvo, predpiše minimalno osebno in skupinsko zaščitno opremo gasilcev. V drugem odstavku 10. člena ZGas je določeno, da vlada predpiše podrobnejša merila za organiziranje in opremljanje gasilskih enot, kar je vlada storila s sprejemom Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16). V skladu z navedenim seznam tipizirane opreme, običajno namenjene za uporabo na intervencijah, za katere se uporablja nižja stopnja davka na dodano vrednost, določi minister, pristojen za finance, v soglasju z ministrom, pristojnim za gasilstvo.

Obrazložitev k 118. členu:

V skladu z ZDoh-2 so določeni dohodki v obliki brezplačne uporabe nastanitve oziroma v obliki pridobitve take nastanitve po znižani ceni lahko podvrženi plačilu dohodnine. V skladu s prvim odstavkom se za osebe, ki so zaradi hujše škode na osebem premoženju zaradi poplav in plazov bile primorane poiskati začasno ali novo nastanitev na drugi lokaciji, tovrstni dohodek ne bo štel kot dohodek po zakonu, ki ureja dohodnino, in sicer do konca leta 2024, ne glede na to, od koga bodo navedeno nastanitev prejele v uporabo (delodajalec, Republika Slovenija, Stanovanjski sklad, ...).

V skladu z ZDDPO-2 in ZDoh-2 se pri ugotavljanju davčne osnove določeni odhodki zavezancu ne priznajo. To so na primer odhodki, ki niso potrebni za pridobitev prihodkov, določeni odhodki, ki izhajajo iz poslov s povezanimi osebami, izplačila v zvezi z zaposlitvijo, ki niso obdavčena kot bonitete po ZDoh-2, odhodki in donacije. S predlagano rešitvijo se bodo zavezancu po ZDDPO-2 ali zavezancu po ZDoh-2, ki opravlja dejavnost in ugotavlja davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, odhodki, ki so oziroma bodo nastali do konca leta 2024 zaradi zagotavljanja nastanitve iz prvega odstavka tega člena, pri ugotavljanju davčne osnove po ZDDPO-2 in ZDoh-2 upoštevali kot davčno priznani.

Obrazložitev k 119. členu:

S predlaganim členom se uvaja začasni ukrep, s katerim se zaradi zagotavljanja nemotenega dela, za kar je v sodobni digitalni družbi nujno potrebna najmanj osnovna računalniška oprema, vsem pravnim osebam javnega prava, katerih osnovna računalniška oprema je bila uničena ali poškodovana kot posledica poplav avgusta 2023, neodplačno zagotovi prenosne računalnike, in sicer se jih upravičencem izroči v last. Seznam uničene ali poškodovane osnovne računalniške opreme se posreduje Ministrstvu za digitalno preobrazbo najpozneje do 30. septembra 2023, in sicer samoupravne lokalne skupnosti posredujejo seznam zase ter za pravne osebe javnega prava, katerih ustanoviteljice so, pravne osebe javnega prava, katerih ustanoviteljica je država, pa posredujejo lastne sezname. Ministrstvo zagotovi prenosne računalnike vsem upravičencem skladno z izkazanimi potrebami, in sicer najpozneje do 31. decembra 2023.

Obrazložitev k 120. členu:

Izredna pomoč se osredotoča na projekte, ki so bili že sprejeti v financiranje in je na lokacijah v času poplav potekalo snemanje. Obsežne poplave so prisilile filmske produkcije k preložitvi snemanj, novemu načrtovanju terminskih aktivnosti, ki se bodo zaradi posledic poplav soočile z nepredvidljivimi okoliščinami, podiranjem sheme snemalnih terminov nacionalnega filmskega programa v Filmskem studiu Viba filma Ljubljana, zastojem produkcijskih oziroma projektnih aktivnosti, preložitvijo že načrtovanih aktivnosti, za katere so stroški že nastali, in drugimi oblikami oteženega delovanja. Filmski sektor ima številne multiplikativne učinke (neposredne in posredne) za državno in lokalno gospodarstvo, pri čemer je sektor v veliki meri prizadela že pandemija koronavirusa.

Upravičeni so producenti projektov, ki v skladu z Zakonom o Slovenskem filmskem centru, javni agenciji Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 77/10, 40/12 – ZUJF, 19/14 – odl. US, 63/16 in 31/18; v nadaljevanju ZSFCJA) organizirajo in produkcijsko vodijo ustvarjanje projekta in so odgovorni za njegovo dokončanje ter so podpisniki pogodb s Slovenskim filmskim centrom, javno agencijo Republike Slovenije.

Obrazložitev k 121. členu:

V skladu s 5. členom ZSFCJA mora javna agencija spremljati in nadzorovati delo in porabo javnih sredstev izvajalcev projektov, torej tudi filmskih in avdiovizualnih projektov, za katere imajo producenti sklenjene pogodbe in so predmet upravičenih pomoči po tem zakonu. Navedene pogodbe imajo s strani javne agencije določene skrbnike, ki so dolžni nadzirati potek produkcije in izvedbo projekta ter pregledovati zahtevke. Ker gre v primeru sredstev po tem zakonu za izredno finančno pomoč za omilitev posledic naravne nesreče in ob tem nastale škode, se vzpostavlja dodatni pregled upravičenosti in nadzora nad dodeljenimi izrednimi sredstvi.

Obrazložitev k 122. členu:

V skladu z veljavno zakonodajo premestitev med delodajalci v javnem sektorju ni možna. Premestitev na drugo delovno mesto je možna le v okviru delodajalca Republika Slovenija, za katerega velja Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E, 40/12 – ZUJF, 158/20 – ZIntPK-C, 203/20 – ZIUPOPDVE, 202/21 – odl. US in 3/22 – ZDeb). Predlog člena zaradi potrebe po odpravi posledic poplav, ki so prizadele Slovenijo avgusta 2023 ureja možnost začasne premestitve javnih uslužbencev k istemu ali k drugemu delodajalcu v javnem sektorju. Hkrati ureja okoliščine, zaradi katerih začasna premestitev javnega uslužbenca ni dopustna.

Člen ureja možnost začasne premestitve javnih uslužbencev z njihovim soglasjem, lahko pa tudi brez soglasja, in sicer s pisnim sklepom. Začasna premestitev je možna k istemu ali k drugemu delodajalcu v javnem sektorju.

Člen ureja tudi okoliščine, zaradi katerih začasna premestitev javnega uslužbenca ni dopustna. Omejitve, zaradi katerih začasna premestitev ni dopustna, so določene zakonih, predvsem v ZDR-1 in ZJU, in sicer:

- gre za starejšega delavca v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja (197. in 199. člen ZDR-1),
- gre za javno uslužbenko med nosečnostjo ali če doji otroka (182. in 184. člen ZDR-1),
- je javni uslužbenec začasno nezmožen za delo zaradi bolezni ali poškodbe ali je odsoten zaradi nege družinskega člana (148. člen ZJU),
- je javni uslužbenec na materinskem, očetovskem ali starševskem dopustu (148. člen ZJU, 186. člen ZDR-1),
- je javni uslužbenec začasno odsoten zaradi zagotavljanja varstva otrok (šesti odstavek 137. člena ZDR-1),
- gre za javnega uslužbenca, ki v skladu z zakonom, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, dela s krajšim delovnim časom od polnega (50. člen ZSDP-1),

- gre za javnega uslužbenca, za katerega zakon, ki ureja delovna razmerja, določa varstvo v času nosečnosti in starševstva v zvezi z nočnim in nadurnim delom (185. člen ZDR-1),
- je javni uslužbenec invalid (195. člen ZDR-1),
- je kraj začasnega opravljanja dela od kraja bivališča, s katerega javni uslužbenec prihaja na delo, oddaljen več kot 70 km v eno smer.

Mreža izvajalcev socialnovarstvenih storitev je posejana po celotnem ozemlju Slovenije. Omejeni človeški viri izvajalcev socialnovarstvenih storitev ne omogočajo premestitve večjega števila zaposlenih od enega k drugemu izvajalcu, pri večini pa zagotavljanje storitev poteka vse dni v letu 24 ur dnevno. V primeru prizadetosti enega območja Slovenije zato ne gre računati, da se bodo lahko premeščali zaposleni bližnjih izvajalcev socialnovarstvenih storitev.

Obrazložitev k 123. členu:

Člen ureja začetek in konec učinkovanja začasne premestitve javnega uslužbenca, ki je sicer določen tudi v sklepu o začasni premestitvi.

Obrazložitev k 124. členu:

Člen ureja vsebino sklepa o začasni premestitvi, ki ga:

- izda predstojnik organa, če bo javni uslužbenec premeščen v okviru istega delodajalca, pri čemer sklep izda predstojnik delodajalca, kjer ima javni uslužbenec sklenjeno pogodbo o zaposlitvi,
- izdata sporazumno predstojnika obeh delodajalcev, če bo javni uslužbenec začasno premeščen k drugemu delodajalcu (na primer iz enega javnega zavoda v drug javni zavod).

Nujne delovne potrebe in izredne razmere zaradi odprave posledic poplav pa je treba upoštevati pri vseh delodajalcih, zato lahko delodajalec, pri katerem ima javni uslužbenec, ki je začasno premeščen, sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, ki ne more več organizirati delovnega procesa, zahteva vrnitev javnega uslužbenca, ki je bil začasno premeščen. V takem primeru se javni uslužbenec vrne k svojemu delodajalcu v treh delovnih dneh od poslanega sporočila oziroma zahteve po vrnitvi.

V četrtem odstavku so določene minimalne sestavine sklepa o začasni premestitvi, med katerimi je tudi datum začetka in prenehanja začasne premestitve, glede na vrsto dela pa je možno v sklepu določiti še druge sestavine.

V členu je določeno tudi, da zoper sklep o začasni premestitvi ni pritožbe. Poplave avgusta letos so namreč izredni dogodek in so prizadele večino države, nedvomno pa vplivajo na organizacijo dela v upravnih in drugih državnih organih, organih samoupravnih lokalnih skupnosti in pri nosilcih javnih pooblastil na celotnem območju države. Iz istega razloga se ukrep začasne premestitve javnih uslužbencev nanaša na celotni javni sektor, pričakovati pa je, da bo situacija, povezana s sanacijo stanja posredno vplivala tudi na delo organov, kjer sicer ni bilo neposrednih posledic. Pri navedenih subjektih na prizadetih območjih, ki izvajajo javne storitve, je zato čimprej treba zagotoviti nemoteno delo in servis državljanom, tudi z ukrepom začasne premestitve javnih uslužbencev. Ta mora biti izvedena na način, da lahko začasno premeščeni javni uslužbenci takoj pričnejo z opravljanjem dela, zaradi česar je možnost pritožbe zoper sklep o začasni premestitvi javnih uslužbencev izključena.

Obrazložitev k 125. členu:

Delodajalec, h kateremu je javni uslužbenec začasno premeščen, javnemu uslužbencu zagotavlja plačo za delovno mesto, na katerem opravlja delo, razen v primeru, ko je plača za njegovo delovno mesto pri delodajalcu, pri katerem ima sklenjeno delovno razmerje, višja, v tem primeru mu pripada višja plača. Prav tako mu delodajalec, h kateremu je začasno premeščen, zagotavlja regres za prehrano med delom, povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela ter

povračilo stroškov v zvezi z opravljanjem dela na službeni poti, če bi ga poslal na službeno pot. Sicer pa javni uslužbenec uveljavlja pravice do drugih povračil stroškov in prejemkov iz delovnega razmerja, ki so vezani na delovno dobo javnega uslužbenca ali na opravljanje dela na delovnem mestu pred začasno premestitvijo (na primer jubilejna nagrada, regres za letni dopust) pri delodajalcu, pri katerem ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi.

Ureditev sledi tudi načelu, da javni uslužbenec, ki bi bil začasno premeščen, ne sme zaradi tega biti v slabšem položaju (na primer, da bi mu začasna premestitev prekinila napredovalno obdobje zaradi spremembe plačnih podskupin). Upošteva se navedeno torej člen določa, da se glede pravic, ki so vezane na delovno dobo javnega uslužbenca ali na opravljanje dela na delovnem mestu pred začasno premestitvijo, šteje, kot da je javni uslužbenec v času začasne premestitve opravljal delo na delovnem mestu, za katerega ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi.

Javnemu uslužbencu, ki je začasno premeščen, pripadajo pravice delovnega mesta, ki so zanj ugodnejše, prav tako pa zaradi začasne premestitve ne sme biti v slabšem položaju ali izgubiti pravice, ki mu sicer pripada iz delovnega razmerja.

Obrazložitev k 126. členu:

Začasna premestitev javnega uslužbenca je začasni ukrep, ki prispeva k zagotavljanju nemotenega delovnega procesa pri istem ali drugem delodajalcu v času odprave posledic poplav avgusta 2023. Gre torej za začasni ukrep, zaradi česar javnemu uslužbencu delovno razmerje pri delodajalcu, s katerim ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, ne preneha. Naslednji dan po poteku časa iz sklepa o začasni premestitvi se javni uslužbenec vrne na delo k delodajalcu, kjer ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi.

Obrazložitev k 127. členu:

Člen ureja dodatek za začasno premestitev zaradi nujnih delovnih potreb za javne uslužbence, ki bodo premeščeni k drugemu delodajalcu v javnem sektorju za več kot 20 delovnih dni. Do dodatka v višini 20 odstotkov urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca bo javni uslužbenec upravičen od 21. delovnega dne začasne premestitve dalje.

Predlog člena določa, da se dodatek za začasno premestitev zaradi nujnih delovnih potreb ne všteva v osnovo za nadomestilo plače za čas odsotnosti z dela in tako predstavlja odstop od veljavnih določb zakonov in kolektivnih pogodb, ki urejajo osnovo za nadomestilo plače za čas odsotnosti z dela. Skladno v veljavno zakonodajo se namreč plača, vključno z dodatki in delovno uspešnostjo, všteva v osnovo za nadomestilo plače.

Na podlagi predloga člena se delodajalcem zagotavljajo sredstva za financiranje dodatka iz proračuna Republike Slovenije. Delodajalec bo skladno s predlogom člena zahtevke za povrnitev sredstev naslovil na resorno pristojno ministrstvo, ki bo opravilo presojo upravičenosti zahtevka.

Obrazložitev k 128. členu:

Zmanjšanje poplavne ogroženosti ter čimprejšnje zagotavljanje protipoplavnih ukrepov je ključen cilj države, zato je namen tega člena učinkovita izvedba postopkov obnove obstoječe vodne infrastrukture, drugih objektov, namenjenih za varstvo pred škodljivim delovanjem voda in vodotokov.

Nujni interventni in izredni ukrepi se izvajajo ob upoštevanju 10. člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNSPP in 18/23 – ZDU-10), kateri določa, da je treba pri izvajanju nujnih del in izrednih ukrepov v čim večji meri upoštevati potrebe ohranjanja narave ter da Zavod Republike Slovenije za varstvo narave v 60 dneh od prenehanja intervencije ugotoviti vpliv izvajanja nujnih del in izrednih ukrepov na cilje ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot.

Pri izvedbi sanacijskih in preventivnih ukrepov se soglasja soglasodajalcev ne pridobiva, razen mnenja Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, katero mora biti izdano v petih dneh od prejema obvestila o začetku del, s čimer je zagotovljeno spoštovanje Direktive o habitatih.

Obrazložitev k 129. členu:

Ključno je zagotoviti pretočnost vodotokov in zadrževalni volumen vodne infrastrukture ali drugih objektov, namenjenih za varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Potrebno je tudi zagotoviti ustrezno ravnanje z naplavinami, ki so onesnažene z nevarnimi snovmi. Ostale naplavine in uporaben les se začasno deponira in v nadaljevanju uporabi za izvedbo vodnogospodarskih ali drugih ureditev.

Obrazložitev k 130. členu:

Imetnik javne listine, ki je bila uničena ali poškodovana v poplavah, se pri zamenjavi ali nadomestitvi javne listine oprosti plačila tiskovine za javno listino. Namesto imetnika, ki običajno nosi stroške tiskovine, bo zaradi poplav stroške kril državni proračun. Oprostitev plačila tiskovine ni splošna, ampak se omejuje na javne listine določene s tem zakonom. Ukrep oprostitve plačila je začasne narave, velja do 31. decembra 2023, ko je realno pričakovati, da bodo zainteresirani imetniki uničenih ali poškodovanih javnih listin na običajen in uveljavljen način pridobili nove javne listine. Javne listine namreč potrebujejo v vsakodnevnem življenju, zato jih bodo po naravi stari pridobili prej kot do konca koledarskega leta 2023.

Zakon pri določanju obsega javnih listin, pri katerih so imetniki oproščeni plačila tiskovine, sledi uveljavljenim oprostitev plačila upravne takse za zamenjavo ali nadomestitev javne listine uničene ali poškodovane v poplavah tako, da bodo prizadeti v zvezi z zamenjavo ali nadomestitvijo oproščeni vseh stroškov, tako taksne obveznosti kot tiskovine. Po osmi točki prvega odstavka 23. člena Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10 – uradno prečiščeno besedilo, 14/15 – ZUUJFO, 84/15 – ZZelP-J, 32/16, 30/18 – ZKZaš in 189/20 – ZFRO) in 2. členom Sklepa o oprostitev plačila upravne takse zaradi posledic poplav, ki so prizadele Republiko Slovenijo avgusta 2023 (Uradni list RS, št. 88/23), so upravičenci oproščeni plačila upravne takse za zamenjavo ali nadomestitev v poplavah uničenih ali poškodovanih javnih listin: osebna izkaznica, potni list, potrdilo o prijavi prebivanja za državljan EU, dovoljenje za stalno prebivanje za državljan EU; dovoljenje za začasno prebivanje za začasno prebivanje za družinskega člana slovenskega državljan, dovoljenja za stalno prebivanje za družinskega člana slovenskega državljan, dovoljenja za začasno prebivanje za družinskega člana državljan EU, dovoljenja za stalno prebivanje za družinskega člana državljan EU, enotno dovoljenje, dovoljenje za začasno prebivanje, dovoljenje za stalno prebivanje; orožna listina, vozniško dovoljenje; prometno dovoljenje; dovoljenje za učitelja vožnje, učitelja predpisov in strokovnega vodjo šole vožnje; potrdilo o usposobljenosti za voditelja čolna; potrdilo o opravljenem preizkusu znanja za upravljanje čolna in o usposobljenosti za upravljanje z radijsko postajo; vpisni list za čoln na celinskih vodah. Spričo navedenih pravil, ki določajo oprostitev takse obveznosti, se enako določa tudi v zvezi z oprostitev plačila tiskovin.

Obrazložitev k 131. členu:

Čeprav je cilj izvršilnega postopka učinkovita realizacija upnikove terjatve, tega cilja vendarle ni mogoče doseči za vsako ceno in na kakršenkoli način. Pri dolžniku fizični osebi je treba iz socialnih razlogov preprečiti, da bi izvršba ogrozila njegovo existenco. Izvršba za uveljavitev denarnih terjatev in zavarovanje teh terjatev zato ni dovoljena na stvareh in pravicah, ki so nujne za zadovoljitev osnovnih življenjskih potreb dolžnika in oseb, ki jih je ta po zakonu dolžan preživljati, ali so dolžniku nujne za opravljanje njegove poklicne dejavnosti, na nekaterih stvareh in pravicah pa je možna izvršba samo v omejenem obsegu. Zakon o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 37/08 – ZST-1, 45/08 – ZArbit,

28/09, 51/10, 26/11, 17/13 – odl. US, 45/14 – odl. US, 53/14, 58/14 – odl. US, 54/15, 76/15 – odl. US, 11/18, 53/19 – odl. US, 66/19 – ZDavP-2M, 23/20 – SPZ-B, 36/21, 81/22 – odl. US in 81/22 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZIZ) v 79. členu izvzema iz izvršbe predmete, ki so dolžniku oz. članom njegovega gospodinjstva nujno potrebni, v 101. členu izvzema iz izvršbe nekatere prejemke, v 102. členu pa omejuje izvršbo tako, da je na nekatere prejemke mogoče seči le do določene višine. Določba 101. člena ZIZ tako taksativno določa prejemke, na katere upnik za poplačilo svoje terjatve z izvršbo ne more poseči.

Skupni imenovalec vseh prejemkov, izvzetih iz izvršbe, je, da to niso osnovni prejemki, kot sta plača in pokojnina, temveč so dodatni, praviloma nižji prejemki, ki jih upravičenci prejemajo za zadovoljevanje nekaterih potreb in so večinoma socialni korektiv, ker gre zlasti za uresničevanje načela socialne države po 2. členu Ustave. Če bi ti prejemki lahko bili predmet izvršbe brez omejitev, bi bil njihov socialni in varstveni namen izničen.

ZIZ (101. člen) ter prav tako tudi ZDavP-2 (159. člen), saj sta zakona glede izvzetij in omejitev davčne in sodne izvršbe usklajena, že določata, da so med drugim iz izvršbe izvzeti prejemki iz naslova denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka po zakonu, ki ureja socialno varstvene prejemke, denarna sredstva pomoči potrebnim, ki jih zagotavljajo humanitarne organizacije, ki imajo tak status po zakonu, ki ureja humanitarne organizacije, nadalje so iz izvršbe izvzeta tudi sredstva, pridobljena za odpravo posledic naravnih nesreč ali škode na področju kmetijstva, gozdarstva, ribištva, veterine ali fitosanitarnem področju na podlagi predpisov, ki urejajo nesreče ali škode (3., 9. in 11. točka 101. člena ZIZ in 3., 9. in 11. točka 159. člena ZDavP-2). Prav tako drugi odstavek 389. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju določa, da so iz stečajne mase izvzeti tisti prejemki, ki so izvzeti iz izvršbe po 101. členu ZIZ.

Interventni zakon določa prejem določenih prejemkov z namenom omilitve posledic poplav, ki so prizadele Slovenijo v avgustu 2023. S ciljem preprečiti, da bi bil namen, ki se ga s temi prejemki zasleduje, izničen, se s predlagano določbo ureja izvzetje vseh izplačanih prejemkov iz izvršbe, davčne izvršbe ter iz stečajne mase v postopku osebnega stečaja.

Prav tako predlagatelj meni, da je treba določiti eno izjemo, s katero se v enak položaj postavlja vse delavce. Zakon namreč z namenom ohranitve delovnih mest ureja delno povračilo izplačanih nadomestil plače delavkam oziroma delavcem pri delodajalcih, ki jim začasno ne morejo zagotavljati dela. Med prejemke, ki bodo izvzeti iz izvršbe na podlagi interventnih zakonov zato ne spadajo prejemki, ki po svoji naravi predstavljajo nadomestilo plače, kot na primer povračilo izplačanih nadomestil plač delavcem, ki so na čakanju, saj bi izvzetje takega prejemka iz izvršbe postavilo v neenakopraven položaj delavce, ki v času ukrepov delajo, ter delavce, ki so v tem času na čakanju. Prejemki, ki predstavljajo nadomestilo plače, tako ne bodo izvzeti iz izvršbe, temveč bo nanje izvršba na po splošnih pravilih ZIZ in ZDavP-2 omejena.

Obrazložitev k 132. členu:

S predlagano določbo se določa, da so stranke oproščene plačila sodnih taks v postopkih o predlogih za vpis v zemljiško knjigo, ki so povezani z ukrepi, namenjenimi odpravi ali lajšanju posledic poplav in plazov, in jih določa ta zakon (npr. odlog plačila kreditov) ali morebitni drugi zakoni, ki urejajo ukrepe zaradi odprave posledic poplav in plazov, ki so prizadeli Republiko Slovenijo avgusta 2023. Tako bo na primer stranka oproščena plačila sodne takse, povezane z zemljiškoknjižnim vpisom v zvezi z ukrepom odloga kreditov (in s tem prilagoditvijo pogodbenih razmerij), kot tudi zaradi izvedbe drugih ukrepov (na primer pogodbene razlastitve ali morebitnega ukrepa zamenjave zemljišč na poplavno bolj varnem območju, ki bo sklenjen bodisi z državo ali občino bodisi z drugimi osebami), pri čemer je bistveno, da so ukrepi v določeni razumni povezavi s poplavami in plazovi iz avgusta 2023 oziroma z odpravo njihovih posledic. Predlagana taksna oprostitev se bo tako lahko uporabljala tudi za aktivnosti in ukrepe, ki bodo na tem področju sprejeti s prihodnjo interventno zakonodajo.

Obstoj okoliščine, ki je podlaga za taksno oprostitev po predlagani določbi, bodo ugotovili notarji in v zvezi s tem sestavili notarski zapisnik, ki bo kot priloga predloga za vpis posredovan zemljiškoknjižnemu sodišču.

Obrazložitev k 133. členu:

Na predstavništva Republike Slovenije v tujini se obračajo posamezniki, med njimi mnogi slovenski izseljenci v državah, kot so Argentina, Avstralija, Kanada in Združene države Amerike, ki želijo finančno pomagati Sloveniji pri odpravljanju posledic ujme, vendar jim možnost bančnega nakazila na poseben podračun državnega proračuna Republike Slovenije iz različnih razlogov predstavlja težavo ali oviro (nezmožnost ali omejevanje nakazil v tujino; dodatni stroški in provizije, ki jih lahko zaračunavajo banke, ne glede na humanitarni namen donacije; prevladujoč lokalni običaj poslovanja s čeki in podobno).

Predstavništvom Republike Slovenije izven Evropske unije oziroma območja SEPA se omogoči, da donacije sprejmejo in nato izvedejo prenakazilo na poseben podračun državnega proračuna Republike Slovenije, ki je odprt za namen donacij iz tujine.

Finančnik predstavništva Republike Slovenije v tujini knjiži prejete donacije na konte 10095 (sredstva za prenakazilo) in nakazila v Slovenijo na konte 10097 (prenakazilo sredstev). Pristojna oseba v predstavništvu vodi evidenco donacij, nato pa finančnik predstavništva prejeta sredstva mesečno odvede na poseben podračun državnega proračuna Republike Slovenije številka SI56 0110 0600 0077 526, odprt pri Upravi za javna plačila, s kodo namena CHAR. Prenakazilo je lahko izvedeno v naslednjih valutah: EUR, CHF, GBP in USD.

Obrazložitev k 134. členu:

Člen določa pravico do povračila izplačanih plač delavcem, ki odpravljajo posledice poplav in plazov v avgustu 2023 pri svojem delodajalcu. Podlaga za delodajalčevo odreditev obveznosti opravljanja takšnega dela je v ZDR-1, s tem ukrepom pa se določa pravice delodajalcev do uveljavljanja povračila izplačanih plač tem delavcem. Člen tudi opredeljuje termin odpravljanja posledic poplav v avgustu 2023 v okviru odreditve obveznosti opravljanja drugega dela. Člen določa tudi upravičene delodajalce, ki lahko uveljavljajo povračila izplačanih plač.

Obrazložitev k 135. členu:

Člen določa časovno omejitev upravičenosti delodajalca do uveljavljanja povračil izplačanih plač, in sicer ukrep traja od 4. avgusta 2023 do 3. septembra 2023. Člen določa tudi retroaktivno veljavnost ukrepa iz tega poglavja, in sicer je delodajalec upravičen do povračila izplačanih plač tudi za obdobje od 4. avgusta 2023, če je odredil delavcem obveznost opravljanja drugega dela zaradi posledice poplav in plazov v avgustu 2023 po tem datumu.

Obrazložitev k 136. členu:

S tem členom se jasno določa, da ukrep iz tega poglavja ne posega v pravice in obveznosti delavca, ki jih ima v skladu z ZDR-1. Podlaga za odreditev obveznosti drugega dela zaradi posledic poplav v avgustu 2023 je v 169. členu ZDR-1, in sicer lahko delodajalec v primerih naravnih ali drugih nesreč, če se taka nesreča pričakuje ali v drugih izjemnih okoliščinah, ko je ogroženo življenje in zdravje ljudi ali premoženje delodajalca, odredi delavcu obveznost opravljanja drugega dela in se lahko vrsta ali kraj opravljanja dela, določenega s pogodbo o zaposlitvi, začasno spremenita tudi brez soglasja delavca, vendar le, dokler trajajo take okoliščine. Z začasnim ukrepom povračila izplačanih plač delavcem, ki odpravljajo posledice poplav pri svojem delodajalcu v skladu s tem poglavjem, se torej ne posega v pravice in obveznosti delavcev, ki so že določene v ZDR-1, ampak se določa zgolj upravičenost delodajalcev, da uveljavljajo povračila izplačanih plač tem delavcem, ki so jim odredili takšno delo

v skladu s 169. členom ZDR-1. Delavci v takšnem primeru niso odsotni z dela, ampak opravljajo delo (sicer drugo delo po 169. členu ZDR-1), za opravljeno delo jim v skladu z ZDR-1 pripada plača.

Obrazložitev k 137. členu:

Člen ureja višino in izplačilo povračila izplačanih plač. Republika Slovenija izplačane plače delavcem, ki jim je bilo odrejena obveznost opravljanja drugega dela in za katere je delodajalec v skladu s tem zakonom upravičen do povračila, povrne v celoti, vendar največ do višine povprečne mesečne plače v Republiki Sloveniji za mesec maj 2023. Dodatno je določeno, da Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje delodajalcu ne bo poravnal obračunanih plač, če jih ta ni izplačal delavcem, ki so bili do njih upravičeni.

Obrazložitev k 138. členu:

Člen določa postopek in rok za uveljavljanje pravice delodajalca do povračila izplačanih plač ter obvezne priloge k vlogi. Postopek uveljavljanja povračila izplačanih plač po tem zakonu se začne z vlogo, ki jo delodajalec vloži v 15 dneh od odreditve obveznosti opravljanja drugega dela zaradi posledice poplav in plazov v avgustu 2023 oziroma v 15 dneh od uveljavitve tega zakona, če je delodajalec odredil obveznost opravljanja drugega dela zaradi posledic poplav in plazov v avgustu 2023 pri svojem delodajalcu že pred uveljavitvijo tega zakona.

Ob tem se določa, da omenjene pravice ne more uveljaviti delodajalec, nad katerim je na dan vložitve vloge začel postopek stečaja ali ki se nahaja v likvidacijskem postopku.

V nadaljevanju člen določa obvezne priloge k vlogi in postopek odločanja o vloženi vlogi, sestavine izreka odločbe ter način izplačevanja povračila izplačane plače. Prav tako je določen tudi skrajni rok uveljavljanja povračila izplačane plače (30. junij 2024).

Obrazložitev k 139. členu:

Člen ureja obveznosti delodajalca v zvezi z uveljavljanjem povračila izplačanih plač delavcem, ki jim je odredil obveznost opravljanja drugega dela zaradi posledice poplav in plazov v avgustu 2023 pri svojem delodajalcu, in sicer določa, da mora delodajalec tem delavcem zagotavljati delo v skladu z ZDR-1 (drugo delo na podlagi 169. člena ZDR-1) ter jim izplačevati neto plače in poravnati prispevke za obvezna socialna zavarovanja.

Določena je sankcija za delodajalca, ki ravna v nasprotju z obveznostmi iz prvega odstavka tega člena, in sicer mora prejeta sredstva v celoti vrniti.

Ker ZDR-1 v okviru instituta odreditve obveznosti opravljanja drugega dela na podlagi 169. člena ZDR-1 ne določa obličnosti odredbe, se s tem členom določa obveznost delodajalca, da takšno drugo delo odredi v pisni obliki. Če je delodajalec delavcu že pred uveljavitvijo tega zakona odredil obveznost opravljanja drugega dela zaradi posledice poplav v avgustu 2023 pri svojem delodajalcu, mora obveznost opravljanja drugega dela odrediti v pisni obliki najkasneje v petih dneh po uveljavitvi tega zakona. Člen tudi določa vsebino pisne odredbe.

Obrazložitev k 140. členu:

S tem členom se urejata izvrševanje in pristojnost za izvajanje nadzora ZRSZ nad delitvijo in izplačevanjem povračila izplačanih plač delavcem ter nad obveznostmi delodajalcev v zvezi z uveljavljanjem povračila izplačane plače. Člen določa tudi rok hrambe podatkov, način ravnanja s podatki po preteku hrambe in njihovo arhiviranje.

Obrazložitev k 141. členu:

Z namenom zagotavljanja učinkovitega nadzora nad izvajanjem delovnopравnih obveznosti se določa pristojnost inšpektorjev za delo, ki lahko v primeru kršitev ukrepajo v skladu s posebnimi predpisi o inšpekciji dela in inšpekcijskem nadzoru.

Obrazložitev k 142. členu:

Člen določa časovno veljavnost ukrepa povračila izplačanih plač delavcem, ki odpravljajo posledice poplav pri svojem delodajalcu, iz tega zakona.

Obrazložitev k 143. členu:

Člen določa pogoje za dodelitev državne pomoči.

Obrazložitev k 144. členu:

Za primere, ko zaradi poplave ali odprave njenih posledic ne bo mogoče zagotoviti izobraževanja v prostorih šole, je potrebno zagotoviti zakonsko podlago za omogočanje izvajanja izobraževanja na daljavo.

Obrazložitev k 145. členu:

Citirana določba bo, kljub izrednim razmeram, ki na določenih področjih onemogočajo normalno izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela, omogočala, da se bo izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela fleksibilno in učinkovito prilagajalo vsakokratnim in različnim situacijam na terenu; posledično pa bo tako polam kot udeležencem vzgoje in izobraževanja omogočeno, da kljub posledicam naravne nesreče čim bolj nemoteno izpeljejo šolsko leto 2023/2024.

Ker je bilo zaradi poplav in plazov uničenega veliko gradiva učbeniškega sklada, ki se je nahajalo v šolah ali že pri učencih, je zaradi nemotenega poteka izvajanja pouka, potrebno šolam pomagati pri nadomeščanju izgubljenega gradiva učbeniškega sklada, učil in učnih pripomočkov.

Obrazložitev k 146. členu:

V primerih izvajanja nujnih geotehničnih ukrepov zaradi preprečitve ogrožanja vsled plazenja tal oziroma nestabilnosti tal, izvajanje del včasih zahteva dostop ali celo izvedbo trajnega ali začasnega ukrepa na nepremičnini, ki ni v lasti upravičenca. V izogib dolgotrajnemu postopku razlaščenja ali celo onemogočanja izvedbe ukrepov, se predlaga določilo, po katerem se izognemo predhodnemu iskanju soglasja. S tem se naslovi problem zagotavljanja soglasij in služnosti pri sosedih. Za določitev odškodnine se uporabijo predpisi, ki urejajo razlastitev nepremičnin.

Obrazložitev k 147. členu:

Določba je namenjena pospešit

vi odprave posledic naravnih nesreč na obstoječi komunalni infrastrukturi. Vnaša možnost hitre sanacije tudi zahtevnih objektov, preprečuje pa, da bi se ta možnost zlorabila ali celo povzročala gradnjo nevarnih objektov. Omogoča med drugim ponovno namestitev varnostne ograje na mostu. Za zahtevnejša dela ta varovalka omogoča vse hitro potrebne posege, hkrati pa preprečuje izkoriščanje postopka, ki bi lahko povzročilo gradnjo »nevarne« infrastrukturo. Pomembna varovalka pri vzdrževalnih delih v javno korist je obveznost pridobitve naravovarstvenih soglasij na območjih s statusom po predpisih s področja ohranjanja narave. Ta člen obveznosti naravovarstvenih soglasij ne ukinja.

Obrazložitev k 148. členu:

Člen opredeljuje kreditojemalca, ki ima pravico od banke zahtevati odlog plačila obveznosti iz kreditne pogodbe, kjer posamezne obveznosti do 31. julija 2023 še niso zapadle v plačilo. V primeru nastale škode zaradi posledic poplav ali plazov bo temu kreditojemalcu banka morala odobriti odlog plačila 12 mesecev. Pri tem kot dokazilo o nastali škodi šteje vse, kar izkazuje škodo – ni njuno cenitev ali zapisnik, ustrezno dokazilo so tudi fotografije poškodovanih premoženj in nepremičnin.

Za uveljavitev pravice do odloga plačila bo kreditojemalec na banko naslovil vlogo, v kateri bo opisal svoj poslovni položaj (v primeru gospodarske družbe) oziroma navedel dejstva in okoliščine, povezane s posledicami poplav ali zemeljskih plazov, ki so vplivale na njegov finančni položaj (v primeru fizične osebe).

Obrazložitev k 149. členu:

Člen podrobneje ureja pravne posledice odloga plačila. Odlog plačila pomeni prekinitve zapadlosti vseh obveznosti po kreditni pogodbi do izteka obdobja odloga. V primeru odobritve odloga plačila obveznosti se bodo v obdobju trajanja odloga na odloženi del glavnice obračunavale obresti največ v višini dveh odstotkov letno oziroma po redni obrestni meri, ki je bila dogovorjena ob sklenitvi kreditne pogodbe, če bo ta za kreditojemalca ugodnejša, banka pa kreditojemalcu ne bo smela zaračunati stroškov odobritve odloga plačila. Banka in kreditojemalec se bosta glede pogojev odloga plačila lahko sporazumno dogovorila tudi drugače, vendar ne v škodo kreditojemalca.

Obrazložitev k 150. členu:

Člen ureja pravico banke do prekinitve ali skrajšanja obdobja odloga plačila ter obračun natečenih obresti.

Obrazložitev k 151. členu:

Člen določa pristojni organ za nadzor glede pravilnosti izvajanja 148. do 150. člena tega zakona.

Obrazložitev k 152. členu:

Poplave in plazovi dosegajo škodo, katere sanacija zahteva združitev javnih in drugih virov za odpravo posledic. V ta namen se predvideva oblikovanje posebnega sklada, ki bo zagotavljal dodaten vir za financiranje obnove. Zaradi potrebe po hitri sanaciji posledic poplav in plazov, vlada pripravi predlog zakona v dveh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Obrazložitev k 153. členu:

Vlada z namenom odprave posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 ustanovi vladno službo za obnovo po poplavah in plazovih (v nadaljnjem besedilu: vladna služba za obnovo). V skladu s prvim odstavkom 25. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22; v nadaljnjem besedilu: ZVRS) vlada za organizacijsko, strokovno in drugo pomoč pri delovanju vlade in usklajevanju dela ministrstev lahko ustanavlja vladne službe.

V okviru vladne službe za obnovo je predvideno oblikovanje Državne tehnične pisarne za odpravo posledic poplav kot notranje organizacijske enote, ki bo delovala tudi preko izpostav, ki se bodo organizirale glede na dejanske potrebe na terenu.

Vladno službo vodi predstojnik vladne službe, ki je lahko v skladu z drugim odstavkom 25. člena ZVRS minister brez resorja, državni sekretar ali direktor, kar bo urejeno v odloku, izdanem na podlagi tega člena. Določeno je še, da je predstojnik vladne službe za obnovo neposredno

odgovoren predsedniku vlade. Predstojnika vladne službe za obnovo imenuje in razrešuje vlada na predlog predsednika vlade.

Določba ureja tudi naloge, ki jih ima vladna služba za obnovo. Te so navedene kot »klasične« naloge, ki jih ima v skladu s prvim odstavkom 25. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije vladna služba, in sicer: organizacijska, strokovna in druga pomoč pri delovanju vlade in usklajevanju dela ministrstev, ter posebne naloge, ki jih bo v skladu s četrtem odstavkom tega člena izvajala Državna vladna služba za obnovo za odpravo posledic poplav. Te se nanašajo na svetovanje, sodelovanje, nudenje pomoči pri načrtovanju in projektiranju obnove poškodovanih in uničenih objektov, usklajevanje in usmerjanje. Vladna služba bo opravljala tudi koordinacijo dela nevladnih in humanitarnih organizacij, občin in drugih subjektov v zvezi z odpravo posledic poplav in plazov (npr. pravna pomoč, psihološka pomoč).

Navedene naloge bodo podrobneje opredeljene v odloku, ki ga bo vlada izdala na podlagi petega odstavka tega člena, s katerim se bosta uredila tudi način delovanja in organizacija vladne službe za obnovo.

Obrazložitev k 154. členu:

Člen določa spletno objavo določenih podatkov prejemnikov javnofinančnih sredstev, ki so že sicer informacija javnega značaja. Objava je namenjena zagotavljanju preglednosti porabe javnofinančnih sredstev. Objavo vsakega podatka posebej opravi vsak izplačevalec javnofinančnih sredstev posebej na osrednjem spletišču državne uprave pri vladni službi za obnovo.

Obrazložitev k 155. členu:

Člen določa kazensko določbo v povezavi z ukrepom odloga plačila obveznosti iz potrošniške kreditne pogodbe.

Obrazložitev k 156. členu:

Člen določa kazensko določbo v povezavi z ukrepom uporabe viškov izkopanega materiala.

Obrazložitev k 157. členu:

Kazenska določba je bila dodana z namenom učinkovitejšega nadzora in preprečevanja zlorab delodajalcev, naročnikov in subjektov v primeru, da omogočijo delo, ki ni skladno z namenom tega zakona.

Obrazložitev k 158. členu:

S členom se določa prekršek in sankcija za prekršek, za katerega odgovarja oseba, ki ne predloži obračuna obveznega solidarnostnega prispevka v sklad za obnovo na predpisan način, v predpisanih rokih.

Obrazložitev k 159. členu:

V primeru kršitev pogojev za dodelitev pomoči iz 100. člena tega zakona, se za prekršek kaznuje upravičenec in odgovorna oseba upravičenca.

Obrazložitev k 160. členu:

Člen določa obseg globe za pravno in odgovorno osebo producenta filmskega in avdiovizualnega projekta v primeru, da pristojni prekrškovni organ ugotovi, da je ta prejel prekomerno pomoč.

Obrazložitev k 161. členu:

S tem členom se določajo kazenske določbe na področju povračila izplačanih plač delavcem, ki odpravljajo posledice poplav pri delodajalcu. Z diferenciacijo višine globe se upoštevata pomembnost vloge na trgu dela in ekonomski položaj manjših delodajalcev ne glede na statusno obliko. Člen je usklajen s terminologijo iz 217. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22 in 54/22 – ZUPŠ-1). V skladu s tretjim odstavkom 5. člena Zakona o delovnih razmerjih je manjši delodajalec tisti delodajalec, ki zaposluje deset ali manj delavcev.

Obrazložitev k 162. členu:

S členom se določa prekršek in sankcija za prekršek, za katerega odgovarja oseba, ki organizira solidarnostno soboto in o tem ne obvesti Finančne uprave Republike Slovenije ali ne predloži obračuna prispevka v sklad za obnovo na predpisan način, v predpisanih rokih oziroma ne izračuna, odtegne ali ne plača prispevka. Prekršek po tem členu pomeni tudi kršitev v zvezi z obveznostjo iz sedmega odstavka 86. člena.

Obrazložitev k 163. členu:

Člen ureja prekrške za banke.

Obrazložitev k 164. členu:

Člen ureja prekrške za kreditorejmalce, ki jim je bil odobren odlog plačila obveznosti iz kreditne pogodbe po tem zakonu.

Obrazložitev k 165. členu:

S prvim odstavkom se omogoča, da se že dodeljena izredna denarna socialna pomoč izplača v enkratnem znesku, kar po veljavnem ZSVarPre ni mogoče.

V drugem odstavku se predlaga, da center za socialno delo po uradni dolžnosti odloči o izredni denarni socialni pomoči, še po tem zakonu, ki dviguje višino za primer poplav in plazov.

Obrazložitev k 166. členu:

Predlaga se, da se postopki za ugotavljanje upravičenosti do subvencije tržne najemnine (in ne samo postopki za uveljavljanje omenjenih pravic na podlagi vlog strank), ki so se začeli pred začetkom uporabe tega zakona, dokončajo po trenutno veljavnih določbah Zakona o socialno varstvenih prejemkih in Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. V postopke za ugotavljanje upravičenosti do subvencije tržne najemnine so zajeti ne samo postopki za odločanje o omenjeni pravici na vlogo stranke, s katero stranka uveljavlja pravico ali želi sporočiti spremembo veljavne odločbe, ampak tudi postopki, ki jih v skladu z veljavnim zakonom, lahko oziroma mora pristojni center za socialno delo začeti po uradni dolžnosti zaradi nastopa spremembe.

Obrazložitev k 167. členu:

Člen določa dokončanje postopkov

Obrazložitev k 168. členu:

S predlaganim členom se v prehodnem obdobju, do ustanovitve sklada za obnovo določa, da se sredstva zbirajo na posebni namenski postavki v državnem proračunu. Po ustanovitvi sklada za obnovo se bodo zbrana sredstva v osmih dneh prenesla na sklad za obnovo.

Obrazložitev k 169. členu:

Člen določa rok za izdajo in pripravo predpisov in aktov vlade.

Obrazložitev k 170. členu:

Člen določa rok za izdajo predpisov ministrov.

Obrazložitev k 171. členu:

Člen določa, da se obnova energetske GJI, začeta na podlagi 8. poglavja četrtega dela tega zakona, za katero je bila izvedena prijava začetka gradnje do 1. marca 2024, konča v skladu s tem zakonom.

Obrazložitev k 172. členu:

Ta člen določa začetek veljavnosti zakona, in sicer naslednji dan po njegovi objavi, saj gre za zakon, ki se sprejema zaradi odprave posledic naravnih nesreč, konkretnije poplav in zemeljskih plazov v avgustu 2023, zaradi česar se tudi predlaga njegova obravnava po nujnem postopku.

V avgustu 2023 so širša območja Slovenije prizadeli obsežne poplave in zemeljski plazovi. Posledica je ogromna škoda na infrastrukturnih, gospodarskih in stanovanjskih objektih.

S sprejetjem predloga zakona bo omogočeno sprejetje nujnih in učinkovitih ukrepov za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov. Rešitve in ukrepi zagotavljajo hitro pomoč za gospodinjstva in gospodarske subjekte na prizadetih območjih ter začasne ukrepe za razbremenitev dela stroškov opreme, ki jih bodo imele sile zaščite in reševanja zaradi odprave posledic poplav in zemeljskih plazov. S predlaganimi ukrepi se zagotavlja učinkovita, transparentna in hitra obnova, ki bo omogočila vzpostavitev potrebne infrastrukture, zagotovila potrebno nujno pomoč oškodovanim ljudem in ostalim subjektom, ki so bili žrtve posledic poplav in zemeljskih plazov v avgustu 2023.

III. ČLENI, KI SE SPREMINJAJO, IN OD KATERIH SE ODSTOPA

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 83/23)

naslov poglavja »INTERVENTNI UKREPI PO POPLAVAH V AVGUSTU 2023

14. člen (vsebina poglavja in veljavnost ukrepov)

To poglavje ureja interventne ukrepe za odpravo posledic poplav v avgustu 2023.

Ukrepi iz tega poglavja veljajo do 31. decembra 2023, če ni pri posameznem ukrepu določeno drugače.

17. člen (odlog plačila obveznosti iz kreditnih pogodb javnim skladom)

(1) Javni sklad, katerega ustanoviteljica je Republika Slovenija (v nadaljnjem besedilu: javni sklad), ki preko javnih razpisov ali javnih pozivov izvaja kreditiranje, lahko zaradi okoliščin, povezanih s posledicami poplav v avgustu 2023, odobri kreditojemalcu odlog plačila obveznosti iz kreditne pogodbe za največ 12 mesecev, če posamezne obveznosti iz kreditne pogodbe, za katero kreditojemalec zahteva odlog plačila, še niso zapadle v plačilo do dneva uveljavitve tega zakona.

(2) Kreditojemalec naslovi na javni sklad vlogo za odlog plačila obveznosti iz kreditne pogodbe najpozneje do 31. decembra 2023. V vlogi mora kreditojemalec pojasniti, da zaradi okoliščin, povezanih s posledicami poplav v letu 2023, začasno ne more zagotavljati poplačila obveznosti po kreditni pogodbi.

(3) Javni sklad in kreditojemalec se z aneksom h kreditni pogodbi dogovorita za čas trajanja odloga plačila obveznosti iz kreditne pogodbe, vendar največ za 12 mesecev. Odlog plačila lahko javni sklad izvede ne glede na določbe javnega razpisa ali javnega poziva, po katerem je bil kredit dodeljen. Odlog plačila pomeni prekinitvev zapadlosti vseh obveznosti po kreditni pogodbi do izteka obdobja odloga.

(4) Končni datum zapadlosti kreditne pogodbe se podaljša za čas trajanja odloga plačila, enako se podaljša zapadlost pogodbe, ki služi kot zavarovanje kreditne pogodbe. Odlog plačila ne vpliva na izračun višine posameznega obroka v skladu s kreditno pogodbo. Po izteku obdobja odloga plačila naslednji obrok zapade v plačilo v skladu z določbami aneksa h kreditni pogodbi z amortizacijskim načrtom, ki je priloga aneksa h kreditni pogodbi.

(5) Ne glede na tretji in četrti odstavek tega člena se lahko javni sklad in kreditojemalec dogovorita drugače.

(6) Za veljavnost in učinke odloga plačila po tem členu se razen sklenitve aneksa iz tretjega odstavka tega člena ne zahteva nobeno dodatno dejanje javnega sklada, ki izvede ukrep po tem zakonu, ali njegovih kreditojemalcev ali njihovih porokov, ne glede na drugačne določbe v kreditni pogodbi ali zakonih, ki se uporabljajo v zvezi s plačilom obveznosti iz kreditne pogodbe. (7) Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko javni sklad kreditojemalcem, ki so bili v zamudi z izpolnjevanjem svojih obveznosti že pred poplavami v avgustu 2023, vendar ne več kot 90 dni, na podlagi vloge za reprogram kreditne pogodbe zapadle neporavnane obveznosti reprogramira tako, da se poveča višina posameznih obrokov.

(8) Ukrep odloga plačila obveznosti iz kreditnih pogodb je sestavni del programa odprave posledic škode v gospodarstvu iz 44.c člena zakona.

18. člen (predplačila za pomoč v gospodarstvu)

(1) Vlada lahko za preprečitev povečanja že nastale škode v gospodarstvu zaradi posledic poplav v avgustu 2023 odloči o dodelitvi predplačila sredstev gospodarstvu na podlagi predhodnega programa odprave posledic naravne nesreče, ki ga pripravi ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, na podlagi predhodne ocene škode, za katero pridobi ocenjene podatke o oceni škode v gospodarstvu s strani gospodarskih in obrtnih zbornic ali s strani oškodovancev.

Predhodni program odprave posledic naravne nesreče predloži vladi minister, pristojen za gospodarstvo.

(2) Predplačilo sredstev se lahko dodeli upravičencem, ki zaradi posledic naravne nesreče ne morejo poslovati ali imajo oteženo poslovanje na podlagi predhodnega programa odprave posledic naravne nesreče največ do višine 10 % prehodne ocene iz prvega odstavka tega člena.

(3) Predhodni program odprave posledic naravne nesreče vsebuje predhodno oceno škode pri posameznem upravičencu, predlog višine dodelitve sredstev posameznemu upravičencu ter predlog nujnih ukrepov pri odpravi posledic naravne nesreče. Predhodni program odprave posledic naravne nesreče postane sestavni del programa odprave posledic naravne nesreče iz 44. e člena zakona.

(4) Prejemniki sredstev iz drugega odstavka tega člena poročajo ministrstvu, pristojnem za gospodarstvo, o porabi prejetih sredstev v 12 mesecih od prejema sredstev po predhodnem programu odprave posledic naravnih nesreč iz prejšnjega odstavka in sredstev po programu odprave posledic naravne nesreče iz 44.c člena zakona. Poročilu morajo biti predložena ustrezna dokazila o porabi sredstev.

(5) Sredstva iz prvega odstavka tega člena se zagotovijo v okviru sredstev državne proračunske rezerve in v okviru sredstev splošne proračunske rezervacije.

30. člen (začasni ukrep na področju plačane odsotnosti prostovoljca)

(1) Ne glede na 165. člen Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPDVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22 in 54/22 – ZUPŠ-1) in 41. člen Zakona o delavcih v državnih organih (Uradni list RS, št. 15/90, 2/91-I, 5/91, 18/91, 22/91, 4/93, 18/94 – ZRPJZ, 70/97, 87/97 – ZPSDP, 38/99, 56/02 – ZJU in 8/20) ima prostovoljec, ki opravlja prostovoljsko delo v okviru prostovoljske organizacije, pravico do plačane odsotnosti z dela največ sedem delovnih dni zaradi odpravljanja posledic poplav.

(2) Prostovoljec izkazuje upravičenost do odsotnosti iz prejšnjega odstavka na podlagi potrdila prostovoljske organizacije o opravljenem prostovoljskem delu.

(3) Izplačana nadomestila plač prostovoljcev iz prvega odstavka tega člena Republika Slovenija povrne v celoti.

31. člen (namen ukrepa in upravičenci)

Pravico do delnega povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo lahko uveljavlja vsak delodajalec v Republiki Sloveniji, registriran najpozneje na dan 2. avgust 2023, ki delavcem začasno ne more zagotavljati dela zaradi posledic poplav, razen:

- neposredni ali posredni uporabnik proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna občine, – delodajalec, ki opravlja finančno ali zavarovalniško dejavnost, ki spada v skupino K v skladu s standardno klasifikacijo dejavnosti in ima na dan 2. avgust 2023 več kot deset zaposlenih,
- tuja diplomatska predstavništva in konzulati, mednarodne organizacije, predstavništva mednarodnih organizacij ter institucije, organi in agencije Evropske unije v Republiki Sloveniji.

38. člen (postopek in način uveljavljanja delnega povračila nadomestila plače)

(1) Delodajalec uveljavi pravico do delnega povračila nadomestila plače na podlagi tega podpoglavja z vlogo, ki jo vloži v elektronski obliki pri zavodu v 15 dneh od napotitve delavca na začasno čakanje na delo.

(2) Pravice do povračila izplačanih nadomestil plače iz prejšnjega odstavka ne more uveljavljati delodajalec, nad katerim je uveden postopek stečaja ali ki je v likvidacijskem postopku.

(3) Vlogi iz prvega odstavka tega člena delodajalec priloži:

- izjavo, za pravilnost katere kazensko in materialno odgovarja, da v obdobju, za katerega uveljavlja delno povračilo nadomestila plače, zaradi posledic poplav ne more zagotavljati dela delavcem,
- dokazila o napotitvi delavcev na začasno čakanje na delo,

– izjavo, da je zaposlenim do dneva vložitve vloge izplačal plačo in vsa nadomestila plače.

(4) Zavod odloči o vlogi v 15 dneh od prejema popolne vloge z odločbo. Zoper odločbo ni pritožbe, možen pa je upravni spor.

(5) Odločba iz prejšnjega odstavka mora vsebovati zlasti predmet, osnovo za izračun nadomestil plače, način izračuna in višino delnega povračila nadomestila plače, vsebino zahtevkov za delno povračilo nadomestila plače in njihovih prilog, razloge za zavrnitev zahtevka za povračilo, rok za izplačilo, obdobje vračanja sredstev, spremljanje in poročanje, sankcije za kršitev odločbe ter nadzor nad izvajanjem odločbe.

(6) Delno povračilo nadomestila plače, razen za delavce, za katere plačilo nadomestila plače ne bremeni delodajalca, se delodajalcu na podlagi vloženega zahtevka za povračilo izplačuje mesečno, v sorazmernem deležu ali v celoti, in sicer deseti dan meseca, ki sledi mesecu izplačila nadomestila plače na podlagi tega podpoglavja.

(7) Delodajalcu pripada povračilo nadomestila plače za dejansko mesečno oziroma tedensko obveznost, za prazničen in drug dela prost dan, določen z zakonom, če bi delavec na ta dan dejansko delal.

(8) Delodajalec mora zahtevek za delno povračilo nadomestila plače na podlagi tega podpoglavja na podlagi predhodno izdane odločbe o delnem povračilu nadomestila plače vložiti najpozneje do 30. junija 2024.

(9) Če je delodajalec napotil delavce na začasno čakanje na delo že pred uveljavitvijo tega zakona, lahko vloži vlogo iz prvega odstavka tega člena v 15 dneh od uveljavitve tega zakona.

40. člen (obveznosti delodajalca)

(1) V obdobju prejemanja povračila izplačanih nadomestil plače za delavce na začasnem čakanju na delo na podlagi tega podpoglavja mora delodajalec delavcem izplačevati nadomestila plače.

(2) V obdobju iz prejšnjega odstavka delodajalec ne sme odrediti nadurnega dela ali začasno prerazporediti delovnega časa, če to delo lahko opravi z delavci na začasnem čakanju na delo.

(3) Delodajalec v obdobju prejemanja delnega povračila nadomestila plače ne sme začeti postopka odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga delavcem, ki jih je napotil na začasno čakanje na delo, ali odpovedati pogodbe o zaposlitvi večjemu številu delavcev iz poslovnih razlogov, razen če je bil program razreševanja presežnih delavcev sprejet že pred 3. avgustom 2023 in delodajalec za te delavce ni uveljavil pravice do delnega povračila nadomestila plače na podlagi tega podpoglavja. Delodajalec ne more uveljavljati delnega povračila nadomestila plače za delavca v času teka odpovednega roka.

(4) Če delodajalec ravna v nasprotju s prvim, drugim ali tretjim odstavkom tega člena, mora prejeta sredstva v celoti vrniti.

(5) Delodajalec, ki prejema ali je prejemal sredstva v skladu s tem podpoglavjem, prejeta sredstva vrne v celoti, če začne postopke likvidacije na podlagi zakona, ki ureja gospodarske družbe, v obdobju:

– prejemanja sredstev ali

– po prenehanju prejemanja sredstev, ki je enako obdobju prejemanja sredstev.

(6) Delodajalec, ki je prejel delno povračilo nadomestila plače na podlagi tega podpoglavja, prejeta sredstva vrne v celoti, če je pri oddaji vloge za uveljavitev pravice predložil neresnično izjavo iz prve ali tretje alineje tretjega odstavka 38. člena tega zakona.

(7) O vračilu prejetih sredstev na podlagi četrtega, petega in šestega odstavka tega člena odloči zavod z odločbo. Zoper odločbo o vračilu prejetih sredstev ni pritožbe, možen pa je upravni spor. Delodajalec mora prejeta sredstva vrniti v 30 dneh od vročitve odločbe, skupaj z obrestmi v višini zakonsko določenih zamudnih obresti, ki tečejo od dneva prejema povračila nadomestila plače do dneva vračila.

(8) Delodajalec, ki je prejel delno povračilo nadomestila plače na podlagi tega podpoglavja, mora v primeru, če je od 3. avgusta 2023 prišlo do izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, izplačanih v letu 2023 oziroma za leto 2023, o tem obvestiti FURS najpozneje v

dveh mesecih po izplačilu. Prejeta sredstva mora vrniti v 30 dneh po vročitvi odločbe, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi v skladu z zakonom, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti, ki tečejo od dneva prejema delnega povračila nadomestila plače do dneva vračila. Nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti vračila prejetih sredstev iz tega odstavka izvaja FURS, ki za postopek nadzora smiselno uporabi zakon, ki ureja davčni postopek.

(9) Če obveznost vračila delnega povračila nadomestila plače iz tega člena ni plačana v roku, določenem s tem zakonom, se prisilno izterja. Izvršbo opravi FURS v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek.

47. člen (upravičenci)

(1) Upravičenec do pomoči za samozaposlene je oseba, ki je opravljala dejavnost najmanj od 1. julija 2023 do uveljavitve tega zakona in dejavnosti zaradi posledic poplav v avgustu 2023 ne more opravljati ali jo opravlja v bistveno zmanjšanem obsegu tudi po poplavah v avgustu 2023, in sicer:

– samozaposleni, ki je na dan uveljavitve tega zakona v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vključen na podlagi 15. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 – ZORR in 84/23 – ZDOsk-1; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2),

– družbenik ali delničar gospodarske družbe oziroma ustanovitelj zadruga ali zavoda, ki je poslovodna oseba in je na dan uveljavitve tega zakona v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vključen na podlagi 16. člena ZPIZ-2, in

– kmet, ki je na dan uveljavitve tega zakona v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vključen na podlagi 17. člena ali petega odstavka 25. člena ZPIZ-2.

(2) Pomoč za samozaposlene iz prejšnjega odstavka znaša 1.200 eurov na mesec za avgust, september, oktober, november in december 2023. Pomoč za samozaposlene v kulturi, ki so v skladu z Zakonom o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNSPP) registrirani v razvidu samozaposlenih v kulturi in imajo pravico do plačila prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz proračuna Republike Slovenije, znaša 760 eurov na mesec. Pomoč za upravičence kmete, ki so oproščeni plačila prispevkov delodajalcev za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, znaša 1.020 eurov na mesec.

(3) Če upravičenec iz prvega odstavka tega člena v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje na podlagah 15., 16., 17. člena in petega odstavka 25. člena ZPIZ-2 za posamezni mesec ni vključen za celotni mesec ali za polni zavarovalni čas, je upravičen do sorazmernega dela pomoči za samozaposlene po prejšnjem odstavku glede na delež vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje za posamezni mesec oziroma do polnega zavarovalnega časa po teh podlagah. Delež vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje za posamezni mesec oziroma do polnega zavarovalnega časa po teh podlagah se za posamezni mesec določi upošteva povprečno dnevno število ur vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v posameznem mesecu.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek sorazmernost dela pomoči za samozaposlene ne velja za upravičence, ki so do polnega zavarovalnega časa vključeni na podlagi drugega odstavka 19. člena ZPIZ-2, razen v primeru, če za posamezni mesec ni vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje na podlagah 15., 16., 17. člena ali petega odstavka 25. člena ZPIZ-2 za celotni mesec.

(5) Do izplačila pomoči za samozaposlene iz drugega odstavka tega člena ni upravičena oseba iz prvega odstavka tega člena, ki ne izpolnjuje obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ, če ima na dan vložitev vloge neplačane obveznosti v višini 50 eurov ali več in nima predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih pet let do dne oddaje vloge.

(6) Pomoč za samozaposlene je oproščena plačila vseh davkov in prispevkov.

48. člen (izplačilo)

(1) Za izplačilo pomoči za samozaposlene upravičenec iz prejšnjega člena preko informacijskega sistema FURS predloži izjavo, s katero izjavlja, da je oseba, kot jo opredeljuje prejšnji člen, in da zaradi posledic poplav v avgustu 2023 ne more opravljati dejavnosti ali jo opravlja v bistveno zmanjšanem obsegu.

(2) Upravičenec poda izjavo iz prejšnjega odstavka na podlagi lastne ocene poslovanja, upošteva druge odstavke 50. člena tega zakona.

(3) Upravičenec vloži vlogo do zadnjega dne v mesecu v septembru, oktobru, novembru oziroma decembru 2023 za pretekli mesec ali za več preteklih mesecev skupaj v obdobju od 4. avgusta do 31. decembra 2023. Izplačilo se izvede 10. v mesecu, ki sledi mesecu oddaje vloge.

(4) Upravičenec iz prvega odstavka prejšnjega člena prejme pomoč za samozaposlene za posamezni mesec od avgusta 2023 do decembra 2023. Če poda izjavo za več mesecev skupaj, se mu nakaže seštevek pomoči za samozaposlene za posamezne mesece.

(5) Upravičenec iz prejšnjega člena predloži izjavo preko informacijskega sistema FURS v elektronski obliki do 31. decembra 2023. Predloga obrazca izjave je objavljena na portalu eDavki.

(6) Pomoči za samozaposlene za avgust, september, oktober, november in december 2023 iz drugega odstavka prejšnjega člena po izpolnitvi pogojev iz prvega odstavka prejšnjega člena izplača FURS.

50. člen (vračilo pomoči za samozaposlene)

(1) Izjava upravičenca, da zaradi posledic poplav v avgustu 2023 ne more opravljati dejavnosti ali jo opravlja v bistveno zmanjšanem obsegu, je informacija javnega značaja.

(2) Šteje se, da upravičenec zaradi posledic poplav v avgustu 2023 ne more opravljati dejavnosti ali jo opravlja v bistveno zmanjšanem obsegu, če bodo prihodki upravičenca v letu 2023 zaradi posledic poplav v avgustu 2023 upadli za več kot 50 % glede na leto 2022. Če ni posloval v celotnem letu 2022 oziroma 2023, je do pomoči upravičen tudi tisti upravičenec, ki se mu bodo povprečni mesečni prihodki leta 2023 zaradi posledic poplav v avgustu 2023 znižali za več kot 50 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2022. Če v letu 2022 ni posloval, je do pomoči upravičeni tudi tisti upravičenec, ki se mu bodo povprečni mesečni prihodki v letu 2023 zaradi posledic poplave v avgustu 2023 znižali za več kot 50 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2023 do 31. julija 2023. Če pogoj iz tega odstavka ni dosežen, mora upravičenec vrniti celotno pomoč.

(3) Za upravičenca, ki ugotavlja prihodke po pravilih o računovodenju, so prihodki iz prejšnjega odstavka čisti prihodki od prodaje, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, ter nadomestila iz zavarovanja za starševsko varstvo.

(4) Subjekt, ki je uveljavil pomoč za samozaposlene, mora v primeru, da je od uveljavitve tega zakona prišlo do izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, izplačanih v letu 2023 oziroma za leto 2023, o tem seznaniti FURS. Prejeta sredstva mora vrniti po vročitvi odločbe, skupaj z zakonsko določenimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od dneva uveljavitve pravic iz tega zakona do dneva vračila.

(5) Subjekt, ki je uveljavil pomoč za samozaposlene in naknadno ugotovi, da ni izpolnjeval pogojev za njegovo pridobitev, o tem obvesti FURS najpozneje do roka za predložitev obračuna od dohodkov pravnih oseb za leto 2023 oziroma za obdobje, ki vključuje podatke za obdobje drugega polletja 2023, oziroma do roka za predložitev obračuna davka od dohodkov iz dejavnosti za leto 2023 in vrniti znesek prejete pomoči v 30 dneh od vročitve odločbe. Po poteku roka za plačilo se mu obračunavajo zakonske zamudne obresti po zakonu, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti.

(6) Nadzor nad uveljavljanjem pravic iz drugega odstavka 47. člena tega zakona izvaja FURS v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek. 47. člena tega zakona izvaja FURS v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek.

52. člen (davčna obravnava enkratne solidarnostne pomoči)

(1) Ne glede na 7. točko prvega odstavka 44. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US in 158/22; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2) in prvi odstavek 11. člena Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uradni list RS, št. 140/06, 76/08, 63/17, 71/18, 104/21, 114/21, 87/22, 113/22 in 162/22) se enkratna solidarnostna pomoč, ki jo izplača delodajalec v letu 2023, za hujšo škodo, nastalo delojemalcu zaradi naravne nesreče poplav v avgustu 2023, do višine 10.000 eurov ne všteva v davčno osnovo iz dohodka iz delovnega razmerja.

(2) Za hujšo škodo se šteje škoda, ki ogroža zdravje in povzroča neprimerno življenjsko okolje za bivanje.

(3) Znesek enkratne solidarnostne pomoči se v delu, ki presega znesek iz prvega odstavka tega člena, všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja.

54. člen (likvidnostni ukrep na področju gospodarstva)

(1) Ne glede na 49. člen Zakona o pomoči gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize (Uradni list RS, št. 163/22 in 15/23; v nadaljnjem besedilu: ZPGOPEK) se lahko sredstva iz četrtega odstavka 49. člena ZPGOPEK namenijo za likvidnostni ukrep za odpravo posledic po poplavih v letu 2023 v gospodarstvu.

(2) Ne glede na drugi odstavek 50. člena ZPGOPEK se lahko sredstva namenijo za likvidnostni ukrep za odpravo posledic po poplavih v letu 2023 v gospodarstvu.

56. člen (pogodbene kazni v primerih odprave posledic poplav v avgustu 2023)

V pogodbah o dobavi blaga ali izvajanju storitev ali izvedbe gradenj, ki so jih zasebnopravni subjekti sklenili z državnimi organi ali samoupravnimi lokalnimi skupnostmi, javnimi agencijami, javnimi skladi, javnimi zavodi in javnimi gospodarskimi zavodi ter drugimi osebami javnega prava, ki so posredni uporabniki proračuna Republike Slovenije ali proračuna lokalne skupnosti na podlagi ZJN-3 in se ne nanašajo na dobavo blaga, ki predstavlja opremo potrebno za odpravo posledic poplav v avgustu 2023 se v obdobju do 31. decembra 2023 določbe o pogodbenih kaznih zaradi zamude ne uporabljajo, pogodbeno dogovorjeni roki pa se podaljšajo za obdobje trajanja odprave posledic po naravnih nesrečah večjega obsega.

Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF, 17/14, 163/22, 18/23 – ZDU-10 in 88/23)

1. člen (namen in vsebina zakona)

(1) Ta zakon določa pogoje in način uporabe sredstev proračuna Republike Slovenije pri odpravi posledic naravnih nesreč (v nadaljnjem besedilu: sredstva za odpravo posledic nesreč) ter pogoje in način njihovega pridobivanja oziroma dodeljevanja z namenom, da pomoč prizadetim zaradi naravne nesreče zagotovi čimprej varno bivanje in ponovno izvajanje dejavnosti, če so jim bili zaradi naravne nesreče poškodovani ali uničeni objekti, naprave ali zemljišča (v nadaljnjem besedilu: stvari) ali so njihove stvari zaradi posledic naravne nesreče ogrožene ali pa jim je zaradi poškodovane cestne ali druge infrastrukture uporaba stvari onemogočena.

(2) Ta zakon določa pogoje in način uporabe sredstev proračuna Republike Slovenije ter pogoje in način njihovega dodeljevanja pri odpravi posledic škode v kmetijstvu zaradi naravnih nesreč (v nadaljnjem besedilu: sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu) za izvajanje:

- Uredbe Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 352 z dne 24. 12. 2013, str. 9), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) 2022/2046 z dne 24. oktobra 2022 o spremembi prilog k Uredbi (EU) št. 1408/2013 glede njune prilagoditve, da se upoštevajo določbe Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo ter njegovega Protokola o

Irski/Severni Irski (UL L št. 275 z dne 25. 10. 2022, str. 55), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1408/2013/EU);

- Uredbe Komisije (EU) 2022/2472 z dne 14. decembra 2022 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgovom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 327 z dne 21. 12. 2022, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2022/2472/EU) in

- Sporočila Komisije Smernice o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju (UL C št. 485 z dne 21. 12. 2022, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Smernice EU).

(3) Ta zakon določa tudi pogoje in način uporabe sredstev proračuna Republike Slovenije ter pogoje in način njihovega dodeljevanja pri odpravi posledic škode v gospodarstvu zaradi naravnih nesreč (v nadaljnjem besedilu: sredstva za odpravo posledic škode v gospodarstvu).

44.b člen (odločitev o uporabi sredstev za odpravo posledic nesreč)

(1) Vlada odloči o uporabi sredstev za odpravo posledic škode v gospodarstvu na podlagi ocene škode v gospodarstvu in predloga za odpravo posledic škode v gospodarstvu.

(2) Oceno škode v gospodarstvu na podlagi metodologije, ki jo prepíše vlada, in predlog za odpravo posledic škode v gospodarstvu iz prejšnjega odstavka izdela ministrstvo, pristojno za gospodarstvo. Oceno škode mora predhodno potrditi državna komisija za ocenjevanje škode, ustanovljena v skladu s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, nato pa jo vladi predloži v dokončno potrditev ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

(3) Vlada mora pri odločanju o uporabi sredstev za odpravo posledic nesreč v gospodarstvu upoštevati, da se sredstva državnega proračuna lahko uporabijo za odpravo posledic naravne nesreče, za katero je ocena škode na stvareh oziroma škoda v gospodarstvu večja od 0,3 promila načrtovanih prihodkov državnega proračuna.

(4) Ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, mora vladi predložiti v obravnavo oceno škode v gospodarstvu najpozneje dva meseca po koncu intervencijskih ukrepov, opravljenih v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

44.c člen (program odprave posledic škode v gospodarstvu)

(1) Program odprave posledic škode v gospodarstvu sprejme vlada. V obravnavo ji ga predloži ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, če ga prej potrdi komisija za odpravo posledic škode v gospodarstvu in k njemu da soglasje ministrstvo, pristojno za finance.

(2) Najpozneje tri mesece po tem, ko vlada odloči o posameznem pojavu škode v gospodarstvu, da se za odpravo posledic uporabijo sredstva za odpravo posledic škode v gospodarstvu po tem zakonu, ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, predloži vladi v obravnavo program odprave posledic škode v gospodarstvu.

44.č člen (vsebina programa odprave posledic škode v gospodarstvu)

(1) S programom odprave posledic škode v gospodarstvu se določijo ukrepi za odpravo škode v gospodarstvu, zlasti pa se določi:

- vrsta in višina škode,
- predvidena poraba sredstev v posameznih proračunskih letih,
- občine, kjer je nastala škoda v gospodarstvu,
- ocena števila upravičencev do sredstev za odpravo posledic škode v gospodarstvu,
- ocena potrebnih sredstev za odpravo posledic škode v gospodarstvu,
- obrazci za vloge upravičencev,
- način izplačila sredstev za odpravo posledic škode v gospodarstvu.

(2) Če izvajanje ukrepov odprave posledic škode v gospodarstvu traja več proračunskih let, morajo biti v programu odprave posledic škode v gospodarstvu določene tudi obvezne vsebine letnih programih odprave posledic škode ter roki, v katerih jih mora ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, predložiti vladi v sprejetje. Z letnim programom odprave posledic škode v

gospodarstvu se za posamezno proračunsko leto podrobneje določi višina sredstev, ki so predvidena za njihovo izvedbo.

44.d člen (financiranje izvajanja programa odprave posledic škode v gospodarstvu)

(1) Če so sredstva za izvajanje ukrepov iz programa odprave posledic škode v gospodarstvu zagotovljena v okviru sredstev proračunske rezerve, opravlja izplačila za izvedbo ukrepov ministrstvo, pristojno za finance, na podlagi dokumentacije, ki jo predloži ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

(2) Za zakonito uporabo sredstev proračunske rezerve je odgovorno ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

(3) Sredstva za izvajanje programa odprave posledic škode v gospodarstvu v proračunskem letu, v katerem se za odpravo posledic škode v gospodarstvu ne zagotavljajo sredstva proračunske rezerve skladno s 44.a členom tega zakona, zagotavlja ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

44.e člen (upravičenci do sredstev za odpravo posledic škode v gospodarstvu)

Upravičenci do sredstev za odpravo posledic škode v gospodarstvu so gospodarske družbe, podjetniki, posamezniki, zavodi in zadruga s sedežem v Republiki Sloveniji.

44.f člen (višina sredstev)

(1) Upravičencu se lahko dodelijo sredstva za odpravo posledic škode v gospodarstvu največ v višini 50%, pri škodi na strojih in drugi opremi ter za škodo, nastalo zaradi uničenja zalog in izpada prihodka, ki so bili zavarovani proti naravni nesreči, kakršno je utrpel upravičenec, pa največ v višini 60% škode, ki jo potrdi komisija za odpravo posledic škode v gospodarstvu.

(2) Vlada z uredbo podrobneje določi način izračuna višine sredstev za odpravo posledic škode v gospodarstvu, pri čemer upošteva, da je višina dodeljenih sredstev premo sorazmerna oceni škode v gospodarstvu.

44.g člen (postopek dodelitve sredstev)

(1) Sredstva za odpravo posledic škode v gospodarstvu se upravičencem do sredstev za odpravo posledic nesreč dodelijo na podlagi vloge, ki jo morajo predložiti ministrstvu, pristojnemu za gospodarstvo, v roku, določenem v programu odprave posledic škode v gospodarstvu, ta pa ne sme biti daljši od 12 mesecev.

(2) Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, po sprejetju programa odprave posledic škode v gospodarstvu obvesti upravičence do sredstev za odpravo posledic škode o roku, v katerem morajo predložiti vloge za dodelitev sredstev za odpravo posledic nastale škode.

(3) Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, pripravi predlog višine potrebnih sredstev za povračilo škode in ga, če je vloga upravičenca popolna in utemeljena in je predlog povrnitve škode v gospodarstvu skladen s programom odprave posledic škode v gospodarstvu, predloži v sprejetje komisiji za odpravo posledic škode v gospodarstvu.

(4) Minister, pristojen za gospodarstvo, določi vsebino in obliko obrazca za prijavo škode v gospodarstvu po tem zakonu.

44.h člen (finančni inženiring za odpravo posledic naravnih nesreč)

(1) Ne glede na peti odstavek 106.f člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10 in 76/23; v nadaljnjem besedilu: ZJF) je finančni inženiring tudi ukrep, s katerim država odpravlja posledice naravnih nesreč.

(2) Finančni inženiring po tem zakonu ima lahko obliko kreditov ali garancij, ki so namenjeni odpravi posledic naravne nesreče. Višina kredita ali garancije ne sme biti višja od škode, potrjene s strani pooblaščenega cenilca, in se lahko dodeli le za tisti del škode, ki ni predmet nadomestila škode po drugih ukrepih.

(3) Posojilni sklad je lahko oblikovan do višine 100 milijonov eurov za odpravo posamezne naravne nesreče, delež vplačil države pa ne sme presegati 30 %. Ministrstvo, pristojno za

gospodarstvo, določi višino vplačanega deleža države na podlagi izdelane ocene tveganj in absorpcijske sposobnosti potencialnih prejemnikov pomoči. Prva izguba se krije v breme teh sredstev. Sredstva tega sklada morajo biti porabljena v roku dveh let od ustanovitve. Sredstva se štejejo za porabljena, ko je financiranje končnemu prejemniku odobreno s sklepom izvajalca ukrepa finančnega inženiringa. Neporabljena sredstva se po izteku roka za porabo vrnejo v proračun. V primeru, ko porabljena sredstva niso črpana s strani končnih prejemnikov, se ta sredstva vrnejo v proračun v roku enega leta od dne, ko črpanje teh sredstev s strani končnih prejemnikov ni bilo več mogoče. Ukrep ob ustanovitvi predvidi enkratno porabo sredstev.

(4) Garancijska shema po tem zakonu ne sme presežati 100 milijonov eurov. Posamezni upravičenec lahko prejme garancijo, če iz dokumentacije izhaja finančna sposobnost posojilodajalca za vračilo posojila. Garancijska shema je na voljo do porabe sredstev oziroma do dveh let po oblikovanju. Sredstva se štejejo za porabljena, ko je financiranje končnemu prejemniku odobreno s sklepom posojilodajalca. Neporabljena sredstva se po izteku roka za porabo vrnejo v proračun. V primeru, ko porabljena sredstva niso črpana s strani končnih prejemnikov, se delež sredstev garancije, ki odpade na ta sredstva, vrnejo v proračun v roku enega leta od dne, ko črpanje teh sredstev s strani končnih prejemnikov ni bilo več mogoče. Morebitni donosi iz upravljanja sredstev sklada upravljavca sklada pripiše vrednosti sklada. Ukrep ob ustanovitvi predvidi enkratno porabo sredstev.

(5) Za oblikovanje instrumentov finančnega inženiringa ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, pripravi načrt izvajanja finančnih instrumentov ter ključne elemente finančnega inženiringa v skladu z drugim odstavkom 106.j člena ZJF.

(6) Prejemniki pomoči so upravičenci iz 44.e člena tega zakona, nosilci kmetijskih gospodarstev v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, in koncesionariji v skladu z zakonom, ki ureja sladkovodno ribištvo, ki pred naravno nesrečo niso bili v težavah po pravilih o državnih pomočeh in izkazujejo finančno sposobnost vračila posojil.

(7) Za pridobitev kredita ali garancije po tem zakonu morajo prejemniki pomoči iz prejšnjega odstavka predložiti dokazila o višini škode, ki je posledica naravne nesreče. Za dokazilo iz prejšnjega stavka zadošča zapisnik o oceni škode, potrjen s strani pooblaščenega cenilca, oziroma druga dokazila, ki jih v pogodbi o izvajanju ukrepa finančnega inženiringa dogovorita Republika Slovenija in izvajalec ukrepa.

(8) Ukrep finančnega inženiringa se lahko izvaja v skladu s 50. členom Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgovom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 187, str. 1, z dne 26. 6. 2014), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) 2023/1315 z dne 23. junija 2023 o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgovom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe ter Uredbe (EU) 2022/2473 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in trženjem ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture, za združljive z notranjim trgovom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 167 z dne 30. 6. 2023, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 651/2014/EU), Uredbo 2022/2472/EU, Uredbo Komisije (EU) 2022/2473 z dne 14. decembra 2022 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in trženjem ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture, za združljive z notranjim trgovom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 327 z dne 21. 12. 2022, str. 82), ali po pravilu de minimis.

(9) Pri odločanju o višini kredita ali garancije za odpravo posledic naravnih nesreč je treba zagotoviti, da vsota sredstev, dodeljenih po tem zakonu, in sredstev, dodeljenih kot izplačilo zavarovalnega zneska, ter sredstev, dodeljenih iz državnega proračuna in občinskih proračunov, ni večja od dejanske škode.

(10) Če pristojni organ ugotovi, da škoda ni bila pravilno ocenjena ali je upravičenec prejel pomoč po tem zakonu v nasprotju s prejšnjim odstavkom, upravičencu določi rok za vračilo prekomerno prejete pomoči. Po poteku roka za vračilo prekomerno prejete pomoči in do vračila se upravičencu obračunavajo zakonske zamudne obresti po zakonu, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti.

46.a člen (izdaja in vročanje odločbe o dodelitvi sredstev za odpravo škode v kmetijstvu in gospodarstvu ter nadzor in vračilo pomoči)

(1) Za izdajo in vročitev odločbe o dodelitvi sredstev za odpravo škode v kmetijstvu se uporablja postopek iz 36.č in 37. člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23).

(2) Če pristojni organ ugotovi, da škoda ni bila pravilno ocenjena ali je upravičenec prejel pomoč po tem zakonu v nasprotju z desetim odstavkom 5. člena tega zakona, v odločbi določi rok za vračilo prekomerno prejete pomoči. Po poteku roka za vračilo prekomerno prejete pomoči in do vračila se upravičencu obračunavajo zakonske zamudne obresti po zakonu, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti.

(3) Upravičenec, ki je uveljavil pomoč po tem zakonu, mora, če je pri njem ali pri osebah, ki skupaj z upravičencem delujejo kot en subjekt s skupnim virom nadzora v smislu tretjega odstavka 3. člena Priloge I k Uredbi 651/2014/EU ali Uredbe 2022/2472/EU, od uveljavitve tega zakona v letu 2023 oziroma za leto 2023 prišlo do izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, o tem obvestiti pristojni organ najpozneje v dveh mesecih po izplačilu. Prejeta sredstva mora vrniti v 30 dneh po vročitvi odločbe, ki jo izda pristojni organ, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi po zakonu, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti, ki tečejo od dneva poteka roka za vračilo prejete pomoči do dneva vračila.

(4) Nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti vračila prejetih sredstev iz prejšnjega odstavka izvaja pristojni organ. Za namene izvajanja nadzora iz prejšnjega stavka pristojni organ pridobi podatke o izplačilu dobička, nakupih lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu od Finančne uprave Republike Slovenije. Vrsto in obliko ter način posredovanja podatkov iz tega odstavka določi pristojni organ.

64. člen (poročila)

(1) Poročilo o izvedbi programa odprave posledic nesreče predloži vladi v sprejem ministrstvo, pristojno za naravne vire.

(2) Poročilo o izvedbi programa odprave posledic škode v kmetijstvu predloži vladi v sprejem ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

(3) Poročilo o izvedbi programa odprave posledic škode v gospodarstvu predloži vladi v sprejetje ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

(4) Sestavni del poročila o izvedbi programa odprave posledic nesreče je tudi poročilo komisije za odpravo posledic nesreč o porabi sredstev za odpravo posledic nesreč, sestavni del poročila o izvedbi programa odprave posledic škode v kmetijstvu poročilo komisije za odpravo posledic škode v kmetijstvu o porabi sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu, sestavni del poročila o izvedbi programa odprave posledic škode v gospodarstvu pa je poročilo komisije za odpravo posledic škode v gospodarstvu.

(5) Vlada poroča o porabi sredstev za odpravo posledic škode na stvareh, škode v kmetijstvu in škode v gospodarstvu Državnemu zboru Republike Slovenije za vsako proračunsko leto v poročilu, ki ga vlada predloži ob zaključnem računu proračuna.

Zakon o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 57/08, 36/11, 14/15 – ZUUJFO, 71/17, 21/18 – popr., 80/20 – ZIUOPE, 189/20 – ZFRO, 207/21 in 44/22 – ZVO-2)

10.a člen (zadolževanje občine za izvrševanje občinskega proračuna)

(1) Občina se lahko za izvrševanje proračuna občine za investicije, predvidene v občinskem proračunu, v tekočem proračunskem letu zadolži samo s črpanjem sredstev posojil pri državnem proračunu, javnih skladih, bankah ali hranilnicah, s sedežem v Republiki Sloveniji, ki so pridobile dovoljenje za opravljanje bančnih storitev v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo. Občina se

lahko zadolži tudi pri upravljavcu sredstev sistema enotnega zakladniškega računa države oziroma občine.

(2) Za projekte, sofinancirane iz proračuna Evropske unije se občina lahko zadolži največ do višine odobrenih sredstev in največ za obdobje do prejema teh sredstev.

(3) Obseg zadolževanja občine za izvrševanje občinskega proračuna v posameznem proračunskem letu se določi v odloku, s katerim se sprejme občinski proračun, razen obseg zadolževanja občine iz prejšnjega odstavka.

(4) V obdobju začasnega financiranja zadolžitev občinskega proračuna ne sme preseči višine, ki je potrebna za odplačilo glavnice dolga občinskega proračuna, ki zapadejo v plačilo v tekočem proračunskem letu.

(5) Če se zaradi neenakomernega pritekanja prejemkov izvrševanje proračuna ne more uravnotežiti, se lahko občina likvidnostno zadolži, vendar največ do višine 5% vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna. Ta omejitev ne velja za zadolžitev občine iz drugega odstavka tega člena.

(6) Občina mora pred vsako zadolžitvijo, pri kateri črpanje in odplačilo posojila nista v istem proračunskem letu, pridobiti soglasje ministra, pristojnega za finance. Način, postopke in roke za izdajo soglasja predpiše minister, pristojen za finance.

10.b člen (največji obseg možnega zadolževanja občine)

(1) V največji obseg možnega zadolževanja občine se vštevja zadolževanje za izvrševanje občinskega proračuna, razen zadolževanje iz drugega odstavka 10.a člena tega zakona, učinki zadolževanja v zvezi z upravljanjem z dolgom občinskega proračuna, dana poročstva posrednim proračunskim uporabnikom občinskega proračuna in javnim podjetjem, katerih ustanoviteljica je občina, in finančni najemi ter blagovni krediti neposrednih proračunskih uporabnikov občinskega proračuna.

(2) Občina se v tekočem proračunskem letu lahko zadolži, če odplačilo obveznosti iz naslova posojil (glavnice in obresti), finančnih najemov in blagovnih kreditov (obrokov) ter potencialnih obveznosti iz naslova izdanih poroštev za izpolnitev obveznosti posrednih proračunskih uporabnikov in javnih podjetij, katerih ustanoviteljica je občina, v posameznem letu odplačila ne preseže 10 % realiziranih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov občinskega proračuna v letu pred letom zadolževanja, zmanjšanih za prejete donacije, transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije ter prihodke režijskih obratov.

Zakon o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 23/19, 189/20 – ZFRO, 39/22 in 117/22 – ZVNDN-C)

3. člen (naloge gasilstva)

(1) Gasilske organizacije izvajajo operativne naloge gasilstva.

(2) Gasilske organizacije lahko izvajajo tudi druge naloge gasilstva, ki se skladno s tem zakonom lahko izvajajo kot pridobitna dejavnost.

(3) Izvajanje drugih nalog gasilstva ne sme omejevat izvajanja operativnih nalog gasilstva.

Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US in 158/22)

66.a člen (olajšava za investiranje)

(1) Zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 40% investiranega zneska v opremo in v neopredmetena dolgoročna sredstva v davčnem letu vlaganja.

(2) Za opremo iz prejšnjega odstavka se ne štejejo:

pohištvo in pisarniška oprema, razen računalniške opreme, in

motorna vozila, razen osebnih avtomobilov na hibridni ali električni pogon, avtobusov na hibridni ali električni pogon in razen avtobusov ter tovornih motornih vozil z motorjem, ki ustreza najmanj emisijskim zahtevam EURO VI.

(3) Za neopredmetena dolgoročna sredstva iz prvega odstavka tega člena se ne štejejo dobro ime in stvarne pravice na nepremičninah ter druge podobne pravice.

(4) V primeru finančnega najema lahko znižanje davčne osnove po prvem odstavku tega člena uveljavlja zavezanec, ki opremo oziroma neopredmeteno dolgoročno sredstvo pridobi na podlagi finančnega najema.

(5) Zavezanec lahko za neizkoriščen del olajšave iz prvega odstavka tega člena zmanjšuje davčno osnovo v naslednjih petih davčnih letih po letu vlaganja, vendar zmanjšanje ne sme presegati davčne osnove.

(6) Če zavezanec, novi zasebnik oziroma nova pravna oseba oziroma prevzemna pravna oseba proda oziroma odtuji opremo oziroma neopredmeteno dolgoročno sredstvo, za katero je izkoristil davčno olajšavo po tem členu prej kot v treh letih po letu vlaganja po tem členu, oziroma pred dokončnim amortiziranjem v skladu z zakonom, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb, če je to krajše od treh let, mora za znesek izkoriščene davčne olajšave povečati davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti oziroma od dohodkov pravnih oseb, in sicer v letu prodaje oziroma odtujitve opreme oziroma neopredmetenega dolgoročnega sredstva.

(7) Za odtujitev po šestem odstavku tega člena se šteje tudi izguba pravice do uporabe opreme oziroma neopredmetenega dolgoročnega sredstva v primeru finančnega najema, prenos opreme oziroma neopredmetenega dolgoročnega sredstva iz podjetja v gospodinjstvo ter tudi odtujitev opreme oziroma neopredmetenega dolgoročnega sredstva, kot je določena s prvim odstavkom 51. člena tega zakona.

(8) Neizkoriščen del davčne olajšave po tem členu se ob prenehanju opravljanja dejavnosti, če so izpolnjeni pogoji iz četrtega in devetega odstavka 51. člena tega zakona, lahko prenese na novega zasebnika oziroma novo pravno osebo oziroma prevzemno pravno osebo. Šteje se, da je olajšavo prevzel novi zasebnik oziroma nova pravna oseba oziroma prevzemna pravna oseba, pod pogoji kot bi veljali, če do prenehanja ne bi prišlo.

(9) Zavezanec ne more uveljavljati olajšave za investicije po tem členu v delu, ki so financirane iz sredstev proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti, proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna EU, če imajo ta sredstva naravo nepovratnih sredstev.

71. člen (davčna osnova)

(1) Davčna osnova od potencialnih tržnih dohodkov iz 70. člena tega zakona je za pridelavo na zemljiščih katastrski dohodek, kot je ugotovljen po predpisih o ugotavljanju katastrskega dohodka na dan 30. junija leta, za katero se dohodek ugotavlja. Davčna osnova od potencialnih tržnih dohodkov kmetijskih in gozdnih zemljišč izven Slovenije je katastrski dohodek za kmetijsko zemljišče brez podrobnejše vrste dejanske rabe bonitete med 51 in 60 ter za gozdno zemljišče seštevek katastrskega dohodka rastiščnega koeficienta od 8 do 9 in katastrskega dohodka bonitete med 51 in 60.

(2) Davčna osnova od potencialnih tržnih dohodkov iz 70. člena tega zakona je za pridelavo v panjih 70% pavšalne ocene dohodka na panj, kot je ugotovljena po predpisih o ugotavljanju katastrskega dohodka.

(3) Davčna osnova od drugih dohodkov iz 70. člena tega zakona je vsak posamezni dohodek.

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15, 68/16, 69/17, 79/18, 66/19, 172/21 in 105/22 – ZZNŠPP)

55.a člen (olajšava za investiranje)

(1) Zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 40% investiranega zneska v opremo in v neopredmetena sredstva, vendar največ v višini davčne osnove.

(2) Za opremo iz prejšnjega odstavka tega člena se ne štejejo:

pohištvo in pisarniška oprema, razen računalniške opreme, in motorna vozila, razen osebnih avtomobilov na hibridni ali električni pogon, avtobusov na hibridni ali električni pogon in avtobusov ter tovornih motornih vozil z motorjem, ki ustreza najmanj emisijskim zahtevam EURO VI.

(3) Za neopredmetena sredstva iz prvega odstavka tega člena se ne štejejo dobro ime in stvarne pravice na nepremičninah ter druge podobne pravice.

(4) V primeru finančnega najema lahko znižanje davčne osnove v skladu s tem členom uveljavlja zavezanec, ki opremo pridobi na podlagi finančnega najema.

(5) Zavezanec lahko za neizkoriščen del olajšave iz prvega odstavka tega člena zmanjšuje davčno osnovo v naslednjih petih davčnih obdobjih po obdobju vlaganja, vendar največ v višini davčne osnove.

(6) Če zavezanec proda oziroma odtuji opremo oziroma neopredmeteno sredstvo, za katero je izkoristil davčno olajšavo po tem členu, prej kot v treh letih po letu vlaganja oziroma pred dokončnim amortiziranjem v skladu s tem zakonom, če je to krajše od treh let, mora za znesek izkoriščene davčne olajšave povečati davčno osnovo, in sicer v letu prodaje oziroma odtujitve opreme oziroma neopredmetenega sredstva.

(7) Za odtujitev po šestem odstavku tega člena se šteje tudi prenehanje zavezanca, pri prenehanju s stečajem oziroma likvidacijo pa začetek stečajnega oziroma likvidacijskega postopka. Za odtujitev sredstva se ne štejejo prenos premoženja, zamenjava kapitalskih deležev ter združitve in delitve v skladu z 38. do 54. členom tega zakona. Upoštevajo pa se olajšave in pogoji, ki bi veljali, če ne bi prišlo do prenosa premoženja, zamenjave kapitalskih deležev in združitve in delitve.

(8) V primeru finančnega najema se določba šestega odstavka tega člena uporablja tudi, če najemojemalec izgubi pravico uporabe opreme.

(9) Zavezanec ne more uveljavljati olajšave za investicije po tem členu v delu, ki so financirane iz sredstev proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti, proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna EU, če imajo ta sredstva naravo nepovratnih sredstev.

Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 (Uradni list RS, št. 150/22, 65/23 in 76/23 – ZJF-I)

21. člen (namenski prihodki proračuna)

(1) Namenski prihodki proračuna za leti 2023 in 2024 so poleg prihodkov, določenih v prvem stavku prvega odstavka 43. člena in prvem odstavku 80. člena ZJF, tudi:

1. prihodki od obremenitve s stavbno ali služnostno pravico stvarnega premoženja države, ki se uporabijo za nakup, graditev, obnovo, investicijsko in tekoče vzdrževanje nepremičnin v lasti države;
2. prihodki požarne takse po 59. členu Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22), ki se po merilih, ki jih določi vlada, uporabijo za namene iz navedenega zakona;
3. prihodki vplačanih tiskovin, ki jih stranke v upravnem postopku vplačajo pri upravnih enotah ter ministrstvih, pristojnih za notranje oziroma zunanje zadeve, in ki jih upravne enote in ministrstvo, pristojno za notranje oziroma zunanje zadeve, uporabijo za plačilo obveznosti dobaviteljem zaračunljivih tiskovin;
4. prihodki, ki jih lastniki oziroma uporabniki kmetijskih zemljišč po 50. členu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 27/16 in 79/17) in prihodki po 88. členu Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17 in 44/22; v nadaljnjem besedilu: ZKZ) vplačujejo v proračun in ki se do višine pravic porabe, predvidene v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, v sprejetem proračunu uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
5. prihodki po 3.h členu ZKZ, ki se do višine pravic porabe, predvidene v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, v sprejetem proračunu uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

6. prihodki po Zakonu o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami (Uradni list RS, št. 41/09 in 69/15 – ZOPPGSR), ki se do višine pravic porabe, predvidenih v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, v sprejetem proračunu uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
7. prihodki letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu in prihodki koncesijske dajatve Luke Koper, d. d., ki pripadajo proračunu na podlagi 2. člena Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v prometno infrastrukturo (Uradni list RS, št. 28/10, 85/11, 40/12 – ZUJF in 140/22) in ki se uporabijo za izvedbo investicij ter vzdrževanj v javni prometni infrastrukturi;
8. prihodki od dajatve za objavljeno vozilo, ki se na podlagi 3. člena Zakona o dajatvah za motorna vozila (Uradni list RS, št. 54/17 in 112/21 – ZIUPTG) uporabijo za izvedbo investicij in vzdrževanje javne prometne infrastrukture;
9. prihodki po prvem odstavku 142. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22 in 132/22 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu, in namene, določene v 28. členu Zakona o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18; v nadaljnjem besedilu: ZNOrg);
10. prihodki obveznega prispevka za promocijo iz 9. člena Zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (Uradni list RS, št. 26/11 in 57/12), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
11. prihodki iz dajatev od prejemkov, izplačanih zaradi opravljenega začasnega in občasnega dela upokojeincev, ki v skladu z drugim odstavkom 27.f člena Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT, 55/17, 75/19, 11/20 – odl. US, 189/20 – ZFRO, 54/21, 172/21 – ZODPol-G, 54/22 in 59/22 – odl. US) pomenijo prihodek podračuna iz 4. točke 45. člena tega zakona;
12. prihodki po tretjem odstavku 33. člena Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16 in 36/21 – ZZIRDKG; v nadaljnjem besedilu: ZGGLRS), ki se uporabijo za namene, določene v četrtem odstavku 33. člena navedenega zakona;
13. prihodki iz 2. točke prvega odstavka 162. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, 176/21 – uradno prečiščeno besedilo in 96/22 – odl. US), ki se uporabijo za pomoč žrtvam ali za odškodnino za povračilo škode žrtvam kaznivih dejanj po Zakonu o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (Uradni list RS, št. 101/05, 114/06 – ZUE in 86/10);
14. prihodki iz drugega odstavka 77. člena Zakona o voznikih (Uradni list RS, št. 92/22 – uradno prečiščeno besedilo), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
15. pristojbine iz tretjega odstavka 60. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPdve, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US in 141/22 – ZNUNBZ; v nadaljnjem besedilu: ZZDej), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
16. prihodki iz pribitka k cestnini po prvem odstavku 35. člena Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper (Uradni list RS, št. 51/18; v nadaljnjem besedilu: ZIUgDT), ki se uporabijo za namene, določene v tretjem oziroma četrtem odstavku 36. člena navedenega zakona;
17. prihodki takse iz 39. člena ZIUgDT, ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
18. prihodki po prvem odstavku 52. člena Zakona o prevozih v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 6/16 – uradno prečiščeno besedilo, 67/19, 94/21, 54/22 – ZUJPP in 105/22 – ZZNŠPP), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
19. sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost za financiranje ukrepov, ki so vključeni v NOO ter so vir sklada za okrevanje in odpornost;
20. (črtana)

21. prihodki, ki jih mora Javni sklad Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško, v skladu s tretjim odstavkom 8. člena Zakona o Javnem skladu Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško (Uradni list RS, št. 130/22) vplačati v proračun države, ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu.

(2) Ne glede na prvi odstavek 44. člena ZJF se namenska sredstva, ki jih neposredni uporabnik doseže z lastno dejavnostjo in ki niso bila porabljena v preteklem letu, prenesejo v proračun za tekoče leto v obsegu, kot je določen v tretjem in četrtem odstavku tega člena.

(3) Če so namenski prihodki vplačani v proračun v manjšem obsegu, kot so načrtovani v sprejetem proračunu države oziroma občine, neposredni uporabnik oziroma občina prevzema in plačuje obveznosti samo v višini dejansko vplačanih oziroma razpoložljivih prejemkov.

(4) Če so namenski prihodki vplačani v proračun v večjem obsegu, kot so načrtovani v sprejetem proračunu države oziroma občine, neposredni uporabnik oziroma občina prevzema in plačuje obveznosti samo v višini načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu države oziroma občine. Kot skupna višina načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu države se šteje vsota načrtovanih namenskih prejemkov za namen iz prejšnjega stavka, ki je načrtovana pri predlagatelju finančnih načrtov v okviru finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek lahko neposredni uporabniki prevzemajo in plačujejo obveznosti prek načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu, vendar ne v večjem obsegu od vplačanih prihodkov v proračun, na podlagi soglasja vlade, če zaradi tega ne grozi, da bi bil prekoračen obseg izdatkov, ki je v okviru za pripravo proračunov sektorja država določen za državni proračun.

Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10 in 76/23)

49. člen (proračunska rezerva občine)

(1) V proračunu občine se zagotavljajo sredstva za proračunsko rezervo, ki deluje kot proračunski sklad.

(2) Sredstva proračunske rezerve se uporabljajo za financiranje izdatkov za odpravo posledic naravnih nesreč, kot so potres, poplava, zemeljski plaz, snežni plaz, visok sneg, močan veter, toča, žled, pozeba, suša, množični pojav nalezljive človeške, živalske ali rastlinske bolezni, druge nesreče, ki jih povzročijo naravne sile in ekološke nesreče.

(3) V sredstva proračunske rezerve se izloča del skupno doseženih letnih prejemkov proračuna v višini, ki je določena s proračunom, vendar največ do višine 1,5% prejemkov proračuna. Del sredstev se izloča v rezerve začasno vsak mesec, dokončno pa po zaključnem računu proračuna za preteklo leto.

(4) O uporabi sredstev proračunske rezerve v posameznem primeru do višine, ki jo določa odlok, s katerim se sprejme občinski proračun, odloča župan na predlog za finance pristojnega organa občinske uprave in o uporabi sredstev obvešča občinski svet s pisnimi poročili. V drugih primerih uporabe sredstev proračunske rezerve, ki presega višino, določeno z odlokom o proračunu, odloča občinski svet občine s posebnim odlokom.

85. člen (posebnosti zadolževanja občin)

(1) Občina se lahko zadolžuje na podlagi predhodnega soglasja ministra, pristojnega za finance, pod pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja financiranje občin. Posli zadolžitve, za katere ministrstvo, pristojno za finance, ni izdalo soglasja, so nični.

(2) Če se zaradi neenakomernega pritekanja prejemkov izvrševanje proračuna ne more uravnovesiti, se lahko občina likvidnostno zadolži, vendar največ do višine 5% zadnjega sprejetega proračuna. Če posebni zakon ne določa drugače, so prihodki od upravljanja s prostimi

denarnimi sredstvi prihodek proračuna in stroški v zvezi z zagotavljanjem likvidnosti sredstev proračuna izdatek proračuna.

(3) Občina mora o zadolževanju in odplačilih glavnih dolgov poročati ministrstvu, pristojnemu za finance, na način in v rokih, ki jih predpiše minister, pristojen za finance.

(4) V obdobju začasnega financiranja se lahko občina zadolži do višine, ki je potrebna za odplačilo glavnih občinskega dolga v tekočem proračunskem letu.

Zakon o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19, 102/20, 48/23 in 78/23 – ZZVZZ-T)

266. člen (dolžnost varovanja zaupnih podatkov)

(1) Člani organov zavarovalnice, delničarji zavarovalnice, delavci zavarovalnice oziroma druge osebe, ki so jim v zvezi z njihovim delom v zavarovalnici oziroma pri opravljanju storitev za zavarovalnico na kakršenkoli zakonit način dostopni zaupni podatki iz prejšnjega člena, teh podatkov ne smejo uporabiti v nasprotju z namenom, za katerega so bili zbrani, ali jih razkriti tretji osebi oziroma ji kako drugače omogočiti, da pride do njih.

(2) Prepoved razkritja zaupnih podatkov ne velja:

1. če zavarovalec izrecno pisno pristane, da se sporočijo posamezni zaupni podatki;
2. če te podatke potrebuje Agencija za zavarovalni nadzor oziroma drug nadzorni organ za potrebe nadzora, ki ga vodi v okviru svojih pristojnosti;
3. v primerih posredovanja podatkov nadrejenim družbam v zvezi z nadzorom na konsolidirani podlagi v skladu z 8. Poglavjem tega zakona ali v skladu z zakonom, ki ureja finančne konglomerate;
4. za pridobivanje, vodenje in uporabo zbirk osebnih podatkov, kot je določeno v 268. do 270. členu tega zakona;
5. v primerih, določenih v zakonu, ki ureja obvezna zavarovanja v prometu;
6. če te podatke pisno zahteva komisija za preprečevanje korupcije ali če jih zaradi izvedbe predkazenskega ali kazenskega postopka pisno zahteva sodišče, državno tožilstvo ali policija, razen v primerih, ko za posredovanje zaupnih podatkov zakon izrecno določa odredbo preiskovalnega sodnika;
7. v primerih, določenih z zakonom, ki ureja preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma;
8. če so ti podatki potrebni za odločitev o pravnih razmerjih med zavarovalnico in zavarovalcem oziroma zavarovancem oziroma drugim upravičencem iz zavarovanja v sodnem sporu;
9. če so ti podatki potrebni v zapuščinskem postopku in predložitev teh podatkov zahteva oziroma naloži pristojno sodišče;
10. če so ti podatki potrebni zaradi izvršbe na premoženje zavarovalca oziroma zavarovanca oziroma drugega upravičenca iz zavarovanja in predložitev teh podatkov pisno zahteva oziroma naloži pristojno sodišče oziroma je za posredovanje podana podlaga v zakonu, ki ureja izvršbo in zavarovanje;
11. če te podatke potrebuje davčni organ v postopku, ki ga vodi v okviru svojih pristojnosti;
12. v primerih, določenih v zakonu, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje;
13. v primerih, če te podatke potrebuje ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, oziroma drug organ, ki izvaja odpravo posledic škode v gospodarstvu po naravnih nesrečah, skladno z zakonom, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč;
14. če je to potrebno za izvedbo pogajanj za sklenitev pogodbe ali za izpolnjevanje pogodbe, ki jo zavarovalnica sklene v okviru običajne dejavnosti, in če prejemnik zagotovi ustrezno varovanje zaupnosti podatkov;
15. v drugih primerih, ki jih določa zakon.

(3) Dolžnost varovanja zaupnih podatkov ne velja, če zavarovalnica ali oseba iz prvega odstavka tega člena te podatke posreduje tožilstvu ali policiji z namenom, da naznani kaznivo dejanje.

Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US, 100/22 – ZNUZSZS, 28/23 in 88/23 – ZOPNN-F)

21. člen (mejne vrednosti za uporabo zakona)

(1) Ta zakon se uporablja za javna naročila, katerih ocenjena vrednost brez davka na dodano vrednost (v nadaljnjem besedilu: DDV) je enaka ali višja od naslednjih mejnih vrednosti:

a) na splošnem področju:

40.000 eurov za javno naročilo blaga ali storitev ali projektni natečaj;

80.000 eurov za javno naročilo gradenj;

750.000 eurov za javno naročilo storitev, ki jih določata Priloga XIV Direktive 2014/24/EU in Priloga XVII Direktive 2014/25/EU (v nadaljnjem besedilu: socialne in druge posebne storitve), razen storitev, ki so zajete s kodo CPV 79713000-5, 79100000-5, 79110000-8, 79111000-5, 79112000-2, 79112100-3 in 79140000-7.

b) na infrastrukturnem področju:

50.000 eurov za javno naročilo blaga ali storitev ali projektni natečaj;

100.000 eurov za javno naročilo gradenj;

1.000.000 eurov za javno naročilo socialnih in drugih posebnih storitev, razen storitev, ki so zajete s kodo CPV 79713000-5, 79100000-5, 79110000-8, 79111000-5, 79112000-2, 79112100-3 in 79140000-7.

(2) Za javna naročila, katerih ocenjena vrednost je nižja od mejnih vrednosti iz prejšnjega odstavka in javna naročila, ki se oddajo kot posamezni izločeni sklopi v skladu s petim odstavkom 73. člena tega zakona, ter javna naročila iz 15., 16., 17. in 18. točke prvega odstavka 27. člena tega zakona, je naročnik dolžan upoštevati načelo gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti ter načelo transparentnosti v skladu s tem odstavkom. Naročnik mora za ta naročila voditi tudi evidenco o njihovi oddaji, ki zajema navedbo predmeta, vrste predmeta in vrednosti javnega naročila brez DDV, ter o njih sporočiti podatke v skladu s 106. členom tega zakona. Naročnik vsako leto do zadnjega dne februarja na portalu javnih naročil objavi seznam javnih naročil, ki so bila oddana preteklo leto in katerih vrednost brez DDV je nižja od mejnih vrednosti iz prejšnjega odstavka ter enaka ali višja od 10.000 eurov brez DDV, z opisom predmeta, vrsto predmeta in vrednostjo oddanega naročila brez DDV ter nazivom gospodarskega subjekta, ki mu je bilo naročilo oddano. Za naročila iz prejšnjega stavka naročnik zagotovi, da so vsi ponudniki, ki so oddali ponudbo, v 30 dneh od oddaje naročila pisno obveščeni o izboru.

92. člen (obdobje mirovanja)

(1) Naročnik do pravnomočnosti odločitve o oddaji javnega naročila, ko zoper njo ni mogoče zahtevati pravnega varstva v predrevizijskem ali revizijskem postopku v skladu z zakonom, ki ureja pravno varstvo v postopkih javnega naročanja, ne sme skleniti pogodbe o izvedbi javnega naročila, razen če:

izvaja postopek s pogajanjem brez predhodne objave na podlagi č) točke prvega odstavka 46. člena tega zakona ali

je v postopku javnega naročanja prejel le eno ponudbo.

(2) Če je naročnik v omejenem postopku, partnerstvu za inovacije, konkurenčnem dialogu, konkurenčnem postopku s pogajanjem, postopku s pogajanjem z objavo in postopku s pogajanjem brez predhodne objave prejel več kot eno prijavo, lahko uporabi izjemo iz druge alineje prejšnjega odstavka samo pod pogojem, če je pred sprejetjem odločitve o oddaji javnega naročila kandidate obvestil o razlogih za zavrnitev prijave in se je iztekel rok za uveljavljanje pravnega varstva zoper to odločitev v predrevizijskem ali revizijskem postopku.

(3) Če naročnik v skladu s prvim odstavkom tega člena ne upošteva obdobja mirovanja, mora to in razlog za uporabo izjeme pisno dokumentirati.

(4) Obdobja mirovanja ni treba upoštevati, če naročnik oddaja posamezno javno naročilo na podlagi okvirnega sporazuma ali v dinamičnem nabavnem sistemu.

96. člen (odstop od pogodbe o izvedbi javnega naročila)

Med veljavnostjo pogodbe o izvedbi javnega naročila ali okvirnega sporazuma lahko naročnik ne glede na določbe zakona, ki ureja obligacijska razmerja, odstopi od pogodbe v naslednjih okoliščinah:

javno naročilo je bilo bistveno spremenjeno, kar terja nov postopek javnega naročanja;

v času oddaje javnega naročila je bil izvajalec v enem od položajev, zaradi katerega bi ga naročnik moral izključiti iz postopka javnega naročanja, pa s tem dejstvom naročnik ni bil seznanjen v postopku javnega naročanja;

zaradi hudih kršitev obveznosti iz PEU, PDEU in tega zakona, ki jih je po postopku v skladu z 258. členom PDEU ugotovilo Sodišče Evropske unije, javno naročilo ne bi smelo biti oddano izvajalcu.

100. člen (uporaba zakona pri natečaju)

(1) Določbe tega poglavja zakona se uporabljajo za:

projektne natečaje, ki se organizirajo kot del postopka za oddajo javnega naročila storitev ali del postopka javnega naročila gradnje, kadar gre za projektiranje in izvedbo gradnje;

projektne natečaje z nagradami ali plačili udeležencem.

(2) V primerih iz a) točke prejšnjega odstavka se mejna vrednost iz 21. člena tega zakona nanaša na ocenjeno vrednost javnega naročila storitev brez DDV, vključno z vsemi morebitnimi nagradami ali plačili udeležencem. V primerih iz b) točke prejšnjega odstavka se mejna vrednost iz 21. člena tega zakona nanaša na skupni znesek nagrad in plačil, vključno z ocenjeno vrednostjo pogodbe o izvedbi javnega naročila storitev brez DDV, ki se lahko pozneje odda v skladu s četrtem odstavkom 46. člena tega zakona, če je naročnik v obvestilu o natečaju napovedal namero o oddaji takšnega naročila.

(3) Naročnik iz a), b) in c) točke prvega odstavka 9. člena tega zakona mora izvesti projektni natečaj v skladu z določbami tega poglavja:

a) za javno naročilo storitve projektiranja novih objektov v javni rabi, kot jih določajo predpisi, ki urejajo graditev objektov v naslednjih primerih:

- za projektiranje objektov za šport, rekreacijo in druge objekte za prosti čas skladno z enotno klasifikacijo vrst objektov iz skupine 241, kot jih določa uredba, ki ureja klasifikacijo vrst objektov in objektov državnega pomena, če ocenjena investicijska vrednost presega 500.000 eurov;

- za projektiranje drugih objektov, če ocenjena investicijska vrednost presega 2.500.000 eurov;

b) za javno naročilo storitve priprave strokovnih podlag za potrebe prostorskega načrtovanja, kot jih določajo predpisi s področja prostorskega načrtovanja v naslednjih primerih:

- če načrtovane prostorske ureditve posegajo na območja, kjer se spreminja namenska raba območja, kadar površina načrtovane prostorske ureditve presega površino pet hektarjev;

- če obvezno izvedbo projektne natečaja določa prostorski akt.

Zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/11, 60/11 – ZTP-D, 63/13, 90/14 – ZDU-1I, 60/17 in 72/19)

20. člen (predlog naročnika za sklenitev pogodbe ali ustavitev postopka javnega naročanja, zavrnitev vseh ponudb ali začetek novega postopka javnega naročanja)

(1) Naročnik lahko ob prejemu zahtevka za revizijo ali kadar koli med predrevizijskim ali revizijskim postopkom na Državno revizijsko komisijo naslovi predlog za izdajo sklepa, s katerim se kljub vloženemu zahtevku za revizijo dovoli:

sklenitev pogodbe ali

ustavitev postopka javnega naročanja ali

zavrnitev vseh ponudb ali

začetek novega postopka javnega naročanja za isti predmet naročanja.

(2) Naročnik posreduje predlog iz prejšnjega odstavka hkrati tudi vlagatelju, ki lahko posreduje v treh delovnih dneh od prejema tega predloga Državni revizijski komisiji o njem svoje mnenje.

(3) Državna revizijska komisija mora o predlogu iz prvega odstavka tega člena odločiti v petih delovnih dneh od poteka roka, v katerem lahko vlagatelj poda svoje mnenje o predlogu iz prvega odstavka tega člena.

(4) Ne glede na določbe 17. člena tega zakona Državna revizijska komisija predlogu naročnika iz prvega odstavka tega člena ugodí, če po preučitvi vseh pomembnih okoliščin primera in upošteva je razmerje med škodljivimi posledicami ugoditve predlogu in koristmi za javni interes ter koristmi za osebe, ki bi lahko bile oškodovane, ugotovi, da obstajajo prevladujoči razlogi, povezani z javnim interesom, vključno z obrambnim in varnostnim interesom, ki zahtevajo, da se predlogu ugodí. Zgolj ekonomski interesi ne morejo predstavljati prevladujočih razlogov, povezanih z javnim interesom. Prevladujoči interesi, povezani z obrambo in varnostjo, so tisti, ki so povezani z izvedbo obrambnega ali varnostnega programa, katerega del je javno naročilo. Državna revizijska komisija predlog iz četrte alineje prvega odstavka tega člena zavrne, če izvedba naročila ni nujna.

(5) Informacijo, da je Državna revizijska komisija ugodila predlogu iz prvega odstavka tega člena mora naročnik prek portala eRevizija nemudoma objaviti v dosjeju javnega naročila na portalu javnih naročil.

37.a člen (prednostno odločanje v revizijskem postopku)

O zahtevkih za revizijo, s katerimi se očitajo kršitve v postopku oddaje javnega naročila, ki se sofinancira iz evropskih sredstev in v postopku oddaje javnega naročila, katerega ocenjenega vrednost znaša 10 milijonov eurov ali več, ne glede na vir financiranja, odloča Državna revizijska komisija prednostno.

Zakon o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 ZZSDT, 55/17, 75/19, 11/20 – odl. US, 189/20 – ZFRO, 54/21, 172/21 – ZODPol-G, 54/22 in 59/22 – odl. US)

27.c člen (omejitev začasnega ali občasnega dela)

(1) Začasno ali občasno delo lahko upravičenec opravlja v obsegu največ 60 ur v koledarskem mesecu. Neizkoriščenih ur ni mogoče prenašati v naslednji koledarski mesec.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko upravičenec opravlja začasno ali občasno delo tudi največ 90 ur v koledarskem mesecu, vendar največ trikrat v koledarskem letu, pri čemer seštevek ur opravljenega začasnega in občasnega dela v koledarskem letu ne sme preseči 720 ur.

(3) Bruto urna postavka upravičenca za opravljeno uro začasnega ali občasnega dela ne sme biti nižja od zneska minimalne plače, preračunanega na uro dela povprečne mesečne delovne obveznosti za polni delovni čas, tako, da se upošteva, da povprečna mesečna delovna obveznost za polni delovni čas znaša 174 ur. Bruto dohodek za opravljeno začasno in občasno delo v seštevku v koledarskem letu ne sme presegati 9.237,96 eurov. Višina bruto urne postavke in višina bruto dohodka za opravljeno začasno ali občasno delo se usklajujeta z rastjo minimalne plače v Republiki Sloveniji, kot jo določa zakon, ki ureja minimalno plačo, ter ju enkrat letno določi minister, pristojen za delo, in objavi v Uradnem listu Republike Slovenije najpozneje do konca februarja v koledarskem letu. Višina bruto urne postavke velja od marca tekočega koledarskega leta do vključno februarja naslednjega koledarskega leta.

(4) Upravičenec lahko začasno ali občasno delo opravlja pri več delodajalcih hkrati, vendar v seštevku ne sme preseči predpisane omejitve glede števila ur in višine dohodka iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena.

(5) Omejitve za opravljanje začasnega ali občasnega dela pri delodajalcu v posameznem koledarskem mesecu so:

pri delodajalcu, ki nima zaposlenega nobenega delavca oziroma delavke (v nadaljnjem besedilu: delavec), se lahko opravi največ 60 ur začasnega ali občasnega dela,

pri delodajalcu, ki zaposluje od enega do vključno deset delavcev, se lahko opravi največ 100 ur začasnega ali občasnega dela,

pri delodajalcu, ki zaposluje več kot deset do vključno 30 delavcev, se lahko opravi največ 150 ur začasnega ali občasnega dela,
pri delodajalcu, ki zaposluje več kot 30 do vključno 50 delavcev, se lahko opravi največ 400 ur začasnega ali občasnega dela,
pri delodajalcu, ki zaposluje več kot 50 delavcev do vključno 100 delavcev, se lahko opravi največ 750 ur začasnega ali občasnega dela,
pri delodajalcu, ki zaposluje več kot 100 do vključno 500 delavcev, se lahko opravi največ 1.500 ur začasnega ali občasnega dela,
pri delodajalcu, ki zaposluje več kot 500 do vključno 1.000 delavcev, se lahko opravi največ 2.250 ur začasnega ali občasnega dela,
pri delodajalcu, ki zaposluje več kot 1.000 do vključno 2.000 delavcev, se lahko opravi največ 3.000 ur začasnega ali občasnega dela,
pri delodajalcu, ki zaposluje več kot 2.000 delavcev, se lahko opravi največ 3.750 ur začasnega ali občasnega dela.

(6) Število ur začasnega ali občasnega dela v posameznem koledarskem mesecu, opravljenega pri nevladni organizaciji, delujoči v javnem interesu, lahko preseže omejitve iz prejšnjega odstavka, vendar ne več kot dvakratnika ur opravljenega začasnega ali občasnega dela glede na število zaposlenih delavcev.

(7) V število zaposlenih delavcev iz četrtega in šestega odstavka tega člena se štejejo vse pogodbe o zaposlitvi, sklenjene za polni delovni čas v času podpisa pogodbe o opravljanju začasnega ali občasnega dela s strani delodajalca, ne glede na to, ali so pogodbe sklenjene za določen ali nedoločen čas.

33. člen (kreiranje delovnih mest)

(1) Kreiranje delovnih mest je namenjeno spodbujanju delovne in socialne vključenosti ter izboljšanju usposobljenosti in delovnih veščin ranljivih skupin brezposelnih oseb. Izvaja se kot subvencioniranje začasnih zaposlitev in je lahko povezano z usposabljanjem. Izvaja se zlasti pri neprofitnih delodajalcih ali v javnem sektorju.

(2) V kreiranje delovnih mest se vključujejo ranljive skupine brezposelnih oseb.

50. člen (namen in čas vključitve v javna dela)

(1) Javna dela so namenjena aktiviranju brezposelnih oseb, ki so več kot eno leto neprekinjeno prijavljene v evidenci brezposelnih oseb (v nadaljnjem besedilu: dolgotrajno brezposelna oseba), njihovi socialni vključenosti, ohranitvi ali razvoju delovnih sposobnosti ter spodbujanju razvoja novih delovnih mest.

(2) Dolgotrajno brezposelna oseba je lahko vključena v javna dela največ eno leto, zaradi stanja na trgu dela pa se lahko ponovno vključi, vendar pri istem izvajalcu javnih del najdlje še za eno leto. Ciljne skupine dolgotrajno brezposelnih oseb, ki se lahko ponovno vključijo v javna dela, in obdobje ponovne vključitve se določijo v katalogu APZ.

(3) Za ponovno vključitev se šteje vključitev, ki se opravi pred iztekom šestih mesecev od izteka zadnje vključitve v javna dela.

(4) Ne glede na določbo 53. člena tega zakona lahko občina z namenom aktiviranja njenih brezposelnih občanov sprejme program javnih del, če v celoti zagotovi sredstva za njegovo izvajanje in pred sprejemom programa javnih del pridobi soglasje zavoda. Zavod soglasje poda, če je predlagani program javnih del skladen z objavljenim javnim povabilom za izbiro izvajalcev javnih del.

52. člen (višina plačila za delo in povračilo stroškov v zvezi z delom)

(1) Po pogodbi o zaposlitvi, sklenjeni za opravljanje javnih del, je udeleženec upravičen do plače, izražene v deležu od minimalne plače po ravneh strokovne izobrazbe oziroma usposobljenosti za delo, ki ga opravlja v programu javnih del, in sicer:

za I. raven izobrazbe oziroma usposobljenosti 80 odstotkov minimalne plače;

za II. raven izobrazbe oziroma usposobljenosti 85 odstotkov minimalne plače;

za III. raven strokovne izobrazbe oziroma usposobljenosti 90 odstotkov minimalne plače;
za IV. raven strokovne izobrazbe oziroma usposobljenosti 95 odstotkov minimalne plače;
za V. raven strokovne in splošne izobrazbe oziroma usposobljenosti 100 odstotkov minimalne plače;
za VI. raven strokovne izobrazbe oziroma usposobljenosti 110 odstotkov minimalne plače;
za VII. raven strokovne izobrazbe oziroma usposobljenosti 120 odstotkov minimalne plače.
(2) Udeleženec javnih del je upravičen tudi do povračila stroškov za prehrano med delom ter za prevoz na delo in z dela.

53. člen (delež sofinanciranja)

(1) Zavod zagotavlja del sredstev za plače udeležencev javnih del predvsem v skladu z naslednjimi merili:
povprečno stopnjo brezposelnosti v občinah oziroma regijah,
strukturo brezposelnih.
(2) Poleg dela sredstev za plače zavod zagotavlja tudi odpravnine ob upokojitvi, sredstva za prehrano med delom ter za prevoz na delo in z dela.
(3) Zavod lahko zagotavlja sredstva za izvajanje programov usposabljanja in izobraževanja iz tretjega odstavka 51. člena tega zakona.
(4) Naročnik oziroma izvajalec javnih del zagotavlja sredstva za pokrivanje razlike plač udeležencev, regresa za letni dopust ter materialnih stroškov, vključno s stroški prostorov in potrebne opreme za izvajanje programa javnih del. Za udeležence, katerih plača ne dosega minimalne plače, v skladu z zakoni, ki urejajo socialna zavarovanja, zagotavlja tudi plačilo prispevkov za socialno varnost od osnove v višini minimalne plače.
(5) Izbor in sofinanciranje programov javnih del ter programov usposabljanja in izobraževanja iz tretjega odstavka tega člena se podrobneje uredita v podzakonskem aktu.

Zakon o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05-ZPB, 25/08, 98/09-ZIUZGK, 36/10, 61/10-ZUPJS, 94/10-ZIU in 40/12-ZUJF, 14/15-ZUUJFO, 55/17 in 18/21)

30. člen (plačilo staršev)

Osnova za plačilo staršev je cena programa, v katerega je otrok vključen. Cena programa obsega stroške vzgoje, varstva in prehrane otroka v vrtcu in ne vsebuje sredstev za investicije in investicijsko vzdrževanje.

Osnova za plačilo staršev otrok s posebnimi potrebami je cena programa za druge enako stare otroke.

Osnova za plačilo staršev otrok, ki so vključeni v oddelke vrtcev na območjih s posebnimi razvojnimi problemi, je cena enakega programa, ki velja v vrtcu na območju občine oziroma povprečna cena enakih programov, ki veljajo v vrtcih na območju občine. V primeru, da so na območju lokalne skupnosti vsi oddelki vrtca oblikovani na podlagi posebnega normativa iz šestega odstavka 14. člena zakona, je osnova za plačilo staršev povprečna cena enakega programa v Republiki Sloveniji.

32. člen (določanje plačila staršev)

Plačilo staršev določi občina na podlagi lestvice, ki starše razvršča v razrede, upošteva dohodek na družinskega člana v primerjavi s povprečno plačo na zaposlenega v Republiki Sloveniji in upošteva premoženje družine. (delno se preneha uporabljati)

Starši, ki prejemajo denarno socialno pomoč po predpisih o socialnem varstvu, so plačila oproščeni. To velja tudi za zasebne vrtce, ki jim pripadajo javna sredstva na podlagi 34. člena tega zakona. (delno se preneha uporabljati)

Občina lahko v izjemnih primerih pri določitvi plačila staršev upošteva na podlagi podatkov iz uradnih evidenc, ki jih vodi pristojni davčni organ ali center za socialno delo poleg dohodka in premoženja iz prvega odstavka tega člena tudi druga dejstva in okoliščine, ki odražajo dejanski socialni položaj družine. (delno se preneha uporabljati)

Plačilo staršev za vrtec se določi v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. Starši, ki imajo v vrtec hkrati vključena dva otroka, so plačila za mlajšega otroka oproščeni. Starši so oproščeni plačila za vrtec tudi za tretjega in vsakega nadaljnjega otroka iz iste družine, ne glede na to, ali je v vrtec vključen hkrati s svojim sorojencem. Plačilo staršev za vrtec v višini znižanega plačila vrtcem zagotavlja državni proračun.

Ne glede na določbo tega člena plačujejo starši, ki niso zavezanci za dohodnino v Republiki Sloveniji, polno ceno programa v katerega je otrok vključen.

Vrtci vodijo evidenco upravičencev do sofinanciranja plačil staršev iz četrtega odstavka tega zakona v skladu s 46.a členom tega zakona.

Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19, 189/20 – ZFRO, 54/22 – ZUPŠ-1 in 76/23 – ZŠolPre-1B)

17. člen

(1) V premoženje osebe se šteje:

nepremično premoženje;

osebna in druga vozila;

vodna plovila;

lastniški deleži gospodarskih družb ali zadrug;

vrednostni papirji;

denarna sredstva na transakcijskem ali drugem računu, kadar ne predstavljajo dohodka skladno s prvim odstavkom 12. člena tega zakona, ki se po tem zakonu upošteva pri ugotavljanju materialnega položaja, hranilne vloge in druga denarna sredstva po izjavi posameznika; drugo premoženje.

(2) Pri ugotavljanju velikosti primerne stanovanja iz 1. točke prejšnjega odstavka se upošteva število oseb, ki imajo na naslovu tega stanovanja stalno prebivališče in na tem naslovu tudi dejansko prebivajo. Primerna velikost stanovanja je 2-kratnik največje površine, določene s predpisom, ki ureja dodelitev neprofitnega stanovanja v najem, pri kateri ni plačila lastne udeležbe in varščine. Če je uporabna površina stanovanja večja od uporabne površine primerne stanovanja, se kot premoženje upošteva razlika med posplošeno tržno vrednostjo tega stanovanja, izračunana po metodologiji množičnega vrednotenja nepremičnin in vrednostjo primerne stanovanja. Vrednost primerne stanovanja se izračuna tako, da se velikost primerne stanovanja pomnoži z vrednostjo m² stanovanja glede na posplošeno tržno vrednost stanovanja. Vrednost m² stanovanja glede na posplošeno tržno vrednost tega stanovanja se izračuna tako, da se posplošena tržna vrednost stanovanja deli z m² uporabne površine tega stanovanja. Podatki o posplošeni tržni vrednosti stanovanja in podatki o m² uporabne površine stanovanja se pridobijo iz zbirke podatkov, ki vsebuje podatke o vrednosti nepremičnin.

(3) Podatki o lastnikih premoženja iz prvega odstavka tega člena, razen premoženja iz 6. in 7. točke, se pridobivajo iz javnih zbirk podatkov in dokazil, ki jih predloži oseba. Kot vrednost premoženja iz 2., 3. in 5. točke prejšnjega odstavka se upošteva primerljiva tržna vrednost istovrstnega premoženja. Vrednost tega premoženja se ugotavlja na način, kot ga podrobneje predpiše minister, pristojen za socialno varstvo.

(4) Kot vrednost lastniških deležev gospodarskih družb ali zadrug iz 4. točke prvega odstavka tega člena se upošteva njihova tržna vrednost. Vrednost tega premoženja se ugotavlja na način, kot ga podrobneje predpiše minister, pristojen za socialno varstvo.

(5) Pri vrednostnih papirjih iz 5. točke prvega odstavka tega člena, s katerimi se ne trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev in njihova tržna vrednost ni znana, se upošteva njihova knjigovodska vrednost.

24. člen

(1) Meja dohodkov za ugotavljanje višine plačila vrtca je povprečni mesečni dohodek na osebo, in sicer znižanje plačila vrtca glede na uvrstitev v dohodkovni razred znaša:

Dohodkovni razred	Povprečni mesečni dohodek na osebo (v eurih)	Plačilo staršev v odstotku od cene programa
1	do 185,43	0
2	od 185,44 do 309,05	10 %
3	od 309,06 do 370,86	20 %
4	od 370,87 do 432,67	30 %
5	od 432,68 do 545,98	35 %
6	od 545,99 do 659,30	43 %
7	od 659,31 do 844,73	53 %
8	od 844,74 do 1.019,86	66 %
9	od 1.019,87	77 %

(2) Staršem, ki ne uveljavljajo znižanega plačila, vrtec izstavi račun v višini najvišjega dohodkovnega razreda po lestvici iz prvega odstavka.

(3) Z odločbo, s katero center za socialno delo odloči o znižanem plačilu vrtca, odloči tudi o oprostitvi plačila vrtca za drugega in vsakega naslednjega otroka, če pa se drugi ali vsak naslednji otrok vključi v vrtec po izdaji odločbe, odloči o tem s posebno odločbo.

(4) Plačila vrtca so v celoti oproščeni tudi rejenci, ceno programa, v katerega je otrok vključen, pa krije občina, v kateri ima rejenc stalno prebivališče. Vlogo za oprostitev plačila vrtca za rejenca odda rejnik.

(5) Če oseba spremeni stalno prebivališče tako, da se spremeni občina stalnega prebivališča, in je zaradi tega za plačilo znižanega plačila vrtca pristojna druga občina, ministrstvo o tem obvesti obe občini. O spremembi iz prejšnjega stavka se ne izda posebne odločbe, temveč se šteje, da plačilo v višini razlike med ceno programa in plačilom staršev, vrtcu krije nova občina, ki je razvidna iz podatka o spremembi stalnega prebivališča osebe, kot izhaja iz uradne evidence.

(6) V primeru iz prejšnjega odstavka je v mesecu spremembe stalnega prebivališča zavezanec za znižano plačilo vrtca občina, v kateri je imela oseba prijavljeno stalno prebivališče pred spremembo.

25. člen

(1) Subvencija malice pripada tistim učencem, ki se redno izobražujejo, so prijavljeni na malico in pri katerih povprečni mesečni dohodek na osebo, ugotovljen v odločbi o otroškem dodatku ali državni štipendiji, ne presega 545,98 eurov. Subvencija pripada v višini cene malice.

(2) Subvencija malice pripada tistim dijakom, ki se redno izobražujejo, so prijavljeni na malico in pri katerih povprečni mesečni dohodek na osebo, ugotovljen v odločbi o otroškem dodatku ali državni štipendiji, znaša:

Dohodkovni razred	Povprečni mesečni dohodek na osebo (v eurih)	Subvencija v odstotku od cene malice
1	do 432,67	100 %
2	od 432,68 do 545,98	70 %
3	od 545,99 do 659,30	40 %

(3) Izvajalec na osnovi podatkov o povprečnem mesečnem dohodku na osebo, ugotovljenem v odločbi o otroškem dodatku ali državni štipendiji, upošteva višino subvencije iz prvega in drugega odstavka tega člena pri plačilu malice.

(4) Če nobena od povezanih oseb učenca ali dijaka ne razpolaga z veljavno odločbo o pravici do otroškega dodatka ali državne štipendije, se uvrstitev v dohodkovni razred, ugotovljen na način, kot velja za pravico do otroškega dodatka, ugotovi na podlagi vloge za priznanje pravice do subvencije malice.

(5) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena imajo učenci in dijaki, ki so nameščeni v rejniško družino na podlagi odločbe o namestitvi otroka v rejniško družino, učenci in dijaki, ki so prosilci za azil ter učenci in dijaki, ki so nameščeni v zavode za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami oziroma v domove za učence in obiskujejo šolo izven zavoda, pravico do brezplačne malice.

26. člen

(1) Subvencija kosila pripada učencem, ki se redno šolajo, so prijavljeni na kosilo in pri katerih povprečni mesečni dohodek na osebo, ugotovljen v odločbi o otroškem dodatku, ne presega 370,86 eurov.

(2) Izvajalec na osnovi podatkov o povprečnem mesečnem dohodku na osebo, ugotovljenem v odločbi o otroškem dodatku, upošteva višino subvencije iz prejšnjega odstavka pri plačilu kosila.

(3) Če nobena od povezanih oseb učenca ne razpolaga z veljavno odločbo o pravici do otroškega dodatka ali državne štipendije, se uvrstitev v dohodkovni razred, ugotovljen na način, kot velja za pravico do otroškega dodatka, ugotovi na podlagi vloge za priznanje pravice do subvencije kosila.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena imajo učenci, ki so nameščeni v rejniško družino na podlagi odločbe o namestitvi otroka v rejniško družino, pravico do brezplačnega kosila.

(5) Učencem pripada subvencija za kosilo v višini cene kosila.

28. člen

(1) Do subvencioniranja najemnine je upravičen najemnik v neprofitnem stanovanju, namenskem najemnem stanovanju, bivalni enoti, tržnem najemnem in hišniškem stanovanju. Meja dohodkov za ugotavljanje upravičenosti do subvencije najemnine je ugotovljeni dohodek najemnika in oseb, ki so navedene v najemni pogodbi, ki ne presega višine njihovega minimalnega dohodka brez dodatka za delovno aktivnost, določenega skladno s predpisi, ki urejajo socialnovarstvene prejemke, povečanega za 30% ugotovljenega dohodka, in za znesek neprofitne najemnine, določene po predpisih, ki urejajo stanovanjske zadeve, ali za znesek priznane neprofitne najemnine pri tržnih in hišniških stanovanjih. Ne glede na določbe zakona, ki ureja socialnovarstvene prejemke, se pri izračunu minimalnega dohodka najemnik in osebe, ki so navedene v najemni pogodbi, štejejo v družino.

(2) Za osebe, navedene v najemni pogodbi, ki niso osebe iz prvega odstavka 10. člena tega zakona, se pri izračunu minimalnega dohodka upošteva višina minimalnega dohodka, ki pripada vsaki naslednji odrasli osebi po zakonu, ki ureja socialnovarstvene prejemke.

(3) Subvencija najemnine se določi v višini kot določa zakon, ki ureja stanovanjska razmerja.

(4) Najemnik v tržnem stanovanju, ki sklene najemno pogodbo z najemodajalcem, s katerim je sam ali kateri izmed uporabnikov stanovanja v krogu zakonitih dedičev do drugega dednega reda po predpisih, ki urejajo dedovanje, ni upravičen do subvencije najemnine. Najemnik tržnega stanovanja je upravičen do subvencije najemnine, če ima na naslovu tržnega stanovanja prijavljeno stalno ali začasno prebivališče.

31. člen

(1) Center za socialno delo lahko v izjemnih primerih pri določitvi znižanja plačila vrtca na podlagi podatkov iz uradnih zbirk podatkov in drugih podatkov poleg dohodka in premoženja, ki ga določa ta zakon, ter drugih pogojev, ki jih določajo predpisi, ki urejajo vzgojo in izobraževanje, upošteva tudi druga dejstva in okoliščine, ki odražajo dejanski socialni in materialni položaj vseh oseb, zaradi česar bi plačilo vrtca ogrozilo socialno varnost oseb ali iz drugih pomembnih razlogov, in določi nižje plačilo programa za vrtce, kot je določeno v 24. členu tega zakona.

(2) Center za socialno delo ob odločitvi o znižanju plačila vrtca posebej opredeli razloge za neugoden socialni in materialni položaj osebe, na katere oseba ob uveljavljanju pravice iz javnih sredstev ne more vplivati, jih pa je pripravljena s strokovno pomočjo centra za socialno delo začeti odpravljati, in se z njo dogovori o njihovem odpravljanju v dogovorjenem roku in na dogovorjen način.

42. člen

(1) Pogoji za pridobitev pravic po tem zakonu morajo biti izpolnjeni ves čas prejemanja pravic iz javnih sredstev.

(2) Upravičenec do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, subvencije najemnine, pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, oprostitev plačila socialnovarstvenih storitev in prispevka k plačilu družinskega pomočnika mora centru za socialno delo sporočiti vsa dejstva, okoliščine in vse spremembe, ki vplivajo na upravičenost do pravice iz javnih sredstev, njeno višino ali obdobje prejemanja, v osmih dneh od dne, ko je taka sprememba nastala ali je zanjo izvedel.

(3) Upravičenec do otroškega dodatka, državne štipendije in znižanega plačila vrtca mora centru za socialno delo sporočiti naslednje spremembe, ki pri teh pravicah lahko vplivajo na upravičenost do pravice iz javnih sredstev, njeno višino ali obdobje prejemanja: spremembo števila oseb ali upravičencev, spremembo ali vključitev v vzgojno-izobraževalni oziroma visokošolski zavod, spremembo statusa učenca, dijaka ali študenta in spremembo vrste periodičnega dohodka, pri državni štipendiji pa tudi druge okoliščine, ki po zakonu, ki ureja štipendiranje, vplivajo na to pravico, v osmih dneh od dneva, ko je taka sprememba nastala ali je zanjo izvedel.

(4) Center za socialno delo v primerih iz drugega in tretjega odstavka tega člena na novo odloči o posamezni pravici.

Zakon o socialno varstvenih prejemkih (Uradni list RS, št. 61/10, 40/11, 14/13, 99/13, 90/15, 88/16, 31/18, 73/18, 196/21 – ZDOsk in 84/23 – ZDOsk-1)

27. člen (izključitveni razlog z izjemama)

(1) Ne glede na določbe tega poglavja se denarna socialna pomoč ne dodeli samski osebi ali družini, ki ima premoženje, ki se upošteva po zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, ki dosega ali presega višino 48 osnovnih zneskov minimalnega dohodka.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko center za socialno delo odloči, da se denarna socialna pomoč dodeli samski osebi ali družini, ki ima v lasti stanovanje ali stanovanjsko hišo (v nadaljnjem besedilu: stanovanje), v katerem samska oseba ali družina dejansko prebiva ter ima prijavljeno stalno prebivališče, katerega vrednost presega 120.000 eurov, in za katero je mogoče sklepati, da si s tem stanovanjem preživetja začasno ne more zagotoviti zaradi okoliščin, na katere ne more vplivati:

in v zadnjih 24 mesecih denarne socialne pomoči ni prejela ali jo je prejela največ osemnajstkrat ali

je v zadnjih 24 mesecih denarno socialno pomoč prejela več kot osemnajstkrat in soglaša z vpisom prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnin, katerih lastnik ali lastnica (v nadaljnjem besedilu: lastnik) je, v zemljiško knjigo v korist Republike Slovenije ter izpolnjuje ostale pogoje za upravičenost do denarne socialne pomoči po tem zakonu.

(3) Za okoliščine iz prejšnjega odstavka, na katere oseba ne more vplivati, se smiselno uporabljajo določbe osmega odstavka tega člena.

(4) O prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnine v korist Republike Slovenije center za socialno delo odloči v izreku odločbe o upravičenosti do denarne socialne pomoči.

(5) Prepoved odtujitve in obremenitve se zaznamuje v zemljiški knjigi na podlagi dokončne odločbe iz prejšnjega odstavka.

(6) Za zaznambo prepovedi odtujitve in obremenitve iz drugega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja zemljiško knjigo, o zaznambi prepovedi odtujitve in obremenitve.

(7) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko center za socialno delo odloči, da se denarna socialna pomoč dodeli samski osebi ali družini, ki ima v lasti nepremičnino oziroma nepremičnine, katere vrednost oziroma katerih skupna vrednost presega višino iz prvega odstavka tega člena, ne presega pa višine 50.000 eurov, in za katero je mogoče sklepati, da si s to nepremičnino oziroma s temi nepremičninami preživetja začasno ne more zagotoviti zaradi okoliščin, na katere ne more vplivati.

(8) Kot okoliščine iz prejšnjega odstavka, na katere oseba ne more vplivati, se štejejo zlasti: nasilje v družini, zaradi katerega so začeti ali tečejo postopki v skladu s predpisi, ki urejajo nasilje v družini,

začet postopek odtujitve ali razdružitve nepremičnine z namenom pridobitve sredstev za preživetje, ki ne traja več kot 24 mesecev,

če je oseba upravičena do oprostitve plačil socialnovarstvenih storitev ali do prispevka k plačilu sredstev, namenjenih za plačilo oziroma doplačilo pravic družinskega pomočnika po zakonu, ki ureja socialno varstvo, in je začet postopek zaznambe prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnine v zemljiški knjigi.

33. člen (namen in dodelitev)

(1) Ne glede na določbe tega poglavja se lahko samski osebi oziroma družini kot posebna oblika denarne socialne pomoči dodeli izredna denarna socialna pomoč, če se ugotovi, da se je samska oseba ali družina iz razlogov, na katere ni mogla ali ne more vplivati, znašla v položaju materialne ogroženosti oziroma, če izkazuje izredne stroške, ki so vezani na preživljanje, ki jih z lastnim dohodkom ali lastnim dohodkom družine ne more pokriti.

(2) Izredna denarna socialna pomoč se glede na potrebe samske osebe ali družine dodeli v enkratnem znesku ali za obdobje iz drugega in tretjega odstavka 36. člena tega zakona.

(3) Višina izredne denarne socialne pomoči mesečno ne sme presegati višine enega minimalnega dohodka samske osebe ali družine, v enem koledarskem letu pa ne sme presegati višine petih njenih minimalnih dohodkov, od katerih se lahko višina treh njenih minimalnih dohodkov dodeli le za izredne stroške, nastale zaradi naravne nesreče ali višje sile.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek se v primeru osebe, ki je imela v prejšnji odločbi o upravičenosti do izredne denarne socialne pomoči status otroka, ob novi vlogi za izredno denarno socialno pomoč pa se šteje kot samska oseba ali kot družinski član nove družine, znesek izredne denarne socialne pomoči, prejete na podlagi prejšnje odločbe, ne šteje v višino petih minimalnih dohodkov v enem koledarskem letu.

34. člen (dokazovanje namenske porabe)

(1) V vlogi za izredno denarno socialno pomoč mora vlagateljica ali vlagatelj (v nadaljnjem besedilu: vlagatelj) natančno navesti, za kakšen namen potrebuje pomoč in opredeliti višino sredstev, ki jih potrebuje.

(2) Upravičenec do izredne denarne socialne pomoči je dolžan prejeto pomoč porabiti za namen, za katerega mu je bila dodeljena, v roku 30 dni po prejetju pomoči oziroma do vložitve nove vloge, če je ta vložena pred potekom tega roka.

(3) Upravičencu, ki je iz opravičenih razlogov zamudil rok iz prejšnjega odstavka, se na njegov predlog dovoli vrnitev v prejšnje stanje v skladu z določbami zakona o splošnem upravnem postopku.

(4) Dokazila o porabi sredstev je upravičenec dolžan predložiti pristojnemu centru za socialno delo v roku 45 dni po prejetju izredne denarne socialne pomoči oziroma najkasneje ob vložitvi nove vloge za izredno denarno socialno pomoč, če je novo vlogo vložil pred potekom roka iz drugega odstavka tega člena. Če upravičenec tega ne stori ali pa se iz dokazil ugotovi, da pomoč ni bila namensko porabljena ali ni bila porabljena v roku iz drugega odstavka tega člena, ni upravičen do izredne denarne socialne pomoči 14 mesecev po mesecu prejema izredne denarne socialne pomoči, razen v primeru vložitve nove vloge za izredno denarno socialno pomoč zaradi naravne nesreče ali višje sile.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek je do izredne denarne socialne pomoči lahko upravičena oseba, ki je imela v prejšnji odločbi o upravičenosti do izredne denarne socialne pomoči status otroka, ob novi vlogi za izredno denarno socialno pomoč pa se šteje kot samska oseba ali kot družinski član nove družine.

(6) Če upravičenec prejete pomoči ne porabi v celoti za namen, za katerega mu je bila dodeljena, mora preostanek teh sredstev vrniti v proračun Republike Slovenije v 15 dneh po poteku roka iz drugega odstavka tega člena, drugače se šteje, da namenska poraba ni izkazana.

Zakon o šolski prehrani (Uradni list RS, št. 3/13, 46/14, 46/16 – ZOFVI-K in 76/23)

14. člen (upravičenci do subvencije za malico in kosilo)

(1) Upravičenci do subvencije za malico so tisti učenci in dijaki, do subvencije za kosilo pa tisti učenci, ki jim je po zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, ta pravica priznana.

(2) Učenci iz prejšnjega odstavka imajo pravico do subvencije za malico oziroma kosilo za vsak dan prisotnosti pri pouku in drugih dejavnostih obveznega programa v skladu s šolskim koledarjem.

(3) Dijaki iz prvega odstavka tega člena imajo pravico do subvencije za malico za vsak dan prisotnosti pri pouku, strokovnih ekskurzijah, športnih in kulturnih dnevih ter obveznem delu obveznih izbirnih vsebin, ki jih izvaja šola, v skladu s šolskim koledarjem.

(4) Ne glede na določbi drugega in tretjega odstavka tega člena ima učenec oziroma dijak iz prvega odstavka tega člena, ki se zaradi bolezni oziroma izrednih okoliščin ne more pravočasno odjaviti oziroma prevzeti obroka, pravico do subvencije za malico oziroma kosilo za prvi dan odsotnosti.

Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23)

18.d člen (višja sila in izjemne okoliščine)

(1) Za namene financiranja, upravljanja in spremljanja ukrepov kmetijske politike so lahko višja sila in izjemne okoliščine, ki začasno ali trajno onemogočajo ali ovirajo izvajanje kmetijske dejavnosti na kmetijskem gospodarstvu, priznane zlasti v naslednjih primerih:

- huda naravna nesreča, hud vremenski dogodek ali izjemna okoliščina, ki resno prizadene kmetijsko gospodarstvo;
- uničenje poslopij in kmetijske mehanizacije ter objektov za živino na kmetijskem gospodarstvu zaradi nesreče;
- izbruh epizootske bolezni in bolezni rastlin ali navzočnost škodljivega organizma rastlin, ki deloma ali v celoti prizadene čredo živine ali kmetijske rastline upravičenca;
- razlastitev celotnega ali velikega dela kmetijskega gospodarstva, če te razlastitve ni bilo mogoče pričakovati na dan predložitve vloge;
- smrt upravičenca;
- dolgotrajna nezmožnost upravičenca za delo;
- izguba ali pogin domačih živali zaradi napada divjih zveri, kljub izvedbi vseh predpisanih ukrepov;
- pogin domačih živali zaradi nesreče (požar, udar strele, električni udar, padci ipd.);
- škoda na površinah, ki jo povzročijo divje živali;
- napad bolezni oziroma škodljivcev v čebelnem panju, zaradi katerih je potrebno čebele v tem panju uničiti oziroma nadomestiti z novo čebeljo družino;
- sprememba obsega kmetijskih zemljišč na kmetijskem gospodarstvu, vrste dejanske rabe ali načina kmetovanja neodvisno od upravičenca.

(2) V predpisih za izvedbo ukrepov kmetijske politike se za primer višje sile ali izjemnih okoliščin določijo pogoji glede upravičenj, vračilo sredstev in uporaba upravnih sankcij.

(3) O primerih višje sile in izjemnih okoliščin se agencijo pisno obvesti v 15 delovnih dneh od dneva, ko je upravičenec to zmožen storiti, priložijo pa se tudi ustrezni dokazi.

(4) O višji sili ali izjemnih okoliščinah agencija izda odločbo.

Zakon o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 – ZUPŠ, 65/17, 175/20 – ZIUOPDVE, 57/21 – odl. US, 54/22 – ZUPŠ-1 in 100/22 – ZSZUN)

32. člen (akreditacija študijskih programov in spremembe obveznih sestavin študijskih programov)

Študijske programe za pridobitev izobrazbe in študijske programe za izpopolnjevanje sprejme senat univerze na predlog senata članice univerze oziroma senat samostojnega visokošolskega zavoda.

Univerza oziroma samostojni visokošolski zavod mora študijski program akreditirati pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu. Akreditacija je študijskemu programu podeljena za nedoločen čas.

Za regulirane poklice mora Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu v postopku akreditacije pridobiti soglasje ministrstva, v katerega pristojnost sodi poklic, ki ga bo pridobil diplomant.

Z akreditacijo pri Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu študijski programi postanejo javnoveljavni. Visokošolski zavodi jih javno objavijo najkasneje do razpisa za vpis.

Visokošolski zavod obvezne sestavine študijskih programov spreminja sam po postopku, po katerem sprejema študijske programe.

O spremembah obveznih sestavin študijskih programov visokošolski zavod seznanja Nacionalno agencijo Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu v 30 dneh od njihovega sprejema, in sicer na način, ki ga ta določi. Spremembe obveznih sestavin visokošolski zavod tudi javno objavi na svoji spletni strani.

Spremembe obveznih sestavin študijskih programov iz četrtega odstavka tega člena začnejo veljati z naslednjim študijskim letom, če so sprejete na pristojnih organih visokošolskega zavoda in poslane Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu pred objavo razpisa za vpis, v primeru javnih visokošolskih zavodov pa pred pridobitvijo soglasja iz sedmega odstavka 40. člena tega zakona.

Javnoveljavni so tudi študijski programi, akreditirani v državah članicah Evropske unije, ki jih izvaja mednarodna zveza univerz iz drugega odstavka 10.a člena tega zakona, če imajo njihove diplome v državi akreditacije naravo javne listine, dajejo v tej državi javnoveljavno stopnjo izobrazbe ter javnoveljavni naslov in jih v državi akreditacije izvajajo akreditirane organizacije. Programi morajo biti priglašeni Nacionalni agenciji Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu. K vlogi za prigrasitev je potrebno priložiti pozitivno mnenje vsaj enega visokošolskega zavoda, ki izpolnjuje pogoje o klasifikacijah iz prvega odstavka 10.a člena tega zakona, ki ima sedež v Republiki Sloveniji in ki izvaja po vrsti izobrazbe, obsegu in vsebini primerljiv študijski program. V mnenju se ugotovi enakovrednost v tujini pridobljenega strokovnega oziroma znanstvenega naslova slovenskemu strokovnemu oziroma znanstvenemu naslovu.

Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu prizna javno veljavnost tudi študijskim programom, akreditiranim v drugih državah, če so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka.

70. člen (prenehanje statusa študenta)

Status študenta preneha:

- študentu, ki zaključi študijski program prve stopnje, z iztekom študijskega leta, v katerem je zaključil študij,
- študentu, ki zaključi študijski program druge stopnje, z iztekom študijskega leta, v katerem je zaključil študij,
- študentu, ki zaključi študijski program tretje stopnje,

- če študent ne zaključi študija na študijskem programu prve ali druge stopnje v 12 mesecih po zaključku zadnjega semestra,
- če študent ne zaključi študija druge stopnje po enovitem magistrskem študijskem programu v 12 mesecih po zaključku zadnjega semestra,
- če študent ne zaključi podiplomskega študija tretje stopnje v ustreznem, s statutom predpisanem roku,
- če se med študijem ne vpiše v naslednji letnik oziroma semester,
- če se izpiše,
- če je bil izključen.

Ne glede na četrto alineo prejšnjega odstavka študentu status preneha ob zaključku zadnjega semestra, če je v času študija ponavljal letnik ali spremenil študijski program ali smer.

V primerih iz četrte, pete in sedme alinee prvega odstavka ter drugega odstavka tega člena se študentu iz upravičenih razlogov status študenta lahko tudi podaljša, vendar največ za eno leto. Študentke matere, ki v času študija rodijo, in študenti, ki v času študija postanejo očetje, imajo pravico do podaljšanja študentskega statusa za eno leto za vsakega rojenega otroka.

Ne glede na osmo alinejo prvega odstavka tega člena status študenta ne preneha študentu, ki se pred zaključkom študijskega leta prepíše na drug študijski program.

V primerih iz prve in druge alineje prvega odstavka tega člena se lahko študent po zaključku študijskega programa odpove statusu študenta.

Način in obliko zagotavljanja podatkov glede odpovedi statusa študenta iz prejšnjega odstavka določi minister, pristojen za visoko šolstvo.

Zakon o državni upravi (Uradni list RS, št. št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, 153/22 in 18/23)

74.a člen (upravljanje informacijsko komunikacijskih sistemov državne uprave)

Ministrstvo, pristojno za upravljanje informacijsko-komunikacijskih sistemov, je v državni upravi pristojno za upravljanje informacijsko komunikacijske infrastrukture, razvoj skupnih informacijskih rešitev ter njihovo tehnološko, procesno in organizacijsko skladnost s centralnim informacijsko komunikacijskim sistemom, ter načrtovanje in upravljanje vseh proračunskih virov na teh področjih.

Določba prejšnjega odstavka ne velja za informacijsko komunikacijske sisteme, namenjene področju obrambe, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, policije, interni informacijski sistem notranjih zadev, obveščevalno-varnostne dejavnosti, zunanjih zadev, preprečevanja in odkrivanja pranja denarja in financiranja terorizma ter opravljanja plačilnega prometa za proračunske uporabnike.

Vlada določi podatkovne in tehnološke standarde, smernice za skupne informacijske rešitve in skupno varnostno politiko.

Ministrstvo, pristojno za upravljanje informacijsko-komunikacijskih sistemov, zagotavlja storitve centralnega informacijsko komunikacijskega sistema, elektronsko podporo upravnim ter drugim postopkom in razvoj skupnih informacijskih rešitev za elektronsko poslovanje državnih organov, javnih agencij, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil.

Stroške uporabe storitev centralnega informacijsko komunikacijskega sistema za državne organe in centre za socialno delo krije državni proračun. Javne agencije, organi lokalnih skupnosti, nosilci javnih pooblastil in ostali uporabniki storitve plačujejo v skladu s cenikom, ki ga določi minister, pristojen za upravo.

Organi državne uprave, organi lokalnih skupnosti ter druge pravne in fizične osebe, kadar na podlagi javnih pooblastil opravljajo upravne naloge, pri izvrševanju upravnih nalog vodijo elektronske evidence dokumentarnega gradiva s svojega delovnega področja. V elektronske evidence dokumentarnega gradiva se z namenom opravljanja upravnih nalog evidentira osebno ime oziroma firma subjekta dokumentarnega gradiva, naslov njegovega prebivališča oziroma sedež in morebitni elektronski naslov. Osebni podatki se iz evidence izbrišejo ob uničenju

dokumentov ali ob njihovem izločanju, če niso na podlagi zakona, ki ureja arhivsko gradivo in arhive, opredeljeni kot arhivsko gradivo. V elektronskih evidencah dokumentarnega gradiva se evidentirajo tudi dokumenti v elektronski obliki oziroma fizični dokumenti, ki so pretvorjeni v elektronsko obliko. Elektronske evidence dokumentarnega gradiva se povezujejo s centralnim registrom prebivalstva in Poslovnim registrom Slovenije tako, da se na podlagi EMŠO, davčne ali matične številke, v postopkih, kjer so ti podatki obvezna sestavina vloge, v elektronske evidence dokumentarnega gradiva pri organu na posamezno zahtevo organa prenesejo podatki o osebnem imenu oziroma firmi, o naslovu stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedežu in o elektronskem naslovu za vročanje.

Zakon o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 – ZDU-1M in 18/23 – ZDU-1O)

10. člen (identifikacija fizične osebe ob izdaji sredstva elektronske identifikacije)

(1) Za izdajo sredstva elektronske identifikacije:

a) nizke ravni zanesljivosti izdajatelj sredstva elektronske identifikacije izvede:

- preverjanje istovetnosti fizične osebe na podlagi veljavne javne listine ter s fizično prisotnostjo fizične osebe, ki se identificira,
- preverjanje istovetnosti fizične osebe na podlagi podatkov, ki jih ima izdajatelj na voljo in ki s precej veliko verjetnostjo potrjujejo istovetnost fizične osebe,
- preverjanje istovetnosti fizične osebe na podlagi veljavne javne listine ter s potrditvijo istovetnosti fizične osebe, ki se identificira, z uporabo informacijskih tehnologij ali
- avtentikacijo fizične osebe na podlagi sredstva elektronske identifikacije najmanj nizke ravni zanesljivosti;

b) srednje ravni zanesljivosti izdajatelj sredstva elektronske identifikacije izvede:

- preverjanje istovetnosti fizične osebe na podlagi veljavne javne listine, ki je opremljena s fotografijo, ter s fizično prisotnostjo fizične osebe, ki se identificira, ali
- avtentikacijo fizične osebe na podlagi sredstva elektronske identifikacije najmanj srednje ravni zanesljivosti;

c) visoke ravni zanesljivosti izdajatelj sredstva elektronske identifikacije izvede:

- preverjanje istovetnosti fizične osebe na podlagi veljavne javne listine, ki je opremljena s fotografijo, in preverjanje pristnosti in veljavnosti javne listine v javnih evidencah ter s fizično prisotnostjo fizične osebe, ki se identificira, ali
- avtentikacijo fizične osebe na podlagi sredstva elektronske identifikacije visoke ravni zanesljivosti.

(2) Če fizična oseba nima veljavne javne listine, ki bi ji omogočala identifikacijo za pridobitev sredstva elektronske identifikacije v skladu s prejšnjim odstavkom, je njeno istovetnost mogoče preveriti tako, kot to omogoča kateri od predpisov, na podlagi katerih fizična oseba v Republiki Sloveniji lahko pridobi javno listino, ki jo je mogoče uporabiti za prehod državne meje.

Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 – ZSDH-1A, 29/23 in 78/23 – ZUNPEOVE)

21. člen (vzdrževalna dela, vzdrževalna dela v javno korist, rekonstrukcija in novogradnja cest)

(1) Pri vzdrževalnih delih izvajalec del najpozneje v 30 dneh po končanju del poda upravljavcu ceste pisno izjavo o dokončanju del. Po prejemu izjave upravljavec ceste z izvajalcem in nadzornikom opravi pregled izvedenih del. Vzdrževalna dela se zaključijo s sklepom upravljavca ceste.

(2) V okviru vzdrževalnih del v javno korist se lahko zgradijo tudi drugi cestni objekti, ki jih pogojujejo načrtovana vzdrževalna dela v javno korist (npr. premostitveni objekti, oporni in podporni zidovi, nadhodi, podhodi, prepusti, protihrupne ograje), ter objekti gospodarske javne infrastrukture in priključkov nanjo, ki jih je treba v območju ceste zgraditi, nadomestiti ali prestaviti zaradi izvedbe teh del.

(3) Kot vzdrževalna dela v javno korist se lahko izven območja ceste izvajajo ukrepi, namenjeni varovanju ceste pred padajočim kamenjem in drevjem (npr. lovilne mreže, zaščitne mreže in palisadne stene), ukrepi, namenjeni varovanju bivalnega okolja pred vplivi ceste (npr. protihrupna zaščita), ter gradnja začasnih premostitvenih objektov in cest za potrebe obvozov, katerih uporaba je dovoljena največ dve leti.

(4) Ne glede na drugi odstavek tega člena se lahko kot vzdrževalna dela v javno korist zgradi kolesarska pot med dvema javnima cestama, če je ta sestavni del daljinske kolesarske povezave, če njena dolžina ne presega 1000 metrov in če izpolnjuje merila za enostavne gradbene inženirske objekte, določene s predpisom, ki ureja razvrščanje objektov.

(5) Za izvedbo vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist se investicijska dokumentacija ne izdeluje, razen dokumenta o identifikaciji investicijskega projekta in poročila o izvajanju investicije.

(6) Če se pri vzdrževalnih delih in vzdrževalnih delih v javno korist ugotovi, da gre za več podobnih investicij ali za druge smiselno povezane posamične ukrepe (npr. preplastitve, sanacije objektov, brežin in zidov), ki so po vsebini, zasnovi in obsegu zaključena celota, se lahko združijo v programski projekt, za katerega veljajo isti postopki in merila kot za posamičen investicijski projekt. Vrednost posameznega ukrepa oziroma objekta v programskem projektu ne sme presegati enega milijona evrov.

(7) Dokumentacija izvedenih del za vzdrževalna dela v javno korist, ki se izvajajo zaradi odprave posledic prometnih in drugih nesreč ter izrednih dogodkov, se izdela po nastanku prometne in druge nesreče oziroma izrednega dogodka.

(8) Če se vzdrževalna dela v javno korist izvajajo pod prometom, načrt organizacije gradbišča obsega tudi načrt prometne ureditve s prikazom zapore ceste. Če se za začasno cesto uporabi dokončana posamezna faza ceste ter v primeru, ko so vzdrževalna dela v javno korist končana in še ni izdano dovoljenje iz desetega odstavka tega člena, lahko izvajalec rednega vzdrževanja ceste konča zaporo prometa in pod posebnimi pogoji dovoli začasno uporabo ceste, če je nadzornik predhodno podal pisno izjavo, da so dela dokončana v skladu s projektno dokumentacijo in da so izpolnjene predpisane bistvene zahteve.

(9) Po izvedbi vzdrževalnih del v javno korist izvajalec del najpozneje v 30 dneh po končanju del poda upravljavcu ceste pisno izjavo o dokončanju del, na podlagi katere upravljavec ceste poda ministru, pristojnemu za promet, za državne ceste ali županu za občinske ceste zahtevo za pregled izvedenih del. Če izvajalec del pisne izjave o dokončanju del ne poda v roku iz prejšnjega stavka, upravljavec ceste v petih dneh poda ministru, pristojnemu za promet, za državne ceste ali županu za občinske ceste zahtevo za pregled izvedenih del.

(10) Po opravljenem pregledu izda minister, pristojen za promet, za državne ceste oziroma župan za občinske ceste odločbo, s katero odredi odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti ali izda dovoljenje za izročitev ceste, cestnega odseka ali cestnega objekta v neomejeno uporabo, če ni pomanjkljivosti, oziroma v začasno omejeno uporabo do odprave pomanjkljivosti v roku, določenem v dovoljenju za izročitev ceste, cestnega odseka ali cestnega objekta v začasno omejeno uporabo. Minister, pristojen za promet, oziroma župan lahko v času veljavnosti dovoljenja za izročitev ceste, cestnega odseka ali cestnega objekta v začasno omejeno uporabo podaljšata njegovo veljavnost, če upravljavec ceste ugotovljenih pomanjkljivosti iz upravičenih razlogov (npr. zaradi neugodnih vremenskih razmer, nepravočasne uskladitve projekta izvedenih del s tehnično upravičenimi spremembami, ugotovljenimi na pregledu izvedenih del) ni mogel odpraviti v roku, določenem v dovoljenju za izročitev ceste, cestnega odseka ali cestnega objekta v začasno omejeno uporabo, vendar največ za dve leti. V postopku izdaje dovoljenja za izročitev ceste, cestnega odseka ali cestnega objekta v začasno ali neomejeno uporabo je stranka le upravljavec ceste.

(11) Za izvedbo vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist minister, pristojen za promet, predpiše način in postopek odobritve projektne dokumentacije, vrsto in način izvedbe, način in postopek nadzora nad izvedbo, način in postopek pregleda, način in postopke prevzema izvedenih del.

(12) Rekonstrukcija in novogradnja cest se izvajata v skladu z zakonoma, ki urejata graditev objektov in urejanje prostora.

76. člen (varovalni pas ob državni cesti)

(1) Zaradi razvoja državnega cestnega omrežja, preprečitve škodljivih vplivov emisij prometa na bivalno okolje ter preprečitve vplivov drugih neposrednih prostorskih ureditev na državno cesto in promet na njej je ob teh cestah varovalni pas, v katerem je raba prostora omejena.

(2) Gradnja objektov ali izvajanje drugih gradbenih posegov, vzpostavitev trajnih nasadov, ograj in živih mej v varovalnem pasu državne ceste je dovoljena le s soglasjem, ki ga upravljavec državne ceste izda v skladu s tem zakonom, ali mnenjem, ki ga upravljavec državne ceste izda v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov.

(3) V varovalnem pasu državne ceste je širitev ureditvenih območij naselij, namenjenih graditvi stanovanjskih objektov, prepovedana.

(4) Upravljavec državne ceste izda soglasje ali mnenje iz drugega odstavka tega člena, če z načrtovano prostorsko ureditvijo oziroma gradnjo v varovalnem pasu ni onemogočen prihodnji razvoj ceste, promet na cesti nima bistvenega negativnega vpliva na dejavnost načrtovane prostorske ureditve ter načrtovana prostorska ureditev oziroma gradnja objektov nima negativnega vpliva na cesto in promet na njej.

(5) Investitor prostorske ureditve v obstoječih ureditvenih območjih naselij, ki so v varovalnem pasu državne ceste, nima pravice zahtevati izvedbe ukrepov za zaščito pred negativnimi vplivi prometa na njej, določenih z zakonom, ki ureja varstvo okolja.

(6) Varovalni pas državne ceste se meri od zunanjega roba cestnega zemljišča oziroma meje parcele v smeri prečne in vzdolžne osi, pri premostitvenih objektih pa od tlorisne projekcije najbolj izpostavljenih robov objekta na zemljišče ter znaša:

- pri avtocestah 40 metrov;
- pri hitrih cestah 35 metrov;
- pri glavnih cestah 25 metrov;
- pri regionalnih cestah 15 metrov;
- pri državnih kolesarskih cestah in poteh 2 metra.

(7) Ne glede na prejšnji odstavek varovalnega pasu nimajo državne kolesarske ceste in poti v delu njihovega poteka preko vodnih zemljišč in zemljišč, ki niso javno dobro v lasti države.

(8) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik – lastnik ali imetnik pravice uporabe zemljišča, ki v varovalnem pasu državne ceste brez soglasja ali v nasprotju s soglasjem upravljavca ceste gradi ali zgradi objekt, izvaja ali izvede druge gradbene posege, vzpostavlja ali vzpostavi trajni nasad, ograjo in živo mejo.

(9) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba – lastnica ali imetnica pravice uporabe zemljišča, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njena odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

109. člen (varovalni pas ob občinski cesti)

(1) Zaradi razvoja občinskega cestnega omrežja, preprečitve škodljivih vplivov emisij prometa na bivalno okolje in preprečitve vplivov drugih neposrednih prostorskih ureditev na občinsko cesto in promet na njej je ob teh cestah varovalni pas, v katerem je raba prostora omejena.

(2) Gradnja objektov ali izvajanje drugih gradbenih posegov, vzpostavitev trajnih nasadov, ograj in živih mej v varovalnem pasu občinske ceste je dovoljena le s soglasjem, ki ga izda upravljavec občinske ceste v skladu s tem zakonom, ali mnenjem, ki ga izda upravljavec občinske ceste v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov.

(3) Upravljavec občinske ceste izda soglasje ali mnenje iz prejšnjega odstavka, če s predlaganim posegom v varovalnem pasu niso prizadeti interesi varovanja občinske ceste in prometa na njej ter so zagotovljeni regulacijski elementi, ki ločujejo grajene javne površine od površin v zasebni lasti, s katerimi se zagotavlja prihodnji razvoj prometa.

(4) Varovalni pas občinske ceste se meri od zunanjega roba cestnega zemljišča v smeri prečne in vzdolžne osi, pri premostitvenih objektih pa od tlorisne projekcije najbolj izpostavljenih robov objekta na zemljišče ter znaša:

- pri lokalnih cestah 10 metrov;
- pri javnih poteh 5 metrov;
- pri občinskih kolesarskih cestah in poteh 1 meter.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek varovalnega pasu nimajo občinske kolesarske ceste in poti v delu njihovega poteka preko vodnih zemljišč in zemljišč, ki niso javno dobro v lasti občine.

(6) Občina lahko z odlokom predpiše manjšo širino varovalnih pasov.

(7) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek posameznik – lastnik ali imetnik pravice uporabe zemljišča, ki v varovalnem pasu občinske ceste brez soglasja ali v nasprotju s soglasjem upravljavca ceste gradi ali zgradi objekt, izvaja ali izvede druge gradbene posege, vzpostavlja ali vzpostavi trajni nasad, ograjo in živo mejo.

(8) Z globo 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba – lastnica ali imetnica pravice uporabe zemljišča, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, njena odgovorna oseba pa z globo 200 eurov.

Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US in 78/23 – ZUNPEOVE)

96.a člen (naloge države v zvezi z izrednimi ukrepi po naravni nesreči zaradi škodljivega delovanja voda)

(1) Če po naravni nesreči zaradi škodljivega delovanja voda še obstaja povečana stopnja ogroženosti zaradi škodljivega delovanja voda, država zagotovi izvedbo izrednih ukrepov kot obvezno gospodarsko javno službo urejanja voda.

(2) Izredni ukrepi iz prejšnjega odstavka so ukrepi za odvrnitev neposredne nevarnosti za življenje ali zdravje ljudi ali premoženja in so zlasti:

1. dokončanje interventnih ukrepov iz prvega odstavka prejšnjega člena,
2. ukrepi na vodnih, priobalnih in drugih zemljiščih ter vodni infrastrukturi, s katerimi se prepreči povečanje posledic škodljivega delovanja voda,
3. celodnevna dežurna služba pri izvajalcu javne službe iz 93. člena tega zakona,
4. povečan nadzor nad vodno infrastrukturo na vodovarstvenih in ogroženih območjih,
5. odstranjevanje plavja in omogočanje pretočnosti struge tekočih voda,
6. izvajanje začasnih ukrepov (postavitve obrambnih nasipov, nasutij, prebojev).

(3) Pri izvedbi izrednih ukrepov iz prejšnjega odstavka je treba upoštevati največjo mogočo mero zavarovanja vodnih in priobalnih zemljišč ter vodne infrastrukture in v največji mogoči meri ohraniti značilnosti vodnih in obvodnih ekosistemov ter naravnih vrednot. Izredni ukrepi iz prejšnjega odstavka se lahko izvajajo le za čas obstoja povečane stopnje ogroženosti zaradi škodljivega delovanja voda.

(4) Minister predpiše pogoje za nastanek in prenehanje obstoja povečane stopnje ogroženosti po naravni nesreči zaradi škodljivega delovanja voda, podrobnejše ukrepe iz drugega odstavka tega člena, način in obdobje njihovega izvajanja ter delovanja javne službe.

Zakon o gimnazijah (Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/17, 6/18 – ZIO-1 in 46/19)

29. člen (bivanje v dijaškem domu)

Kdor ima status dijaka in izpolnjuje druge predpisane pogoje, ima pravico bivanja v dijaškem domu.

Pogoje in merila ter postopek sprejema v dijaški dom določi minister.

Določbe 26., 27., 41.a, 41.b, 41.c, 41.č in 41.d člena tega zakona se smiselno uporabljajo tudi v dijaških domovih.

Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 79/06, 68/17 in 46/19)

59. člen (bivanje v dijaškem domu)

Dijak ima pravico bivanja v dijaškem domu. Dijaški dom in dijak skleneta nastanitveno pogodbo. Za bivanje v dijaškem domu se plačuje oskrbnina. Način oblikovanja izhodiščne cene, njeno višino in pravila glede obračunavanja oskrbnine določi minister. Pogoji bivanja v dijaškem domu in način plačevanja oskrbnine ter pravila bivanja drugih oseb, ki bivajo v dijaškem domu, se uredijo v internem aktu dijaškega doma.

Pri izbiri kandidatov za vpis v dijaški dom se upošteva oddaljenost šole od kraja bivanja, oddaljenost šole od dijaškega doma, istočasno bivanje sorojenca v dijaškem domu in prilagojenost dijaškega doma izobraževalnemu programu, po katerem se kandidat izobražuje.

Dijak se mora izseliti iz dijaškega doma najkasneje naslednji dan po prenehanju statusa dijaka oziroma najkasneje naslednji dan po izvršljivosti sklepa o izključitvi iz dijaškega doma, razen v primeru mladoletnega dijaka, ki se ga iz dijaškega doma ne sme izseliti, dokler ga starši ali druge pooblaščen osebe ne prevzamejo.

Dijaški dom mora upoštevati dijakovo zasebnost. V sobo dijaka lahko vstopajo strokovni delavci, drugi zaposleni pa le, če je to potrebno za izvajanje njihovih nalog, obiskovalci pa le z vednostjo vzgojitelja in z dovoljenjem dijaka.

Za dijaške domove se smiselno uporabljajo določbe tega zakona.

Podrobnejši postopek razpisa za vpis, sprejema v dijaški dom, merila za izbiro in druge vsebine v zvezi z bivanjem v dijaškem domu določi minister.

Zakon o višjem strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 86/04, 100/13 in 54/22 – ZUPŠ-1)

46. člen (prenehanje statusa študenta)

(1) Status študentu višje šole preneha po koncu zaključnega letnika ali:

60 dni po končanju drugega letnika, če ne diplomira do konca študijskega leta in če ni že tri leta koristil statusa študenta v višjem oziroma visokošolskem izobraževanju,

če se ne vpiše v naslednji letnik,

če se izpiše,

če je bil izključen.

(2) V primerih iz prve in druge alineje prejšnjega odstavka se lahko študentu iz upravičenih razlogov (starševstvo, vojaške obveznosti ali težka bolezen) status podaljša, vendar največ za eno leto.

Zakon o potrošniških kreditih (Uradni list RS, št. 77/16 in 92/21 – ZBan-3)

4. člen (omejena uporaba)

(1) Za kreditno pogodbo z dovoljeno možnostjo prekoračitve stanja na plačilnem računu potrošnika, pri kateri mora potrošnik kredit odplačati v treh mesecih ali kadar koli na zahtevo dajalca kredita, ter pri reprogramiranju te pogodbe se uporabljajo 3. člen, prvi odstavek 6. člena, 1. do 3. točka drugega odstavka 6. člena, tretji do peti odstavek 6. člena, 7., 8., 11. člen, prvi in četrti odstavek 12. člena ter 14., 15., 19., 23., 24., 25., 27., 29., 36., 78., 84., 89., 90. člen, 93. do 99. člen tega zakona.

(2) Za molče dovoljeno prekoračitev stanja na plačilnem računu se uporabljajo 3., 16., 27., 29., 78., 84., 89., 90., člen, 93. do 99. člen tega zakona.

(3) Za kreditno pogodbo, s katero se potrošnik in dajalec kredita dogovorita o načinu odloga plačil ali spremenjeni dinamiki plačil (reprogram), se uporabljajo 3., 6., 7., 8., 11. člen, prvi odstavek 12. člena, 1. do 10. ter 13. in 14. točka drugega odstavka in četrti odstavek 12. člena, 13., 14., 16., 19., 22., 23., 24. do 27. člen, 29. do 33., 35. do 38. člen, 40., 52. do 57., 78., 84., 89., 90. člen, 93. do 99. tega zakona pod pogojem, da je potrošnik v zamudi s plačilom kredita, tak dogovor pa

lahko prepreči sodni postopek v zvezi z zamudo, nova pogodba pa za potrošnika ne vsebuje manj ugodnih pogojev.

12. člen (obvezna vsebina kreditne pogodbe)

(1) Kreditna pogodba mora biti sklenjena pisno na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov. Vse pogodbene stranke prejmejo izvod sklenjene kreditne pogodbe brezplačno.

(2) Kreditna pogodba mora vsebovati naslednje informacije:

vrsto potrošniškega kredita (npr. kreditna pogodba za nepremičnino, finančni zakup (lizing, najem), odlog plačila, gotovinsko posojilo, prekoračitev na plačilnem računu);

firno ali ime in sedež ali naslov dajalca kredita in kreditnega posrednika, če se pogodba sklepa s pomočjo kreditnega posrednika;

ime, priimek in naslov potrošnika, ki jemlje kredit;

skupni znesek kredita in pogoje črpanja;

obdobje trajanja kreditne pogodbe;

blago ali storitev in njeno vrednost, če gre za kredit v obliki odloga plačila ali za povezano kreditno pogodbo;

kreditno obrestno mero in pogoje za njeno uporabo, in če obstaja, indeks ali referenčno obrestno mero, če se uporablja za začetno kreditno obrestno mero, obdobja, pogoje in postopke za spreminjanje kreditne obrestne mere, datume, ko se kreditna obrestna mera prilagodi referenčni obrestni meri, in datume, ko se kreditni obrestni meri prilagodi anuiteta kredita. Kadar se v različnih okoliščinah uporabljajo različne kreditne obrestne mere, se informacije navedejo za vsako od njih;

efektivno obrestno mero in skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik in je izračunan ob sklenitvi kreditne pogodbe, z navedbo vseh predpostavk za izračun obresti;

znesek, število in pogostnost plačil, vrstni red dodelitve plačil za različne zneske, ki jih dolguje potrošnik in so zaračunani po različnih kreditnih obrestnih merah, ter podatek o obročnem ali anuitetnem odplačevanju kredita;

pravico potrošnika, da pri kreditni pogodbi z dogovorjenim postopnim odplačevanjem glavnice, sklenjeni za določen čas, na svojo zahtevo brezplačno med trajanjem kreditne pogodbe pridobi izračun stanja kredita v obliki amortizacijskega načrta, ki prikazuje dolgovane zneske in obdobja ter pogoje v zvezi s plačilom teh zneskov, razčlenitev vsakega plačila s prikazom odplačila glavnice in obresti, izračunane na podlagi kreditne obrestne mere, ter morebitne dodatne stroške. Če obrestna mera ali dodatni stroški niso fiksni, mora načrt vsebovati navedbo o veljavnosti podatkov v načrtu do naslednje spremembe kreditne obrestne mere ali dodatnih stroškov v skladu s kreditno pogodbo;

stroške vodenja enega ali več računov za izvajanje plačilnih transakcij in črpanj, razen če odprtje računa ni obvezno, stroške uporabe plačilnih sredstev za plačila in črpanja ter druge stroške, ki izhajajo iz kreditne pogodbe, in pogoje, pod katerimi se lahko ti stroški spremenijo;

stroške notarskih storitev, če so potrebni;

zamudno obrestno mero z navedbo pravila za njeno prilagoditev in morebitne stroške pri zamudi ter opozorilo o posledicah neplačanih zapadlih obveznosti iz kreditne pogodbe;

pravico potrošnika do predčasnega odplačila kredita in pravico dajalca kredita do nadomestila ter način določitve tega nadomestila;

izpisek, ki prikazuje obdobja in pogoje za plačilo obresti ter periodičnih in neperiodičnih stroškov, če se stroški in obresti plačujejo brez odplačila glavnice;

zavarovanja, če obstajajo;

pravico potrošnika do odstopa ali odpovedi kreditne pogodbe ter informacije o postopkih za uveljavljanje te pravice v skladu s 17. in 21. členom tega zakona;

obstoj oziroma neobstoj pravice potrošnika do odstopa od pogodbe brez navedbe razloga, obdobje trajanja in druge pogoje za njeno uveljavljanje, vključno z informacijami o obveznosti potrošnika do plačila črpane glavnice in obresti v skladu s tretjim odstavkom 18. člena tega zakona in zneskom dnevnih obresti;

pravice potrošnika pri odstopu od povezane kreditne pogodbe in pogoje za njihovo uveljavljanje v skladu z 19. členom tega zakona;

firmo ali ime in sedež ali naslov ter elektronski naslov dajalca kredita, na katerega lahko potrošnik naslovi morebitno pritožbo v zvezi s kreditno pogodbo v okviru notranjega pritožbenega postopka pri dajalcu kredita, firmo ali ime in sedež ali naslov enega ali več izvajalcev izvensodnega reševanja potrošniških sporov, ki jih dajalec kredita določi kot pristojne za izvensodno reševanje sporov v skladu s 93. členom tega zakona, in pouk o možnostih uveljavljanja drugih pravnih sredstev;

ime in naslov nadzornega organa, pristojnega za nadzor nad dajalci kreditov in kreditnimi posredniki;

pri kreditnih pogodbah, pri katerih je obračun povezan z uporabo tuje valute, navedbo tuje valute in vrsto tečaja, po katerem se izračunava vrednost v domači valuti, z opozorilom, da se ob spremembi tečaja lahko spremenijo tudi predvideni zneski posameznih plačil ter obrazložitev delovanja mehanizma pretvorbe plačila iz tuje valute v domačo ter povezavo med tem mehanizmom in mehanizmom, določenim z drugimi pogoji o izplačilu kredita, da lahko potrošnik oceni finančne posledice, ki iz tega zanj izhajajo;

druga pogodbena določila in pogoje.

(3) Potrošniku ni treba plačati stroškov, ki v kreditni pogodbi niso navedeni ali so navedeni nepopolno.

(4) Pri kreditni pogodbi, pri kateri plačila, ki jih opravi potrošnik, ne zagotavljajo takojšnjega ustreznega zmanjšanja skupnega zneska kredita, temveč se uporabijo za naložbe pod pogoji, določenimi v kreditni ali pomožni pogodbi, morajo informacije iz drugega odstavka tega člena vsebovati tudi izjavo, da kreditna pogodba ne zagotavlja jamstva tretje osebe za odplačilo celotnega zneska črpanega kredita po kreditni pogodbi, razen če je bilo tako jamstvo predloženo.

(5) Dajalec kredita lahko potrošniku zaradi zamude s plačili zapadlih obveznosti iz kreditne pogodbe zaračuna zamudne obresti, ki ne presegajo višine zamudnih obresti, določene v zakonu, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti.

(6) Morebitni stroški zaradi zamude s plačili zapadlih obveznosti iz kreditne pogodbe ne smejo biti višji od dejanskih stroškov, ki jih ima dajalec kredita zaradi zamude potrošnika s plačili zapadlih obveznosti, in od višine zamudnih obresti, določene v zakonu, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti.

54. člen (zamuda s plačilom)

(1) Dajalec kredita lahko z enostransko izjavo odstopi od kreditne pogodbe za nepremičnino ali zahteva plačilo preostalih plačil pred njihovo zapadlostjo, če je potrošnik pri kreditni pogodbi za nepremičnino v zamudi z dvema zaporednima plačiloma in z minimalno vrednostjo 3 % preostalega zneska kredita.

(2) Dajalec kredita določi politiko ravnanja za primer, ko potrošnik zamuja s plačili zapadlih obveznosti iz kreditne pogodbe za nepremičnino, ki jo objavi na svoji spletni strani in v svojih poslovnih prostorih.

(3) Dajalec kredita zagotovi potrošniku na zahtevo brezplačno vse informacije v zvezi z zamudo s plačili zapadlih obveznosti iz kreditne pogodbe za nepremičnino in pomoč pri izbiri najugodnejše rešitve za potrošnika.

(4) Dajalec kredita v okviru politike ravnanja iz drugega odstavka tega člena ob upoštevanju posameznih okoliščin kreditne pogodbe za nepremičnino in potrošnika sprejme ukrepe za lažje odplačevanje zapadlih obveznosti potrošnika.

Zakon o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO, 196/21 – ZDOsk, 82/23 in 84/23 – ZDOsk-1)

49. člen

Center za socialno delo opravlja naloge, ki so centrom za socialno delo z zakonom poverjene kot javna pooblastila, in naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi.

Center za socialno delo opravlja storitve socialne preventive, prve socialne pomoči, osebne pomoči, podpore žrtvam kaznivih dejanj, pomoči družini za dom in organizira skupnostne akcije za socialno ogrožene skupine prebivalstva.

Center za socialno delo izvaja krizno namestitev. Krizna namestitev je namestitev posameznika, ki nujno potrebuje takojšnjo pomoč zaradi nasilja v družini ali zaradi drugih okoliščin, ki povzročajo neposredno ogroženost in stisko osebe. Krizna namestitev je kratkotrajna in se izvaja v kriznem centru, ki izvaja storitev prve socialne pomoči, osebne pomoči, nudi sprejem in oskrbo uporabnikov, nudi zatočišče, pripravi ukrepe za vrnitev v domače okolje ali drugo obliko, ki nadomešča domače okolje in sodeluje s centri za socialno delo, vzgojno-izobraževalnimi zavodi in javnimi zavodi s področja zdravstva, policijo ter drugimi državnimi organi in organizacijami, ki so pristojne za obravnavo otrok in mladostnikov.

Center za socialno delo opravlja nalogo interventne službe, ki posreduje v vseh nujnih in neodložljivih primerih na podlagi obvestila policije v primerih ogroženosti otroka, zaznanega nasilja v družini, kadar oseba, ki nima popolne poslovne sposobnosti, ostane brez varstva in oskrbe ali gre za starejšo osebo, ki je brez svojcev in se znajde v hudi stiski.

Za občino lahko center za socialno delo opravlja storitve pomoči družini na domu.

S ciljem zmanjševanja neenakosti v zdravju, učinkovite identifikacije ranljivih skupin in njihovega vključevanja v preventivne programe zdravstvenega varstva, se center za socialno delo ob izvajanju socialno varstvenih storitev povezuje s pristojnimi organi, organizacijami in nevladnimi organizacijami. Povezovanje poteka na podlagi skupnostnega pristopa in protokolov sodelovanja, ki jih pripravijo pristojna ministrstva.

Center za socialno delo lahko opravlja tudi druge storitve in naloge, če je to potrebno zaradi odpravljanja socialnih stisk in težav v posameznem okolju.

Center za socialno delo je učna baza za prakso študentov socialnega dela.

Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPdve, 119/21 – ZČmls-A, 202/21 – odl. US, 15/22 in 54/22 – ZUPŠ-1)

169. člen (sprememba dela zaradi naravnih ali drugih nesreč)

V primerih naravnih ali drugih nesreč, če se taka nesreča pričakuje ali v drugih izjemnih okoliščinah, ko je ogroženo življenje in zdravje ljudi ali premoženje delodajalca, se lahko vrsta ali kraj opravljanja dela, določenega s pogodbo o zaposlitvi, začasno spremenita tudi brez soglasja delavca, vendar le, dokler trajajo take okoliščine.

Stanovanjski zakon (Uradni list RS, št. 69/03, 18/04 – ZVKSES, 47/06 – ZEN, 45/08 – ZVEtL, 57/08, 62/10 – ZUPJS, 56/11 – odl. US, 87/11, 40/12 – ZUJF, 14/17 – odl. US, 27/17, 59/19, 189/20 – ZFRO, 90/21, 18/23 – ZDU-10 in 77/23 – odl. US)

87. člen (oddajanje neprofitnega stanovanja v najem)

(1) Kadar neprofitno najemno stanovanje, razen neprofitno najemno nadomestno stanovanje, zaradi rušenja, prenove ter elementarnih ali drugih nesreč in v primeru preselitve po četrtem odstavku 104. člena tega zakona oddaja občina, država, javni stanovanjski sklad ali neprofitna stanovanjska organizacija, se postopek dodelitve stanovanja v najem začne na podlagi javnega razpisa.

(2) O upravičenosti do uvrstitve na prednostno listo in hkrati o uvrstitvi med upravičence, ki jim bodo zagotovljena stanovanja po posameznem javnem razpisu ter o neuvrstitvi med tiste, ki jim bodo zagotovljena stanovanja, se odloči v splošnem upravnem postopku v roku šestih mesecev po zaključku javnega razpisa. Sproženi upravni spori ne zadržijo objave seznama upravičencev, ki jim bodo zagotovljena stanovanja in s tem tudi sklepanja najemnih pogodb.

(3) Tistemu upravičencu, za katerega bo zagotovljeno stanovanje, se odda stanovanje v najem s sklenitvijo najemne pogodbe, vendar ne pred objavo seznama upravičencev, ki jim bodo zagotovljena stanovanja.

(4) S soglasjem upravičenca se lahko dodeli tudi stanovanje, ki po površini ni primerno.

(5) Do dodelitve neprofitnega najemnega stanovanja v lasti občine, države, javnega stanovanjskega sklada ali neprofitne stanovanjske organizacije so upravičeni državljani Republike Slovenije, ki izpolnjujejo pogoje in merila, določena s pravilnikom o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem, ki ga izda minister.

(6) V pravilniku iz prejšnjega odstavka se predpišejo splošni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati prosilci, da so upravičeni do dodelitve neprofitnega stanovanja v najem, kriteriji in merila za ocenjevanje stanovanjskih in socialnih razmer, kriteriji za morebitno plačilo lastne udeležbe in varščina za uporabo stanovanja ter možni zavezanci zanj, površinski normativi za dodelitev neprofitnih stanovanj in napotki glede njihove uporabe ter postopek dodeljevanja teh stanovanj. Pogoji in merila se določijo tako, da ima pri dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem prednost ena ali več kategorij prosilcev kot, na primer, družine z več otroki, družine z manjšim številom zaposlenih, mladi in mlade družine, invalidi in družine z invalidnim članom, državljani z daljšo delovno dobo, ki so brez stanovanja ali pa so podnajemniki, ter prosilci, ki so glede na poklic ali dejavnost, katero opravljajo, pomembni za posamezno lokalno skupnost, kar mora lokalna skupnost posebej opredeliti v razpisu. Najemodajalec v posameznem razpisu določi tudi, katera kategorija prosilcev ima prednost pri dodelitvi stanovanja, če eden ali več prosilcev dosežejo enako število točk, ugotovljenih glede na prej navedena merila.

(7) Pri posameznem razpisu za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem lahko najemodajalec predpiše, poleg pogojev, določenih s pravilnikom iz petega odstavka tega člena, še dodatne pogoje, ki jih mora prosilec izpolnjevati (na primer doba bivanja v občini), pri čemer točke, ki jih je mogoče doseči z dodatnimi pogoji ne smejo presežati najvišjega možnega števila točk, ki ga določa pravilnik iz petega odstavka tega člena.

(8) Najemodajalec v posameznem razpisu posebej opredeli stanovanja, ki so predmet posameznega razpisa in so predvidena za oddajo v najem prosilcem, ki glede na socialne razmere po pravilniku iz petega odstavka tega člena niso zavezanci za plačilo lastne udeležbe in varščine. Najemodajalec pa lahko v posameznem razpisu razpiše tudi plačilo lastne udeležbe kot prednost pri pridobitvi stanovanja in vplačilo varščine, ki se najemniku povrne pod pogoji in na način, določen s pravilnikom iz petega odstavka tega člena ter pogodbo z upravičencem do pridobitve neprofitnega stanovanja. Morebitno plačilo lastne udeležbe in vplačilo varščine lahko najemodajalec predpiše za največ polovico stanovanj, ki so predmet posameznega razpisa. Najemodajalec pri posameznem razpisu ločeno objavi seznam upravičencev do najema neprofitnih stanovanj, ki niso zavezanci za plačilo lastne udeležbe in vplačilo varščine, od seznama ostalih upravičencev.

(9) Občina, država, javni stanovanjski sklad ali neprofitna stanovanjska organizacija v vsakem razpisu za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem opredeli tiste upravičence, ki so glede na razmerje med dohodki prosilca in njegovih ožjih družinskih članov do povprečne neto plače v državi, upravičeni kandidirati na posameznem razpisu, pri čemer mora občina oziroma javni stanovanjski sklad uravnoteženo skrbeti, da je neprofitno stanovanje dostopno vsem kategorijam glede na socialni status, določen s pravilnikom.

121.a člen (upravičenci za pridobitev subvencije k plačilu tržne najemnine)

(1) Do subvencije k plačilu tržne najemnine so upravičeni prosilci, ki plačujejo tržno najemnino in so se uvrstili na prednostno listo na zadnjem javnem razpisu za dodelitev neprofitnega najemnega stanovanja v občini stalnega prebivališča, z izjemo prosilcev, ki zavrnejo zagotovljeno neprofitno najemno stanovanje. Upravičen prosilec je najemnik ali član gospodinjstva, ki se je skupaj z najemnikom uvrstil na prednostno listo. Subvencijo k plačilu tržne najemnine izplačuje pristojni organ občine stalnega prebivališča, ne glede na to, v kateri občini ima prosilec v najemu tržno stanovanje in urejeno začasno prebivališče.

(2) Če je bil javni razpis za dodelitev neprofitnega najemnega stanovanja nazadnje objavljen pred več kot letom dni, lahko prosilci vložijo vlogo za subvencijo najemnine neposredno na center za socialno delo. V takem primeru mora center za socialno delo pridobiti od pristojne lokalne skupnosti mnenje tudi o izpolnjevanju pogojev po zadnjem objavljenem javnem razpisu za dodelitev neprofitnega najemnega stanovanja, pri čemer lokalna skupnost upošteva razmere ob vložitvi vloge za subvencijo najemnine. V takem primeru je do subvencije k plačilu tržne najemnine upravičen prosilec, ki plačuje tržno najemnino in izpolnjuje pogoje po zadnjem objavljenem javnem razpisu za dodelitev neprofitnega najemnega stanovanja ob upoštevanju razmer ob vložitvi vloge za subvencijo najemnine.

(3) Če javni razpis za dodelitev neprofitnega najemnega stanovanja v občini stalnega bivališča prosilca ni bil objavljen, je do subvencije k plačilu tržne najemnine upravičen prosilec, ki plačuje tržno najemnino ter izpolnjuje pogoje in merila iz 87. člena tega zakona.

Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10 in 78/23 ZUNPEOVE)

22. člen (splošne določbe o odpadkih in izključitev njihove uporabe)

(1) S ciljem zagotavljanja varstva okolja in varstva ljudi je treba pri nastajanju odpadkov in ravnanju z njimi izvajati ukrepe za preprečevanje ali zmanjševanje nastajanja odpadkov, škodljive vplive nastajanja odpadkov in ravnanje z odpadki ter z zmanjševanjem celotnega vpliva uporabe virov in izboljšanjem učinkovitosti take uporabe omogočiti prehod na krožno gospodarstvo in zagotoviti dolgoročno konkurenčnost EU.

(2) Z odpadki je treba ravnati tako, da ni ogroženo zdravje ljudi in se ne škodi okolju ter da ravnanje zlasti:

1. ne predstavlja tveganja za vode, zrak, tla, rastline in živali;
2. ne povzroča čezmernega obremenjevanja s hrupom in neprijetnimi vonjavami;
3. ne povzroča škodljivih vplivov na območje, ki ima poseben status v skladu s predpisi o ohranjanju narave ali na vodovarstveno območje ali območje kopalnih voda v skladu z zakonom, ki ureja vode, in
4. ne povzroča škodljivih vplivov na krajino ali območja, na katerih je predpisan poseben režim v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo kulturne dediščine.

(3) Določbe 23. do 53. člena tega zakona se ne uporabljajo za:

1. snovi, ki se izpuščajo z odpadnimi plini v zrak;
2. tla (in situ), vključno z neizkopanim onesnaženim delom tal, in stavbe, trajno povezane s tlemi;
3. neonesnažen del tal in drug naravno prisoten material, ki sta izkopana med gradbenimi deli, če se v svojem prvotnem stanju uporabita za gradnjo na kraju, kjer sta bila izkopana;
4. radioaktivne odpadke;
5. deaktivirane eksplozive in fekalne snovi, če niso zajete v 2. točki četrtega odstavka tega člena, slamo in druge naravne nenevarne materiale, ki nastajajo pri kmetovanju ali gozdarjenju in se uporabljajo pri kmetovanju, gozdarjenju ali za pridobivanje energije iz tako nastale biomase s postopki ali metodami, ki ne škodujejo okolju in ne ogrožajo človekovega zdravja.

(4) Vlada v predpisu iz prejšnjega odstavka predpiše tudi vrste povzročiteljev obremenitve iz prvega odstavka tega člena in proizvajalcev proizvodov iz drugega odstavka tega člena, za katere veljajo obveznosti iz prvega in drugega odstavka tega člena.

(5) Določbe 22. do 53. člena tega zakona se ne uporabljajo za naplavine, ki se zaradi upravljanja voda in vodnih poti, preprečevanja poplav ali blažitve posledic poplav in suše ali izsuševanja tal premeščajo znotraj površinskih voda, če se dokaže, da so naplavine nenevarne.

6) Vlada predpiše pravila ravnanja z odpadki iz četrtega odstavka tega člena v obsegu, ki ni urejen v predpisih iz četrtega odstavka.

33. člen (stroški ravnanja z odpadki)

(1) Vse stroške ravnanja z odpadki, vključno s stroški za potrebno infrastrukturo in njeno delovanje, krije izvorni povzročitelj odpadkov ali trenutni ali predhodni imetniki odpadkov.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko Vlada tudi v primeru, ko za te proizvode ne velja PRO iz 34. do 53. člena tega zakona, predpiše, da stroške ravnanja z odpadki delno ali v celoti krijejo proizvajalci proizvodov, od katerih odpadki izvirajo, ali da jih krijejo proizvajalci proizvodov skupaj z distributerji takih proizvodov.

(3) S plačilom, ki ga upravljavec odlagališča zaračuna za storitve odlaganja odpadkov, morajo biti kriti vsi stroški, povezani z gradnjo in obratovanjem odlagališča in finančnim jamstvom, predvideni stroški zapiranja odlagališča ter stroški za izvedbo vseh ukrepov varstva okolja po zaprtju za obdobje najmanj 30 let. Sredstva iz prejšnjega stavka, zbrana za zapiranje odlagališča, se lahko v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem namenijo samo za zapiranje odlagališča.

(4) Ne glede na prejšnje odstavke tega člena izvajalec gospodarske javne službe urejanja voda prepusti odpadke iz urejanja voda izvajalcu javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki z območja lokalne skupnosti, na območju katere so ti odpadki nastali, ta pa jih mora brezplačno prevzeti in z njimi ravnati na predpisan način. Stroške prevzema in ravnanja z odpadki iz prejšnjega stavka nosi lokalna skupnost, na območju katere so ti odpadki nastali, razen v primerih, če je urejanje voda posledica okoljske ali naravne nesreče.

89. člen (presoja vplivov na okolje)

(1) V postopku presoje vplivov na okolje se ugotovijo in ocenijo dolgoročni, kratkoročni, posredni ali neposredni vplivi nameravanega posega v okolje na človeka, tla, vodo, zrak, biotsko raznovrstnost in naravne vrednote, podnebje in krajino, pa tudi na človekovo nepremično premoženje in kulturno dediščino, ter njihova medsebojna razmerja.

(2) Za določene vrste posegov v okolje je zaradi njihove velikosti, obsega, lokacije ali drugih značilnosti, ki lahko vplivajo na okolje, presoja vplivov na okolje obvezna.

(3) Za določene vrste posegov v okolje, pri katerih se zaradi značilnosti nameravanega posega ali njegove lokacije lahko pričakujejo pomembni škodljivi vplivi na okolje, ministrstvo izvede predhodni postopek iz 90. člena tega zakona, v katerem ugotovi, ali je presoja vplivov obvezna tudi za te posege.

(4) Vlada predpiše vrste posegov iz drugega in tretjega odstavka tega člena.

(5) Določbe tega poglavja se ne uporabljajo za projekte ali dele projektov, ki so namenjeni izključno obrambi, ter za projekte, katerih edini namen je odziv na naravne in druge nesreče iz predpisa o naravnih in drugih nesrečah, kadar bi imela taka uporaba škodljiv učinek na te namene. Odločitev o tem sprejme Vlada na predlog ministrstva, pristojnega za obrambo.

Zakon o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 61/06)

28. člen (koncesije)

(1) Za izvajanje ribiškega upravljanja v ribiških okoliših lahko država podeli koncesijo. Koncedent je Republika Slovenija, njene funkcije pa v njenem imenu in za njen račun opravlja vlada.

(2) Koncesionarka oziroma koncesionar (v nadaljnjem besedilu: koncesionar) je lahko pravna ali fizična oseba, če izpolnjuje predpisane pogoje.

(3) Naloge koncesionarja so:

priprava in sprejem letnega programa;

izvajanje ribolova;

izvajanje elektroribolova za sonaravno vzrejo, intervencijske odlove rib in za potrebe znanstveno-raziskovalnega dela;

aktivnosti za ohranjanje ugodnega stanja rib;

izvajanje nalog in aktivnosti ob poginih rib;

vodenje predpisanih evidenc;

poročanje;

strokovno usposabljanje ribičev;

izvajanje nadzornih nalog ribiškočuvajske službe in

druge naloge, povezane s koncesijo.

(4) V javnem interesu se izvajajo vse naloge iz prejšnjega odstavka, razen nalog iz 2. točke.

- (5) Koncesija se podeli za 30 let z odločbo o izbiri na podlagi javnega razpisa.
(6) Koncesijska dajatev je prihodek proračuna Republike Slovenije.

31. člen (koncesijski akt)

- (1) Za podelitev koncesije vlada sprejme koncesijski akt.
(2) Koncesijski akt vsebuje:
opredelitev ribiškega okoliša, za katerega se podeljuje koncesija za ribiško upravljanje;
pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar;
merila za izbor koncesionarja;
čas trajanja koncesije;
način podeljevanja koncesije;
določitev višine koncesijske dajatve;
način in dinamiko plačevanja koncesijske dajatve;
nadzor koncedenta nad koncesionarjem;
razloge in način prenehanja koncesije;
vsebino javnega razpisa;
organ, ki pripravi in izvede javni razpis ter izbere koncesionarja;
obliko in postopek javnega razpisa;
vsebino koncesijske pogodbe;
določitev organa, pooblaščenega za sklenitev koncesijske pogodbe;
druge določbe, potrebne za izvajanje koncesije.

Zakon o rudarstvu (Ur. list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo, 61/17 – GZ, 54/22 in 78/23 – ZUNPEOVE)

92. člen (pridobitev mineralne surovine pri izvajanju gradbenih del in gradnji gozdne infrastrukture)

- (1) Če se pri izvajanju gradbenih del na podlagi gradbenega dovoljenja, izdanega po predpisih, ki urejajo gradnjo, ali gradnji gozdne infrastrukture na podlagi odločbe, izdane po predpisih, ki urejajo gozdove, predvideva pridobitev mineralne surovine, veljajo za investitorja teh del glede plačila za pridobljeno enoto mineralne surovine določbe tega zakona in predpisov, ki urejajo način določanja plačila rudarske koncesnine.
- (2) Če pristojni upravni organ izda odločbo za gradnjo gozdne infrastrukture, pri kateri bo izkopana tudi mineralna surovina, takšno odločbo pošlje v vednost rudarski inšpekciji.
- (3) Obveznost glede plačila za pridobljeno enoto mineralne surovine iz prvega odstavka tega člena velja ne glede na čistost mineralne surovine, način njene dejanske uporabe ali njene drugačne opredelitve po drugih predpisih (npr. opredelitve za gradbeni odpadek).
- (4) Investitor mora pridobljene količine mineralne surovine ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo, priglasiti v 15 dneh od zaključka del iz prvega odstavka tega člena. V primeru večletnega izkopa mora za količine, pridobljene v preteklem letu, to storiti najpozneje do konca januarja tekočega leta, za količine, pridobljene v letu zaključka del, pa v 15 dneh od zaključka del. V priglasitvi mora navesti:
podatke o investitorju,
datum začetka del iz prvega odstavka tega člena,
vrsto in količino mineralne surovine v raščenem stanju, pridobljene pri delih iz prvega odstavka tega člena,
datum zaključka del iz prvega odstavka tega člena oziroma predviden rok zaključka del, če dela ne bodo zaključena v istem letu, kot so bila začeta.
- (5) Priglasitvi iz prejšnjega odstavka mora investitor priložiti:
kopijo dovoljenja ali odločbe iz prvega odstavka tega člena,
na vpogled tehnično dokumentacijo, ki je bila podlaga za izdajo dovoljenja ali odločbe iz prvega odstavka tega člena, če iz dovoljenja ali odločbe ni razvidna predvidena količina izkopa v raščenem stanju,

geološko poročilo o vrsti mineralne surovine in količini izkopanega dela tal, v primeru več različnih mineralnih surovin pa tudi o količini posamezne vrste mineralne surovine.

(6) Ne glede na četrti odstavek 53. člena tega zakona znaša v primerih iz prvega odstavka tega člena nadomestilo za proizvedeno enoto mineralne surovine v raščenem stanju 80 odstotkov povprečne cene enote mineralne surovine v raščenem stanju po predpisu iz tretjega odstavka 53. člena tega zakona.

(7) Pri izvajanju gradbenih del ali gradnji iz prvega odstavka tega člena je treba zagotoviti, da se čim več mineralne surovine ponovno uporabi pri sami izvedbi teh gradbenih del ali gradnji.

(8) Če pri izvajanju gradbenih del ali gradnji iz prvega odstavka tega člena ostajajo viški mineralne surovine, ki jih ni mogoče porabiti pri samih gradbenih delih ali gradnji, lahko investitor z viški mineralne surovine postopa na enega od naslednjih načinov:

jih opredeli kot proizvod in da na trg, če izpolnjujejo pogoje za dajanje na trg v skladu s predpisi, ki urejajo pogoje dajanja proizvodov na trg,

jih opredeli za stranski proizvod, če izpolnjujejo pogoje za stranski proizvod v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke, in da na trg, če izpolnjujejo pogoje za dajanje na trg v skladu s predpisi, ki urejajo pogoje dajanja proizvodov na trg,

jih opredeli kot proizvod iz odpadkov, če jim je prenehal status odpadka v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke, in izpolnjujejo pogoje za dajanje na trg, v skladu s predpisi, ki urejajo pogoje dajanja proizvodov na trg,

zagotovi njihovo obdelavo v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke, ali

jih začasno skladišči v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke.

(9) Ne glede na sedmi odstavek 95. člena tega zakona se viški mineralnih surovin iz prejšnjega odstavka lahko uporabijo za sanacijo površinskega kopa pod pogoji, da:

se s tem ne onemogoči dostopa do matične mineralne surovine v pridobivalnem prostoru ali ovira njeno izkoriščanje,

se z rudarskim projektom za pridobitev koncesije za izkoriščanje izkaže, da takšna uporaba viškov mineralne surovine ne pomeni nevarnosti za zdravje ali življenje ljudi in živali ter ne povzroča onesnaževanja okolja oziroma predvidljive škode na objektih in okolju,

so za takšno uporabo viškov mineralne surovine pridobljena vsa dovoljenja in soglasja po drugih predpisih, in

je takšen način sanacije pridobivalnega prostora skladen s prostorskimi akti.

(10) Ne glede na določbe predpisov, ki urejajo gradnjo in gozdove, ni dovoljeno izdajanje dovoljenj ali odločb za dela iz prvega odstavka tega člena, pri katerih se izkopana mineralna surovina nadomešča z drugimi materiali, kot so zemeljski izkopi, umetno pripravljena zemljina, kompost in digestat, drugi odpadki ali gradbeni proizvodi, pridobljeni iz odpadkov ali od druge pripeljana mineralna surovina. Odločba, izdana v nasprotju s tem odstavkom, je nična po samem zakonu.

(11) Geološko poročilo iz tretje alineje petega odstavka tega člena lahko izdelata samo oseba, ki izpolnjuje pogoje za izdelavo geološke dokumentacije po tem zakonu in je vpisana v imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu.

Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE)

3.eb člen

Če lokalna skupnost načrtuje spremembo namenske rabe kmetijskih zemljišč v stavbna zemljišča in območja mineralnih surovin na območju lokalne skupnosti oziroma posameznega naselja, kjer proste površine, primerne za zgostitve, prenovo ali spremembo rabe, še niso izkoriščene, se sprememba namenske rabe kmetijskega zemljišča lahko dopusti kot prerazporeditev namenske rabe stavbnih zemljišč v kmetijska zemljišča ob izpolnjevanju pogoja primerljive površine in kakovosti kmetijskih zemljišč, na katerih se načrtuje sprememba namenske rabe.

Ne glede na prejšnji odstavek se lahko izjemoma dopusti sprememba namenske rabe kmetijskih zemljišč, če se:

a) vzpostavijo nadomestna kmetijska zemljišča, ki bodo po površini in kakovosti primerljiva s kmetijskimi zemljišči, na katerih se načrtuje sprememba namenske rabe, in se ta zemljišča trenutno ne morejo uporabljati za kmetijske namene, oziroma

b) izboljša pridelovalni potencial obstoječih kmetijskih zemljišč na način, da se z dvigom pridelovalnega potenciala obstoječih kmetijskih zemljišč nadomesti izguba pridelovalnega potenciala na kmetijskih zemljiščih, na katerih se načrtuje sprememba namenske rabe, ob upoštevanju naslednjih pogojev:

- boniteta kmetijskega zemljišča ne sme presežati 50 točk in
- boniteta kmetijskega zemljišča se mora izboljšati za najmanj 20 točk.

Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena ukrepov ni treba izvesti, če gre za spremembo namenske rabe kmetijskega zemljišča, v naslednjih primerih:

- za določitev stavbnega zemljišča legalno zgrajenega objekta;
- za površino z nestanovanjskimi kmetijskimi stavbami in drugimi kmetijskimi gradbenimi inženirskimi objekti;
- za potrebe širitve ali preselitve kmetijskega gospodarstva, ki izkazuje razvojni potencial, ali
- za določitev stavbnega zemljišča za objekte s področja zaščite in reševanja.

Za primernost oziroma izvedljivost ukrepov iz drugega odstavka tega člena agronom, ki ima pridobljeno pooblastilo za bonitiranje v skladu s predpisi, ki urejajo bonitiranje zemljišč, izdelata elaborat, iz katerega mora biti razvidno:

- lokacija zemljišč (parcelne številke in katastrske občine), na katerih se bo izvedel posamezni ukrep iz drugega odstavka tega člena;
- površina zemljišč, ki je predmet izvedbe ukrepov iz drugega odstavka tega člena;
- pogoji, ki jih je treba upoštevati pri izvedbi posameznega ukrepa iz drugega odstavka tega člena;
- način izvedbe ukrepov iz drugega odstavka tega člena in
- soglasja lastnikov zemljišč, na katerih se bodo izvajali ukrepi iz drugega odstavka tega člena; ta soglasja veljajo do zaključka izvedbe ukrepov iz drugega odstavka tega člena oziroma največ deset let od sprejema prostorskega akta lokalne skupnosti.

Elaborat iz prejšnjega odstavka mora biti izdelan najpozneje do oddaje vloge za pridobitev mnenja na predlog prostorskega akta lokalne skupnosti.

Pogoj za pridobitev gradbenega dovoljenja za investicijo, za katero so predvideni ukrepi iz drugega odstavka tega člena, je soglasje ministrstva, pristojnega za kmetijstvo. Za pridobitev soglasja mora investitor na ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, posredovati elaborat ravnanja z rodovitnim delom tal, ki ga pripravi agronom, ki ima pridobljeno pooblastilo za bonitiranje v skladu s predpisi, ki urejajo bonitiranje zemljišč. Iz elaborata mora biti razvidno, na katerih zemljiščih se bodo izvedli ukrepi iz drugega odstavka tega člena in za katera zemljišča se ne bo plačalo odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč iz 3.g člena tega zakona. Elaborat je sestavni del soglasja ministrstva, pristojnega za kmetijstvo.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, pri pristojnih organih preveri skladnost soglasij lastnikov zemljišč iz pete alineje četrtega odstavka tega člena z lastniškim stanjem v zemljiški knjigi.

Pogoj za pridobitev uporabnega dovoljenja za investicijo, za katero so predvideni ukrepi iz drugega odstavka tega člena, je izjava agronoma, ki ima pridobljeno pooblastilo za bonitiranje v skladu s predpisi, ki urejajo bonitiranje zemljišč, o ustreznosti izvedenih del ukrepov iz drugega odstavka tega člena. Po potrditvi agronoma, ki ima pridobljeno pooblastilo za bonitiranje v skladu s predpisi, ki urejajo bonitiranje zemljišč, mora investitor izdelati elaborat spremembe bonitete zemljišč v skladu z zakonom, ki ureja kataster nepremičnin.

Ukrepi iz tega člena se določijo v prostorskih izvedbenih pogojih prostorskega akta lokalne skupnosti.

3.ec člen

Prostorska ureditev državnega pomena, ki se načrtuje na kmetijskih zemljiščih in s katero bodo kmetijska zemljišča trajno izgubljena, se na kmetijskih zemljiščih lahko dopusti, če se izboljša pridelovalni potencial obstoječih kmetijskih zemljišč na način, da se z dvigom pridelovalnega

potenciala obstoječih kmetijskih zemljišč nadomesti izguba pridelovalnega potenciala na kmetijskih zemljiščih, kjer se načrtuje prostorska ureditev državnega pomena, ob upoštevanju naslednjih pogojev:

- boniteta obstoječega kmetijskega zemljišča ne sme presegati 50 točk in
- boniteta obstoječega kmetijskega zemljišča se mora izboljšati za najmanj 20 točk.

Če na območju lokalnih skupnosti, kjer je načrtovana prostorska ureditev državnega pomena, ni mogoče v celoti izpolniti pogoja iz prejšnjega odstavka, se prostorska ureditev državnega pomena na kmetijskih zemljiščih lahko dopusti, če se odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča odmeri v dvakratni vrednosti predpisane odškodnine iz 3.g člena tega zakona, in sicer za tisti del kmetijskih zemljišč, za katera ni mogoče izpolniti pogoja iz prejšnjega odstavka.

Za najustreznejšo varianto prostorske ureditve državnega pomena, izbrano v skladu s predpisi, ki urejajo urejanje prostora, agronom, ki ima pridobljeno pooblastilo za bonitiranje v skladu s predpisi, ki urejajo bonitiranje zemljišč, v postopku priprave prostorskega izvedbenega akta izdelava strokovno podlago, iz katere mora biti razvidno:

- analiza obstoječega stanja kmetijskih zemljišč, na katerih se načrtuje prostorska ureditev državnega pomena, ki zajema obseg trajne izgube kmetijskih zemljišč in boniteto teh zemljišč,
- analiza obstoječega stanja kmetijskih zemljišč v tistih lokalnih skupnostih, kjer je načrtovana prostorska ureditev državnega pomena, ki zajema najmanj obseg in boniteto zemljišč, naklon, dejansko rabo in morebitne druge dejavnike, pomembne za izboljšanje proizvodnega potenciala kmetijskih zemljišč;
- ocena razpoložljive količine rodovitne zemlje, ki ne bo porabljena za ureditev okolice načrtovane prostorske ureditve državnega pomena;
- nabor potencialnih kmetijskih zemljišč, na katerih je mogoče izboljšati proizvodni potencial v skladu s prvim odstavkom tega člena;
- ocena površine trajne izgube kmetijskih zemljišč, za katera ne bo mogoče izvesti ukrepa iz prvega odstavka tega člena in za katera se bo odmerila odškodnina iz drugega odstavka tega člena;
- morebitni drugi pogoji, ki jih je treba upoštevati pri izvedbi posameznega ukrepa.

Strokovna podlaga iz prejšnjega odstavka je spremljajoče gradivo prostorskega izvedbenega akta.

Pogoj za pridobitev gradbenega dovoljenja za prostorsko ureditev državnega pomena, za katero je predviden ukrep iz prvega odstavka tega člena, je soglasje ministrstva, pristojnega za kmetijstvo. Za pridobitev soglasja mora investitor na ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, posredovati elaborat izgube kmetijskih zemljišč, ki ga pripravi agronom, ki ima pridobljeno pooblastilo za bonitiranje v skladu s predpisi, ki urejajo bonitiranje zemljišč, in vsebuje:

- oceno razpoložljive količine rodovitne zemlje, ki ne bo porabljena za ureditev okolice načrtovane prostorske ureditve državnega pomena;
- lokacijo zemljišč (parcelne številke in katastrske občine), na katerih se bo izvedel ukrep iz prvega odstavka tega člena;
- površino zemljišč, ki je predmet izvedbe ukrepa iz prvega odstavka tega člena;
- soglasja lastnikov zemljišč, na katerih se bo izvajal ukrep iz prvega odstavka tega člena; soglasja veljajo do zaključka izvedbe ukrepa izboljšanja proizvodnega potenciala kmetijskih zemljišč oziroma največ deset let od pravnomočnosti gradbenega dovoljenja za prostorsko ureditev državnega pomena;
- pogoje, ki jih je treba upoštevati pri izvedbi posameznega ukrepa;
- način izvedbe ukrepa ter
- površino in lokacijo (parcelne številke in katastrske občine) zemljišč, za katero ne bo mogoče izvesti ukrepa iz prvega odstavka tega člena in za katero se bo odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča odmerila v dvakratni vrednosti predpisane odškodnine iz 3.g člena tega zakona.

Iz soglasja ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, mora biti razvidno, za katera zemljišča se bo izvedel ukrep iz prvega odstavka tega člena, ter za katera zemljišča se odmeri odškodnina zaradi

spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča v dvakratni vrednosti predpisane odškodnine iz 3.g člena tega zakona. Sestavni del soglasja ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, je elaborat iz prejšnjega odstavka.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, pri pristojnih organih preveri skladnost soglasij lastnikov zemljišč iz četrte alineje petega odstavka tega člena z lastniškim stanjem v zemljiški knjigi ter skladnost izvedbe ukrepa s prostorskim aktom lokalne skupnosti.

Pogoj za pridobitev uporabnega dovoljenja za prostorsko ureditev državnega pomena, za katero je predviden ukrep iz prvega odstavka tega člena, je izjava agronoma, ki ima pridobljeno pooblastilo za bonitiranje v skladu s predpisi, ki urejajo bonitiranje zemljišč, o ustreznosti izvedenih del ukrepa iz prvega odstavka tega člena. Po potrditvi agronoma, ki ima pridobljeno pooblastilo za bonitiranje v skladu s predpisi, ki urejajo bonitiranje zemljišč, mora investitor izdelati elaborat spremembe bonitete zemljišč v skladu z zakonom, ki ureja kataster nepremičnin.

Na podlagi razlik med ocenjeno in dejansko razpoložljivo količino rodovitne zemlje, ki ni porabljena za ureditev okolice načrtovane prostorske ureditve državnega pomena, je dopustno zmanjšati obseg površin, na katerih se izvede ukrep izboljšanje proizvodnega potenciala kmetijskih zemljišč, za največ 10 odstotkov. Če pride do zmanjšanja obsega za več kot 10 odstotkov, se za razliko plača odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča v dvakratni vrednosti predpisane odškodnine iz 3.g člena tega zakona. Plačilo je pogoj za pridobitev uporabnega dovoljenja za prostorsko ureditev državnega pomena.

3.g člen

Investitor, ki vloži vlogo za izdajo dovoljenja za gradnjo objekta, katerega tlorisna površina ali del tlorisne površine leži na kmetijskem zemljišču (v nadaljnjem besedilu: tlorisna površina kmetijske rabe) in ima zemljiška parcela, na kateri leži tlorisna površina kmetijske rabe, v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin, boniteto zemljišča več kot 35, mora plačati odškodnino zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča (v nadaljnjem besedilu: odškodnina zaradi spremembe namembnosti).

Za tlorisno površino iz prejšnjega odstavka se šteje površina objekta na stiku z zemljiščem v skladu s predpisom, ki ureja podrobnejšo vsebino dokumentacije in obrazce, povezane z graditvijo objektov.

Za kmetijsko zemljišče iz prvega odstavka tega člena se šteje zemljišče, ki je po dejanski rabi, kot je razvidna iz projektne dokumentacije, njiva in vrt, travniška površina, trajni nasad in druga kmetijska površina.

Poleg sestavin, ki jih določa predpis, ki ureja podrobnejšo vsebino dokumentacije in obrazce, povezane z graditvijo objektov, mora dokumentacija za objekte, za katere je določena obveznost plačila odškodnine zaradi spremembe namembnosti, vsebovati tudi podatek o vrsti in površini dejanske rabe, na kateri leži tlorisna površina objekta, pri čemer se dejanska raba povzame iz evidence dejanske rabe v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo.

Odškodnina zaradi spremembe namembnosti se izračuna po naslednji enačbi:

odškodnina zaradi spremembe namembnosti
= tlorisna površina kmetijske rabe x A,

pri čemer se faktor A določi glede na boniteto zemljišča, na katerem leži tloris objekta, se vodi v zemljiškem katastru ter znaša:

a) za gradnjo parkirišč in drugih ureditev v sklopu zunanje ureditve stavbe (pripadajoč objekt), skupne površine več kot 300 m², ter gradnjo objektov, ki so po predpisih o določitvi klasifikacije vrst objektov CC-SI glede na namen uporabe objektov uvrščeni v skupino objekti prometne infrastrukture in skupino drugi gradbeni inženirski objekti:

- boniteta zemljišča od 35 do 50: 0,5 eura,
- boniteta zemljišča od 51 do 60: 1 euro,
- boniteta zemljišča od 61 do 75: 3 eure,
- boniteta zemljišča od 76 do 100: 5 eurov;

b) za gradnjo drugih objektov:

- boniteta zemljišča od 35 do 50: 2 eura,
- boniteta zemljišča od 51 do 60: 4 eure,
- boniteta zemljišča od 61 do 75: 12 eurov,
- boniteta zemljišča od 76 do 100: 20 eurov.

Če tloris objekta leži na parcelah različnih bonitet, se za vsak del tlorisa kmetijske rabe upošteva pripadajoča boniteta.

Če tloris objekta leži na parceli, ki ima poleg bonitete večje od 35 tudi boniteto nič, se za izračun odškodnine zaradi spremembe namembnosti upošteva boniteta večja od 35.

Če tloris objekta, za katerega je vložena vloga za izdajo dovoljenja za gradnjo, leži na zemljiški parceli, za katero je bila delno ali v celoti plačana odškodnina zaradi spremembe namembnosti odmerjena po prejšnjih predpisih, se za površino tlorisa objekta, ki leži na tej parceli, odškodnina zaradi spremembe namembnosti ne odmeri.

Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se odškodnina zaradi spremembe namembnosti ne odmeri v postopkih izdaje dovoljenj za gradnjo, ki se nanašajo na:

- rekonstrukcijo ali odstranitev objektov v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov;
- gradnjo nezahtevnih objektov v skladu s predpisom, ki ureja razvrščanje objektov;
- spremembo namembnosti objektov v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov;
- prizidavo objektov v vertikalni smeri v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov;
- gradnjo kmetijskih objektov, ki so v skladu s predpisi, ki urejajo določitev klasifikacije vrst objektov CC-SI glede na namen uporabe objektov, uvrščeni v skupino nestanovanjskih kmetijskih stavb;
- gradnjo objektov, ki so v skladu s predpisi, ki urejajo določitev klasifikacije vrst objektov CC-SI glede na namen uporabe objektov, uvrščeni v stavbe za predelavo kmetijskih proizvodov, če gre za predelavo lastnih surovin, pridelanih na kmetijskem gospodarstvu, in se predelava opravlja v okviru registrirane dopolnilne dejavnosti na kmetiji ali predelavo opravlja samostojni podjetnik posameznik oziroma pravna oseba, če izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka 23. člena tega zakona;
- gradnjo gradbenih inženirskih objektov, ki so v skladu s predpisi, ki urejajo določitev klasifikacije vrst objektov CC-SI glede na namen uporabe objektov, uvrščeni v skupino cevovodov, komunikacijskih omrežij in elektroenergetskih vodov;
- gradnjo akumulacij, pri katerih je celotna prostornina akumulacije namenjena namakanju kmetijskih zemljišč;
- gradnjo drugih kmetijskih gradbenih inženirskih objektov, ki so v skladu s predpisi, ki urejajo določitev klasifikacije vrst objektov CC-SI glede na namen uporabe objektov, uvrščeni v skupino drugi kmetijski gradbeni inženirski objekti.

17. člen

Za promet s kmetijskimi zemljišči, gozdovi ali kmetijami po tem zakonu se šteje pridobitev lastninske pravice s pravnimi posli med živimi in v drugih primerih, ki jih določa ta zakon.

Promet s kmetijskimi zemljišči, gozdovi ali kmetijami teče po postopku in na način določen s tem zakonom, če ni glede predkupne pravice kmetijskih zemljišč, gozdov in kmetij z drugim zakonom določeno drugače.

17.a člen

Lastnik lahko sklene darilno pogodbo, katere predmet so kmetijska zemljišča, gozdovi ali kmetija, le z:

zakoncem oziroma zunajzakonskim partnerjem, otroci oziroma posvojenci, starši oziroma posvojitelji, brati oziroma sestrami, nečaki oziroma nečakinjami in vnuki oziroma vnukinjami; zetom, snaho oziroma zunajzakonskim partnerjem otroka ali posvojenca, če so člani iste kmetije; nosilcem kmetije, ki je nosilec kmetije v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, in je pridobil sredstva iz programa razvoja podeželja kot mladi prevzemnik kmetije, če od prevzema kmetije ni minilo več kot pet let;

lokalno skupnostjo ali državo.

Predmet prodaje po tem zakonu in pogodbe iz tretje alineje prejšnjega odstavka je lahko le cel lastninski ali solastninski delež kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije.

18. člen (črtan)

19. člen

Pravni posel odobri upravna enota.

Odobritev ni potrebna, če gre za pridobitev kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije:

- a) v okviru komasacij in medsebojne menjave kmetijskih zemljišč;
- b) med zakoncema oziroma zunajzakonskima partnerjema, lastnikom in njegovim zakonitim dedičem;
- c) med solastniki, kadar je kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetija v lasti dveh ali več solastnikov, kadar pogodbo sklepajo vsi solastniki;
- č) na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju;
- d) na podlagi darila za primer smrti in izročilne pogodbe;
- e) če gre za zemljiško parcelo s površino največ 1.000 m² in je vsaj del te zemljiške parcele kmetijske namenske rabe ter na tej zemljiški parceli stoji manj zahteven ali zahteven objekt, ki ima v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov, izdano pravnomočno dovoljenje za gradnjo;
- f) na podlagi darilne pogodbe iz 17.a člena tega zakona;
- g) na podlagi pogodbe o preužitku ter razveze takšne pogodbe v skladu z zakonom, ki ureja obligacijska razmerja;
- h) na podlagi pogodbe o nakupu kmetijskega zemljišča, namenjenega gradnji gradbeno inženirskih objektov, ki so po predpisih o določitvi klasifikacije vrst objektov CC-SI glede na namen uporabe objektov uvrščeni v skupino lokalni cevovodi, lokalni (distribucijski) elektroenergetski vodi in lokalna (dostopovna) komunikacijska omrežja, s pripadajočimi objekti in priključki nanje. Iz pogodbe mora biti jasno razvidno, da gre za nakup kmetijskega zemljišča, ki bo namenjeno gradnji objektov iz te točke;
- i) na podlagi pogodbe o nakupu kmetijskega zemljišča, namenjenega rekonstrukciji občinske ali državne ceste v skladu z zakonom, ki ureja ceste, vključno z objekti, ki jih pogojuje načrtovana rekonstrukcija ceste (npr. nadkrita čakalnica na postajališču, kolesarska pot in pešpot, oporni in podporni zidovi, nadhodi, podhodi, prepusti, protihrupne ograje, pomožni cestni objekti, urbana oprema), ter objekti gospodarske javne infrastrukture, ki jih je v območju ceste treba zgraditi ali prestaviti zaradi rekonstrukcije ceste. Iz pogodbe mora biti jasno razvidno, da gre za nakup kmetijskega zemljišča, ki bo namenjeno gradnji objektov iz te točke;
- j) na podlagi pogodbe o menjavi kmetijskega zemljišča, ki je v lasti lokalne skupnosti, za stavbno zemljišče;
- k) na podlagi pogodbe, sklenjene med lokalno skupnostjo, lastnikom kmetijskega zemljišča in lastnikom stavbnega zemljišča, s katero lokalna skupnost kupi kmetijsko zemljišče in ga menja s stavbnim zemljiščem, če se predkupni upravičenec iz 2. točke prvega odstavka 23. člena tega zakona strinja z nakupom kmetijskega zemljišča in ima lastnik stavbnega zemljišča status kmeta po prvi alineji prvega odstavka 24. člena tega zakona ali če kmetijsko zemljišče, ki ga ima v lasti lastnik stavbnega zemljišča, meji na kmetijsko zemljišče, ki je predmet menjave;
- l) na podlagi pogodbe o nakupu kmetijskega zemljišča, namenjenega gradnji objekta, ki je načrtovan z OPPN v skladu 3.ea členom tega zakona, v skladu z OPPN, ki velja za območje, na katerem to zemljišče leži. Iz pogodbe mora biti jasno razvidno, da je kupec kmetijskega zemljišča investitor, ki je podal pobudo za pripravo OPPN na lokalno skupnost;
- m) na podlagi pogodbe o menjavi zemljišča, ki mu je v skladu z zakonom, ki ureja vode, prenehal status naravnega vodnega javnega dobra in je po namenski rabi kmetijsko zemljišče, z zemljiščem, ki je v skladu z zakonom, ki ureja vode, naravno vodno javno dobro tekočih celinskih voda, ali z zemljiščem, ki mu je v skladu z zakonom, ki ureja vode, podeljen status grajenega vodnega javnega dobra. Pogodbi mora biti priložena odločba o prenehanju statusa naravnega vodnega javnega dobra;

n) če gre za kmetijsko zemljišče oziroma gozd s površino manjšo kot 200 m² in če ta površina predstavlja manj kot 5 odstotkov zemljiške parcele;

o) na podlagi pogodbe o nakupu kmetijskega zemljišča, na katerem je zgrajena občinska ali državna cesta v skladu z zakonom, ki ureja ceste.

Pravni posel za pridobitev kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije se ne odobri:

- če promet ni potekal po postopku in na način, določen s tem zakonom;
- če ni upoštevan prednostni vrstni red kupcev po 23. členu tega zakona.

20. člen

Lastnik, ki namerava prodati kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetijo, mora ponudbo predložiti upravni enoti na območju, kjer to kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetija leži. Šteje se, da je lastnik s predložitvijo ponudbe upravni enoti upravno enoto pooblastil za prejem pisne izjave o sprejemu ponudbe.

Ponudba mora vsebovati:

podatke o prodajalcu: osebno ime ter naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma firmo in sedež;

podatke o kmetijskem zemljišču, gozdu oziroma kmetiji (parcelna številka, katastrska občina, površina);

ceno in

morebitne druge prodajne pogoje.

Upravna enota, na območju katere to kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetija leži, mora ponudbo iz prvega odstavka tega člena nemudoma objaviti na oglasni deski in na enotnem državnem portalu E-uprave. Upravna enota to ponudbo nemudoma pošlje lokalni skupnosti in krajevnemu uradu oziroma informacijski pisarni, da jo objavijo na oglasni deski.

Rok za sprejem ponudbe je 15 dni od dneva, ko je bila ponudba objavljena na oglasni deski upravne enote.

Če v roku iz prejšnjega odstavka nihče ne sprejme ponudbe, mora prodajalec, če še želi prodati kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetijo, ponudbo ponoviti.

21. člen

Vsakdo, ki želi kupiti na prodaj dano kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetijo, mora dati pisno izjavo o sprejemu ponudbe, ki jo pošlje priporočeno upravni enoti ali neposredno vloži na upravni enoti. Upravna enota po preteku roka za sprejem ponudbe obvesti vse sprejemnike ponudbe in prodajalca priporočeno s povratnico o tem, kdo je sprejel ponudbo v roku iz četrtega odstavka prejšnjega člena.

Ko upravna enota prejme izjavo o sprejemu ponudbe na način, kot je določeno v prvem odstavku tega člena, je pravni posel sklenjen pod odložnim pogojem odobritve s strani upravne enote.

Če se izjava o sprejemu ponudbe pošlje priporočeno po pošti, se za dan, ko je upravna enota prejela izjavo o sprejemu ponudbe, šteje dan oddaje na pošto.

22. člen

Fizična ali pravna oseba, ki sklene pravni posel z lastnikom nepremičnine poda vlogo za odobritev pravnega posla. Vloga se vloži pri upravni enoti, na območju katere leži nepremičnina oziroma njen pretežni del. Vloga za odobritev pravnega posla se vloži najpozneje v tridesetih dneh po poteku roka iz četrtega odstavka 20. člena tega zakona. Vlogi je treba priložiti sklenjeno pogodbo o pravnem poslu, razen v primeru kupne pogodbe, če ta še ni sklenjena v pisni obliki.

Upravna enota odobri ali zavrne odobritev pravnega posla z odločbo. Stranke v postopku odobritve so pogodbene stranke in vsi, ki so sprejeli ponudbo v skladu s tem zakonom, in so v predpisanem roku vložili vlogo za odobritev pravnega posla.

Vloga, da odobritev pravnega posla ni potrebna, se vloži pri upravni enoti, na območju katere leži nepremičnina oziroma njen pretežni del. O tem, da odobritev pravnega posla ni potrebna, upravna enota izda odločbo.

O pritožbi zoper odločbo iz drugega in tretjega odstavka tega člena odloča ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

Overitev podpisa na zemljiškoknjižnem dovolilu je mogoča le na podlagi pravnomočne odločbe po tem členu.

23. člen

Pri nakupu kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije, če ni glede kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije z drugimi zakoni določeno drugače, lahko uveljavljajo predkupno pravico predkupni upravičenci po naslednjem vrstnem redu:

solastnik;

kmet, katerega zemljišče, ki ga ima v lasti, meji na zemljišče, ki je naprodaj;

zakupnik zemljišča, ki je naprodaj;

drug kmet;

kmetijska organizacija ali samostojni podjetnik posameznik, ki jima je zemljišče ali kmetija potrebna za opravljanje kmetijske oziroma gozdarske dejavnosti;

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije za Republiko Slovenijo.

Ob enakih pogojih se med kmeti, uvrščenimi na isto mesto v skladu s prejšnjim odstavkom, pravico do nakupa določi po naslednjem vrstnem redu:

kmet, ki mu kmetijska dejavnost pomeni edino ali glavno dejavnost;

kmet, ki zemljišče sam obdeluje;

kmet, ki ga določi prodajalec, razen v primeru, ko gre za prodajo kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije, ki je stvarno premoženje države in mora prodajalec določiti kmeta na podlagi metode javne dražbe.

Kmetijska dejavnost se šteje za edino in glavno dejavnost, če pridelki oziroma sredstva, pridobljena iz te dejavnosti, pomenijo tej osebi poglobitni vir za preživljanje.

Če nihče od predkupnih upravičencev ne uveljavlja predkupne pravice, lahko prodajalec proda kmetijsko zemljišče vsakomur, ki je sprejel ponudbo pravočasno in na način, predpisan s tem zakonom, če sklenjeno pogodbo odobri upravna enota v skladu z 22. členom tega zakona.

23.a člen

Če je predmet prodaje ena zemljiška parcela, na kateri je več kmetijske namenske rabe kot gozdne, se pri uveljavljanju predkupne pravice pri nakupu uporablja ta zakon, razen če ima Republika Slovenija predkupno pravico po posebnem zakonu.

Če se kot celota prodaja več zemljiških parcel skupaj, od katerih so nekatere po namenski rabi kmetijske druge pa gozdne, in delež kmetijske namenske rabe predstavlja vsaj 20 odstotkov skupne površine, se pri uveljavljanju predkupne pravice pri nakupu uporablja ta zakon, razen če ima Republika Slovenija predkupno pravico po posebnem zakonu.

Če pri nakupu kmetijskega zemljišča v lasti fizičnih in pravnih oseb zasebnega prava predkupni upravičenec po prejšnjem členu uveljavlja predkupno pravico kot zakupnik zemljišča, ki je naprodaj, mora najmanj predhodna tri leta uveljavljati ukrepe kmetijske politike v skladu s predpisom, ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike.

24. člen

V smislu tega zakona je kmet fizična oseba:

ki je lastnica, zakupnica oziroma drugačna uporabnica kmetijskega zemljišča, to zemljišče obdeluje sama ali s pomočjo drugih, je za to obdelovanje ustrezno usposobljena in iz kmetijske dejavnosti pridobiva pomemben del dohodka;

ki je družinski član osebe iz prejšnje alineje, če opravlja kmetijsko dejavnost na kmetiji kot edino oziroma glavno dejavnost in je za to ustrezno usposobljena. Kmetijska dejavnost se šteje za edino in glavno dejavnost v primerih, določenih v prejšnjem členu;

ki je iz kmetijske dejavnosti na kmetiji pridobivala pomemben del dohodka, pa zaradi starosti ali delovne nezmožnosti ne opravlja kmetijske dejavnosti na kmetiji, če poskrbi za obdelavo kmetijskih zemljišč;

ki da izjavo na zapisnik pri upravni enoti, da bo sama ali s pomočjo drugih obdelovala kmetijska zemljišča, za katera izkaže, da jih bo pridobila, da bo iz kmetijske dejavnosti na teh zemljiščih pridobivala pomemben del dohodka in izpolnjuje pogoje glede usposobljenosti iz tretjega odstavka tega člena.

Za kmetijsko dejavnost se šteje vse kmetijske dejavnosti po predpisih o standardni klasifikaciji dejavnosti. Kot pomemben dohodek iz kmetijske dejavnosti se po tem zakonu šteje vrednost kmetijskih pridelkov na kmetiji, vključno s prihodki iz naslova ukrepov kmetijske politike in iz naslova državnih pomoči v gospodarskem letu pred ugotavljanjem pogojev, ki dosega najmanj 2/3 letne poprečne plače na zaposlenega v Republiki Sloveniji v istem obdobju.

Šteje se, da je kmet ustrezno usposobljen za opravljanje kmetijske dejavnosti, če ima strokovno izobrazbo najmanj IV. stopnje kmetijske smeri ali katerokoli smer izobrazbe najmanj IV. stopnje in opravljen preizkus znanja po veljavnem programu kmetijskih poklicnih ali srednjih šol s področja kmetijske dejavnosti, ki jo opravlja ali jo namerava opravljati ali če pridobi nacionalno poklicno kvalifikacijo za področje kmetijstva v skladu z zakonom, ki ureja nacionalne poklicne kvalifikacije.

Za samostojnega podjetnika posameznika po tem zakonu se šteje fizična oseba, ki je priglášena oziroma registrirana za kmetijsko dejavnost in ustvari več kot 50% prihodkov iz kmetijske dejavnosti, vključno s prihodki iz naslova ukrepov kmetijske politike in s prihodki iz naslova državnih pomoči, kar je razvidno iz potrjene zadnje bilance stanja in bilance uspeha.

Za kmetijsko organizacijo po tem zakonu se šteje gospodarsko družbo, kmetijsko zadrugo ali drugo pravno osebo, ki je registrirana za kmetijsko dejavnost in ustvari več kot 50% prihodkov iz kmetijske dejavnosti, vključno s prihodki iz naslova ukrepov kmetijske politike in s prihodki iz naslova državnih pomoči, kar je razvidno iz zadnjega revidiranega izkaza prihodkov in odhodkov oziroma izkaza poslovnega izida.

Če nastane dvom, ali je fizična oseba kmet oziroma samostojni podjetnik posameznik oziroma ali je pravna oseba kmetijska organizacija, odloča o tem upravna enota na območju katere leži pretežni del kmetijskega zemljišča, ki ga fizična oseba, samostojni podjetnik posameznik oziroma kmetijska organizacija uporabljajo.

Minister, pristojen za kmetijstvo, predpiše vsebino in način preizkusa znanja iz tretjega odstavka.

25. člen (črtan)

25.a člen

Lastnik kmetijskega zemljišča, ki je kmetijsko zemljišče prodal za potrebe izvedbe prostorskih ureditev državnega pomena ali je bil iz tega namena razlaščen v skladu z zakonom, ki ureja prostor, lahko v desetih letih od prodaje ali razlastitve kupi ali zakupi kmetijsko zemljišče na območju občine ali sosednje občine, v kateri leži kmetijsko zemljišče, ki ga je prodal za potrebe izvedbe prostorskih ureditev državnega pomena ali je bil iz tega namena razlaščen v skladu z zakonom, ki ureja prostor, vendar največ do površine, prodane ali razlaščene po tem členu.

Pristojna upravna enota izda odločbo, da odobritev pravnega posla iz tega člena ni potrebna. Lastnik kmetijskega zemljišča, ki je prodal ali bil razlaščen po prejšnjem odstavku, pristojni upravni enoti priloži prodajno pogodbo ali odločbo o razlastitvi zaradi dokazovanja izpolnjevanja pogojev iz tega člena.

Zaradi spremljanja skupne površine kupljenih kmetijskih zemljišč in zakupljenih površin kmetijskih zemljišč po posameznem lastniku pristojna upravna enota vodi seznam nakupov in zakupov zemljišč na območju te upravne enote (v nadaljnjem besedilu: seznam). Seznam vsebuje naslednje podatke posameznika, ki je upravičen kupiti kmetijsko zemljišče ali zakupiti kmetijsko zemljišče pod pogoji iz tega člena:

ime in priimek ali naziv pravne osebe;

rojstni datum ali matično številko pravne osebe;

podatke o prebivališču ali sedežu;

podatke o kmetijskih zemljiščih, ki jih je prodal za potrebe izvedbe prostorskih ureditev državnega pomena ali je bil iz tega namena razlaščen v skladu z zakonom, ki ureja prostor (parcelne številke zemljišč in njihova velikost);

podatke o nakupu kmetijskih zemljišč ali zakupu zemljišč pod pogoji iz prvega odstavka tega člena (parcelne številke zemljišč in njihova velikost).

Ne glede na prvi odstavek 23. člena tega zakona ima prednost pri nakupu kmetijskega zemljišča lastnik kmetijskega zemljišča iz prvega odstavka tega člena, razen če prednost pri nakupu kmetijskega zemljišča uveljavlja solastnik iz 1. točke prvega odstavka 23. člena tega zakona.

Osebnih podatki iz tretjega odstavka tega člena se vodijo še dve leti po prenehanju pravice iz tega člena in se nato arhivirajo.

Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16 in 78/23 – ZUNPEOVE)

47. člen

(1) Republika Slovenija ima predkupno pravico pri nakupu gozdov iz 43. člena ter prvega, drugega in tretjega odstavka 44. člena tega zakona, razen če je izjemna poudarjenost funkcije, zaradi katere so gozdovi razglašeni za gozdove s posebnim namenom, v interesu lokalne skupnosti.

(2) Lokalna skupnost, na območju katere ležijo gozdovi, ki se prodajajo, ima predkupno pravico pri nakupu gozdov iz drugega in tretjega odstavka 44. člena tega zakona, če je izjemna poudarjenost funkcije, zaradi katere so gozdovi razglašeni za gozdove s posebnim namenom, v interesu lokalne skupnosti. Če lokalna skupnost predkupne pravice ne uveljavi, jo ima lastnik, katerega zemljišče meji na gozd, ki se prodaja.

(3) Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena ter predpisov, ki urejajo predkupno pravico na zemljiščih, ima Republika Slovenija oziroma pravna oseba, ki gospodari z gozdovi v lasti Republike Slovenije, predkupno pravico pri nakupu gozdov v kompleksu, večjem od 30 hektarjev. Ta pravna oseba mora v primeru zemljišč, ki se nahajajo na zavarovanih območjih po predpisih s področja ohranjanja narave, pridobiti mnenje ministrstva, pristojnega za ohranjanje narave, ki se šteje za izjavo iz 84. člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo in 61/06 – ZDru-1).

(4) Pri prometu z gozdovi iz 43. in 44. člena tega zakona ter prejšnjega odstavka upravna enota o predkupni pravici obvesti pravno osebo, ki gospodari z gozdovi v lasti Republike Slovenije, oziroma lokalno skupnost. Če pravna oseba, ki gospodari z gozdovi, v lasti Republike Slovenije, oziroma lokalna skupnost uveljavlja predkupno pravico, objava ponudbe na oglasni deski upravne enote in enotnem državnem portalu e-uprave ni potrebna.

(5) Predkupna pravica po tem zakonu se uveljavi tako, da upravičenec iz prejšnjega odstavka v 30 dneh od prejema obvestila upravne enote pisno sporoči lastniku nepremičnine in upravni enoti, da ponudbo sprejema.

(6) Zemljiške parcele, ki so gozd in so manjše od 5 hektarjev, se lahko deli samo, če: ni v prostorskih aktih na taki zemljiški parceli ali njenem delu določena namenska raba gozd ali je to potrebno zaradi gradnje javne infrastrukture ali so v solastnini z Republiko Slovenijo ali lokalno skupnostjo.

(7) (prenehal veljati)

(8) (prenehal veljati)

(9) (prenehal veljati)

(10) Razen v primerih iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena ima lastnik, katerega zemljišče meji na gozd, ki se prodaja, prednostno pravico pri nakupu tega gozda. Če ta prednostne pravice ne uveljavi, ima prednostno pravico drug lastnik, katerega gozd je najbližje gozdu, ki se prodaja.

(11) Za postopke in roke prodaje gozdov, uveljavljanje prednostne pravice in pogoje za menjavo gozdov se smiselno uporabljajo določbe zakona o kmetijskih zemljiščih, če ni s tem zakonom določeno drugače.

(12) (prenehal veljati)

Zakon o agrarnih skupnostih (Uradni list RS, št. 74/15 in 44/22)

41. člen (odplačen prenos nepremičnine članov kot celote)

(1) Nepremičnina članov kot celota je lahko predmet odplačnega prenosa samo, če gre za:

prodajo stavbnih zemljišč;

prodajo kmetijskih zemljišč, ki nimajo fizičnega stika z drugimi nepremičninami članov in katerih površina ne presega 0,5 hektarjev;

prodajo gozdnih zemljišč, ki nimajo fizičnega stika z drugimi nepremičninami članov in katerih površina ne presega 1 hektarja;

prodajo zemljišč za namen gradnje objektov, za katere je mogoče uvesti postopek razlastitve;

prodajo vseh zemljišč v primeru prenehanja agrarne skupnosti;

prenos lastninske pravice v postopku agrarnih operacij;

prodajo nepremičnine, na kateri stojijo objekti javne infrastrukture oziroma objekti javnega pomena;

prodajo na podlagi pravnomočne sodne odločbe ali odločbe državnega organa;

prenos lastninske pravice na podlagi menjalne pogodbe in imata nepremičnini, ki sta predmet menjalne pogodbe, enako dejansko rabo.

(2) V primerih iz 2., 3., 5., 6., 8. in 9. točke prejšnjega odstavka se za prodajo kmetijskih in gozdnih zemljišč uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo promet s kmetijskimi zemljišči in gozdovi.

42. člen (predkupna pravica pri prodaji solastniškega deleža)

(1) Pri prodaji solastniškega deleža člana na nepremičnini članov lahko uveljavljajo predkupno pravico predkupni upravičenci po naslednjem vrstnem redu:

agrarna skupnost, katere član je prodajalec, če takšno odločitev sprejme občni zbor z večino dveh tretjin vseh glasov članov;

član agrarne skupnosti, katere član je prodajalec;

pristopni član agrarne skupnosti, katere član je prodajalec;

fizična oseba, ki ima stalno prebivališče v katastrski občini oziroma najbližje katastrski občini, kjer ima agrarna skupnost večino svojih zemljišč.

(2) V primeru iz prve alineje prejšnjega odstavka se kupnina v celoti zagotovi z računa agrarne skupnosti, solastninsko pravico pa pridobijo vsi člani v sorazmerju z njihovimi deleži na nepremičninah članov.

(3) Če predkupno pravico uveljavlja hkrati več članov, ki so solastniki, kupca izbere prodajalec.

(4) Ob enakih pogojih med osebami iz tretje alineje prvega odstavka tega člena, uvrščenimi na isto mesto, se prednostna pravica uveljavlja po vrstnem redu imenovanja pristopnega člana.

(5) Ob enakih pogojih med osebami iz četrte alineje prvega odstavka tega člena, uvrščenimi na isto mesto, ima prednostno pravico nosilec kmetijskega gospodarstva v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo. Ob enakih pogojih med osebami iz prejšnjega stavka kupca izbere prodajalec.

(6) Za postopek, roke in način uveljavljanja predkupne pravice iz tega člena se smiselno uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo promet s kmetijskimi zemljišči in gozdovi.

Zakon o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 19/10 – uradno prečiščeno besedilo, 56/10 – ORZSKZ16, 14/15 – ZUUJFO, 9/16 – ZGGLRS in 36/21 – ZZIRDKG)

2. člen

Ustanovi se Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: sklad), ki gospodari s kmetijskimi zemljišči in kmetijami v lasti Republike Slovenije.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka sklad gospodari z zemljišči iz prejšnjega odstavka, ki se jim na podlagi predpisov spremeni namenska raba, do njihove odsvojitve ali prenosa upravljanja.

Gospodarjenje po tem zakonu obsega razpolaganje in upravljanje. Razpolaganje pomeni vsak prenos lastninske pravice in prenos upravljanja, zlasti pa to pomeni prodajo, odsvojitve na podlagi menjave ali drug način odplačne ali neodplačne odsvojitve. Upravljanje pomeni skrb za pravno in dejansko urejenost, investicijsko vzdrževanje, oddajanje v najem, oddajanje v zakup, obremenjevanje s stavbnimi pravicami, dajanje stvarnega premoženja v uporabo in podobno.

Sklad pridobiva v last Republike Slovenije kmetijska zemljišča in kmetije v skladu z razvojno strategijo sklada, ki jo sprejme organ upravljanja sklada.

Sklad opravlja naloge v imenu Republike Slovenije in za njen račun.

Organi državne uprave ali osebe javnega prava, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija, ki imajo v upravljanju kmetijska zemljišča in kmetije, ki so v last Republike Slovenije prešla po 11. marcu 1993 in so od tedaj v lasti Republike Slovenije in jih ne potrebujejo za izvajanje nalog, določenih z zakonom, morajo prenesti ta zemljišča v gospodarjenje sklada.

Vlada Republike Slovenije sprejme letne programe prenosov zemljišč iz prejšnjega odstavka.

Sklad lahko upravlja s kmetijskimi zemljišči in kmetijami, ki niso v lasti Republike Slovenije, razen če z zakonom ni določeno drugače.

Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16, 36/21 – ZZIRDKG in 140/22 – ZSDH-1A)

9. člen (ustanovitev in dejavnost družbe)

(1) Za gospodarjenje z državnimi gozdovi se ustanovi družba Slovenski državni gozdovi.

(2) Družba v okviru opravljanja dejavnosti gospodarjenja z državnimi gozdovi opravlja naloge razpolaganja z državnimi gozdovi, upravljanja državnih gozdov in pridobivanja gozdov.

(3) Družba lahko poleg dejavnosti iz prejšnjega odstavka opravlja še druge dejavnosti, ki so potrebne za gospodarno in učinkovito opravljanje dejavnosti gospodarjenja z državnimi gozdovi, kot so organiziranje centrov za zbiranje oziroma predelavo lesa in ustvarjanje pogojev za razvoj ter vzpostavljanje gozdno-lesnih verig s čim višjo dodano vrednostjo.

(4) Družba pri svojem poslovanju uresničuje cilje tega zakona.

(5) Dejavnosti iz tretjega odstavka tega člena družba financira s prihodki od prodaje lesa, gozdnih lesnih sortimentov in drugih gozdnih dobrin, drugih lastnih prihodkov in drugih virov.

Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 199/21 in 105/22 – ZZNŠPP)

2. člen (namen)

(1) Namen tega zakona je zaščita javnega interesa pri graditvi objektov.

(2) Za javni interes iz prejšnjega odstavka se štejejo predvsem varnost objektov, spoštovanje načela enakih možnosti, varstvo okolja, ohranjanje narave, varstvo voda, varstvo kulturne dediščine, spodbujanje trajnostne gradnje, skladnost umeščanja objektov v prostor, arhitektura kot izraz kulture, evidentiranje, uporabnost, učinkovitost, kakovost objektov in njihova usklajenost z okoljem v njihovem celotnem življenjskem ciklu.

(3) Namen tega zakona se uresničuje s projektiranjem, dovoljevanjem, gradnjo, uporabo, vzdrževanjem in inšpekcijskim nadzorom.

(4) Objekti morajo biti skladni s prostorskimi izvedbenimi akti in predpisi o urejanju prostora, izpolnjevati morajo bistvene in druge zahteve ter biti evidentirani. Gradnjo je treba izvajati skladno z gradbenim dovoljenjem.

(5) Pristojni organi pri graditvi objektov in vsi udeleženci pri graditvi objektov so vsak zase ter v okviru pravic in dolžnosti, ki jih določajo predpisi, dolžni zagotavljati izpolnjevanje zahtev iz prejšnjega odstavka.

5. člen (gradnja z gradbenim dovoljenjem in prijavo začetka gradnje)

(1) Pravnomočno gradbeno dovoljenje in prijava začetka gradnje objekta sta pogoj za novogradnjo, rekonstrukcijo in spremembo namembnosti zahtevnega, manj zahtevnega in nezahtevnega objekta ter za odstranitev zahtevnega ali manj zahtevnega objekta, ki se dotika objekta na tuji sosednji nepremičnini ali je od njega oddaljen manj kot en meter. Če prijava začetka gradnje ne vsebuje katerekoli izmed zahtevanih podatkov ali dokumentacije iz 76. člena tega zakona, se šteje, kot da prijava začetka gradnje ni bila podana.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek za spremembo namembnosti objekta ni treba prijaviti začetka gradnje objekta.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se rekonstrukcija, ki je nujna za zmanjšanje ali odpravo posledic naravnih in drugih nesreč in s katero se vzpostavi prejšnje stanje objekta, pri čemer se lega, gabariti, namembnost in zunanost objekta ne spremenijo, in se z deli začne najpozneje v treh mesecih po naravni ali drugi nesreči, izvaja le na podlagi prijave začetka gradnje.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko investitor na lastno odgovornost prijavi začetek gradnje objekta in začne gradnjo po dokončnosti gradbenega dovoljenja, če ne gre za objekt z vplivi na okolje ali gre za objekt, ki ne potrebuje presoje sprejemljivosti po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave.

(5) Ne glede na prvi odstavek tega člena za izvrševanje izrečenega inšpekcijskega ukrepa gradbeno dovoljenje in prijava začetka gradnje nista potrebna.

Zakon o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 130/22 in 18/23 – ZDU-10)

99. člen (uporaba elementov oštevilčenja)

Operater in fizične ali pravne osebe iz prvega odstavka 101. člena tega zakona lahko uporabljajo elemente oštevilčenja le na podlagi odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja, s katero agencija podeli pravico do njihove uporabe.

100. člen (postopek izdaje odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja)

(1) Agencija izda odločbo o dodelitvi elementov oštevilčenja v skladu z načrtom oštevilčenja po določbah zakona, ki ureja splošni upravni postopek, in po predhodno izvedenem postopku javnega razpisa v primerih, kot določa ta zakon. Pri dodelitvi elementov oštevilčenja, ki jih upravlja ITU, agencija upošteva tudi postopke, določene v ustreznih priporočilih te zveze. Pri dodelitvi števil, katerih uporaba je usklajena na podlagi predpisov EU, agencija upošteva tudi postopke, določene v predpisih in priporočilih EU.

(2) Agencija uporabi postopek javnega razpisa le takrat, kadar ob smiselni uporabi postopka iz 47. člena tega zakona ugotovi, da se učinkovita uporaba določenih elementov oštevilčenja z izjemno ekonomsko vrednostjo (npr. kratke številke) lahko zagotovi le z omejitvijo števila izdanih odločb o dodelitvi elementov oštevilčenja. V postopku javnega razpisa lahko kot ponudniki sodelujejo operaterji, ki tako pridobljene elemente oštevilčenja lahko dodeljujejo v uporabo svojim uporabnikom pod enakimi, stroškovno naravnanimi in preglednimi pogoji, druge fizične ali pravne osebe pa le, če izkažejo sposobnost upravljanja elementov oštevilčenja.

(3) Agencija v postopku javnega razpisa smiselno uporabi določbe tega zakona, ki urejajo postopek javnega razpisa za dodelitev določenih radijskih frekvenc.

(4) O ponudbah odloči agencija z izdajo ene ali več odločb o dodelitvi elementov oštevilčenja, ki pa jih mora v tem primeru izdati in vročiti v 42 dneh po poteku roka za predložitev ponudb ter hkrati o svoji odločitvi obvestiti javnost.

101. člen (izdaja odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja)

(1) Vlogo za pridobitev odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja lahko vloži operater. Druga fizična ali pravna oseba lahko vloži vlogo le, če lahko dokaže, da elemente oštevilčenja potrebuje za opravljanje dejavnosti v javnem interesu ali za elemente oštevilčenja, ki se ne uporabljajo za medosebne komunikacijske storitve. Druga fizična ali pravna oseba mora dokazati, da je sposobna upravljati elemente oštevilčenja.

(2) Vloga iz prejšnjega odstavka mora vsebovati podatke, ki jih agencija potrebuje za vodenje uradne evidence imetnikov odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja in za nadzor uporabe elementov oštevilčenja, in sicer zlasti:

1. ime, naslov in davčno številko za fizične osebe,
2. firmo, sedež, davčno številko in navedbo zakonitega zastopnika za pravne osebe,
3. dokaze o tem, da je vlagatelj upravičen do dodelitve elementov oštevilčenja,
4. podatke o vrsti, količini in namenu uporabe elementov oštevilčenja, ki jih želi dobiti,
5. projekt, ki vsebuje načrt o oceni potreb za prihodnja tri leta, če vlagatelj zahteva večji blok števil,
6. utemeljitve, na podlagi katerih vlagatelj dokazuje, da bo dodeljena količina elementov oštevilčenja v treh letih uporabljena.

(3) Vlagatelj, ki ni operater, mora poleg podatkov iz prejšnjega odstavka predložiti tudi dokazila, da je sposoben upravljati elemente oštevilčenja.

(4) Agencija mora odločbo o dodelitvi elementov oštevilčenja, kadar se ne izvede javni razpis, izdati in odposlati v 21 dneh po prejemu vloge za pridobitev odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja.

(5) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka agencija z odločbo zavrne izdajo odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja, če ugotovi, da:

1. vlagatelj ni upravičen za dodelitev elementov oštevilčenja,
2. vlagatelj nima poravnanih vseh zapadlih obveznosti do agencije,
3. nameravana uporaba ne upravičuje dodelitve zahtevane količine oziroma vrste elementov oštevilčenja,
4. bi bila dodelitev elementov oštevilčenja v nasprotju z veljavno zakonodajo,
5. vlagatelj, ki ni operater, ni izkazal sposobnosti upravljanja elementov oštevilčenja,
6. v primeru vlagatelja, ki ni operater, obstaja nevarnost izčrpanja elementov oštevilčenja.

(6) Agencija s splošnim aktom določi merila za ocenjevanje sposobnosti upravljanja elementov oštevilčenja in nevarnosti izčrpanja elementov oštevilčenja. Pri tem v največji možni meri upošteva smernice BEREC. Agencija s splošnim aktom tudi podrobneje predpiše vsebino in obliko vloge ter določi velikost bloka števil iz 5. točke drugega odstavka tega člena.

(7) Operater lahko dodeljene številke v skladu z odločbo o dodelitvi elementov oštevilčenja in veljavno zakonodajo dodeli končnim uporabnikom svojih storitev. Na podlagi pravnega posla jih lahko odplačno dodeljuje v uporabo tudi izvajalcem storitev na njegovem omrežju, pri čemer lahko zaračuna le dejanske stroške. Operater ne sme delati razlik med izvajalci storitev glede blokov števil, ki se uporabljajo za dostop do njihovih storitev. Vse podatke o takih pravnih poslih mora sporočiti agenciji.

Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-10 in 78/23 – ZUNPEOVE)

204. člen (javna korist)

(1) Šteje se, da je javna korist za nepremičnine iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena izkazana, če:

- so te nepremičnine vključene v DPN, državni prostorski ureditveni načrt, OPN, OPPN ali prostorski izvedbeni akt iz četrtega odstavka 62. člena tega zakona, in če so ti akti pripravljeni tako natančno, da je te nepremičnine mogoče grafično prikazati v katastru nepremičnin, ali
- je bilo na teh nepremičninah izdano celovito dovoljenje.

(2) Šteje se, da je javna korist za nepremičnine iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena izkazana tudi, če vlada ali občinski svet glede na svojo pristojnost načrtovanja za konkretno nepremičnino sprejme sklep, s katerim ugotovi, da je gradnja objekta na teh nepremičninah nujno potrebna in v javno korist, in če:

- prostorski akt ni pripravljen z natančnostjo, kot jo določa prejšnji odstavek, vendar predvideva gradnjo objektov iz prvega odstavka prejšnjega člena;
- gre za izvedbo dodatnih prostorskih ureditev v skladu z 88. členom tega zakona ali

- se pri pripravi projektne dokumentacije za gradnjo objektov iz prvega odstavka prejšnjega člena na podlagi prostorskih izvedbenih aktov iz prve alineje prejšnjega odstavka izkaže, da je zaradi zagotavljanja funkcionalnih in tehničnih lastnosti objektov potreben poseg tudi na nepremičninah, ki niso zajete v teh prostorskih aktih.

(3) Pripravlavec sklepa vlade iz prejšnjega odstavka je ministrstvo, v pristojnost katerega spadata gradnja in prevzem objekta iz prvega odstavka prejšnjega člena.

(4) Pred sprejetjem se sklep iz drugega odstavka tega člena javno razgrne za najmanj 15 dni. O kraju in času javne razgrnitve se javnost obvesti z javnim naznanilom na svetovnem spletu in na krajevno običajen način. V okviru javne razgrnitve ima javnost možnost dajati pripombe in predloge o katerih mora pripravljavec sklepa zavzeti stališče, nato pa o tem obvestiti dajalca pripomb in predlogov.

(5) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena se šteje, da je javna korist za prevzem nepremičnin iz prve alineje prvega odstavka 203. člena tega zakona izkazana za nepremičnine, na katerih so že zgrajeni objekti in omrežja gospodarske javne infrastrukture ali njihovi deli, ki so evidentirani v katastru gospodarske javne infrastrukture.